

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 26 Meitheamh 2026
(OR. en)

6829/26

LIMITE

UK 46

Comhad Idirinstitiúideach:
2026/0058 (NLE)

GNÍOMHARTHA REACHTACHA AGUS IONSTRAIMÍ EILE

Ábhar: Comhaontú i ndáil le Giobráltar idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, den pháirt eile

COMHAONTÚ
I nDÁIL LE GIOBRÁLTAR
IDIR AN tAONTAS EORPACH
AGUS AN COMHPHOBAL EORPACH DO FHUINNEAMH ADAMHACH,
DE PHÁIRT,
AGUS RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART ÉIREANN,
DEN PHÁIRT EILE

Clár

BROLLACH	5
CUID A hAON – FORÁLACHA COITEANNA AGUS INSTITIÚIDEACHA.....	9
TEIDEAL I – FORÁLACHA GINEARÁLTA.....	9
TEIDEAL II – BONN COMHAIR	14
TEIDEAL III – COMHAR NÚICLÉACH SIBHIALTA.....	24
TEIDEAL IV – PRIONSABAIL NA LÉIRITHE	27
TEIDEAL V – CREAT INSTITIÚIDEACH	31
CUID A DÓ – GLUAISEACHT DAOINE.....	36
TEIDEAL I – PRIONSABAIL GHINEARÁLTA AGUS CUSPÓIRÍ.....	36
TEIDEAL II – TRASNÚ TEORANN.....	47
TEIDEAL III – COIMIRCI.....	61
CAIBIDIL 1– CÓNAÍ I nGEOBRÁLTAR, RIALACHA SPEISIALTA, EISIÚINT CEADANNA CÓNAITHE AGUS VÍOSAÍ.....	61
CAIBIDIL 2 – IARRATAIS AR CHOSAINT IDIRNÁISIÚNTA AGUS FILLEADH.....	85
CAIBIDIL 3 – COMHAR PÓILÍNEACHTA	90

TEIDEAL IV – CUR CHUN FEIDHME, CUR I bhFEIDHM, MEASTÓIREACHT AGUS FORFHEIDHMIÚ	99
TEIDEAL V – FORFHEIDHMIÚ AN DLÍ AGUS COMHAR BREITHIÚNACH	108
CAIBIDIL 1 – CUSPÓIR AGUS RAON FEIDHME	108
CAIBIDIL 2 – COMHAR LE EUROPOL	110
CAIBIDIL 3 – COMHAR LE EUROJUST	124
CAIBIDIL 4 – FAISNÉIS FAOI THAIFEAD COIRIÚIL A MHALARTÚ	135
CAIBIDIL 5 – TABHAIRT SUAS.....	143
CAIBIDIL 6 – CÚNAMH FRITHPHÁIRTEACH.....	190
CAIBIDIL 7 – REO AGUS COIGISTIÚ	202
TEIDEAL VI – FRITHSCIÚRADH AIRGID AGUS MAOINIÚ FRITHSCEIMHLITHEOIREACHTA	243
CUID A TRÍ – GEILLEAGAR AGUS TRÁDÁIL.....	246
TEIDEAL I – COTHROM IOMAÍOCHTA UM AN IOMAÍOCHT CHÓIR AGUS OSCAILTE AGUS UM FHORBAIRT INBHUANAITHE	246
CAIBIDIL 1 – PRIONSABAIL GHINEARÁLTA	246
CAIBIDIL 2 – RIALÚ STÁTCHABHRACH.....	248

CAIBIDIL 3 – CÁNACHAS	262
CAIBIDIL 4 – CAIGHDEÁIN SAOTHAIR AGUS SHÓISIALTA	264
CAIBIDIL 5 – AN COMHSHAOL AGUS AN AERÁID	267
CAIBIDIL 6 – IONSTRAIMÍ EILE LE hAGHAIDH NA TRÁDÁLA AGUS NA FORBARTHA INBHUANAITHE	273
CAIBIDIL 7 – FORÁLACHA COTHROMÁNACHA AGUS INSTITIÚIDEACHA	284
TEIDEAL II – SOCRUITHE MAIDIR LE CUSTAM, CÁNACHAS INDÍREACH AGUS SAINCHEISTEANNA A BHAINNEANN LE TRÁDÁIL	290
CAIBIDIL 1 – PRIONSABAIL GHINEARÁLTA AGUS CUSPÓIRÍ.....	290
CAIBIDIL 2 – AN tAONTAS CUSTAIM	291
CAIBIDIL 3 – EARRAÍ A THÁIRGTEAR NÓ A CHUIRTEAR AR AN MARGADH I nGIOBRÁLTAR.....	309
CAIBIDIL 4 – TOBAC.....	320
CAIBIDIL 5 – FORÁLACHA IS INFHEIDHME MAIDIR LE CATAGÓIRÍ ÁIRITHE EARRAÍ	321
CAIBIDIL 6 – CUR CHUN FEIDHME, CUR I bhFEIDHM, MAOIRSEACHT AGUS FORFHEIDHMIÚ	330
CAIBIDIL 7 – SOCRUITHE IDIRTHRÉIMHSEACHA	333

TEIDEAL III – IOMPAR.....	335
CAIBIDIL 1 – AN EITLÍOCHT.....	335
CAIBIDIL 2 – IOMPAR DE BHÓTHAR.....	342
CAIBIDIL 3 – IOMPAR MUIRÍ.....	352
TEIDEAL IV – EISCEACHTAÍ.....	354
CUID A CEATHAIR – OIBRITHE TEORANN	360
TEIDEAL I – RAON FEIDHME PEARSANTA	360
TEIDEAL II – CEARTA OIBRITHE TRASTEORANN AGUS CEARTA COIMHDEACHA	362
TEIDEAL III – COMHORDÚ NA SLÁNDÁLA SÓISIALTA	370
CUID A CÚIG – FORÁLACHA AIRGEADAIS	370
CUID A SÉ – RÉITEACH DÍOSPÓIDÍ.....	371
CAIBIDIL 1 – FORÁLACHA GINEARÁLTA	371
CAIBIDIL 2 – NÓS IMEACHTA	375
CAIBIDIL 3 – COMHLÍONTACHT	385
CAIBIDIL 4 – FORÁLACHA NÓS IMEACHTA COITEANNA	391
CUID A SEACHT – FORÁLACHA CRÍOCHNACHA.....	399

BROLLACH

TÁ AN tAONTAS EORPACH AGUS AN COMHPHOBAL EORPACH DO FHUINNEAMH ADAMHACH

de pháirt, agus

RÍOCHT AONTAITHE NA BREATAINE MÓIRE AGUS THUAISCEART ÉIREANN,

den pháirt eile,

1. AG ATHDHEARBHÚ a thiomanta atá siad do phrionsabail an daonlathais, don smacht reachta, do chearta an duine agus do chur i gcoinne iomadú arm ollscriosta agus don chomhrac i gcoinne an athraithe aeráide, ar gnéithe riachtanacha den chomhaontú seo agus de chomhaontuithe forlíontacha iad,
2. Á AITHINT DÓIBH a thábhachtaí atá an comhar domhanda chun dul i ngleic le saincheisteanna comhleasa,
3. AG TABHAIRT DÁ nAIRE gur tharraing an Ríocht Aontaithe siar as an Aontas Eorpach agus nach n-áirítear Giobráltar i raon feidhme críochach an Chomhaontaithe Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, den pháirt eile¹, arna ndéanamh i Londain agus sa Bhruiséil an 30 Nollaig 2020 ('an Comhaontú Trádála agus Comhair'),

¹ IO AE L 149, 30.4.2021, lch. 10,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2021/689\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2021/689(1)/oj).

4. AG FÉACHAINT le caidreamh comhoibritheach frithpháirteach nua a bhunú idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, i ndáil le Giobráltar, lena gcuirfear rathúnas comhroinnte agus dlúthchaidreamh cuiditheach chun cinn freisin i ndáil le Giobráltar agus leis an limistéar máguaird i Ríocht na Spáinne, go háirithe críoch na mbardas as a bhfuil Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar comhdhéanta,
5. ÓS RUD É, chun cur chun feidhme éifeachtúil agus léirmhíniú agus cur i bhfeidhm ceart an Chomhaontaithe seo agus aon chomhaontaithe fhorlíontaigh a áirithiú, chomh maith le comhlíonadh na n-oibleagáidí faoi na comhaontuithe sin, go bhfuil sé fíor-riachtanach rialacha maidir le rialachas a bhunú, go háirithe rialacha maidir le réiteach díospóidí agus forfheidhmiú,
6. ÓS RUD É gur cheart deireadh a chur leis na bacainní fisiciúla uile atá ann faoi láthair ar ghluaiseacht daoine idir Giobráltar agus limistéar Schengen, agus sláine limistéar Schengen á caomhnú an tráth céanna trí rialuithe, bearta agus coimircí iomchuí, agus á chur san áireamh nach bhfuil Giobráltar rannpháirteach in *acquis* Schengen agus nach bhfuil baint aige leis,
7. ÓS RUD É, chun slándáil na bPáirtithe a neartú, gur cheart baint bacainní fisiciúla ar ghluaiseacht daoine agus na rialuithe, na mbearta agus na gcoimircí a bhunaítear a chomhlánú le comhar idir na Páirtithe a bhaineann le cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh agus le pionóis choiriúla a fhorghníomhú, lena n-áirítear coimirciú a dhéanamh in aghaidh bagairtí ar an tslándáil phoiblí agus na bagairtí sin a chosc,
8. AG ATHDHEARBHÚ DÓIBH, i bhfianaise na gaireachta geografaí idir na Páirtithe, an gealltanais oibriú i gcomhar chun sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac, chomh maith le himghabháil cánach agus seachaint cánach a chosc agus a chomhrac, agus chun cur chun feidhme caighdeán idirnáisiúnta dea-rialachais i réimse na cánach a áirithiú,

9. AG AITHINT DÓIBH an gá atá le comhpháirtíocht eacnamaíoch chothrom a mbeidh cothrom iomaíochta le haghaidh iomaíocht oscailte agus chothrom agus forbairt inbhuanaithe mar bhonn léi, trí bhíthin creata láidir éifeachtach le haghaidh rialú státhabhrach agus gealltanais seasamh ardleibhéil chosanta na bPáirtithe faoi seach a choinneáil i réimsí an tsaothair agus na gcaighdeán sóisialta, an chomhshaoil, an chomhraic i gcoinne an athraithe aeráide agus an chánachais,

10. ÓS RUD É gur cheart deireadh a chur leis na bacainní fisiciúla uile atá ann maidir le gluaiseacht earraí de thalamh idir Giobráltar agus an tAontas, agus sláine mhargadh inmheánach an Aontais agus leasanna airgeadais na bPáirtithe á gcosaint an tráth céanna, lena n-áirítear tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:

- a áirithiú go ndéanfar calaois chustaim a chomhrac trí rialuithe agus nósanna imeachta custaim iomchuí chomh maith le bearta eile;
- foráil a dhéanamh maidir le sásraí comhair idir na Páirtithe agus coimircí, chun calaois chánach, imghabháil cánach agus seachaint cánach a chosc agus a chomhrac araon;
- rialacha ábhartha an Aontais a chur i bhfeidhm lena rialaítear gluaiseacht, táirgeadh agus cur ar an margadh earraí, lena n-áirítear toirmisc agus srianta agus rialacha maidir le rochtain ar an margadh,

11. AG FÉACHAINT, i bhfianaise na gaireachta geografaí idir na Páirtithe, le hoibriú i gcomhar in ábhair a bhaineann le sábháilteacht agus slándáil núicléach shibhialta,

12. I bhFIANAISE a thábhachtaí atá sé iompar earraí de bhóthar agus gluaiseacht otharcharranna idir Giobráltar agus réigiún teorann tadhlach teoranta i gcríoch an Aontais a áirithiú, agus iompar earraí de bhóthar idir Giobráltar agus an Ríocht Aontaithe trí chríoch an Aontais, chomh maith le rochtain áirithe ar chalafoirt na bPáirtithe a áirithiú freisin,

13. AG FÉACHAINT le rialacha a bhunú a bheidh infheidhme maidir le haerfort Ghiobráltar agus maidir lena oibriú,

14. AG FÉACHAINT le rialacha soiléire agus dlúthchomhar éifeachtach a bhunú idir institiúidí inniúla Ríocht na Spáinne agus Ghiobráltar chun cearta oibrithe teorann a ghluaiseann idir Ríocht na Spáinne agus Ghiobráltar chun oibre agus comhordú comhfhreagrach ar chearta slándála sóisialta a chosaint agus a sholáthar, chomh maith le cearta bhaill teaghlaigh oibrithe teorann a áirithiú,

15. AG AITHINT DÓIBH a thábhachtaí atá sásra airgeadais chun comhtháthú idir Ghiobráltar agus Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar a chur chun cinn, agus leasanna airgeadais na bPáirtithe á gcosaint an tráth céanna,

16. ÓS MIAN LEO comhaontú idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe a chur i gcrích lena gcuirfí bunús dlí ar fáil le haghaidh comhar den sórt sin,

17. Á ADMHÁIL DÓIBH go bhféadfaidh na Páirtithe an Comhaontú seo a fhorlíonadh le comhaontuithe eile atá mar dhlúthchuid dá gcaidreamh déthaobhach foriomlán mar a rialaítear leis an gComhaontú seo,

TAR ÉIS COMHAONTÚ MAR A LEANAS:

CUID A hAON

FORÁLACHA COITEANNA AGUS INSTITIÚIDEACHA

TEIDEAL I

FORÁLACHA GINEARÁLTA

AIRTEAGAL 1

Cuspóir

Is é is cuspóir don Chomhaontú seo caidreamh comhoibritheach frithpháirteach a bhunú idir na Páirtithe, lena gcuirfear rathúnas comhroinnte agus dlúthchaidreamh cuiditheach chun cinn freisin i ndáil le Giobráltar agus leis an limistéar máguaird i Ríocht na Spáinne, go háirithe críoch na mbardas as a bhfuil Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar comhdhéanta.

AIRTEAGAL 2

Ceannasacht

An Comhaontú seo, aon chomhaontú forlíontach dá dtagraítear in Airteagal 4, aon socrú riaracháin nó socrú eile a bhaineann leis an gComhaontú seo, agus aon bheart nó ionstraim nó iompar a dhéantar chun é a chur i bhfeidhm nó mar thoradh air, nó dá bhun, beidh siad gan dochar do sheasaimh dhlíthiúla Ríocht na Spáinne nó Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann faoi seach maidir le ceannasacht agus dlínse, agus ní dhéanfaidh siad difear ar aon bhealach eile do na seasaimh dhlíthiúla sin, agus ní bheidh siad mar bhonn le haon dearbhú nó diúltú ceannasachta, lena n-áirítear in imeachtaí dlíthiúla nó ar shlí eile.

AIRTEAGAL 3

Sainmhínithe

1. Chun críocha an Chomhaontaithe seo agus aon chomhaontaithe fhorlíontaigh, agus mura sonrófáir a mhalairt, tá feidhm leis na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) Ciallaíonn ‘Páirtí’ nó ‘Páirtithe’ an tAontas Eorpach agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar;
- (b) ciallaíonn ‘dlí an Pháirtí’ nó ‘dlíthe na bPáirtithe’, agus tagairt á déanamh don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na dlíthe is infheidhme i nGiobráltar, mura bhforáiltear a mhalairt go sonrach;

- (c) ciallaíonn ‘ábhar sonraí’ duine nádúrtha sainaitheanta nó in-sainaitheanta; is é is duine in-sainaitheanta ann duine is féidir a shainaithint, go díreach nó go hindíreach, go háirithe trí thagairt a dhéanamh d’aitheantóir amhail ainm, uimhir aitheantais, sonraí suímh, aitheantóir ar líne nó ceann amháin nó níos mó de thosca a bhaineann go sonrach le céannacht fhisiceach, fhiseolaíoch, ghéiniteach, mheabhrach, eacnamaíoch, chultúrtha nó shóisialta an duine nádúrtha sin;
- (d) ciallaíonn ‘lá’ lá féilire;
- (e) ciallaíonn ‘Ballstát’ Ballstát den Aontas Eorpach;
- (f) ciallaíonn ‘sonraí pearsanta’ aon fhaisnéis maidir le hábhar sonraí;
- (g) Ciallaíonn ‘réigiún teorann tadhlaigh’ críoch na mbardas as a bhfuil Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar comhdhéanta, i Ríocht na Spáinne.
2. Aon tagairt don ‘Aontas’ sa Chomhaontú seo nó in aon chomhaontú forlíontach, tuigfear go n-áirítear inti an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, mura sonrófáir a mhalairt nó mura n-éilíonn an comhthéacs a mhalairt.
3. Aon tagairt don ‘Ríocht Aontaithe’ sa Chomhaontú seo nó in aon chomhaontú forlíontach, tuigfear go dtagraíonn sí don Ríocht Aontaithe mar an Stát atá freagrach as caidreamh seachtrach Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 4

Comhaontuithe forlíontacha

1. I gcás ina gcuireann an tAontas agus an Ríocht Aontaithe comhaontuithe déthaobhacha eile i gcrích i ndáil le Giobráltar, is é a bheidh sna comhaontuithe sin comhaontuithe lena bhforlíontar an Comhaontú seo mura bhforáiltear dá leithéid sna comhaontuithe sin. Beidh comhaontuithe forlíontacha sin ina gcuid rithábhachtach den chaidreamh déthaobhach foriomlán idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a rialaítear sa Chomhaontú seo agus beidh siad ina gcuid den chreat foriomlán.
2. Tá feidhm ag mír 1 maidir leis na nithe seo a leanas freisin:
 - (a) comhaontuithe idir an tAontas agus a Bhallstáit, de pháirt, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de pháirt eile; agus
 - (b) comhaontuithe idir an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, den pháirt eile.

AIRTEAGAL 5

Meon macánta

1. Tabharfaidh na Páirtithe cúnamh dá chéile, de mheon macánta agus lánurraim fhrithpháirteach á tabhairt acu dá chéile, chun na cúraimí a eascraíonn as an gComhaontú seo, agus aon chomhaontú forlíontach, a dhéanamh.

2. Déanfaidh siad gach beart iomchuí, bíodh sé ginearálta nó sonrach, chun a áirithiú go gcomhlíonfar na hoibleagáidí a eascraíonn as an gComhaontú seo, agus as aon chomhaontú forlíontach, agus staonfaidh siad ó aon bheart a d'fhéadfadh gnóthú chuspóirí an Chomhaontaithe seo, nó gnóthú aon chomhaontaithe fhorlíontaigh, a chur i mbaoil.

AIRTEAGAL 6

Cumarsáidí agus fógraí

1. Déanfar cumarsáidí agus cinntí foirmiúla a mbeidh fógra le tabhairt fúthu ag údaráis inniúla Ghiobráltar, a dhéanfaidh údaráis inniúla Ghiobráltar nó a dhíreofar chucu a tharchur trí Oifig Gnóthaí Eachtracha, Comhlathais agus Forbartha Rialtas na Ríochta Aontaithe ('FCDO'), nó trí cibé comhlacht eile de chuid na Ríochta Aontaithe, atá bunaithe sa Ríocht Aontaithe i gceachtar cás, a chinnefidh Rialtas na Ríochta Aontaithe a cheapadh.
2. Deimhneoidh FCDO gur doiciméid bharántúla iad na doiciméid arna n-eisiúint ag údaráis inniúla Ghiobráltar i gcás ina bhfuil cinntí le forfheidhmiú go díreach os comhair cúirte nó údarás forfheidhmithe eile i mBallstát gan gá le fógra foirmiúil roimh ré.
3. San fhógra a thabharfaidh an Ríocht Aontaithe faoi údaráis inniúla i nGhiobráltar de bhun an Chomhaontaithe seo nó de bhun aon chomhaontaithe fhorlíontaigh, cuimseofar freisin tagairt do FCDO nó do chomhlacht eile de chuid na Ríochta Aontaithe dá dtagraítear i mír 1.

AIRTEAGAL 7

Bacainní fisiciúla a bhaint

Bainfear na bacainní fisiciúla uile i gcomhréir leis an bplean cur chun feidhme atá sa socrú riaracháin ábhartha idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne.

TEIDEAL II

BONN COMHAIR

AIRTEAGAL 8

An daonlathas, an smacht reachta agus cearta an duine

1. Prionsabail an daonlathais, an smacht reachta, agus urraim do chearta an duine, ar bonn iad lena mbeartais intíre agus idirnáisiúnta, leanfaidh na Comhpháirtithe de bheith ag seasamh leis na luachanna coiteanna sin. Chuige sin, athdhearbhaíonn na Páirtithe go n-urramaíonn siad Dearbhú Uilechoiteann Chearta an Duine agus na conarthaí idirnáisiúnta um chearta an duine ar páirtithe iontu iad.
2. Cuirfidh na Páirtithe na luachanna agus na prionsabail choiteanna sin chun cinn i bhfóraim idirnáisiúnta. Oibreoidh na Páirtithe i gcomhar le chéile, agus le tríú tíortha agus sna tríú tíortha sin, agus na prionsabail agus na luachanna sin á gcur chun cinn acu.

AIRTEAGAL 9

An comhrac i gcoinne an athraithe aeráide

1. Measann na Páirtithe gur bagairt eiseach ann don chine daonna é an t-athrú aeráide agus athdhearbhaíonn siad a dtiomantas an fhreagairt dhomhanda don bhagairt sin a neartú. Leis an gcomhrac i gcoinne an athraithe aeráide arb é an duine is cúis leis mar a shaothraítear é i bpróiseas Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide, arna dhéanamh i Nua Eabhrac an 9 Bealtaine 1992 ('UNFCCC'), agus go háirithe i gComhaontú Pháras a ghlac Comhdháil Pháirtithe Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide i bPáras an 12 Nollaig 2015 ag an 21ú seisiún dá chuid ('Comhaontú Pháras'), spreagtar beartais intíre agus sheachtracha an Aontais agus na Ríochta Aontaithe. Dá réir sin, déanfaidh gach Páirtí Comhaontú Pháras agus an próiseas arna leagan síos ag UNFCCC a urramú agus staonfaidh siad ó aon ghníomhartha nó neamhghníomhartha a dhéanfaidh cuspóirí agus críocha Chomhaontaithe Pháras a shárú go hábhartha.
2. Tacóidh na Páirtithe leis an gcomhrac i gcoinne an athraithe aeráide i bhfóraim idirnáisiúnta, lena n-áirítear trí dhul i gcaidreamh le tíortha agus réigiúin eile chun a leibhéal uaillmhéine a mhéadú maidir le astaíochtaí ceaptha teasa a laghdú.

AIRTEAGAL 10

Cur i gcoinne iomadú arm ollscriosta

1. Is é breith na gComhpháirtithe gurb é atá in iomadú na n-arm ollscriosta ('AOS'), agus na bealaí lena seachadadh, ar ghníomhaithe Stáit agus gníomhaithe nach gníomhaithe Stáit iad araon, ceann de na bagairtí is tromchúisí ar an gcobhsaíocht agus ar an tslándáil idirnáisiúnta.
Comhaontaíonn na Páirtithe, dá bhrí sin, oibriú i gcomhar agus cuidiú le cur i gcoinne iomadú arm ollscriosta agus na mbealaí lena seachadadh trí na hoibleagáidí atá ann cheana a chomhlíonadh agus a chur chun feidhme go náisiúnta faoi chonarthaí agus comhaontuithe idirnáisiúnta um dhí-armáil agus neamhiomarcú agus oibleagáidí ábhartha idirnáisiúnta eile.
2. Anuas air sin, comhaontaíonn na Páirtithe oibriú i gcomhar chun cur i gcoinne iomadú arm ollscriosta agus modhanna a seachadta tríd an méid seo a leanas:
 - (a) bearta a dhéanamh chun gach ionstraim idirnáisiúnta ábhartha eile a shíniú, a dhaingniú, nó aontú di, de réir mar is iomchuí, a mhéid a bheidh na hionstraimí sin oscailte lena síniú, lena ndaingniú nó lena n-aontú ag na Páirtithe; agus
 - (b) trí chóras náisiúnta éifeachtach rialaithe onnmhairí a bhunú, lena rialófaí onnmhairiú agus aistriú earraí atá bainteach le hairm ollscriosta lena n-áirítear rialú ar úsáid deiridh AOS i leith teicneolaíochtaí dé-úsáide agus ina bhfuil smachtbhannaí éifeachtacha i leith sáruithe ar rialuithe onnmhairiúcháin.
3. Comhaontaíonn na Páirtithe idirphlé rialta maidir leis na hábhair sin a bhunú.

AIRTEAGAL 11

Mionairm agus airm éadroma agus gnáth-airm eile

1. Aithníonn na Páirtithe an bhagairt thromchúiseach don tsíocháin agus don tslándáil idirnáisiúnta a bhaineann le monarú, aistriú agus scaipeadh aindleathach mionarm agus arm éadrom ('SALW'), lena n-áirítear a n-armlón, agus an iomarca díobh a charnadh, crodh-bhainistiú a dhéanamh orthu, stoc-chairn díobh a dhaingniú go míchuí agus iad a leathadh gan rialú.
2. Comhaontaíonn na Páirtithe a n-oibleagáidí faoi seach, arna leathnú chuig Giobráltar i gcás na Ríochta Aontaithe, a urramú agus a chur chun feidhme go hiomlán chun déileáil leis an trádáil aindleathach in SALW, lena n-áirítear a n-armlón, faoi chomhaontuithe idirnáisiúnta atá ann cheana agus faoi rún ó Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe, chomh maith lena ngealltanais faoi chreat ionstraimí idirnáisiúnta is infheidhme sa réimse sin, amhail Clár Gnímh na Náisiún Aontaithe chun trádáil neamhcheadaithe in airm bheaga agus in airm éadroma a chosc, a chomhrac agus a dhíothú go hiomlán.
3. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le córais intíre rialaithe chun gnáth-airm a aistriú i gcomhréir leis na caighdeáin idirnáisiúnta atá ann cheana. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le rialuithe den chineál sin a chur i bhfeidhm ar bhealach freagrach, mar rannchuidiú don tsíocháin, don tslándáil agus don chobhsaíocht idirnáisiúnta agus réigiúnach, agus chun fulaingt an chine dhaonna a laghdú, agus chun seachrán gnáth-arm a chosc.
4. Geallann na Páirtithe i ndáil leis sin go gcuirfidh siad an Conradh Trádála Arm, arna ghlacadh i Nua Eabhrac an 2 Aibreán 2013, chun feidhme go hiomlán agus go gcomhoibreoidh siad le chéile faoi chreat an Chonartha sin, lena n-áirítear maidir le huiliú agus cur chun feidhme iomlán an Chonartha a chur chun cinn i mballstáit uile na Náisiún Aontaithe.

5. Geallann na Páirtithe mar sin comhoibriú lena chéile ina n-iarrachtaí rialú na trádála idirnáisiúnta i ngnáth-airm a rialáil nó a fheabhsú agus chun trádáil aindleathach in airm a chosc, a chomhrac agus a dhíothú. Déanfaidh na Páirtithe bearta chun na hionstraimí idirnáisiúnta a liostaítear in Iarscríbhinn 1 a shíniú, a dhaingniú, nó aontú dóibh, de réir mar is iomchuí, agus a chur chun feidhme go hiomlán, a mhéid a bheidh na hionstraimí sin oscailte lena síniú, lena ndaingniú nó lena n-aontú ag na Páirtithe.
6. Comhaontaíonn na Páirtithe idirphlé rialta maidir leis na hábhair sin a bhunú.

AIRTEAGAL 12

Na coireanna is tromchúisí ar údar imní iad don phobal idirnáisiúnta

1. Athdhearbhaíonn na Páirtithe nár cheart na coireanna is tromchúisí ar údar imní iad don phobal idirnáisiúnta ina iomláine a bheith gan phionós agus nach mór a áirithiú go ndéanfar iad a ionchúiseamh go héifeachtach trí bhearta a dhéanamh ar an leibhéal náisiúnta agus tríd an gcomhar idirnáisiúnta a fheabhsú, tríd an gCúirt Choiriúil Idirnáisiúnta san áireamh. Comhaontaíonn na Páirtithe tacú go hiomlán le huilíocht agus sláine Reacht na Róimhe den Chúirt Choiriúil Idirnáisiúnta, arna ghlacadh sa Róimh an 17 Iúil 1998, agus le hionstraimí gaolta eile.

2. Comhaontaíonn na Páirtithe idirphlé rialta maidir leis na hábhair sin a bhunú.

AIRTEAGAL 13

An fhrithsceimhlitheoireacht

1. Oibreoidh na Páirtithe i gcomhar ar na leibhéil dhéthaobhacha, iltaobhacha agus idirnáisiúnta chun gníomhartha sceimhlitheoireachta de gach cineál agus gach foirm a chomhrac agus a chosc i gcomhréir leis an dlí idirnáisiúnta, i gcás inarb infheidhme lena n-áirítear comhaontuithe idirnáisiúnta a bhaineann leis an bhfrithsceimhlitheoireacht, an dlí daonnúil idirnáisiúnta agus an dlí idirnáisiúnta um chearta an duine, agus i gcomhréir le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe. Déanfaidh na Páirtithe bearta chun na hionstraimí idirnáisiúnta a liostaítear in Iarscríbhinn 2 a shíniú, a dhaingniú, nó aontú dóibh, de réir mar is iomchuí, agus a chur chun feidhme go hiomlán, a mhéid a bheidh na hionstraimí sin oscailte lena síniú, lena ndaingniú nó lena n-aontú ag na Páirtithe.
2. Cuirfidh na Páirtithe feabhas ar an gcomhar i dtaca leis an bhfrithsceimhlitheoireacht, lena n-áirítear an t-antaisceachas foréigneach agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac, d'fhonn a leasanna slándála coiteanna a chur chun cinn, agus Straitéis Dhomhanda Frithsceimhlitheoireachta na Náisiún Aontaithe agus rúin ábhartha Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe a chur san áireamh, gan dochar d'fhorfheidhmiú an dlí agus don chomhar breithiúnach i dtaca le hábhair chóiriúlachta agus malartuithe faisnéise.
3. Comhaontaíonn na Páirtithe idirphlé rialta maidir leis na hábhair sin a bhunú. Leis an gcomhphlé seo, inter alia, féachtar leis an méid seo a leanas a chur chun cinn agus a éascú:
 - (a) measúnuithe ar an mbagairt sceimhlitheoireachta a chomhroinnt;
 - (b) dea-chleachtais agus saineolas maidir le frithsceimhlitheoireacht a mhalartú;
 - (c) comhar oibríochtúil agus malartú faisnéise; agus
 - (d) malartuithe ar chomhar faoi chuimsiú eagraíochtaí iltaobhacha.

AIRTEAGAL 14

Cosaint sonraí pearsanta

1. Tá feidhm ag an Airteagal seo maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil lena sonraí pearsanta nuair a dhéantar iad a phróiseáil go hiomlán nó go páirteach trí mhodhanna uathoibrithe, nó trí mhodhanna eile seachas modhanna uathoibrithe nuair is cuid de chóras comhdúcháin iad nó nuair atá siad ceaptha a bheith ina gcuid de chóras comhdúcháin ('cosaint sonraí').
2. Beidh Iarscríbhinn 3 ina dlúthchuid den Airteagal seo. Ní chuimseofar san Iarscríbhinn sin forálacha Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ lena rialaítear inniúlacht agus ról an phríomhúdaráis maoirseachta agus an údaráis maoirseachta lena mbaineann.
3. Beidh feidhm ag Airteagal 19 maidir le hIarscríbhinn 3.
4. Gan dochar d'Airteagal 20 den Chomhaontú seo, déanfar forálacha dhlí náisiúnta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, dá dtagraítear in Airteagal 19(1) den Chomhaontú seo, sa réimse a chumhdaítear le hIarscríbhinn 3 a léiriú i gcomhréir le gníomhartha ábhartha an Bhoird Eorpaigh um Chosaint Sonraí ('an Bord') ar an mbealach céanna agus faoi na coinníollacha céanna a bhfuil feidhm acu maidir leis na Ballstáit. Áirítear leis sin na tuairimí a iarrann nó a fhaigheann údarás maoirseachta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, um chosaint sonraí de bhun Airteagal 64 de Rialachán (AE) 2016/679, i ndáil leis na rialacha is infheidhme maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, arb ionann iad agus rialacha ghníomhartha an Aontais atá in Iarscríbhinn 3.

¹ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO AE L 119, 4.5.2016, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

5. Tabharfaidh údarás maoirseachta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, um chosaint sonraí lánaird ar chinntí a dhéanfaidh an t-údarás maoirseachta inniúil de bhun Airteagal 60 de Rialachán (AE) 2016/679 agus ar chinntí a dhéanfaidh an Bord de bhun Airteagal 65 de Rialachán (AE) 2016/679, agus cinneadh á dhéanamh aige maidir le cásanna ina n-ardófar ceisteanna comhchosúla maidir le léirmhíniú agus cur i bhfeidhm na rialacha céanna leo siúd atá i Rialachán (AE) 2016/679.

6. An tagairt do Bhallstáit atá in Airteagal 68(3) de Rialachán (AE) 2016/679, ní thuigfear aisti go n áirítear inti an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Ní fhéadfar cuireadh a thabhairt d'údarás maoirseachta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, um chosaint sonraí freastal ar chruinnithe an Bhoird ach amháin i gcásanna ina bpléifear cinntí a dhíreofar ar an údarás maoirseachta sin nó inar gá an t-údarás maoirseachta sin a bheith i láthair agus go bhfuil a láithreacht chun leas an Aontais chun cur i bhfeidhm éifeachtach na rialacha céanna le gníomhartha de chuid an Aontais i réimse na cosanta sonraí dá dtagraítear in Airteagal 19(1) a áirithiú i nGiobráltar. I gcásanna den sórt sin, beidh údarás maoirseachta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, um chosaint sonraí páirteach mar shaineolaí nó mar aoi de bhun rialacha nós imeachta ábhartha an Bhoird. Beidh a rannpháirtíocht teoranta go docht do na pointí ábhartha ar an gclár oibre agus déanfar tagairt dó sna doiciméid ábhartha, amhail miontuairiscí an chruinnithe, mar údarás maoirseachta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

7. Chun críocha an Chomhaontaithe seo, gach tagairt do thríú tíortha agus dá n-údaráis inniúla atá sna forálacha de dhlí an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 3, tuigfear nach n-áirítear inti an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus a húdaráis inniúla, ar choinníoll go gcomhlíonfar mír 2 den Airteagal seo i gcomhréir le hAirteagal 19(1).

8. Aon uair a bheidh sé beartaithe ag an Aontas cinneadh leordhóthanachta a ghlacadh de bhun Airteagal 45 de Rialachán (AE) 2016/679 nó Airteagal 36 de Threoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹, coinneofar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas go cuí.

AIRTEAGAL 15

Comhar domhanda maidir le saincheisteanna i ndáil le leas coiteann eacnamaíoch, comhshaoil, agus sóisialta

1. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá an comhar domhanda d'fhonn dul i ngleic le saincheisteanna maidir le comhleas eacnamaíoch, comhshaoil, agus sóisialta. Más chun a leasa fhrithpháirtigh é, cuirfidh siad réitigh iltaobhacha ar fhadhbanna coiteanna chun cinn.
2. Agus a neamhspleáchas cinnteoireachta á chaomhnú acu, agus gan dochar d'fhorálacha eile an Chomhaontaithe seo ná d'aon chomhaontú forlíontach, féachfaidh na Páirtithe le hoibriú i gcomhar maidir le saincheisteanna domhanda reatha agus saincheisteanna atá ag teacht chun cinn, amhail an tsíocháin agus an tslándáil, an t-athrú aeráide, an fhorbairt inbhuanaithe, truailliú trasteorann, cosaint an chomhshaoil, digitiú, sláinte phoiblí agus cosaint tomhaltóirí, cánachas, cobhsaíocht airgeadais agus saorthrádail agus infheistíocht chóir. Chuige sin, féachfaidh siad le hidirphlé leanúnach éifeachtach a choimeád ar bun agus a seasamh in eagraíochtaí agus fóraim iltaobhacha a mbíonn siad páirteach iontu a chomhordú, amhail na Náisiúin Aontaithe, Ghrúpa na Seacht dTír (G-7) agus Grúpa na bhFiche Tír (G-20), an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta ('ECFE'), an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, an Banc Domhanda agus an Eagraíocht Dhomhanda Trádála ('EDT').

¹ Treoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag údaráis inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a fhorghníomhú, agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2008/977/CGB ón gComhairle (IO L 119, 4.5.2016, lch. 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

AIRTEAGAL 16

Eilimintí riachtanacha

1. I dtaca le hAirteagal 8(1), Airteagal 9(1) agus Airteagal 10(1), is é atá iontu eilimintí riachtanacha den chomhpháirtíocht a bhunaítear leis an gComhaontú seo agus aon chomhaontú forlíontach.
2. Má mheasann ceachtar Páirtí go bhfuil an Páirtí eile tar éis mainneachtain thromchúiseach shubstaintiúil aon cheann de na hoibleagáidí a chomhlíonadh a ndéantar cur síos orthu mar eilimintí riachtanacha i mír 1, féadfaidh sé a chinneadh oibriú an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontú forlíontach go hiomlán nó go páirteach a fhoirceannadh nó a fhionraí.
3. Sula ndéanfaidh sé amhlaidh, iarrfaidh an Páirtí a dhéanann agairt ar fheidhmiú an Airteagail seo go dtiocfaidh an Chomhairle Comhair le chéile láithreach d'fhonn réiteach tráthúil agus comhaontaithe go frithpháirteach a lorg. Mura dtiocfar ar réiteach is féidir a chomhaontú go frithpháirteach laistigh de 30 lá ó dháta na hiarrata chuig an gComhairle Comhair, féadfaidh an Páirtí na bearta dá dtagraítear i mír 2 a ghlacadh.
4. Déanfar na bearta dá dtagraítear i mír 2 thuas agus lánurraim á tabhairt don dlí idirnáisiúnta, agus beidh siad comhréireach. Tabharfar tosaíocht do na bearta is lú a chuirfidh isteach ar fheidhmiú an Chomhaontaithe seo agus na gcomhaontuithe forlíontaigh a ghabhann leis.
5. Measann na Páirtithe, d'fhonn go mbeadh mainneachtain thromchúiseach shubstaintiúil ann aon cheann de na hoibleagáidí a bhfuil tuairisc orthu mar eilimintí riachtanacha i mír 1 a chomhlíonadh, gur de chineál eisceachtúil a bheadh a thromchúisí agus a nádúr a chuirfeadh an tsíocháin agus an tslándáil i mbaol nó a mbeadh iarmhairtí idirnáisiúnta aige. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, glacfar i gcónaí le gníomh nó neamhghníomh a bhriseann cuspóir agus cuspóir Chomhaontú Pháras mar mhainneachtain thromchúiseach agus shubstaintiúil chun críocha an Airteagail seo.

TEIDEAL III

COMHAR NÚICLÉACH SIBHIALTA

AIRTEAGAL 17

Comhar núicléach sibhialta

1. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá an comhar idirnáisiúnta le haghaidh socruithe éifeachtacha maidir le sábháilteacht núicléach agus oibreoidh siad le chéile chun feabhas leanúnach a chur ar chaighdeán agus ar Choinbhinsiúin idirnáisiúnta maidir le sábháilteacht núicléach, agus ar a gcur chun feidhme. A mhéid nach mbeidh sé ar neamhréir le forbairtí i gcaighdeán idirnáisiúnta sábháilteachta núicléiche atá ceangailteach ó thaobh dlí, ní dhéanfaidh an tAontas ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na leibhéil chosanta a lagú ná a laghdú faoi bhun na leibhéal dá bhforáiltear leis na caighdeán chosanta, agus le forfheidhmiú na gcaighdeán sin, arna gcomhroinnt ag na Páirtithe agus arna gcur i bhfeidhm i ndáil le Giobráltar go dtí an 31 Nollaig 2020 maidir le sábháilteacht núicléach, cosaint ar radaíocht, bainistiú sábháilte dramhaíola radaighníomhaí agus breosla spíonta, díchoimisiúnú, loingsiú sábháilte ábhair núicléach, ullmhacht agus freagairt i gcás éigeandála, agus rialú éifeachtach ábhair radaighníomhaigh agus foinsí radaighníomhacha.
2. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, córas láidir éifeachtach cuntaisíochta agus rialaithe ábhair núicléach a chur chun feidhme arb é is aidhm dó a áirithiú go n-úsáidfear ábhar núicléach, mar a shainmhínítear in Airteagal XII de Reacht na Gníomhaireachta Idirnáisiúnta do Fhuinneamh Adamhach ('IAEA'), arna ghlacadh i Nua Eabhrac an 23 Deireadh Fómhair 1956, go heisiach chun críoch síochánta tráth a mbeidh gá leis na socruithe sin.

3. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, socruithe sábháilteachta agus slándála chun feidhme, i gcomhréir le comhaontuithe idirnáisiúnta ábhartha, i ndáil le haon saoráid núicléach shibhialta ábhartha agus foinsí radaighníomhacha ábhartha i nGiobráltar, tráth a mbeidh gá leis na socruithe sin.

4. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, comhaontú arna chaibidliú le IAEA maidir le coimirce a chur i bhfeidhm i nGiobráltar a chur chun feidhme, tráth a mbeidh gá leis na socruithe sin, agus déanfaidh sí bearta chun na hionstraimí idirnáisiúnta a liostaítear i gCuid 1 d'Iarscríbhinn 4 a shíniú, a dhaingniú nó aontú dóibh, de réir mar is iomchuí, agus a chur chun feidhme go hiomlán, chomh maith leis na leasuithe a dhéanfar orthu amach anseo, i gcás inarb ábhartha, a mhéid a bheidh siad daingnithe ag an Ríocht Aontaithe. Thairis sin, déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, bearta chun na treoirdhoiciméid a liostaítear i gCuid 2 d'Iarscríbhinn 4 a leanúint, de réir mar is iomchuí, chomh maith leis na leasuithe a dhéanfar orthu amach anseo a mhéid a úsáidfídh an Ríocht Aontaithe iad.

5. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá an comhar idirnáisiúnta le haghaidh socruithe éifeachtacha maidir le slándáil núicléach agus oibreoidh siad le chéile chun feabhas leanúnach a chur ar chaighdeán agus ar choinbhinsiúin idirnáisiúnta maidir le slándáil núicléach, agus ar a gcur chun feidhme. Ní dhéanfaidh an tAontas ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na leibhéil chosanta a lagú ná a laghdú faoi bhun na leibhéal dá bhforáiltear leis na caighdeán chosanta, agus le forfheidhmiú na gcaighdeán sin, arna gcur i bhfeidhm ag an Aontas agus ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go dtí an 31 Nollaig 2020 maidir le cosaint fhisiciúil.

6. An Coinbhinsiún maidir le Dliteanas Tríú Páirtí i réimse an Fhuinnimh Núicléigh, arna thabhairt i gcrích i bPáras an 29 Iúil 1960, arna leasú le Prótacal Breise an 28 Eanáir 1964 agus le Prótacal an 6 Samhain 1982, tá síneadh curtha ag an Ríocht Aontaithe lena chur i bhfeidhm chun Giobráltar a chumhdach. Tugann na Páirtithe dá n-aire go leanfaidh an Ríocht Aontaithe de bhearta a dhéanamh chun síneadh a chur le Prótacal an 12 Feabhra 2004, a tháinig i bhfeidhm an 1 Eanáir 2022 sa Ríocht Aontaithe, chomh maith le haon leasú breise, mura mbeidh fógra i scríbhinn tugtha ag Páirtí don Pháirtí eile nach nglacann sé leis an leasú.

7. Leanfaidh an Ríocht Aontaithe, thar ceann Ghiobráltar, de shocruithe oibríochtúla a choinneáil ar bun agus d'athbhreithniú tréimhsiúil a dhéanamh orthu i ndáil le himeachtaí i nGiobráltar, nó a dhéanann difear do Ghiobráltar, a chumhdaítear leis an gCoinbhinsiún um Luath-Fhógra i dtaobh Tionóisc Núicléiche, arna ghlacadh ag Comhdháil Ghinearálta IAEA, arna teacht le chéile i seisiún speisialta i Vín an 26 Meán Fómhair 1986, agus leis an gCoinbhinsiún um Chúnamh i gcás Taisme Núicléach nó Éigeandáil Raideolaíoch do Tharlú, arna ghlacadh ag Comhdháil Ghinearálta IAEA arna teacht le chéile i seisiún speisialta i Vín an 26 Meán Fómhair 1986, má tharlaíonn teagmhas den sórt sin. Sonraítear na socruithe oibríochtúla sin in Iarscríbhinn 5 agus tabharfar fógra don Pháirtí eile maidir lena nuashonruithe a luaithe is féidir, ach tráth nach déanaí ná 3 mhí tar éis dóibh teacht i bhfeidhm, agus leasófar Iarscríbhinn 5 dá réir sin.

8. Maidir le rialú éifeachtach ábhair radaighníomhaigh agus foinsí radaighníomhacha, áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, éifeachtacht agus cumhdach atá coibhéiseach ar a laghad leis an éifeachtacht agus leis an gcumhdach dá bhforáiltear faoi Threoir 2008/68/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ agus faoi Threoir 2013/59/Euratom ón gComhairle², lena n-áirítear arna leasú nó arna n-ionadú amach anseo.

TEIDEAL IV

PRIONSABAIL NA LÉIRITHE

AIRTEAGAL 18

An dlí idirnáisiúnta poiblí

1. Déanfar forálacha an Chomhaontaithe seo agus aon chomhaontú forlíontach a léiriú de mheon macánta i gcomhréir lena ngnáthbhí ina gcomhthéacs agus i bhfianaise chuspóir agus sprioc an chomhaontaithe i gcomhréir leis na gnáthrialacha maidir le léiriú an dlí idirnáisiúnta phoiblí, lena n-áirítear na rialacha sin a chódaítear i gCoinbhinsiún Vín maidir le Dlí na gConarthaí, arna dhéanamh i Vín an 23 Bealtaine 1969.

¹ Treoir 2008/68/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meán Fómhair 2008 maidir le hiompar intíre earraí contúirteacha (IO CE L 260, 30.9.2008, lch. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/68/oj>).

² Treoir 2013/59/Euratom ón gComhairle an 5 Nollaig 2013 lena leagtar síos caighdeáin bhunúsacha sábháilteachta don chosaint ar na contúirtí a eascraíonn as nochtadh don radaíocht ianúcháin agus lena n-aisghairtear Treoracha 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom agus 2003/122/Euratom (IO AE L 13, 17.1.2014, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj>).

2. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, seachas mar a fhoráiltear in Airteagal 19(1) agus (4) agus in Airteagal 20, ní bhunaíonn an Comhaontú seo ná aon chomhaontú forlíontach oibleagáid a bhforálacha a léiriú de réir dhlí náisiúnta ceachtar Páirtí.

3. Gan dochar d’Airteagal 20, ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní bheidh léiriú ar an gComhaontú seo ná aon chomhaontú forlíontach arna thabhairt ag cúirteanna ceachtar Páirtí ina cheangal ar chúirteanna an Pháirtí eile.

AIRTEAGAL 19

Dlí an Aontais a bhfuil feidhm aige maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar

1. Beidh na forálacha céanna atá sna forálacha seo a leanas i bhfeidhm ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ina dlí náisiúnta agus cuirfidh sí i bhfeidhm go héifeachtach iad:

- (a) na gníomhartha de chuid an Aontais a liostaítear sna forálacha sin den Chomhaontú seo agus sna hIarscríbhinní sin a ghabhann leis an gComhaontú seo a bhfuil feidhm ag an Airteagal seo maidir leo; nó
- (b) faoi na coinníollacha a leagtar síos i míreanna 2 go 4, i ngníomh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin, is iad sin:
 - (i) gníomh de chuid an Aontais lena leasaítear nó lena n-ionadaítear gníomh de chuid an Aontais dá dtagraítear i bpointe (a);
 - (ii) gníomh de chuid an Aontais lena ndéantar gníomh de chuid an Aontais dá dtagraítear i bpointe (a) a fhorlíonadh nó a chur chun feidhme; nó
 - (iii) gníomh eile de chuid an Aontais ar ábhar ghníomh de chuid an Aontais dá dtagraítear i bpointe (a).

2. I gcás ina nglacfaidh an tAontas gníomh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin, tabharfaidh sé fógra láithreach don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi ghlacadh an ghnímh sin.
3. Laistigh de 30 lá ón bhfógra dá dtagraítear i mír 2, tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra don Aontas faoina cinneadh i dtaobh an nglacfaidh sí le hábhar an ghnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin agus an gcuirfidh sí chun feidhme ina dlí náisiúnta é. Má ghlacann an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, le hábhar gnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin, cruthófar cearta agus oibleagáidí idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas.
4. Más gá ceanglais bhunreachtúla a chomhlíonadh chun an gníomh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin a chur chun feidhme sa dlí náisiúnta, cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an tAontas ar an eolas faoi sin tráth a dtabharfar an fógra dá dtagraítear i mír 3. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an tAontas ar an eolas go pras i scríbhinn ar chomhlíonadh na gceanglas bunreachtúil uile. Ó theacht i bhfeidhm an ghnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin agus go dtí go bhfaighfear an fhaisnéis ar chomhlíonadh na gceanglas bunreachtúil, cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na rialacha céanna agus na rialacha atá sa ghníomh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin i bhfeidhm go sealadach, a mhéid is féidir.
5. I gcás ina ndéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an méid seo a leanas:
- (a) má thugann sí fógra faoina cinneadh gan glacadh le hábhar gnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin;
 - (b) mura dtugann sí fógra laistigh den teorainn ama a leagtar amach i mír 3; nó

- (c) mura gcuireann sí an tAontas ar an eolas, 6 seachtaine ar a mhéid tar éis theacht i bhfeidhm gnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin, faoi chur chun feidhme an ghnímh sin ina dlí náisiúnta,

measfar an Comhaontú seo a bheith foirceanta mura gcinnfidh an Chomhairle Comhair a mhalairt, tar éis scrúdú cúramach a dhéanamh ar bhealaí chun leanúint leis an gComhaontú, laistigh de 90 lá ón bhfógra dá dtagraítear i bpointe (a) nó tar éis don teorainn ama dá dtagraítear i bpointe (b) nó (c) dul in éag. Beidh éifeacht le foirceannadh an Chomhaontaithe seo 3 mhí tar éis dhul in éag na tréimhse 90 lá.

AIRTEAGAL 20

Léiriú comhsheasmhach

Déanfar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 19(1) a léiriú agus a chur i bhfeidhm i gcomhréir le modhanna agus prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais agus déanfar iad a léiriú, agus iad á gcur chun feidhme agus á gcur i bhfeidhm, i gcomhréir le cásdlí ábhartha Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

AIRTEAGAL 21

Ceartha príobháideacha

1. Gan dochar d’Airteagal 19(1) agus (2) agus do Theidil I agus II de Chuid a Ceathair den Chomhaontú seo agus d’Airteagal SSC.70 den Phrótacal maidir le Comhordú Slándála Sóisialta, agus cé is moite, i ndáil leis an Aontas, de Theideal V de Chuid a Dó, ní fhorléireofar aon ní sa Chomhaontú seo ná aon chomhaontú forlíontach mar ní lena dtugtar ceartha ná lena bhforchuirtear oibleagáidí ar dhaoine seachas iad sin arna gcruthú idir na Páirtithe faoin dlí poiblí idirnáisiúnta, ná ní fhorléireofar iad mar ní lena gceadaítear an Comhaontú seo ná aon chomhaontú forlíontach a agairt go díreach i gcórais dlí náisiúnta na bPáirtithe.
2. Ní dhéanfaidh Páirtí foráil maidir le ceart caingne faoina dhlí in aghaidh an Pháirtí eile ar an bhforas gur ghníomhaigh an Páirtí eile de shárú ar an gComhaontú seo nó de shárú ar aon chomhaontú forlíontach.

TEIDEAL V

CREAT INSTITIÚIDEACH

AIRTEAGAL 22

An Chomhairle Comhair

1. Bunaítear leis seo Comhairle Comhair. Beidh ionadaithe ón Aontas agus ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an gComhairle sin. Féadfaidh an Chomhairle Comhair teacht le chéile i bhfoirmíochtaí éagsúla ag brath ar na hábhair a bheidh á bplé.

2. Is Comhalta den Choimisiún Eorpach agus ionadaí ó Rialtas na Ríochta Aontaithe ar leibhéal aireachta a dhéanfaidh comhchathaoirleacht ar an gComhairle Comhair. Tiocfaidh sé le chéile arna iarraidh sin don Aontas nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i gcás ar bith uair sa bhliain ar a laghad, agus socróidh sí a sceideal cruinnithe agus a clár oibre de chomhthoil.

3. Déanfaidh an Chomhairle Comhair maoirseacht ar bhaint amach chuspóirí an Chomhaontaithe seo agus chuspóirí aon chomhaontaithe fhorlíontaigh. Déanfaidh sí maoirsiú agus éascú ar chur chun feidhme agus ar chur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus aon chomhaontaithe fhorlíontaigh. Féadfaidh gach Páirtí aon saincheist a bhaineann le cur chun feidhme, cur i bhfeidhm agus léiriú an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontaithe fhorlíontaigh a tharchur chuig an gComhairle Comhair.

4. Beidh sé de chumhacht ag an gComhairle Comhair:

- (a) cinntí a ghlacadh i leith na n-ábhar uile dá bhforáiltear amhlaidh sa Chomhaontú seo nó in aon chomhaontú forlíontach;
- (b) moltaí a chur faoi bhráid na bPáirtithe maidir le cur chun feidhme agus cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontaithe fhorlíontaigh;
- (c) leasuithe ar an gComhaontú seo nó ar aon chomhaontú forlíontach a ghlacadh, le cinneadh, sna cásanna dá bhforáiltear sa Chomhaontú seo nó in aon chomhaontú forlíontach;
- (d) seachas i ndáil le Teideal IV de Chuid a hAon go dtí deireadh an cheathrú bliain tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, cinntí a ghlacadh lena leasófar an Comhaontú seo nó aon chomhaontú forlíontach, ar choinníoll go mbeidh gá leis na leasuithe sin chun earráidí a cheartú nó chun aghaidh a thabhairt ar easnaimh nó ar lochtanna eile;

- (e) aon ní a phlé a bhaineann leis na réimsí a chumhdaítear leis an gComhaontú seo nó le haon Chomhaontú forlíontach;
 - (f) cuid dá cumhachtaí a tharmligean chuig Coiste Speisialaithe cé is moite de na cumhachtaí agus na freagrachtaí sin dá dtagraítear i bpointe (g); agus
 - (g) trí chinneadh, Coistí Speisialaithe a bhunú agus cúraimí a shannadh dóibh, aon Choiste Speisialaithe a dhíscaoileadh, nó na cúraimí a shannfar dóibh a athrú.
5. Beidh obair na Comhairle Comhair faoi rialú ag na rialacha nós imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn 6. Féadfaidh an Chomhairle Comhair an Iarscríbhinn sin a leasú.

AIRTEAGAL 23

Coistí Speisialaithe

1. Bunaítear leis seo na Coistí Speisialaithe seo a leanas:
 - (a) an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine;
 - (b) an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil; agus
 - (c) an Coiste Speisialaithe um Eitlíocht.

2. Maidir le saincheistean a bhaineann lena réimse inniúlachta, beidh sé de chumhacht ag Coistí Speisialaithe Trádála:

- (a) faireachán agus athbhreithniú a dhéanamh ar chur chun feidhme an Chomhaontaithe nó aon chomhaontaithe fhorlíontaigh agus feidhmiú cuí an Chomhaontaithe nó aon chomhaontaithe fhorlíontaigh a áirithiú;
- (b) cabhrú leis an gComhairle Comhair i gcomhlíonadh a chúraimí agus, go háirithe, tuairisciú don Chomhairle Comhair agus aon chúram a shannfaidh an Chomhairle Comhair dóibh a dhéanamh;
- (c) cinntí agus moltaí a ghlacadh i leith na n-ábhar uile a bhfuil an Chomhairle Comhair tar éis a cumhachtaí a tharmligean ina leith chuig Coiste Speisialaithe i gcomhréir le pointe (f) d'Airteagal 22(4) nó i gcás ina bhforáiltear amhlaidh sa Chomhaontú seo;
- (d) saincheistean teicniúla a eascraíonn as cur chun feidhme an Chomhaontaithe seo nó as aon chomhaontú forlíontach a phlé; agus
- (e) fóram a chur ar fáil ina bhféadfaidh na Páirtithe faisnéis a mhalartú, dea-chleachtais a phlé agus a dtaithí ar an gcur chun feidhme a roinnt.

3. Cuirfear na Coistí Speisialaithe ar an eolas, de réir mar is gá, faoi chur chun feidhme na socruithe riaracháin arna dtabhairt i gcrích ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag Ríocht na Spáinne maidir le hábhair a bhaineann le cur chun feidhme an Chomhaontaithe seo.

4. Beidh ionadaithe ó gach Páirtí ar na Coistí Speisialaithe. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh an saineolas iomchuí ag na hionadaithe a chuirfidh sé féin ar na Coistí Speisialaithe maidir leis na saincheistean a bheidh faoi chaibidil.

5. Déanfaidh ionadaí ón Aontas Eorpach agus ionadaí ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, comhchathaoirleacht ar na Coistí Speisialaithe.
6. Mura bhforáiltear a mhalairt sa Chomhaontú seo, nó mura gcinntí na comhchathaoirligh a mhalairt, tiocfaidh siad le chéile uair amháin sa bhliain ar a laghad.
7. Is de chomhthoil a shocróidh na Coistí Speisialaithe a sceidil cruinnithe agus a gclár cruinnithe.
8. Beidh obair na gCoistí Speisialaithe faoi rialú ag na rialacha nós imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn 6.
9. De mhaolú ar mhír 8, féadfaidh Coiste Speisialaithe a rialacha féin a ghlacadh agus a leasú ina dhiaidh sin agus is iad na rialacha sin a rialóidh a chuid oibre.

AIRTEAGAL 24

Cinntí agus moltaí

1. Na cinntí a ghlacfaidh an Chomhairle Comhair, nó, de réir mar a bheidh, Coiste Speisialaithe, beidh siad ina gceangal ar na Páirtithe agus ar na comhlachtaí uile arna mbunú faoin gComhaontú seo agus faoi aon chomhaontú forlíontach, lena n-áirítear an binse eadrána dá dtagraítear i gCuid a Sé. Ní bheidh aon bhrí cheangailteach le moltaí.
2. Déanfaidh an Chomhairle Comhair nó, de réir mar a bheidh, Coiste Speisialaithe, cinntí a ghlacadh agus moltaí a dhéanamh de chomhthoil.

CUID A DÓ

GLUAISEACHT DAOINE

TEIDEAL I

PRIONSABAIL GHINEARÁLTA AGUS CUSPÓIRÍ

AIRTEAGAL 25

Cearta an duine agus saoirsí bunúsacha a chosaint

1. Is ar urraim sheanbhunaithe na bPáirtithe agus na mBallstát don daonlathas, don smacht reachta agus do chearta agus saoirsí bunúsacha daoine aonair a chosaint atá an comhar dá bhforáiltear sa Chuid seo bunaithe, lena n-áirítear mar atá leagtha amach i nDearbhú Uilechoiteann Chearta an Duine agus i gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, arna dhéanamh sa Róimh an 4 Samhain 1950, agus maidir lena thábhachtaí atá sé na cearta agus na saoirsí bunúsacha sa Choinbhinsiún sin a chur i bhfeidhm ar bhonn intíre.
2. Ní bheidh d'éifeacht ag aon ní dá bhfuil sa Chuid seo go modhnófar an oibleagáid cearta bunúsacha agus prionsabail dlí a urramú mar a léirítear, go háirithe, sa Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine agus, i gcás an Aontais agus a Bhallstát, i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

Sainmhínithe

Chun críocha na Coda seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘seiceálacha teorann’ na seiceálacha a dhéantar ag pointí trasnaithe teorann, lena n-áirithiú go bhféadfar daoine, lena n-áirítear a modh iompair agus na nithe atá ina seilbh, a údarú le dul isteach ar chríoch na mBallstát agus Ghiobráltar nó imeacht uaithi;
- (b) ciallaíonn ‘rialú teorann’ an ghníomhaíocht a dhéantar ag teorainn, i gcomhréir leis an gComhaontú seo agus chun críocha an Chomhaontaithe seo, mar fhreagairt eisiach do rún an teorainn sin a thrasnú, nó do thrasnú na teorann sin, gan beann ar aon chúinse eile, arb iad seiceálacha teorann agus faireachas ar theorainneacha atá i gceist leis an ngníomhaíocht sin;
- (c) ciallaíonn ‘faireachas ar theorainneacha’ an faireachas a dhéantar ar theorainneacha idir pointí trasnaithe teorann agus an faireachas a dhéantar ar phointí trasnaithe teorann lasmuigh de na huaireanta oscailte seasta, chun trasnuithe teorann neamhúdaráithe nó daoine ag teacht timpeall ar sheiceálacha teorann a chosc agus a bhrath, chun rannchuidiú le feasacht ar dhálaí a ardú, chun coireacht trasteorann a chomhrac agus chun bearta a dhéanamh i gcoinne daoine a thrasnaigh an teorainn go neamhdhleathach;
- (d) ciallaíonn ‘comhpháirt shibhialta’ daoine sibhialta atá ar fostú nó ar conradh ag Rialtas na Ríochta Aontaithe agus nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar nó san Aontas, cé is moite de dhaoine a bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe nó sa Chomhlimistéar Taistil;

- (e) ciallaíonn ‘gníomhaíocht chomhéigheach’ bearta atá le déanamh i ndáil le duine nó ábhar agus feidhmeanna a bhaineann le rialú teorann á gcomhlíonadh, lena n-áirítear mar obair leantach ar fholáirimh i mbunachair sonraí agus i gcórais faisnéise a úsáidtear i gcomhthéacs an rialaithe teorann, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta do theorannú sealadach le gluaiseacht, coinneáil, gabháil, cur faoi chosaint, fiosrúcháin, cuardach agus urghabháil ábhar, agus aon chineál eile gníomhaíochta mar fhreagairt ar fholáirimh chun fianaise a imscrúdú nó a bhailiú go ndearnadh coir nó go raibh sé beartaithe coir a dhéanamh chomh maith le diúltuithe cead isteach;
- (f) ciallaíonn ‘baill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad’ céile nó páirtí comhalta d’Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó den chomhpháirt shibhialta nó leanbh an chomhalta sin atá ag brath air chun tacaíocht a fháil agus nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu san Aontas ná i nGiobráltar;
- (g) ciallaíonn ‘cosaint idirnáisiúnta’ stádas dídeanaí i gcomhréir leis an gCoinbhinsiún i dtaobh Stádas Dídeanaithe, arna dhéanamh sa Ghinéiv an 28 Iúil 1951, arna leasú le Prótacal Nua-Eabhrac an 31 Eanáir 1967, agus stádas cosanta coimhdí i gcás náisiúnach tríú tír nó duine gan stát nach gcáilíonn mar dhídeanaí ach a bhfuil forais shubstaintiúla léirithe ina leith lena chreidiúint, ach an duine lena mbaineann a fhilleadh ar a thír thionscnaimh, nó i gcás duine gan stát, ar an tír ina raibh gnáthchónaí air roimhe seo, go mbeadh fíorbhaol ann go bhfulaingeodh sé díobháil thromchúiseach agus nach bhfuil sé in ann nó, de bharr an bhaoil sin, nach bhfuil toilteanach leas a bhaint as cosaint na tíre sin;
- (h) ciallaíonn ‘na Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine’ na Ballstáit a bhfuil deireadh curtha acu le seiceálacha ar dhaoine ag a gcomhtheorainneacha;

- (i) ciallaíonn ‘fórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe’ daoine atá ag fónamh i bhFórsaí na Ríochta Aontaithe, mar ghnáthfhórsaí nó mar chúltacaí, ar saoránaigh den Ríocht Aontaithe, saoránaigh den Chomhlathas Briotanach nó saoránaigh d’Éirinn iad nó a bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe nó sa Chomhlímistéar Taistil agus nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar;
- (j) ciallaíonn ‘daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar’ daoine a bhfuil an ceart dlíthiúil acu cónaí i nGiobráltar gan beann ar a náisiúntacht, cé is moite de shaoránaigh den Aontas agus náisiúnaigh den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise chomh maith le náisiúnaigh de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne tar éis theacht i bhfeidhm comhaontuithe lena dtugtar cearta saorghluaiseachta do na náisiúnaigh sin;
- (k) ciallaíonn ‘Seiceáil Dara Líne’ seiceáil sa bhreis a fhéadfar a dhéanamh in ionad speisialta ar leataobh ón ionad ina seiceáiltear gach duine (an chéad líne);
- (l) ciallaíonn ‘Limistéar na Seiceálacha ar an Dara Líne’ suíomh speisialta, mar a theorannaítear i gcomhréir le socruithe arna ndéanamh ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag Ríocht na Spáinne de bhun Airteagal 33(6), ina ndéantar gníomhaíochtaí lena n-áirítear seiceálacha dara líne agus comhar oibríochtúil idir na húdaráis inniúla;

(m) ciallaíonn ‘náisiúnach tríú tír’ aon duine:

- (i) nach saoránach den Aontas é de réir bhrí Airteagal 20(1) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh nó nach ball teaghlaigh le saoránach den Aontas é, gan beann ar a náisiúntacht, dá dtagraítear in Airteagail 2 agus 3 de Threoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹;
- (ii) nach náisiúnach den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Andóra nó de Phoblacht San Mairíne é nó nach ball teaghlaigh duine den sórt sin é, gan beann ar a náisiúntacht, a bhfuil cearta saorghluaiseachta acu atá coibhéiseach le cearta na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (i), faoi chomhaontú idir an tAontas agus an tír sin;

(n) ciallaíonn ‘fórsaí tríú tír ar cuairt’ daoine atá ag fónamh i seirbhísí armtha ballstáit d'Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh ('ECAT') nó comhpháirtithe roghnaithe nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu san Aontas, nó i nGiobráltar, nó atá ar fostú acu nó atá ar conradh acu, agus atá le teacht chuig Giobráltar ar cuireadh ón Ríocht Aontaithe.

¹ Treoir 2004/38/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir leis an gceart atá ag saoránaigh an Aontais agus ag baill dá dteaghlaigh chun gluaiseacht agus cónaí a dhéanamh faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 1612/68 agus lena n-aisghairtear Treoracha 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE agus 93/96/CEE (IO L 158, 30.4.2004, lch. 77, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

AIRTEAGAL 27

Tagairtí do ghníomhartha áirithe de chuid an Aontais

Chun críocha na Coda seo, tuigfear go gcuimsítear le tagairtí do ghníomhartha de chuid an Aontais in Airteagal 26, Airteagal 29 agus na hIarscríbhinní dá dtagraítear iontu, agus Airteagail 32, 33, 35, 36, 37, 42, 43, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 61, 64, 74, 76, 86, 90, 96, 104 agus 151 na ghníomhartha sin de chuid an Aontais arna leasú nó arna n-ionadú amach anseo chomh maith le haon ghníomh de chuid an Aontais lena gcuirtear na ghníomhartha sin de chuid an Aontais chun feidhme nó lena bhforlíontar iad.

AIRTEAGAL 28

Bacainní fisiciúla a bhaint

Bainfear na bacainní fisiciúla uile a bhaineann le gluaiseacht daoine idir an tAontas agus Giobráltar.

AIRTEAGAL 29

Pointí trasnaithe teorann

1. Chun críocha an Chomhaontaithe seo, bunóidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne pointí trasnaithe teorann ag calafort agus aerfort Ghiobráltar, ag a ndéanfar seiceálacha teorann dá dtagraítear i mír 2.

2. Beidh na paisinéirí uile a thiocfaidh isteach i nGiobráltar ó chalafort nó aerfort Ghiobráltar faoi réir seiceálacha teorann ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear i mír 1.
3. De mhaolú ar mhír 1 den Airteagal seo, féadfar seiceálacha teorann a dhéanamh ag pointe trasnaithe teorann an aerfoirt, má cheadaíonn an méid tráchta a shreabhann tríd an gcalafort leibhéal rialaithe éifeachtúil, ard agus aonfhoirmeach ag pointe trasnaithe teorann an aerfoirt. Sa chás sin, áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne go ndéanfar paisinéirí agus baill den chriú a shroicheann an calafort a thionlacan ón gcalafort go dtí pointe trasnaithe teorann an aerfoirt, chun dul faoi na seiceálacha dá dtagraítear in Airteagal 33(1) agus (2). Leagfar amach módúlachtaí chur i bhfeidhm an mhaolaithe sin i socrú riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne.
4. Ceadóidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne córais um rialú uathoibrithe teorann a úsáid ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear i mír 1 le haghaidh a seiceálacha féin ar dhaoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar agus ar shaoránaigh den Aontas agus ar a mbaill teaghlaigh tríú tír agus ar thairbhith a gceart saorghluaiseachta faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais.
5. Is iad údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ina dhiaidh sin a dhéanfaidh seiceálacha teorann ar dhul isteach. Is iad údaráis inniúla na Ríochta na Spáinne agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ina dhiaidh sin a dhéanfaidh seiceálacha teorann ar imeacht.
6. Ní mór aon seiceáil dara líne a dhéanamh ag Limistéar na Seiceálacha ar an Dara Líne.

7. Gan dochar d'Airteagal 32(3) agus d'Airteagal 43, na coinníollacha maidir le dul isteach a éileoidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, beidh siad carnach. Geallann an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go ndéanfaidh sí na coinníollacha maidir le dul isteach faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a ailíniú leis na coinníollacha sin is infheidhme faoi dhlí an Aontais.
8. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne nach bhféadfar teacht isteach i nGiobráltar ó lasmuigh de limistéar Schengen gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha ach amháin trí na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear i mír 1.
9. D'ainneoin mhíreanna 2, 5 agus 8 den Airteagal seo, féadfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne teacht isteach i nGiobráltar a cheadú seachas trí na pointí trasnaithe teorann, sna cásanna dá bhforáiltear i bpointí (a), (b) agus (c) d'Airteagal 5(2) de Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ (Cód Teorainneacha Schengen) nó le hAirteagal 38 den Chomhaontú seo.
10. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne go mbeidh an bonneagar is gá ann agus go ndéanfar é a chothabháil chun go bhféadfar na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a oibriú ar bhealach atá iomchuí do mhéid na sruthanna tráchta chun leibhéal éifeachtúil, ard agus aonfhoirmeach rialaithe a áirithiú i gcomhréir le Cód Teorainneacha Schengen. Comhlíonfaidh an bonneagar sin na ceanglais dá dtagraítear in Iarscríbhinn 7 den Chomhaontú seo agus leagfar amach é sa socrú riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne dá dtagraítear in Airteagal 33(6).

¹ Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Márta 2016 maidir le Cód an Aontais maidir leis na rialacha lena rialaítear gluaiseacht daoine thar teorainneacha (Cód Teorainneacha Schengen) (IO L 77, 23.3.2016, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

11. A mhéid a bhaineann le hIarscríbhinn VI de Chód Teorainneacha Schengen, beidh feidhm ag pointí 2.3.1, 3.1.2, 3.1.4, 3.1.5, 3.2.1, 3.2.5 agus 3.2.6 den Iarscríbhinn sin maidir le seiceálacha teorann a dhéanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear i mír 1. Déanfar aon fhaisnéis atá le soláthar faoi na pointí sin a sholáthar go comhuaineach agus gan mhoill d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne araon.

AIRTEAGAL 30

Gluaiseacht daoine idir Giobráltar agus na Ballstáit

1. Áiritheoidh na Páirtithe go bhféadfaidh daoine gluaiseacht idir Giobráltar agus na Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine gan seiceálacha teorann a dhéanamh, gan dochar do na forálacha maidir le teorainneacha farraige in Iarscríbhinn VI a ghabhann le Cód Teorainneacha Schengen, gan beann ar a náisiúntacht.
2. D'ainneoin mhír 1, i gcás ina bhfuil baol tromchúiseach ann don bheartas poiblí, don tsláinte phoiblí nó don tslándáil inmheánach, féadfaidh na Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, rialú teorann a athbhunú go heisceachtúil idir Giobráltar agus críoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine ar feadh tréimhse teoranta suas le 10 lá. Féadfar fad 20 lá a chur leis an tréimhse sin agus féadfar tréimhsí míosa a chur léi ina dhiaidh sin go dtí 6 mhí ar a mhéad. Ní athbhunófar rialú teorann idir Giobráltar agus críoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine ach mar rogha dheireanach, agus ní rachaidh raon feidhme ná fad an athbhunaithe thar a bhfuil fíor-riachtanach chun freagairt don bhagairt thromchúiseach.

3. I gcás ina gcinnfidh aon cheann de na Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, rialú teorann idir Giobráltar agus críoch an Bhallstáit sin a athbhunú nó fad a chur leis i gcomhréir le mír 2, déanfaidh an tAontas, i gcás ina n-athbhunóidh Ballstát an rialú teorann, nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina n-athbhunóidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an rialú teorann, an méid sin a chur in iúl don Pháirtí eile:

- (a) 4 seachtaine ar a mhéid roimh athbhunú nó fadú atá beartaithe nó a luaithe is féidir i gcás ina mbeidh na himthosca is cúis leis an ngá le rialuithe teorann a athbhunú nó a fhadú ar eolas níos lú ná 4 seachtaine roimh athbhunú nó síneadh atá beartaithe; agus
- (b) láithreach agus tráth nach déanaí ná 48 n-uair an chloig tar éis cinneadh chun rialú teorann a athbhunú nó fad a chur leis mar fhreagairt ar bhagairt thromchúiseach a éilíonn go ndéanfaí gníomhaíocht láithreach.

4. Agus an Páirtí eile á chur ar an eolas aige faoi chinneadh maidir le rialú teorann idir Giobráltar agus críoch Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine a athbhunú nó fad a chur leis i gcomhréir le mír 3, déanfaidh an tAontas, i gcás ina n-athbhunaíonn Ballstát an rialú teorann, nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina n-athbhunaíonn an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an rialú teorann, an fhaisnéis seo a leanas a chur ar fáil don Pháirtí eile:

- (a) an bhfuil an t-athbhunú nó an fadú á dhéanamh ar fhorais bagairt thromchúiseach ar a bheartas poiblí, ar a shláinte phoiblí nó ar a shlándáil inmheánach;
- (b) mionsonraí ábhartha na bhforas, ach amháin má tá cúiseanna sáraitheacha slándála nó rúndachta ann gan é sin a dhéanamh;
- (c) ainmneacha na bpointí trasnaithe atá údaraithe;

- (d) dáta tosaigh agus fad an athbhunaithe nó an fhadaithe; agus
- (e) i gcás inarb iomchuí, na bearta a d'fhéadfadh an Páirtí eile a ghlacadh.

5. Áiritheoidh na Páirtithe go gcuirfear an pobal ar an eolas ar bhealach comhordaithe faoi chinneadh maidir le rialú teorann idir Giobráltar agus críoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine a athbhunú nó fad a chur leis, go háirithe an dáta tosaigh agus an dáta deiridh agus raon feidhme an athbhunaithe, mura bhfuil cúiseanna sáraitheacha slándála ann gan é sin a dhéanamh.

AIRTEAGAL 31

Bunachair sonraí an Aontais

Faoin gComhaontú seo, ní bheidh aon rochtain ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar chórais faisnéise ná ar bhunachair sonraí arna mbunú ar bhonn dhlí an Aontais.

TEIDEAL II

TRASNÚ TEORANN

AIRTEAGAL 32

Rialú teorann ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe,
i ndáil le Giobráltar

1. Chun críocha an Chomhaontaithe seo, feidhmeoidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, rialú teorann, lena gcuimseofar seiceálacha teorann agus faireachas ar theorainneacha, i gcomhréir le hAcht Ghiobráltar um Inimirce, Tearmann agus Dídeanaithe, arna leasú nó arna ionadú.
2. I gcás ina bhfuil sé beartaithe ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, tar éis seiceálacha teorann arna ndéanamh ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag Ríocht na Spáinne dá dtagraítear in Airteagal 29(2), cead isteach a dhiúltú do dhuine agus i gcás nach bhfuil aon cheanglas ann gníomhaíocht chomhéigneach eile a dhéanamh i gcomhréir le hAirteagal 34(3), cuirfidh siad údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas láithreach ag an bpointe trasnaithe teorann agus déanfaidh siad an duine a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha ar an Dara Líne, áit a ndéanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne athbhreithniú ar cibé acu atá nó nach bhfuil na coinníollacha maidir le dul isteach faoi dhlí an Aontais á gcomhlíonadh, i gcomhréir le hAirteagal 33 agus gan dochar don fhéidearthacht atá ag Ríocht na Spáinne cead isteach a údarú i gcur i bhfeidhm Airteagal 6(5) de Chód Teorainneacha Schengen.

3. Más rud é, ar bhonn an athbhreithnithe dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo, gur léir d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne gur duine é an duine lena mbaineann a bhfuil ceart chun saorghluaiseachta aige faoi dhlí an Aontais, lena n-áirítear tairbhí de chearta saorghluaiseachta faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas, nó gur náisiúnach tríú tír é a bhfuil víosa fadfhanachta nó cead cónaithe aige arna eisiúint ag Ballstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, agus a chomhlíonann coinníollacha iontrála agus fanachta faoi dhlí an Aontais, tabharfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne cead don duine dul isteach sna Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, gan dochar don fhéidearthacht bearta a dhéanamh faoi phointe (c)(ii) d'Airteagal 33(4). Ceadóidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, don duine sin teacht isteach i Ríocht na Spáinne nó i mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine.

AIRTEAGAL 33

Rialú teorann ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne

1. Chun críocha an Chomhaontaithe seo, comhlíonfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne aon fheidhm atá riachtanach chun rialú teorann a fheidhmiú, lena gcuimsítear seiceálacha teorann agus faireachas ar theorainneacha, mar a leagtar amach i gCód Teorainneacha Schengen, agus cúraimí gaolmhara faoi dhlí an Aontais.
2. Tá seiceálacha teorann le déanamh ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1) chun a áirithiú go bhféadfar daoine, lena n-áirítear a modh iompair agus na hábhair atá ina seilbh, a údarú le dul isteach ar chríoch Ríocht na Spáinne nó imeacht uaithi.
3. Tá faireachas ar theorainneacha le déanamh idir pointí trasnaithe teorann i nGiobráltar, lena n-áirítear faireachas ar phointí trasnaithe teorann lasmuigh de na huaireanta oscailte seasta, chun cosc a chur ar dhaoine a bheith ag teacht timpeall ar sheiceálacha teorann agus chun trasnuithe teorann neamhúdairithe a chosc nó a bhrath.

4. Áireofar an méid seo a leanas leis na feidhmeanna dá dtagraítear i mír 1:
- (a) feidhmeanna seiceála teorann lena gcuimsítear, *inter alia*, an ceart chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
- (i) seiceálacha teorann a dhéanamh ar dhaoine, lena n-áirítear seiceálacha dara líne, i gcomhréir le Cód Teorainneacha Schengen;
 - (ii) cead isteach a dhiúltú do náisiúnaigh tríú tír nach gcomhlíonann na coinníollacha maidir le dul isteach a leagtar síos in Airteagal 6(1) de Chód Teorainneacha Schengen, seachas daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar, agus daoine a bhaineann leis na catagóirí a leagtar amach in Airteagal 6(5) de Chód Teorainneacha Schengen. I gcás inar thug iompróir an náisiúnach tríú tír dár diúltaíodh cead isteach chuig an teorainn agus go bhfuil sé ar feitheamh iompar ar aghaidh i gcomhréir le hoibleagáidí na n-iompróirí dá dtagraítear in Airteagal 36 den Chomhaontú seo, bearta iomchuí a dhéanamh chun cosc a chur ar an náisiúnach tríú tír dár diúltaíodh cead isteach dul isteach go neamhdhleathach;
- (b) feidhmeanna faireachais ar theorainneacha lena gcuimsítear, *inter alia*, an ceart chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
- (i) trasnuithe teorann neamhúdaráithe a chosc, agus bearta a dhéanamh i gcoinne daoine a thrasnaigh an teorainn go neamhdhleathach, lena n-áirítear na daoine sin a ghabháil agus a áirithiú go bhfillfidh siad i gcomhréir le forálacha Threoir 2008/115/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹;

¹ Treoir 2008/115/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 2008 maidir le caighdeáin choiteanna agus nósanna imeachta coiteanna sna Ballstáit i ndáil le náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh (IO L 348, 24.12.2008, lch. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

- (ii) faireachas teorann a dhéanamh ar bhealach lena gcoiscfear agus lena ndíspreagfar daoine ó theacht timpeall ar na seiceálacha ag pointí trasnaithe teorann, trí bhíthin aonaid dho-aistrithe nó aonaid shoghluaiste; agus
- (c) feidhmeanna a dhéantar le haghaidh seiceálacha teorann agus faireachas ar theorainneacha lena gcuimsítear, *inter alia*, an ceart chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (i) córais TF agus córais faisnéise a úsáid lena bpróiseáiltear sonraí pearsanta i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, le dlí an Aontais agus leis an dlí idirnáisiúnta, gach gníomhaíocht leantach is gá nó gach gníomhaíocht eile a dhéanamh i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, le dlí an Aontais agus leis an dlí idirnáisiúnta agus na bearta slándála teicniúla agus eagraíochtúla a cheanglaítear leis an dlí náisiúnta, le dlí an Aontais agus leis an dlí idirnáisiúnta a bhunú chun sonraí pearsanta a chosaint ar scriosadh trí thaisme nó ar scriosadh neamhdhleathach nó ar chaillteanas trí thaisme, ar athrú agus ar nochtheadh nó rochtain neamhúdaráithe, lena n-áirítear rochtain ag údaráis tríú tír;
 - (ii) duine a ghabháil, a chuardach, a choinneáil, a chur faoi agallamh, a chur faoi chosaint, nó maoín a urghabháil nó a chuardach, i gcás ina bhfuil údar leis sin le linn rialú teorann arna dhéanamh ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne agus i gcomhréir le dlí na Spáinne, le dlí an Aontais agus leis an dlí idirnáisiúnta; agus
 - (iii) glacadh le hiarratais ar chosaint idirnáisiúnta arna dtíolacadh ag aon náisiúnach tríú tír nó aon duine gan stát a chuireann é féin i láthair d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne.

5. Tabharfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cúnamh, i gcás inar gá, d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna dá dtagraítear san Airteagal seo agus éascóidh siad feidhmiú na bhfeidhmeanna sin.

6. Leis na socruithe riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne, leagfar amach na socruithe praiticiúla a bhaineann le comhlíonadh dhualgaís údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, gnéithe den chomhar oibríochtúil a bhaineann le rialú teorann agus an leagan amach maidir leis an gcaoi a ndéanfar seiceálacha teorann ag na pointí trasnaithe teorann.

AIRTEAGAL 34

Gníomhaíochtaí leantacha maidir le seiceálacha teorann – foláirimh i gcórais faisnéise

1. Agus cúraimí á ndéanamh acu i gcomhréir le hAirteagail 32 agus 33, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, faoi seach, obair leantach ar fholáirimh ina mbunachair sonraí agus ina gcórais faisnéise féin faoi seach, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais is infheidhme.
2. I gcás inar gá gníomhaíocht chomhéigneach a dhéanamh chun foláirimh a fháil sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise faoi seach, déanfar an duine lena mbaineann a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha ar an Dara Líne, cé is moite den chás faoin dara fomhír.

I gcás inar gá faisnéis a bhailiú go discréideach ar bhonn foláireamh i mbunachar sonraí nó i gcóras faisnéise arna oibriú ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus i gcás ina gcuirfí cineál discréideach aon bheart a bheadh le déanamh i mbaol dá ndéanfaí an duine a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha ar an Dara Líne, beidh an t-údarás a shainaithin an foláireamh údaraithe chun an méid faisnéise is féidir a bhailiú le linn gnáthsheiceálacha teorann.

3. I gcás ina bhfuil gá le gníomhaíocht chomhéigneach ar bhonn foláirimh nach bhfuil ann ach amháin sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise arna n-oibriú ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na gníomhaíochtaí leantacha iomchuí faoi dhlí náisiúnta infheidhme na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.
4. I gcás ina bhfuil gá le gníomhaíocht chomhéigneach ar bhonn foláirimh nach bhfuil ann ach amháin sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise arna n-oibriú ag Ríocht an Spáinne, déanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne na gníomhaíochtaí leantacha iomchuí faoin dlí náisiúnta agus faoi dhlí an Aontais.
5. I gcás ina bhfuil gá le gníomhaíocht chomhéigneach chun duine a ghabháil nó a choinneáil ar bhonn mhíreanna 3 agus 4, beidh feidhm ag an nós imeachta seo a leanas, de réir mar is iomchuí:
- (a) le linn seiceálacha teorann ar dhul isteach, ní dhéanfaidh an duine agóid i gcoinne na gabhála nó na coinneála; nó de rogha air sin, tabharfar an rogha don duine dul isteach a dhiúltú;
 - (b) le linn seiceálacha teorann ar imeacht, ní dhéanfaidh an duine agóid i gcoinne na gabhála nó na coinneála; nó de rogha air sin, tabharfar an rogha don duine a bheith faoi cheangal imeacht.
6. I gcás ina bhfuil gá le gníomhaíocht chomhéigneach ar bhonn foláirimh atá sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise arna n-oibriú ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne araon, tiocfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar chomhaontú maidir leis an údarás a dhéanfaidh an ghníomhaíocht atá i gceist nó a dhéanfaidh í ar dtús agus, i gcás inarb iomchuí, maidir le haon ghníomhaíocht leantach, cé is moite de chásanna faoi mhíreanna 7 agus 9.

7. I gcás ina bhfuil gá le gníomhaíocht chomhéigneach chun daoine a ghabháil agus a choinneáil nó chun ábhair a urghabháil ar bhonn foláirimh atá ann cheana sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise arna n-oibriú ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus nach féidir ach le ceann amháin de na húdaráis sin gníomhaíocht chomhéigneach den sórt sin a dhéanamh, déanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne an ghníomhaíocht, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais is infheidhme. I gcásanna eisceachtúla, áfach, féadfaidh an t-údarás inniúil ábhartha bac ar ghabháil agus ar choinneáil a iarraidh i gcás ina bhfuil ábhair inniúla aonair ann maidir le cearta an duine nó i gcás ina bhfuil oibleagáidí idirnáisiúnta a bhaineann le heiseachadadh ag teacht salach ar a chéile. I gcás den sórt sin, déanfaidh na húdaráis ábhartha na saincheisteanna a réiteach sula ndéanfar aon aistriú.

8. Tabharfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó údaráis inniúla Ríocht na Spáinne fógra do na húdaráis inniúla eile faoi fhoirceannadh na gníomhaíochta comhéigní a dhéantar de bhun mhíreanna 6 agus 7 d'fhonn é a chur ar chumas na n-údarás inniúil eile, i gcás inarb iomchuí, agus cé is moite de chásanna faoi mhír 9, gníomhaíocht leantach a dhéanamh atá le déanamh ar bhonn foláirimh atá ann cheana sna bunachair sonraí agus sna córais faisnéise arna n-oibriú ag na húdaráis inniúla.

9. I gcás ina n-éileoidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne gníomhaíocht chomhéigheach le haghaidh gabhála nó coinneála, agus i gcás inar duine a bhfuil cónaí air i nGiobráltar an duine lena mbaineann, ní fhéadfaidh ach údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an ghníomhaíocht a dhéanamh. Déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, arna iarraidh sin d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne agus tar éis dóibh cibé faisnéis is gá a fháil chun gur féidir an ghníomhaíocht chomhéigheach a fhorghníomhú go dleathach, an ghníomhaíocht a iarradh a dhéanamh d'fhonn é a chur ar chumas Ríocht na Spáinne gníomhaíocht leantach a dhéanamh atá le déanamh ar bhonn foláirimh atá ann cheana i mbunachair sonraí agus i gcórais faisnéise arna n-oibriú ag a húdaráis inniúla. Tabharfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne faoin ngníomhaíocht chomhéigheach a dhéantar d'fhonn eiseachadadh tapa.

10. I ngach cás gabhála faoin Airteagal seo, cuirfear coimircí nós imeachta iomchuí ar fáil don duine sula ndéanfar aon chinneadh nó rogha.

11. Tá an tAirteagal seo gan dochar do na hoibleagáidí ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ar Ríocht na Spáinne faoi Reacht na Cúirte Coiriúla Idirnáisiúnta.

AIRTEAGAL 35

Gníomhaíochtaí leantacha maidir le rialú teorann – diúltuithe cead isteach

1. Déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, diúltú cead isteach a fhorfheidhmiú i ndáil le náisiúnaigh tríú tír nach gcomhlíonann na coinníollacha maidir le dul isteach faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus dlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, amháin, i gcomhréir le hAirteagal 32.

2. Déanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne diúltú cead isteach a fhorfheidhmiú i ndáil le náisiúnaigh tríú tír nach gcomhlíonann na coinníollacha maidir le dul isteach faoi dhlí an Aontais, i gcomhréir le pointí (a)(ii) d'Airteagal 33(4), agus na náisiúnaigh sin amháin, agus nár údaraíodh dóibh dul isteach i gcur i bhfeidhm Airteagal 6(5) de Chód Teorainneacha Schengen.
3. Déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, diúltú cead isteach a fhorfheidhmiú go comhpháirteach i ndáil le náisiúnaigh tríú tír nach gcomhlíonann na coinníollacha maidir le dul isteach faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus faoi dhlí an Aontais araon, i gcomhréir le hAirteagal 32 agus pointe (a)(ii) d'Airteagal 33(4).
4. Déanfar diúltú cead isteach i gcomhréir leis an Airteagal seo a fhorfheidhmiú tar éis aon ghníomhaíocht a d'fhéadfadh a bheith déanta mar obair leantach ar fholáireamh atá i mbunachair sonraí agus i gcórais faisnéise údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne i gcomhréir le hAirteagal 34.

AIRTEAGAL 36

Dliteanas na n-iompróirí

Beidh feidhm ag Airteagal 26 den Choinbhinsiún lena ndéantar Comhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 idir Rialtais Stáit Aontas Eacnamaíoch Benelux, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Phoblacht na Fraince maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile a chur chun feidhme¹ agus ag Treoir 2001/51/CE ón gComhairle² maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar, maidir le daoine seachas saoránaigh den Aontas, náisiúnaigh den Íoslainn, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Lichtinstéin, agus náisiúnaigh de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne a iompar de mhuir nó d'aer ó thríú tír tar éis theacht i bhfeidhm comhaontuithe lena dtugtar cearta saorghluaiseachta do na náisiúnaigh sin nach bhfuil na doiciméid taistil is gá acu chun teacht isteach sna Ballstáit seachas Éire.

Beidh feidhm ag Airteagal 19.

¹ IO L 239, 22.9.2000, lch. 19.

² Treoir 2001/51/CE ón gComhairle an 28 Meitheamh 2001 lena bhforlíontar forálacha Airteagal 26 den Choinbhinsiún lena ndéantar Comhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 a chur chun feidhme (IO L 187, 10.7.2001, lch. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/51/oj>).

AIRTEAGAL 37

Réamhaisnéis faoi phaisinéirí

Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go n-aistreoidh iompróirí réamhaisnéis faoi phaisinéirí ('API') maidir le heitiltí nach de thionscnamh limistéar Schengen iad agus a thagann isteach san aerfort chuig údaráis Ríocht na Spáinne. Comhlíonfaidh sonraí API chomh maith lena n-aistriú ceanglais Threoir 2004/82/CE ón gComhairle¹.

Beidh feidhm ag Airteagal 19.

AIRTEAGAL 38

Dul isteach agus imeacht Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe,
a gcomhpháirte sibhialta, a mball teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad
agus fórsaí tríú tír ar cuairt

1. Ar na coinníollacha a shonraítear i mír 2 den Airteagal seo agus faoi réir chomhlíonadh na bhfoirmiúlachtaí a bhunaítear sa Chomhaontú seo a bhaineann le dul isteach agus imeacht comhaltaí d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó d'fhórsaí tríú tír ar cuairt, beidh na daoine sin díolmhaithe ó rialacháin pasanna agus víosaí agus ó sheiceálacha teorann Schengen i gcomhréir le hAirteagal 33 ag pointí trasnaithe teorann Schengen dá dtagraítear in Airteagal 29(1), ach ní mheasfar go bhfuil aon cheart buanchónaithe nó sainchónaithe i limistéar Schengen á fháil acu.

¹ Treoir 2004/82/CE ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir leis an oibleagáid ar iompróirí sonraí paisinéirí a chur in iúl (IO L 261, 6.8.2004, lch. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/82/oj>).

2. Ní bheidh gá ach leis na doiciméid seo a leanas chun baill d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó d'fhórsaí tríú tír ar cuairt a chlárú, atá le taispeáint ag pointí trasnaithe teorann Schengen:

- (a) cárta aitheantais pearsanta arna eisiúint ag Aireacht Cosanta na Ríochta Aontaithe nó ag Aireacht Cosanta an fhórsa tríú tír ar cuairt ar a dtaispeántar ainmneacha, dáta breithe, céim agus uimhir (más ann di), seirbhís, agus grianghraf;
- (b) ordú gluaiseachta aonair nó comhchoiteann, sa Spáinnis agus sa Bhéarla, arna eisiúint ag Aireacht Cosanta na Ríochta Aontaithe agus lena ndeimhnítear stádas an duine aonair nó an ghrúpa mar bhall nó baill d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó d'fhórsaí tríú tír ar cuairt agus don ghluaiseacht a ordaítear.

Aon sonraí a bhaileofar chun críocha na míre seo, úsáidfear iad go heisiach le haghaidh slándáil teorann ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1).

3. Maidir le dul isteach agus imeacht Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe, daoine ar eisíodh cead cónaithe dóibh dá bhforáiltear in Airteagal 50(13) agus Airteagal 51(12), fhórsaí tríú tír ar cuairt agus na comhpháirte sibhialta a thagann isteach agus a imíonn ar bord aerárthaí Stáit nó soithí Stáit, cuirfidh an Ríocht Aontaithe an fhaisnéis is gá chun na daoine sin a shainaithint ar fáil do Ríocht na Spáinne. Is iad na hOifigigh Idirchaidrimh arna n-ainmniú i gcomhréir le socrú riaracháin idir an Ríocht Aontaithe agus Ríocht na Spáinne agus a dhéanfaidh daoine den sórt sin a shainaithint ar theacht isteach dóibh nó ar imeacht dóibh. Déanfar baill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad a dhíriú chuig na pointí trasnaithe teorann.

4. Ar na coinníollacha a shonraítear i mír 5 den Airteagal seo agus faoi réir chomhlíonadh na bhfoirmiúlachtaí a bhunaítear sa Chomhaontú seo a bhaineann le dul isteach agus imeacht ball den chomhpháirt shibhialta d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó baill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad, beidh na daoine sin díolmhaithe ó rialacháin pasanna agus víosaí agus ó chigireacht inimirce ag seiceálacha teorann Schengen i gcomhréir le hAirteagal 33 ag pointí trasnaithe teorann Schengen dá dtagraítear in Airteagal 29(1), ach ní mheasfar go bhfuil aon cheart buanchónaithe nó sainchónaithe i limistéar Schengen á fháil acu.

5. Ní bheidh gá ach leis na doiciméid seo a leanas chun baill den chomhpháirt shibhialta d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe a chlárú agus baill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad ar náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe iad nó a bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe nó sa Chomhlimistéar Taistil. Ní mór na doiciméid sin a chur i láthair ag pointí trasnaithe teorann Schengen dá dtagraítear in Airteagal 29(1):

- (a) pas bailí de chuid na Ríochta Aontaithe nó doiciméad taistil nó cead cónaithe bailí de chuid na Ríochta Aontaithe; agus
- (b) ordú gluaiseachta aonair nó comhchoiteann, sa Spáinnis agus sa Bhéarla, arna eisiúint ag Aireacht Cosanta na Ríochta Aontaithe agus lena ndeimhnítear stádas an duine aonair nó an ghrúpa mar bhall nó baill den chomhpháirt shibhialta d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó mar bhaill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad, agus don ghluaiseacht a ordaítear.

Aon sonraí a bhaileofar chun críocha na míre seo, úsáidfear iad go heisiach le haghaidh slándáil teorann ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1).

6. Maidir le baill den chomhpháirt shibhialta nó baill teaghlaigh ar cuid den teaghlach iad nach saoránaigh den Ríocht Aontaithe iad nó nach bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe ná sa Chomhlimistéar Taistil, beidh siad faoi réir seiceálacha teorann Schengen dá bhforáiltear in Airteagal 33. Ní dhéanfar seiceálacha teorann Schengen breise ar na daoine sin chun imeacht ó Bhallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm nó dul isteach ann i gcomhréir le mír 7 den Airteagal seo ar choinníoll go bhfuil a ndul isteach nó a n-imeacht údaraithe i gcomhréir leis an mír seo.

7. Baill d'Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe, d'fhórsaí tríú tír ar cuairt, den chomhpháirt shibhialta agus baill teaghlaigh ar cuid dá dteaghlach iad ar mian leo imeacht ó Bhallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine nó dul isteach ann, beidh siad faoi réir seiceálacha teorann Schengen i gcomhréir le hAirteagal 33 ag pointí trasnaithe teorann Schengen dá dtagraítear in Airteagal 29(1). Cuirfidh an Ríocht Aontaithe agus Ríocht na Spáinne na daoine sin ar an eolas faoin oibleagáid dul faoi sheiceálacha den sórt sin agus faoin bhféidearthacht go bhféadfaidís a bheith faoi réir gníomhaíocht araíonachta mura ndéanfaidh siad amhlaidh, gan dochar do chur i bhfeidhm ghníomhartha an Aontais lena rialaítear náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh. Ní cheadófar d'aonaid nó d'fhoirmíochtaí arna mbunú go rialta dul isteach i limistéar Schengen ná imeacht as trí na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1).

TEIDEAL III

COIMIRCI

CAIBIDIL 1

CÓNAÍ I nGIOBRÁLTAR, RIALACHA SPEISIALTA, EISIÚINT CEADANNA CÓNAITHE AGUS VÍOSAÍ

AIRTEAGAL 39

Raon feidhme

Chun críocha na Caibidle seo, tuigfear gur tagairtí do na Ballstáit uile seachas Éire iad tagairtí do na Ballstáit.

AIRTEAGAL 40

An bhaint le dlí an Aontais

Beidh an Comhaontú seo gan dochar d'aon cheart nó oibleagáid a d'fhéadfadh a bheith ag daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar faoi dhlí an Aontais.

AIRTEAGAL 41

Taisteal gan víosa

1. Saoránaigh den Aontas, a mbailt teaghlaigh tríú tír a bhfuil cárta cónaithe acu faoi Threoir 2004/38/CE, agus náisiúnaigh tríú tír a bhfuil cónaí orthu go dleathach sna Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, féadfaidh siad teacht isteach i nGiobráltar agus fanacht ann gan víosa ar feadh uastréimhse 90 lá in aon tréimhse 180 lá.

Féadfaidh daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar teacht isteach agus fanacht, gan víosa ar feadh uastréimhse 90 lá in aon tréimhse 180 lá, ar chríoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine.

Le haghaidh dul isteach agus fanacht gan víosa ar feadh uastréimhse 90 lá in aon tréimhse 180 lá ar chríoch Ballstát seachas na Ballstáit sin a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, déanfar an tréimhse údaráithe fanachta a ríomh ar leithligh i gcás gach ceann de na Ballstáit sin.

2. D'ainneoin an dara fomhír de mhír 1, féadfaidh gach Ballstát a chinneadh ceanglas víosa a fhorchur ar dhaoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar agus atá ag taisteal chun gníomhaíocht íoctha a dhéanamh.

D'ainneoin na chéad fhomhíre de mhír 1, i gcás daoine dá dtagraítear san fhomhír sin, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a chinneadh ceanglas víosa a fhorchur ar na daoine sin atá ag taisteal chun gníomhaíocht íoctha a dhéanamh.

AIRTEAGAL 42

Éascuithe ag na teorainneacha seachtracha

1. Ar thrasnú teorainneacha seachtracha Ballstáit dóibh, lena n-áirítear na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1), ní ghreamófar aon stampa dul isteach nó imeachta do dhoiciméid taistil daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar.

Beidh daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar díolmhaithe ó cheanglais an Chórais Dul Isteach/Imeachta.

2. Ar thrasnú teorainneacha seachtracha Ballstáit dóibh, lena n-áirítear na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1), beidh daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar díolmhaithe ón gceanglas údarú bailí taistil a bheith ina seilbh acu de bhun Rialachán (AE) 2018/1240 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹.

AIRTEAGAL 43

Teacht isteach i nGiobráltar

1. Ní bheidh daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar faoi réir fíoruithe maidir le comhlíonadh na gcoinníollacha a leagtar síos i bpointe (c) d'Airteagal 6(1) de Chód Teorainneacha Schengen ag na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1) den Chomhaontú seo, chun teacht isteach i nGiobráltar.

¹ Rialachán (AE) 2018/1240 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Meán Fómhair 2018 lena mbunaítear Córas Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS) agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1077/2011, (AE) Uimh. 515/2014, (AE) 2016/399, (AE) 2016/1624 agus (AE) 2017/2226 (IO L 236, 19.9.2018, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

2. Daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar agus nach gcomhlíonann na coinníollacha eile maidir le dul isteach a leagtar síos in Airteagal 6(1) de Chód Teorainneacha Schengen, ní chuirfear cosc orthu in aon chás na pointí trasnaithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 29(1) den Chomhaontú seo a thrasnú chun teacht isteach i nGiobráltar.

AIRTEAGAL 44

Dul isteach sna Ballstáit chun críoch idirthurais

Daoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar nach gcomhlíonann na coinníollacha uile maidir le dul isteach a leagtar síos in Airteagal 6(1) de Chód Teorainneacha Schengen, údarófar dóibh dul isteach i gcríoch na mBallstát chun críoch idirthurais ionas go bhféadfaidh siad Giobráltar a bhaint amach, mura rud é go mbeidh a n-ainmneacha ar liosta náisiúnta foláireamh an Bhallstáit arb iad a theorainneacha seachtracha atá uathu a thrasnú agus go mbeidh teoracha ag gabháil leis an bhfoláireamh á rá nach mór dul isteach nó idirthuras a dhiúltú.

AIRTEAGAL 45

Ceart cónaithe i nGiobráltar

1. Cruthófar ceart dlíthiúil chun cónaí i nGiobráltar ar bhonn duine ag a bhfuil cárta aitheantais bailí nó cead cónaithe bailí arna eisiúint i nGiobráltar ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach san Airteagal seo.

2. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach n-eiseofar aon chárta aitheantais nó cead cónaithe arna eisiúint i nGiobráltar ach do dhuine a chomhlíonann na coinníollacha maidir le teidlíocht ar an gcárta aitheantais nó ar an gcead cónaithe sin a leagtar amach sa reachtaíocht atá i bhfeidhm ar dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.
3. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go mbeidh na coinníollacha maidir le teidlíocht ar chárta aitheantais arna eisiúint i nGiobráltar sa reachtaíocht dá dtagraítear i mír 2 comhsheasmhach leis an dlí idirnáisiúnta.
4. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an Chomhairle Comhair ar an eolas aon uair a bheartaítear athruithe a dhéanamh ar na coinníollacha sa reachtaíocht dá dtagraítear i mír 2 tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Tabharfaidh an Chomhairle Comhair a tuairim, laistigh de mhí amháin tar éis di a bheith curtha ar an eolas faoi sin, maidir le cé acu atá nó nach bhfuil na hathruithe sin comhoiriúnach leis an gComhaontú seo. Ní fhágfaidh na hathruithe sin, in aon chás, go mbeidh duine in ann na nithe seo a leanas a fháil:
- (a) cárta aitheantais arna eisiúint i nGiobráltar, ar bhonn réamhchónaithe i nGiobráltar, mura raibh cónaí orthu i nGiobráltar ar feadh tréimhse leanúnach 10 mbliana ar a laghad díreach roimh dháta an iarratais ar an gcárta; nó
 - (b) cead cónaithe arna eisiúint i nGiobráltar mura bhfuil siad in ann fiornasc le Giobráltar a léiriú.
5. Bunófar an coinníoll i bpointe (b) de mhír 4 ar bhonn duine a bheith in ann láithreach fhisiciúil iarbhir agus rialta a léiriú i nGiobráltar thar thréimhse iomchuí ama nó ar bhonn critéar oibiachtúil infhíoraithe eile.

6. Ní chomhlíonfar na coinníollacha maidir le teidlíocht ar chárta aitheantais arna eisiúint ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar bhonn eile seachas réamhchónaí ná an coinníoll maidir le teidlíocht ar chead cónaithe dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 4:

- (a) ar bhonn infheistíochtaí réamhchinntithe a bheith déanta i ngeilleagar nó eastát réadach Ghiobráltar; nó
- (b) mar thoradh ar aon íocaíochta airgeadais réamhchinntithe a bheith déanta le húdaráis Ghiobráltar.

7. Faoi réir Airteagal 52 amháin, áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach ndéanfar ceadanna cónaithe arna n-eisiúint i nGiobráltar a eisiúint nó a athnuachan ach amháin i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 50 agus in Airteagal 51.

8. Tarraingeofar siar ceadanna cónaithe a eisíodh do dhaoine nach gcomhlíonann na coinníollacha i bpointe (b) de mhír 4 a thuilleadh.

Fógra feabhsaithe do dhaoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar

1. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, athbhreithniú rialta ar na rioscaí a d'fhéadfadh teacht as an bhféidearthacht atá ann do dhaoine a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar taisteal go críoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, agus déanfaidh sí measúnú riosca den sórt sin a chur ar fáil do Ríocht na Spáinne go tráthrialta, agus gach 3 mhí ar a laghad. Agus an measúnú riosca sin á dhéanamh ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, beidh aird aici ar an bhfaisnéis ábhartha uile atá ar fáil di, lena n-áirítear faisnéis i ndáil le himscrúduithe agus oibríochtaí forfheidhmithe agus frithsceimhlitheoireachta.

I gcás ina mbeidh foras ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, lena mheas go bhféadfadh duine a bhfuil cónaí air i nGiobráltar a bheith ina bhagairt thromchúiseach ar bheartas poiblí nó ar shlándáil inmheánach, ar shláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta Ballstáit, cuirfidh sí Ríocht na Spáinne ar an eolas gan mhoill agus leagfaidh sí amach an foras ar a bhfuil an measúnú sin bunaithe.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le haon mhalartú faisnéise faoin dara fomhír.

2. Más rud é, ar bhonn faisnéis a fhaightear de bhun mhír 1, nó ar bhonn aon fhaisnéise eile, go measann Ríocht na Spáinne go bhfuil duine a bhfuil cónaí air i nGiobráltar ina bhagairt atá tromchúiseach go leor ar an mbeartas poiblí nó ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar a caidreamh idirnáisiúnta, agus má chinneann sí ar an bhforas sin go bhfuil toirmeasc ar an duine sin Giobráltar a fhágáil chun taisteal chuig críoch na mBallstát a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine, tabharfaidh sí fógra d'údaráis na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoin toirmeasc sin.

Leagfar amach san fhógra dá dtagraítear sa chéad fhomhír na cúiseanna leis an toirmeasc, chomh maith leis na modhanna trína bhféadfaidh an duine lena mbaineann achomharc a dhéanamh in aghaidh an toirmisc os comhair cúirt náisiúnta de chuid Ríocht na Spáinne. Má dhéantar achomharc, ní gá go gcuirfear cinneadh cead isteach a thoirmeasc ar fionraí.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le haon mhalartú faisnéise faoin dara fomhír.

3. I gcás ina mbeidh fógra dá dtagraítear i mír 2 faighte ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, déanfaidh sí an méid seo a leanas:

- (a) an duine lena mbaineann a chur ar an eolas faoin bhfógra agus faoina bhfuil ann; agus
- (b) gach beart is gá a dhéanamh chun taisteal toirmiscthe chuig limistéar Schengen a chosc, lena n-áirítear trí chomhar póilíneachta agus breithiúnach le Ríocht na Spáinne.

4. Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) baill teaghlaigh shaoránaigh an Aontais, gan beann ar a náisiúntacht, dá dtagraítear in Airteagail 2 agus 3 de Threoir 2004/38/CE;
- (b) baill teaghlaigh, gan beann ar a náisiúntacht, náisiúnach den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne a bhfuil cearta saorghluaiseachta acu, faoi chomhaontuithe arna gcur i gcrích ag an Aontas, atá coibhéiseach le cearta na ndaoine dá dtagraítear i bhfomhír (a).

Víosáí gearrfhanachta i ndáil le Giobráltar

1. Náisiúnaigh tríú tíortha a gceanglaítear orthu víosa gearrfhanachta a bheith ina seilbh acu chun teacht isteach sna Ballstáit agus fanacht iontu i gcomhréir le dlí an Aontais, ceanglófar orthu freisin víosa a bheith ina seilbh acu chun teacht isteach i nGiobráltar agus fanacht ann.
2. Náisiúnaigh tríú tíortha atá díolmhaithe ón gceanglas víosa gearrfhanachta a bheith ina seilbh acu chun teacht isteach sna Ballstáit agus fanacht iontu i gcomhréir le dlí an Aontais, ní cheanglófar orthu víosa a bheith ina seilbh acu chun teacht isteach i nGiobráltar agus fanacht ann.
3. Víosáí gearrfhanachta a eisítear i gcomhréir le dlí an Aontais, go háirithe Rialacháin (CE) Uimh. 810/2009¹ agus (AE) 2018/1806² ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, beidh siad bailí freisin maidir le teacht isteach agus fanacht i nGiobráltar ar feadh uastréimhse 90 lá in aon tréimhse 180 lá. I gcás inarb é an príomhchuspóir fanacht i nGiobráltar, is í Ríocht na Spáinne, mar an Ballstát comharsanachta, a eiseoidh an víosa.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 810/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 lena mbunaítear Cód Comhphobail maidir le Víosáí (Cód Víosáí) (IO L 243, 15.9.2009, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

² Rialachán (AE) 2018/1806 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh ar a náisiúnaigh víosaí a bheith ina seilbh acu ar thrasnú teorainneacha seachtracha dóibh agus lena liostaítear na tríú tíortha a mbeidh a náisiúnaigh díolmhaithe ón gceanglas sin (IO L 303, 28.11.2018, lch. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

4. Tabharfaidh Ríocht na Spáinne fógra don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair a bheidh sé beartaithe aici víosa a eisiúint i gcomhréir leis an dara habairt de mhír 3 den Airteagal seo. I gcás ina measfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nár cheart víosa a eisiúint i gcomhréir leis an dara habairt de mhír 3 den Airteagal seo, ar chúiseanna atá tromchúiseach go leor a bhaineann leis an mbeartas poiblí, leis an tslándáil inmheánach nó leis an tsláinte phoiblí, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i nGiobráltar, cuirfidh sí Ríocht na Spáinne ar an eolas. Sa chás sin, ní bheidh aon víosa a eiseoidh Ríocht na Spáinne, de mhaolú ar mhír 3 den Airteagal seo, bailí maidir le teacht isteach agus fanacht i nGiobráltar, agus marcálfar an méid sin sa roinn ‘barúlacha’ den víosa. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le fógraí faoin mír seo.

5. Ní bheidh víosaí seachas na víosaí sin a eiseofar de bhun mhír 3 den Airteagal seo agus de bhun Airteagal 48 bailí maidir le teacht isteach agus fanacht i nGiobráltar.

AIRTEAGAL 48

Víosaí eisceachtúla ag teorainneacha seachtracha i ndáil le Giobráltar

1. Tá feidhm ag an Airteagal seo, tar éis seiceálacha teorann a chur i gcrích, nuair a chuirfidh duine in iúl, nach bhfuil víosa bailí ina sheilbh aige atá ina cheanglas chun teacht isteach i nGiobráltar nó sna Ballstáit, gur mian leis teacht isteach i nGiobráltar agus fanacht ann amháin.

2. Sa chás dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, féadfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, víosa ghearrfhanachta a eisiúint go heisceachtúil ag na pointí trasnaithe teorann seachtraí dá dtagraítear in Airteagal 29(1) i gcás ina bhfuil forais láidre ann déanamh amhlaidh ar fhorais dhaonnúla, má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) go dtíolacann an t-iarratasóir doiciméid tacaíochta nó fianaise eile a thugann bunús le cúiseanna práinneacha neamh-intuartha le dul isteach ar fhorais dhaonnúla;
- (b) go gcomhlíonann an t-iarratasóir na coinníollacha maidir le dul isteach, seachas ceann amháin nó níos mó de na coinníollacha seo a leanas a chomhlíonadh:
 - (i) go bhfuil víosa ina sheilbh aige, a éilíonn údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus údaráis inniúla Ríocht na Spáinne;
 - (ii) nár fhan sé ar chríoch na mBallstát ar feadh tréimhse nach faide ná 90 lá in aon tréimhse 180 lá;
 - (iii) go bhfuil doiciméad taistil bailí ina sheilbh aige lena gceadaítear don sealbhóir an teorainn a thrasnú agus na critéir seo a leanas á sásamh aige:
 - (A) go mairfidh bailíocht an doiciméid 3 mhí ar a laghad tar éis an dáta imeachta atá beartaithe;
 - (B) gur doiciméad é a eisíodh sna 10 mbliana roimhe sin; agus
- (c) go meastar gur cinnte go bhfillfidh an t-iarratasóir ar a thír thionscnaimh nó ar a thír chónaithe nó ar a thír idirthurais trí Stáit seachas na Ballstáit a chuireann *acquis* Schengen i bhfeidhm ina iomláine.

3. Maidir le víosa a eiseofar go eisceachtúil ag na teorainneacha seachtracha i gcomhréir le mír 2, ní bheidh an víosa sin bailí ach amháin le haghaidh chríoch Ghiobráltar, lena gceadófar don sealbhóir fanacht ann ar feadh ré nach faide ná 15 lá, ag brath ar chuspóir agus ar choinníollacha an fhanachta a bheidh beartaithe. Féadfar 15 lá ar a mhéad a chur le tréimhse an fhanachta ina dhiaidh sin má mheasann údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhfuil cruthúnas curtha ar fáil ag sealbhóir an víosa ar *force majeure* nó ar chúiseanna daonnúla a chuireann cosc air imeacht. Ní thabharfaidh sé an ceart don sealbhóir dul isteach ar chríoch na mBallstát.

4. I gcás ina measann Ríocht na Spáinne nár cheart víosa a eisiúint ná síneadh a chur léi i gcomhréir le míreanna 2 agus 3 toisc go bhfuil cúiseanna atá tromchúiseach go leor ann a bhaineann leis an mbeartas poiblí, leis an tslándáil inmheánach nó leis an tsláinte phoiblí, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i gCóras Faisnéise Schengen, cuirfidh sí an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas faoina hagóid i gcoinne víosa den sórt sin a eisiúint. Sa chás sin, staonfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó víosa a eisiúint ag na teorainneacha seachtracha i gcomhréir le mír 2.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6 maidir leis an mír seo.

5. I gcás ina gcinnfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, víosa a eisiúint nó síneadh a chur léi i gcomhréir le mír 2 nó 3 den Airteagal seo, ceadóidh sí d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne sonraí an iarratasóra a thaifeadadh, lena n-áirítear aitheantóirí bithmhéadracha, atá ina gceanglas chun víosa a eisiúint nó síneadh a chur léi i gcomhréir le dlí an Aontais, go háirithe le forálacha Rialacháin (AE) 2018/1806, (CE) 810/2009 agus (CE) 767/2008¹ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle. Cuirfidh Ríocht na Spáinne na sonraí sin isteach sa Chóras Faisnéise Víosaí ('VIS'), agus cuirfidh sí faisnéis isteach lena léirítear gur eisíodh an víosa agus bailíocht chríochach aici atá teoranta do chríoch Ghiobráltar de bhun an Airteagail seo.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6 maidir leis an mír seo.

6. Ní rachaidh líon na víosaí arna n-éisiúint de bhun mhír 2 thar 15 in aon bhliain féilire. Féadfar an líon víosaí a fhéadfar a eisiúint in aon bhliain féilire a leasú le cinneadh ón gComhairle Comhair.

7. Eiseofar víosaí a eiseofar de bhun mhír 2 i bhformáid a chinnfidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, samplaí de na víosaí sin agus aon mhodhnú a dhéanfar orthu ina dhiaidh sin ar fáil do Ríocht na Spáinne chun críoch faisnéise.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 767/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Iúil 2008 maidir leis an gCóras Faisnéise Víosaí (VIS) agus maidir le faisnéis a mhalartú idir Ballstáit i ndáil le víosaí gearrfhanachta, víosaí fadrfhanachta agus ceadanna cónaithe (Rialachán VIS) (IO L 218, 13.8.2008, lch. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/oj>).

AIRTEAGAL 49

Víosaí fadfhanachta atá bailí do Ghiobráltar

Ní eiseofar víosaí fadfhanachta atá bailí do Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 50

Ceadanna cónaithe i ndáil le Giobráltar

1. Is iad údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a bheidh freagrach as ceadanna cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i ndáil le Giobráltar. Ní fhéadfar ceadanna cónaithe den sórt sin a eisiúint nó a athnuachan ach amháin i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha ábhartha faoi Airteagal 45.
2. Sula ndéanfar cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan, cuirfidh údaráis na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas.

3. Laistigh de 28 lá tar éis fógra a fháil faoi mhír 2, féadfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe a chur ar an eolas, i ndáil le Giobráltar, faoina n-agóid i gcoinne cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i gcás ina measfar, i gcomhréir le *acquis* Schengen, gur bagairt é an t-iarratasóir ar an mbeartas poiblí¹, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta de Bhallstát, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i gCóras Faisnéise Schengen. Sa chás sin, ní dhéanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe a eisiúint ná a athnuachan, agus cuirfidh siad an t-iarratasóir ar an eolas faoin toradh agus soláthróidh siad sonraí teagmhála údaráis inniúla Ríocht na Spáinne don iarratasóir. Arna iarraidh sin don iarratasóir, cuirfidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus aird chuí á tabhairt acu ar a n-oibleagáidí faoin dlí náisiúnta agus faoi dhlí an Aontais, an t-iarratasóir ar an eolas faoin méid seo a leanas:

- (a) a gcinneadh agóid a dhéanamh i gcoinne cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan;
- (b) na forais le hagóid a dhéanamh i gcoinne eisiúint nó athnuachan an cheada cónaithe, lena mheas gur bagairt é an t-iarratasóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar an gcaidreamh idirnáisiúnta, lena ngabhfaidh, i gcás inarb iomchuí, bunbhrí na gcúiseanna; agus
- (c) na leigheasanna iomchuí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

¹ Bearta a dhéanfar ar fhorais an bheartais phoiblí, beidh siad comhréireach agus beidh siad bunaithe go heisiach ar iompar pearsanta an duine aonair lena mbaineann, iompar nach mór dó a bheith ina fhíorbhagairt láithreach atá tromchúiseach go leor a dhéanann difear do cheann de leasanna bunúsacha na sochaí.

4. Féadfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne fógra a thabhairt d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gur cuireadh síneadh 14 lá ar a mhéad leis an tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 3. Mura bhfaighfear freagra faoi dhul in éag na tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 3, measfar gur freagra dearfach é sin. In aon chás, staonfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó chead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan roimh dheireadh na tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 3 arna fadú de bhun na fomhíre seo.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

5. I gcás ina mbeidh forais ann le hagóid a dhéanamh i gcoinne duine a bhfuil cead cónaithe aige, lena n-áirítear nuair a mheasfar gur bagairt é an sealbhóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta Ballstáit, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i gCóras Faisnéise Schengen, iarrfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe sin a tharraingt siar. Sa chás sin, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe a tharraingt siar agus soláthróidh siad sonraí teagmhála údaráis inniúla Ríocht na Spáinne don sealbhóir. Arna iarraidh sin don sealbhóir, cuirfidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus aird chuí á tabhairt acu ar a n-oibleagáidí faoin dlí náisiúnta agus faoi dhlí an Aontais, an sealbhóir ar an eolas faoin méid seo a leanas:

- (a) a gcinneadh a iarraidh go ndéanfaí cead cónaithe a tharraingt siar;
- (b) na forais lena mheas gur bagairt é an sealbhóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar an gcaidreamh idirnáisiúnta, lena ngabhann, i gcás inarb iomchuí, bunbhrí na gcúiseanna; agus

(c) na leigheasanna iomchuí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

6. I gcás ina n-eiseofar cead cónaithe, nó nach dtarraingeofar siar é, toisc nach mbeidh agóid déanta ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ina choinne de bhun mhír 3 nó 5 agus d'ainneoin foláireamh i gCóras Faisnéise Schengen chun críoch cead isteach a dhiúltú, nó fillidh, ní thugann an cead cónaithe sin an ceart don sealbhóir dul isteach ar chríoch na mBallstát.

7. Maidir le cead cónaithe i ndáil le Giobráltar, comhlíonfaidh sé an fhormaid aonfhoirmeach a leagtar síos i ndlí an Aontais agus cuirfear in iúl go soiléir air go bhfuil sé bailí do Ghiobráltar.

8. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ceadanna samplacha ar fáil do Ríocht na Spáinne i leith Ghiobráltar agus aon mhodhnú a dhéanfar orthu ina dhiaidh sin, chun go gcuirfidh Ríocht na Spáinne fógra fúthu sin don Choimisiún Eorpach i gcomhréir leis an nós imeachta i bpointe (a) d'Airteagal 39(1) de Chód Teorainneacha Schengen.

9. Ainmneoidh Ríocht na Spáinne, i gcomhréir le hAirteagal 68, an t-údarás atá freagrach as an bhfaisnéis a fháil de bhun an Airteagail seo. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra, i gcomhréir le hAirteagal 68 don údarás atá freagrach as iarratais ar cheadanna cónaithe a fháil, as ceadanna cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i ndáil le Giobráltar agus as faisnéis a chur faoi bhráid Ríocht na Spáinne de bhun an Airteagail seo.

10. Beidh feidhm ag an Airteagal seo go dtí an dáta a chuirfear tús le hoibríochtaí VIS de bhun Rialachán (AE) 2021/1134 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹. Ón dáta sin, beidh feidhm ag Airteagal 51.

11. Cuirfidh an tAontas an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas faoin dáta a thosóidh na hoibríochtaí dá dtagraítear i mír 10, roimh an dáta sin.

12. Ní bheidh feidhm ag míreanna 2 go 6 maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) saoránaigh an Aontais agus baill teaghlaigh shaoránaigh an Aontais, gan beann ar a náisiúntacht, dá dtagraítear in Airteagail 2 agus 3 de Threoir 2004/38/CE;
- (b) náisiúnaigh den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne é agus nach bhall teaghlaigh náisiúnaigh na dtíortha sin é, gan beann ar a náisiúntacht, a bhfuil cearta saorghluaiseachta acu atá coibhéiseach le cearta na ndaoine dá dtagraítear i bhfomhír (a), faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas.

13. I gcás daoine agus a mball teaghlaigh agus iad ar postú i seirbhís chuig Fórsaí na Ríochta Aontaithe nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina mbeidh agóid déanta ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne i gcoinne eisiúint an cheada cónaithe i gcomhréir le mír 3, eiseofar cead cónaithe dóibh a mbeidh bailíocht chríochach aige a bheidh teoranta do Ghiobráltar.

¹ Rialachán (AE) 2021/1134 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Iúil 2021 lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 767/2008, (CE) Uimh. 810/2009, (AE) 2016/399, (AE) 2017/2226, (AE) 2018/1240, (AE) 2018/1860, (AE) 2018/1861, (AE) 2019/817 agus (AE) 2019/1896 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Cinntí 2004/512/CE agus 2008/633/CGB ón gComhairle, chun críche an Córas Faisnéise Víosáí a athchóiriú (IO AE L 248, 13.7.2021, lch. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1134/oj>).

AIRTEAGAL 51

Ceadanna cónaithe i ndáil le Giobráltar

1. Is iad údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a bheidh freagrach as ceadanna cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i ndáil le Giobráltar. Ní fhéadfar ceadanna cónaithe den sórt sin a eisiúint nó a athnuachan ach amháin i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha ábhartha faoi Airteagal 45.
2. Sula ndéanfar cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan, cuirfidh údaráis na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas.
3. Gan dochar do mhír 1 den Airteagal seo, áiritheoidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go mbaileofar na sonraí is gá chun go mbeidh Ríocht na Spáinne in ann Caibidil III de Rialachán (CE) Uimh. 767/2008 a chomhlíonadh i ndáil le hiarratais ar cheadanna cónaithe arna ndéanamh i nGiobráltar agus go n-aistreofar na sonraí sin chuig údaráis inniúla Ríocht na Spáinne laistigh de 2 lá oibre ó rinneadh an t-iarratas.

I ndáil leis sin, áiritheoidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an méid seo a leanas:

- (a) go mbeidh na sonraí a bhaileofar cruinn, cothrom le dáta agus ar leibhéal leordhóthanach cáilíochta agus iomláine;
- (b) gur bailíodh go dleathach iad, agus na coimircí a leagtar síos sa Chaibidil sin á n-urramú;
- (c) gur tugadh an fhaisnéis dá dtagraítear in Airteagal 37(1) agus (2) de Rialachán (CE) Uimh. 767/2008 don iarratasóir; agus

- (d) go dtabharfaidh an t-iarratasóir toiliú, tráth an iarratais, go ndéanfar a chuid sonraí a phróiseáil i gcomhréir le forálacha Rialachán (CE) Uimh. 767/2008.

4. Laistigh de 28 lá tar éis fógra a fháil faoi mhír 2, féadfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe a chur ar an eolas, i ndáil le Giobráltar, faoina n-agóid i gcoinne cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i gcás ina measfar, i gcomhréir le *acquis* Schengen, gur bagairt é an t-iarratasóir ar an mbeartas poiblí¹, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta de Bhallstát, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i gCóras Faisnéise Schengen. Sa chás sin, ní dhéanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe a eisiúint ná a athnuachan, agus cuirfidh siad an t-iarratasóir ar an eolas faoin toradh agus soláthróidh siad sonraí teagmhála údaráis inniúla Ríocht na Spáinne don iarratasóir. Arna iarraidh sin don iarratasóir, cuirfidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus aird chuí á tabhairt acu ar a n-oibleagáidí faoin dlí náisiúnta agus faoi dhlí an Aontais, an t-iarratasóir ar an eolas faoin méid seo a leanas:

- (a) a gcinneadh agóid a dhéanamh i gcoinne cead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan;
- (b) na forais le hagóid a dhéanamh i gcoinne eisiúint nó athnuachan an cheada cónaithe, lena mheas gur bagairt é an t-iarratasóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar an gcaidreamh idirnáisiúnta, lena ngabhfaidh, i gcás inarb iomchuí, bunbhrí na gcúiseanna; agus
- (c) na leigheasanna iomchuí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

¹ Bearta a dhéanfar ar fhorais an bheartais phoiblí, beidh siad comhréireach agus beidh siad bunaithe go heisiach ar iompar pearsanta an duine aonair lena mbaineann, iompar nach mór dó a bheith ina fhíorbhagairt láithreach atá tromchúiseach go leor a dhéanann difear do cheann de leasanna bunúsacha na sochaí.

5. Féadfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne fógra a thabhairt d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gur cuireadh síneadh 14 lá ar a mhéad leis an tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 4. Mura bhfaighfear freagra faoi dhul in éag na tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 4, measfar gur freagra dearfach é sin. In aon chás, staonfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó chead cónaithe a eisiúint nó a athnuachan roimh dheireadh na tréimhse 28 lá dá dtagraítear i mír 4 arna fadú de bhun na fomhíre seo.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

6. I gcás ina mbeidh forais ann le hagóid a dhéanamh i gcoinne duine a bhfuil cead cónaithe aige, lena n-áirítear nuair a mheasfar gur bagairt é an sealbhóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta Ballstáit, lena n-áirítear ar bhonn foláireamh arna eisiúint i gCóras Faisnéise Schengen, iarrfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe sin a tharraingt siar. Sa chás sin, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe a tharraingt siar agus soláthróidh siad sonraí teagmhála údaráis inniúla Ríocht na Spáinne don sealbhóir. Arna iarraidh sin don sealbhóir, cuirfidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, agus aird chuí á tabhairt acu ar a n-oibleagáidí faoin dlí náisiúnta agus faoi dhlí an Aontais, an sealbhóir ar an eolas faoin méid seo a leanas:

- (a) a gcinneadh a iarraidh go ndéanfaí cead cónaithe a tharraingt siar;
- (b) na forais lena mheas gur bagairt é an sealbhóir ar an mbeartas poiblí, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar an gcaidreamh idirnáisiúnta, lena ngabhann, i gcás inarb iomchuí, bunbhrí na gcúiseanna; agus

(c) na leigheasanna iomchuí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

7. I gcás ina n-eiseofar cead cónaithe, nó nach dtarraingeofar siar é, toisc nach mbeidh agóid déanta ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ina choinne de bhun mhír 4 nó 6 agus d'ainneoin foláireamh i gCóras Faisnéise Schengen chun críoch diúltaithe cead isteach, nó chun críoch fillidh, ní thugann an cead cónaithe sin an ceart don sealbhóir dul isteach ar chríoch na mBallstát.

8. Maidir le cead cónaithe i ndáil le Giobráltar, comhlíonfaidh sé an fhormáid aonfhoirmeach a leagtar síos i ndlí an Aontais agus cuirfear in iúl go soiléir air go bhfuil sé bailí do Ghiobráltar.

9. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ceadanna samplacha ar fáil do Ríocht na Spáinne i leith Ghiobráltar agus aon mhodhnú a dhéanfar orthu ina dhiaidh sin, chun go gcuirfidh Ríocht na Spáinne fógra fúthu sin don Choimisiún Eorpach i gcomhréir leis an nós imeachta i bpointe (a) d'Airteagal 39(1) de Chód Teorainneacha Schengen.

10. Ainmneoidh Ríocht na Spáinne, i gcomhréir le hAirteagal 68, an t-údarás atá freagrach as an bhfaisnéis a fháil de bhun an Airteagail seo. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra, i gcomhréir le hAirteagal 68, don údarás atá freagrach as iarratais ar cheadanna cónaithe a fháil, as ceadanna cónaithe a eisiúint nó a athnuachan i ndáil le Giobráltar agus as faisnéis a chur faoi bhráid Ríocht na Spáinne de bhun an Airteagail seo.

11. Ní bheidh feidhm ag míreanna 2 go 7 maidir leis an méid seo a leanas:

(a) saoránaigh an Aontais agus baill teaghlaigh shaoránaigh an Aontais, gan beann ar a náisiúntacht, dá dtagraítear in Airteagal 2 agus 3 de Threoir 2004/38/CE;

- (b) náisiúnaigh den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne é agus nach bhall teaghlaigh náisiúnaigh na dtíortha sin é, gan beann ar a náisiúntacht, a bhfuil cearta saorghluaiseachta acu atá coibhéiseach leis na cearta na ndaoine dá dtagraítear i bhfomhír (a), faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas.

12. I gcás daoine agus a mball teaghlaigh agus iad ar postú i seirbhís chuig Fórsaí na Ríochta Aontaithe nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina mbeidh agóid déanta ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne i gcoinne eisiúint an cheada cónaithe i gcomhréir le mír 4, eiseofar cead cónaithe dóibh a mbeidh bailíocht chríochach aige atá teoranta do Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 52

Riail idirthréimhseach maidir le ceadanna cónaithe

1. Ceadanna cónaithe arna n-eisiúint ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, roimh dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, leanfaidh siad de bheith bailí ar feadh tréimhse 2 bhliain féilire tar éis an dáta sin nó go dtí a ndáta éaga, cibé acu is túisce.
2. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, samplaí de cheadanna den sórt sin ar fáil don Spáinn i leith Ghiobráltar agus aon mhodhnú a dhéanfar orthu ina dhiaidh sin, chun go gcuirfidh Ríocht na Spáinne fógra fúthu sin don Choimisiún Eorpach i gcomhréir le pointe (a) d'Airteagal 39(1) de Chód Teorainneacha Schengen.

3. Tabharfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra d'údaráis inniúla Ríocht na Spáinne faoi shealbhóirí ceadanna cónaithe tráth a thiocfaidh an Comhaontú seo i bhfeidhm. Féadfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, ar bhonn seiceálacha ar na daoine sin sna bunachair sonraí ábhartha ar leibhéal an Aontais, ar an leibhéal náisiúnta agus ar an leibhéal idirnáisiúnta, lena n-áirítear Córas Faisnéise Schengen, a iarraidh ar údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cead cónaithe a tharraingt siar i gcás ina measfar, i gcomhréir le *acquis* Schengen, gur bagairt é an sealbhóir ar an mbeartas poiblí¹, ar an tslándáil inmheánach, ar an tsláinte phoiblí nó ar chaidreamh idirnáisiúnta de Bhallstát. Ar iarraidh den sórt sin a fháil, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cead cónaithe ábhartha a tharraingt siar faoi réir ceart achomhairc i gcúirt náisiúnta.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir leis an mír seo.

4. Ní bheidh feidhm ag mír 3 maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) saoránaigh an Aontais agus baill teaghlaigh shaoránaigh an Aontais, gan beann ar a náisiúntacht, dá dtagraítear in Airteagail 2 agus 3 de Threoir 2004/38/CE;
- (b) náisiúnaigh den Íoslainn, de Phrionsacht Lichtinstéin, de Ríocht na hIorua, de Chónaidhm na hEilvéise, de Phrionsacht Andóra agus de Phoblacht San Mairíne é agus nach bhall teaghlaigh náisiúnaigh na dtíortha sin é, gan beann ar a náisiúntacht, a bhfuil cearta saorghluaiseachta acu atá coibhéiseach leis na cearta sin dá dtagraítear i bhfomhír (a), faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas.

¹ Bearta a dhéanfar ar fhorais an bheartais phoiblí, beidh siad comhréireach agus beidh siad bunaithe go heisiach ar iompar pearsanta an duine aonair lena mbaineann, iompar nach mór dó a bheith ina fhíorbhagairt láithreach atá tromchúiseach go leor a dhéanann difear do cheann de leasanna bunúsacha na sochaí.

CAIBIDIL 2

IARRATAIS AR CHOSAINT IDIRNÁISIÚNTA AGUS FILLEADH

AIRTEAGAL 53

Iarratais ar chosaint idirnáisiúnta

1. Faoi réir mhíreanna 6 go 10, i gcás ina ndéanfaidh duine iarratas ar chosaint idirnáisiúnta i nGiobráltar, beidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, freagrach as scrúdú a dhéanamh ar an iarratas sin.
2. I gcás ina ndéanfar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta de bhun mhír 1, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an t-iarratasóir a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha Dara Líne chun an t-iarratas a chlárú, faoi réir mhír 5. Cuirfidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas láithreach, faoi réir mhír 5.
3. Gan dochar do mhír 1 den Airteagal seo, i gcás ina mbeidh duine ag dul trí na seiceálacha teorann arna ndéanamh de bhun Airteagal 29(2), féadfaidh siad iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a dhéanamh os comhair údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó os comhair údaráis inniúla Ríocht na Spáinne.
4. I gcás ina ndéanfaidh duine iarratas ar chosaint idirnáisiúnta sula ndéanfar seiceálacha teorann de bhun Airteagal 29(2), nó lena linn, cuirfear na seiceálacha i gcrích.

I gcás ina spreagfaidh seiceálacha teorann an gá le gníomhaíocht leantach a dhéanamh dá dtagraítear in Airteagal 34, déanfar an ghníomhaíocht sin a mhéid a urramóidh sí an ceart chun cosanta idirnáisiúnta agus prionsabal an *non-refoulement* agus nach mbainfidh sí an bonn díobh.

I gcás ina ndéanfar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta de bhun mhír 3, na húdaráis inniúla a ndéanfaidh an t-iarrthóir an iarraidh os a gcomhair, déanfaidh siad an t-iarrthóir a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha Dara Líne chun an t-iarratas a chlárú, faoi réir mhír 5.

I gcás ina ndéanfaidh duine iarratas ar chosaint idirnáisiúnta os comhair údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, beidh Ríocht na Spáinne freagrach as an iarratas sin a scrúdú i gcomhréir le dlí an Aontais agus leis an dlí náisiúnta.

I gcás ina ndéanfaidh duine iarratas ar chosaint idirnáisiúnta os comhair údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, beidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, freagrach as an iarratas sin a scrúdú i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, agus faoi réir mhíreanna 6 go 10.

5. Chun scrúdú a dhéanamh ar iarratais aonair agus tar éis cinneadh críochnaitheach a bheith déanta maidir leis an iarratas, ní dhéanfaidh na húdaráis inniúla an méid seo a leanas:

- (a) faisnéis a nochtadh faoi iarratas aonair ar chosaint idirnáisiúnta nó faoin bhfioras go bhfuil iarratas déanta, do dhuine nó do dhaoine a líomhnaítear ina leith gur gníomhaithe géarleanúna nó díobhála tromchúisí iad;

(b) aon fhaisnéis a fháil ó dhuine nó ó dhaoine a líomhnaítear ina leith gur gníomhaithe géarleanúna nó díobhála tromchúisí iad ar bhealach a mbeadh sé mar thoradh air go gcuirfí in iúl go díreach don ghníomhaí sin nó do na gníomhaithe sin go bhfuil iarratas déanta ag an iarratasóir atá i gceist, agus go gcuirfí iomláine coirp an iarratasóra nó a chleithiúnaithe, nó saoirse agus slándáil a bhall teaghlaigh atá fós ina gcónaí sa tír thionscnaimh, i mbaol.

6. I gcás ina mbeidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta, déanfar an t-iarratas a phróiseáil i gcomhréir le caighdeáin a bheidh coibhéiseach ar a laghad leis na caighdeáin is infheidhme san Aontas maidir le critéir incháilitheachta le haghaidh cosaint idirnáisiúnta agus inneachar na cosanta sin, agus maidir leis na nósanna imeachta is infheidhme maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta agus ar dhálaí glactha iarratasóirí.

7. I gcás ina gcuirfear údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas faoi iarratas ar chosaint idirnáisiúnta i gcomhréir le mír 2, féadfaidh siad údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe a chur ar an eolas, i ndáil le Giobráltar, laistigh de 14 lá tar éis dóibh agóid a dhéanamh maidir le cosaint idirnáisiúnta a bheith á deonú ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Sa chás sin, staonfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó chosaint idirnáisiúnta a dheonú go dtí go mbeidh breithniú iomlán déanta acu ar aon fhaisnéis arna tabhairt ag údaráis inniúla Ríocht na Spáinne. Cuirfidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údaráis inniúla Ríocht na Spáinne ar an eolas láithreach maidir leis an gcinneadh críochnaitheach agus na cúiseanna leis sin, faoi réir mhír 5.

Tabharfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne fógra d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina mbeidh síneadh 14 lá ar a mhéad le cur leis an tréimhse 14 lá dá dtagraítear sa chéad fhomhír. Mura bhfaighfear freagra faoi dhul in éag na tréimhse 14 lá dá dtagraítear sa chéad fhomhír nó dul in éag aon fhadaithe ar an tréimhse tosaigh 14 lá sin de bhun na fomhíre seo, measfar gur freagra dearfach é sin. In aon chás, staonfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó chosaint idirnáisiúnta a dheonú roimh dheireadh na tréimhse 14 lá dá dtagraítear sa chéad fhomhír arna fadú de bhun na fomhíre seo.

8. I gcás ina mbeidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta, déanfaidh sí na bearta uile is gá chun a áirithiú nach gceadófar d'iarratasóir, seachas saoránach den Aontas, dul isteach i gcríoch na mBallstát, agus go gcuirfear cosc air dul isteach inti, ar feadh ré an nós imeachta um chosaint idirnáisiúnta agus go dtí go ndéanfar cinneadh críochnaitheach maidir leis an iarratas.

Déanfaidh údaráis inniúla Ríocht na Spáinne, a luaithe is féidir agus tráth nach déanaí ná 72 uair an chloig tar éis an duine a thionlacan chuig Limistéar na Seiceálacha Dara Líne, sonraí daoine, seachas saoránaigh den Aontas, a mbeidh iarratas ar chosaint idirnáisiúnta déanta acu de bhun mhír 1 a ghlacadh agus tarchuirfidh siad na sonraí sin sa Bhunachar Sonraí Eorpach um Dhachtalascópacht Tearmainn ('Eurodac').

9. I gcás ina ndeonóidh an Ríocht Aontaithe cosaint idirnáisiúnta do dhuine, i ndáil le Giobráltar, eiseofar cead cónaithe dóibh ag a mbeidh bailíocht chríochach a bheidh teoranta do Ghiobráltar.

I gcás ina ndéanfar cinneadh críochnaitheach lena ndiúltófar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na bearta uile is gá chun a áirithiú go ndéanfar an duine lena mbaineann a bhaint as Giobráltar, i gcomhréir le rialacha agus coimircí lena n-áirithítear caighdeáin atá coibhéiseach leis na caighdeáin a leagtar síos i dTreoir 2008/115/CE.

10. I gcás ina mbeidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, freagrach as iarratas ar chosaint idirnáisiúnta agus i gcás inar thaistil an t-iarratasóir go neamhrialta chuig Ballstát nó chuig Stát a thug comhaontú i gcrích leis an Aontas maidir leis na critéir agus na sásraí lena gcinntear an Stát a bheidh freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarraidh ar thearmann, cuirfear an t-iarratasóir ar ais go Giobráltar.

CAIBIDIL 3

COMHAR PÓILÍNEACHTA

AIRTEAGAL 54

Malartú faisnéise

1. Is é cuspóir an Airteagail seo go n-áiritheofar go mbeidh údarais inniúla na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, in ann, faoi réir choinníollacha a ndlí náisiúnta agus laistigh de raon feidhme a gcumhachtaí, agus a mhéid nach ndéantar foráil maidir leis sin sa Chaibidil seo agus i gCaibidil 2 de Theideal 5 den Chuid seo, cúnamh a thabhairt dá chéile trí fhaisnéis ábhartha a sholáthar chun na gcríoch seo a leanas:

- (a) cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh, lena n-áirítear an comhrac i gcoinne na coireachta eagraithe agus na gáinneála neamhdhleathaí;
- (b) pionóis choiriúla a fhorghníomhú;
- (c) coimirciú a dhéanamh in aghaidh bagairtí ar an tslándáil phoiblí agus na bagairtí sin a chosc; agus
- (d) sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac.

2. Chun críocha an Airteagail seo, ciallaíonn ‘údarás inniúil’ údarás póilíneachta, údarás custaim nó údarás eile intíre a bhfuil an inniúlacht aige faoin dlí náisiúnta chun gníomhaíochtaí a dhéanamh chun na gcríoch a leagtar amach i mír 1.
3. Féadfaidh údarás inniúil de chuid na Ríochta Aontaithe nó de chuid Ballstáit faisnéis, lena n-áirítear faisnéis maidir le daoine a bhfuiltear sa tóir orthu nó atá ar iarraidh, chomh maith le nithe, a iarraidh nó a sholáthar go spontáineach d’údarás inniúil de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó de chuid Ballstáit. Féadfar faisnéis a sholáthar mar fhreagairt ar iarraidh nó go spontáineach, faoi réir choinníollacha an dlí náisiúnta a bhfuil feidhm aige maidir leis an údarás inniúil atá ag soláthar na faisnéise agus laistigh de raon feidhme a chumhachtaí.
4. Féadfar faisnéis a iarraidh agus a chur ar fáil a mhéid nach bhforáiltear sna coinníollacha sa dlí náisiúnta a bhfuil feidhm aige maidir leis an údarás iarrthach nó leis an -údarás inniúil atá ag soláthar na faisnéise nach mór an iarraidh nó an soláthar faisnéise a dhéanamh nó a chur ar fáil trí údaráis bhreithiúnacha.
5. I gcásanna práinneacha, tabharfaidh an t-údarás inniúil a thugann an fhaisnéis freagairt d’iarraidh, nó cuirfidh sé faisnéis ar fáil go spontáineach a luaithe is féidir.

6. Féadfaidh údarás iarrthach de chuid Ballstáit nó de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta lena mbaineann, tráth déanta na hiarrata nó tráth níos déanaí, toiliú a lorg ó údarás is soláthraí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ballstáit ar an bhfaisnéis a úsáid chun críoch fianaiseach in imeachtaí os comhair údarás breithiúnach. Féadfaidh an t-údarás is soláthraí, faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach i bhforálacha Chaibidil 6 de Theideal V den Chuid seo agus ina dhlí náisiúnta, toiliú le húsáid na faisnéise chun críoch fianaiseach os comhair údarás breithiúnach i mBallstát, i gcás ina mbaineann an t-údarás iarrthach leis an mBallstát sin, nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina mbaineann an t-údarás iarrthach leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Ar an gcaoi chéanna, i gcás ina soláthrófar faisnéis go spontáineach, féadfaidh an t-údarás is soláthraí toiliú leis an bhfaisnéis a úsáid chun críoch fianaiseach in imeachtaí os comhair údarás breithiúnach i mBallstát, i gcás ina soláthrófar an fhaisnéis d'údarás inniúil an Bhallstáit sin, nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina soláthrófar an fhaisnéis d'údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. I gcás nach dtugtar toiliú faoin mír seo, ní úsáidfear an fhaisnéis a fhaightear chun críoch fianaiseach in imeachtaí os comhair údarás bhreithiúnaigh.

7. Féadfaidh an t-údarás is soláthraí, faoin dlí náisiúnta lena mbaineann, coinníollacha a fhorchur maidir le húsáid na faisnéise arna soláthar.

8. Féadfaidh údarás inniúil aon chineál faisnéise atá ina sheilbh a sholáthar faoin Airteagal seo, faoi réir choinníollacha an dlí náisiúnta a bhfuil feidhm aige maidir leis agus laistigh de raon feidhme a chumhachtaí. Ní fhéadfaidh faisnéis ó fhoinsí eile a bheith san áireamh leis sin, ach amháin má cheadaítear an fhaisnéis sin a aistriú sa chreat faoina bhfuair an t-údarás inniúil a chuir ar fáil í.

9. Féadfar faisnéis a sholáthar faoin Airteagal seo trí aon chainéal cumarsáide iomchuí, lena n-áirítear an bealach slán cumarsáide chun faisnéis a sholáthar trí Europol, faoi réir Airteagal 73.

10. Gan dochar do mhír 5 den Airteagal seo, déanfar gach cumarsáid fhoirmiúil agus gach fógra faoin Airteagal seo i gcomhréir le hAirteagal 6(1). Ní áirítear leis sin cumarsáid ná cinntí a bhaineann le cúrsaí práinneacha oibríochtúla nó lóistíochta.

AIRTEAGAL 55

Faireachas leanúnach

1. Maidir le húdaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ríocht na Spáinne a bheidh, mar chuid d'imscrúdú coiriúil, ag coimeád faoi fhaireachas i Ríocht na Spáinne nó i nGiobráltar, de réir mar a bheidh, duine a thiomhdeofar go raibh sé rannpháirteach i gcion coiriúil a liostaítear in Iarscríbhinn 8 nó duine atá in ann cúnamh a thabhairt chun duine den sórt sin a shainaithint nó a rianú, féadfaidh siad leanúint dá bhfaireachas, i gcomhréir le *acquis* ábhartha Schengen, i nGiobráltar nó i Ríocht na Spáinne, faoi seach.
2. Leis na socruithe riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne, leagfar amach na módúlachtaí praiticiúla maidir le comhlíonadh dhualgais na n-údarás inniúla agus gnéithe den chomhar oibríochtúil a bhaineann leis an bhfaireachas leanúnach dá dtagraítear i mír 1.

AIRTEAGAL 56

Tóir gan bhriseadh

1. Oifigigh de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó de chuid Ríocht na Spáinne a bheidh ar thóir duine a gabhadh i mbun ceann de na cionta a liostaítear in Iarscríbhinn 8 nó i mbun a bheith rannpháirteach i gceann de na cionta sin, féadfaidh siad leanúint den tóir, i gcomhréir le *acquis* ábhartha Schengen, sa Spáinn nó i nGiobráltar, faoi seach.

Is mar an gcéanna a bheidh maidir leis an duine a mbeifear ar a thóir más duine é a d'éalaigh ó choimeád sealadach nó a d'éalaigh le linn dó pianbhreith a bhfuil cailleadh saoirse i gceist leis a bheith á cur isteach aige.

2. Leis na socruithe riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne, leagfar amach na módúlachtaí praiticiúla maidir le comhlíonadh dhualgais na n-údarás inniúla agus gnéithe den chomhar oibríochtúil a bhaineann leis an tóir dá dtagraítear i mír 1.

AIRTEAGAL 57

Cumarsáid

1. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne línte cumarsáide agus naisc dhíreacha eile a shuiteáil agus a choimeád i bhfeidhm chun comhar póilíneachta agus custaim a éascú idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne, go háirithe chun faisnéis a tharchur go tráthúil chun críoch faireachais leanúnaigh agus tóir gan bhriseadh.

2. Ina theannta sin, breithneoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne féidearthachtaí breise chun cumarsáid dhíreach idir a seirbhísí póilíneachta agus custaim a fheabhsú. Leagfar síos mionsonraí na socruithe sin go déthaobhach.

AIRTEAGAL 58

Oibríochtaí chomhpháirteacha

1. Chun dlús a chur leis an gcomhar póilíneachta, féadfaidh údaráis inniúla an Aontais agus na mBallstát, ar thaobh amháin, agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an taobh eile, an t-ord poiblí agus an tslándáil phoiblí a choimeád ar bun agus cionta coiriúla a chosc, patróil chomhpháirteacha agus oibríochtaí chomhpháirteacha eile a thabhairt isteach ina mbeidh oifigigh ainmnithe nó oifigigh eile ó cheachtar den dá thaobh rannpháirteach in oibríochtaí laistigh de na Ballstáit nó i nGiobráltar, de réir mar a bheidh.

2. Déanfaidh an tAontas, i ndáil lena Bhallstáit, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, dearbhuithe a dhéanamh maidir le húdaráis inniúla chun críocha an Airteagail seo agus lena leagfar síos na coinníollacha maidir leis an gcomhar agus le gnéithe praiticiúla an chomhair i gcomhréir le dlí an Aontais. Sonrófar sna coinníollacha sin, *inter alia*, an bhféadfaidh na hoifigigh ainmnithe nó oifigigh eile dá dtagraítear i mír 1 cumhachtaí feidhmiúcháin a fheidhmiú, an fhreagracht as gníomhaíochtaí arna ndéanamh ag oifigigh ar iasacht, chomh maith leis an dlí is infheidhme.

3. Aon oibríocht chomhpháirteach, lena n-áirítear i gcás ina mbeidh sí i bhfoirm patróil chomhpháirtigh, a dhéanfar laistigh de chríoch Bhallstáit nó laistigh de chríoch Ghiobráltar, údaróidh an Ballstát nó an Ríocht Aontaithe faoi seach go sainráite í, roimh an oibríocht chomhpháirteach, i ndáil le Giobráltar, a bheidh rannpháirteach inti freisin.

AIRTEAGAL 59

Bunachair sonraí ábhartha

1. Áiritheoidh an tAontas go bhféadfaidh oifigigh ainmnithe nó oifigigh eile de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a bheidh rannpháirteach in oibríochtaí comhpháirteacha dá dtagraítear in Airteagal 58, a mbunachair sonraí náisiúnta agus idirnáisiúnta ábhartha féin a cheadú, mar a cheadaítear faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, le linn oibríocht chomhpháirteach i mBallstát.
2. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhféadfaidh oifigigh de chuid na mBallstát a bheidh rannpháirteach in oibríochtaí comhpháirteacha dá dtagraítear in Airteagal 58, a mbunachair sonraí ábhartha náisiúnta, bunachair sonraí de chuid an Aontais agus bunachair sonraí idirnáisiúnta féin a cheadú, mar a cheadaítear faoina dlí náisiúnta, le linn oibríocht chomhpháirteach i nGiobráltar.

AIRTEAGAL 60

Cosaint agus cúnamh le linn oibríocht chomhpháirteach

Ceanglófar ar na Ballstáit a bheidh rannpháirteach in oibríocht chomhpháirteach agus ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an chosaint agus an cúnamh céanna a sholáthar d'oifigigh a chéile a bheidh rannpháirteach san oibríocht chomhpháirteach sin laistigh dá gcríoch agus iad i mbun a ndualgas agus a thabharfar dá n-oifigigh féin, i gcomhréir le hAirteagal 58.

AIRTEAGAL 61

Sonraí as an taifead ainmneacha paisinéirí

Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go n-aistreoidh iompróirí sonraí as an taifead ainmneacha paisinéirí ('PNR') a bhaineann le heitiltí a thagann isteach i nGiobráltar chuig údaráis inniúla Ríocht na Spáinne. Comhlíonfaidh aistrithe den sórt sin ceanglais Threoir (AE) 2016/681 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹.

Beidh feidhm ag Airteagal 19.

AIRTEAGAL 62

Seiceálacha póilíneachta feabhsaithe

1. I gcás inar gá, ar bhonn measúnú riosca, chun cionta coiriúla agus imirce neamhrialta a chosc, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne seiceálacha póilíneachta feabhsaithe i nGiobráltar agus sa réigiún teorann tadhlach, faoi seach.
2. Féadfaidh seiceálacha póilíneachta feabhsaithe dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a bheith i bhfoirm oibríochtaí comhpháirteacha i gcomhréir le hAirteagal 58.

¹ Treoir (AE) 2016/681 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le húsáid sonraí as an taifead ainmneacha paisinéirí (PNR) chun cionta sceimhlitheoireachta agus coireacht thromchúiseach a chosc, a bhrath, a imscrúdú agus a ionchúiseamh (IO AE L 119, 4.5.2016, lch. 132, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj>).

AIRTEAGAL 63

Na forálacha i ndlí an Aontais is infheidhme

Na forálacha i ndlí an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 9, beidh feidhm acu maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar.

Beidh feidhm ag Airteagal 19.

TEIDEAL IV

CUR CHUN FEIDHME, CUR I bhFEIDHM, MEASTÓIREACHT AGUS FORFHEIDHMIÚ

AIRTEAGAL 64

Meastóireachtaí Schengen

Ligfidh an Ríocht Aontaithe isteach, i ndáil le Giobráltar, ionadaithe agus saineolaithe de chuid an Aontais agus na mBallstát arna n-ainmniú ag gníomhaireachtaí de chuid an Aontais a bheidh ag déanamh meastóireachtaí ar chur i bhfeidhm *acquis* Schengen arna dhéanamh ag Ríocht na Spáinne de bhun na Coda seo. Cuideoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, leis na hionadaithe sin agus éascóidh sí iad chun a gcúraimí a fheidhmiú, mar a leagtar amach i Rialachán (AE) 2022/922 ón gComhairle¹, lena n-áirítear, ach gan bheith teoranta dó, cuairt a thabhairt ar bhonneagar atá lonnaithe i nGiobráltar agus cigireacht a dhéanamh air.

Déanfaidh Ríocht na Spáinne, a luaithे a gheobhaidh sí fógra faoi chuairteanna den sórt sin de bhun Airteagal 19(3) agus (4) de Rialachán (AE) 2022/922, an Ríocht Aontaithe a chur ar an eolas, i ndáil le Giobráltar.

¹ Rialachán (AE) 2022/922 ón gComhairle an 9 Meitheamh 2022 maidir le bunú agus oibriú sásra meastóireachta agus faireacháin chun cur i bhfeidhm *acquis* Schengen a fhíorú, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1053/2013 (IO L 160, 15.6.2022, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>).

AIRTEAGAL 65

Meastóireacht ar chur chun feidhme na Coda seo

Déanfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine meastóireacht ar chur chun feidhme na Coda seo, lena n-áirítear na socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 33(6), ar a dhéanaí 4 bliana tar éis don Chuid seo teacht i bhfeidhm. Faoin am sin, déanfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine, tar éis comhairliúcháin a dhéanamh, tuarascáil ar an meastóireacht a dhíriú chuig an gComhairle Comhair. Áireofar sa tuarascáil sin measúnú ar na socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 33(6) agus leagfar amach measúnú comhchoiteann ionadaithe na bPáirtithe nó, de rogha air sin, measúnú ionadaithe gach Páirtí.

AIRTEAGAL 66

Foirceannadh an Chomhaontaithe seo tar éis na meastóireachta ar chur chun feidhme na Coda seo

1. Tar éis an mheastóireacht dá dtagraítear in Airteagal 65 a thabhairt chun críche agus gan dochar d'Airteagal 334, féadfaidh an tAontas, lena n-áirítear arna iarraidh sin do Ríocht na Spáinne, agus an Ríocht Aontaithe an Comhaontú seo a fhoirceannadh trí fhógra i scríbhinn a thabhairt trí bhealaí taidhleoireachta. Scoirfidh an Comhaontú seo agus aon chomhaontú forlíontach a de bheith i bhfeidhm an chéad lá den dara mí déag tar éis dháta an fhógra.
2. I gcás inar iarr Ríocht na Spáinne ar an Aontas an Comhaontú seo a fhoirceannadh, i gcomhréir le mír 1, déanfaidh an tAontas na bearta is gá i gcomhréir lena nósanna imeachta inmheánacha, d'fhonn an Comhaontú seo a fhoirceannadh.

AIRTEAGAL 67

Oibleagáidí a chur ar fionraí

1. D'ainneoin Airteagal 334, agus lánurraim á tabhairt d'fheidhmiú na bhfreagrachtaí atá ar na Páirtithe maidir le dlí agus ord, slándáil inmheánach a choimirciú agus a gcuid de na teorainneacha seachtracha a bhainistiú, i gcás neamh-urramú tromchúiseach na ngealltanas faoin gCuid seo, nó i gcás ina measfaidh ceachtar den dá Pháirtí go bhfuil sé neamhchosanta ar bhagairt thromchúiseach leanúnach ar an tslándáil inmheánach mar gheall ar easpa rialuithe idir an tAontas agus Giobráltar, féadfaidh ceachtar den dá Pháirtí, tar éis dul i gcomhairle lena chéile, cur chun feidhme a oibleagáidí faoi Theidil I go V den Chuid seo a chur ar fionraí go sealadach. Tabharfaidh an tAontas aird chuí ar thuairim Ríocht na Spáinne.
2. I gcás ina mbeartóidh ceachtar den dá Pháirtí a oibleagáidí a chur ar fionraí i gcomhréir le mír 1, tabharfaidh sé fógra don Pháirtí eile gan mhoill tríd an gComhairle Comhair. Léireofar san fhógra sin an tréimhse a bhfuil sé beartaithe ag an bPáirtí a oibleagáidí a chur ar fionraí go sealadach lena linn. Beidh éifeacht le cur ar fionraí sealadach oibleagáidí an Pháirtí ar an ochtú lá den fhógra nó ar aon dáta níos déanaí mar a shonraítear ann. Ar an mbonn sin, déanfaidh na Ballstáit agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, rialú teorann idir an tAontas agus Giobráltar a athbhunú.

AIRTEAGAL 68

Fógraí, dearbhuithe, forchoimeádais agus ainmniúcháin

1. Faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, tabharfaidh Ríocht na Spáinne agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na fógraí agus na hainmniúcháin dá bhforáiltear in Airteagail 50(9) agus 51(10).
2. Faoi dháta céanna sin, déanfaidh an tAontas, i ndáil leis na Ballstáit, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, dearbhuithe dá dtagraítear in Airteagal 58(2).
3. Faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, tabharfaidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aon cheann de na fógraí agus na hainmniúcháin dá bhforáiltear in Airteagail 121(2), Airteagal 122(2) agus Airteagal 130(4).
4. A mhéid nach mbeidh fógra den sórt sin tugtha, an tráth dá dtagraítear i mír 1, féadfar fógraí a thabhairt a luaithe is féidir agus ar a dhéanaí 2 mhí tar éis don Chomhaontú seo teacht i bhfeidhm.

Le linn na hidirthréimhse sin, aon Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nár tugadh aon fhógra ina leith dá bhforáiltear in Airteagal 121(2), Airteagal 122(2), nó Airteagal 130(4), agus nach raibh ina ábhar do léiriú nach raibh aon fhógra den sórt sin le tabhairt, féadfaidh sé leas a bhaint as na féidearthachtaí dá bhforáiltear san Airteagal sin amhail agus go ndearnadh an fógra sin i leith an Stáit sin nó i leith na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. I gcás Airteagal 122(2), ní fhéadfaidh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, leas a bhaint as na féidearthachtaí dá bhforáiltear san Airteagal sin ach amháin sa mhéid go bhfuil sé sin ag luí leis na critéir chun fógra a thabhairt.

5. Faoin tráth a shíneofar an Comhaontú seo, féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Ríocht Aontaithe nach mbeidh feidhm ag na hoibleagáidí a eascraíonn as forálacha áirithe de Chaibidil 5 de Theideal V den Chuid seo, mar a shonraítear san fhógra, maidir leis an Aontas i ndáil leis an mBallstát sin go dtí go dtabharfaidh an tAontas fógra don Ríocht Aontaithe sa Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine gur comhlíonadh na ceanglais bhunreachtúla ábhartha maidir le cur i bhfeidhm na bhforálacha sin sa Bhallstát sin.

6. Féadfar na fógraí dá bhforáiltear sna forálacha seo a leanas a dhéanamh tráth ar bith:

- (a) Airteagal 118(4);
- (b) Airteagal 124(1);
- (c) Airteagal 125(3);
- (d) Airteagal 144(1) agus (2);
- (e) Airteagal 145(1) agus (2);
- (f) Airteagal 165(4);
- (g) Airteagal 166(5);
- (h) Airteagal 167(5);
- (i) Airteagal 176(2); agus

(j) Airteagal 184(3) agus (8).

7. Féadfar na fógraí agus na dearbhuithe dá bhforáiltear sna forálacha seo a leanas a mhodhnú tráth ar bith:

(a) Airteagal 58(2);

(b) Airteagal 124(1);

(c) Airteagal 125(3); agus

(d) Airteagal 184(3) agus (8).

8. Féadfar na fógraí dá bhforáiltear sna forálacha seo a leanas a tharraingt siar tráth ar bith:

(a) Airteagal 121(2);

(b) Airteagal 122(2);

(c) Airteagal 124(1);

(d) Airteagal 130(4);

(e) Airteagal 165(4);

(f) Airteagal 166(5); agus

(g) Airteagal 167(5).

9. Faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra don Aontas faoi chéannacht na n-údarás seo a leanas:

- (a) an t-údarás a meastar gurb é an t-údarás inniúil é chun críocha Chaibidil 2 de Theideal V den Chuid seo, dá dtagraítear i bpointe (a) d'Airteagal 74, agus tuairisc ghearr ar a chuid inniúlachtaí;
- (b) an t-údarás a meastar gurb é an t-údarás inniúil é chun críocha Chaibidil 3 de Theideal V den Chuid seo, dá dtagraítear i bpointe (d) d'Airteagal 90, agus tuairisc ghearr ar a chuid inniúlachtaí;
- (c) an t-údarás atá inniúil de bhua dhlí náisiúnta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun barántas gabhála a fhorghníomhú dá dtagraítear i bpointe (b) d'Airteagal 117;
- (d) an t-údarás atá inniúil de bhua dhlí náisiúnta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun barántas gabhála a eisiúint dá dtagraítear i bpointe (c) d'Airteagal 117;
- (e) an t-údarás dá dtugtar fógra faoi Airteagal 142(4); agus
- (f) an t-údarás lárnach dá dtugtar fógra faoi Airteagal 182(1).

10. Faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, tabharfaidh an tAontas fógra don Ríocht Aontaithe, thar a cheann féin nó thar ceann a Bhallstát, de réir mar a bheidh, maidir le céannacht na n-údarás seo a leanas:

- (a) an t-údarás atá inniúil de bhua dhlí náisiúnta gach Ballstáit chun barántas gabhála a fhorghníomhú dá dtagraítear i bpointe (b) d'Airteagal 117;
- (b) an t-údarás atá inniúil de bhua dhlí náisiúnta gach Ballstáit chun barántas gabhála a eisiúint dá dtagraítear i bpointe (c) d'Airteagal 117;
- (c) an t-údarás do gach Ballstát dá dtugtar fógra faoi Airteagal 142(4);
- (d) an comhlacht de chuid an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 153;
- (e) an t-údarás lárnach do gach Ballstát dá dtugtar fógra faoi Airteagal 182(1); agus
- (f) aon chomhlacht de chuid an Aontais arna ainmniú faoin gcéad abairt d'Airteagal 182(2) agus é sonraithe san fhógra cé acu atá nó nach bhfuil sé ainmnithe freisin mar údarás lárnach faoin abairt dheiridh den mhír sin.

11. I gcás ina dtabharfaidh an tAontas fógra nó dearbhú dá dtagraítear san Airteagal seo, sonróidh sé cé na Ballstáit a bhfuil feidhm ag an bhfógra nó an dearbhú ina leith nó sonróidh sé gur thar a cheann féin atá an fógra nó an dearbhú á thabhairt aige.
12. Féadfaidh an tAontas, an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne fógra a thabhairt do níos mó ná údarás amháin i ndáil le míreanna 2, 9 agus 10, de réir mar a bheidh, agus féadfaidh siad na fógraí sin a theorannú do chríoch áirithe amháin.
13. Féadfar na fógraí a thabharfar faoi mhír 9 agus 10 a mhodhnú tráth ar bith.
14. Déanfar gach fógra, dearbhú, forchoimeádas agus ainmniúchán dá dtagraítear san Airteagal seo tríd an sásra arna bhunú i gcomhréir le hAirteagal 6.

AIRTEAGAL 69

Eisceacht slándála

Ní choiscfidh aon ní i dTeidil I go IV den Chuid seo ar na Páirtithe ná ar na Ballstáit na bearta is gá a dhéanamh chun a slándáil náisiúnta a choimirciú.

TEIDEAL V

FORFHEIDHMIÚ AN DLÍ AGUS COMHAR BREITHIÚNACH

CAIBIDIL 1

CUSPÓIR AGUS RAON FEIDHME

AIRTEAGAL 70

Cuspóir

1. Is é is cuspóir don Teideal seo foráil a dhéanamh maidir le forfheidhmiú an dlí agus comhar breithiúnach idir na Ballstáit agus institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais, ar thaobh amháin, agus an Ríocht Aontaithe, ar an taobh eile, i ndáil le cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh agus le sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac.
2. Níl feidhm ag an Teideal seo ach maidir le forfheidhmiú an dlí agus comhar breithiúnach in ábhair choiriúla a tharlaíonn go heisiach idir an tAontas agus na Ballstáit, ar thaobh amháin, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an taobh eile. Níl feidhm aige maidir le cásanna a thagann chun cinn idir na Ballstáit, nó idir na Ballstáit agus institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais, ná níl feidhm aige maidir le gníomhaíochtaí údarás a bhfuil freagrachtaí orthu an tslándáil náisiúnta a chosaint agus iad ag gníomhú sa réimse sin.

AIRTEAGAL 71

Raon feidhme an chomhair i gcás nach bhfuil Ballstát rannpháirteach a thuilleadh
i mbearta analógacha faoi dhlí an Aontais

1. Tá feidhm ag an Airteagal seo má scoireann Ballstát de bheith rannpháirteach i bhforálacha de dhlí an Aontais a bhaineann le forfheidhmiú an dlí agus comhar breithiúnach in ábhair choiriúla atá analógach le forálacha ábhartha an Teidil seo, nó má scoireann sé de chearta a bheith aige faoi na forálacha sin.
2. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra a thabhairt don Aontas i scríbhinn go bhfuil sé beartaithe aici scor d'fhorálacha ábhartha an Teidil seo a oibriú i ndáil leis an mBallstát sin.
3. Beidh feidhm ag fógra a thabharfar faoi mhír 2 ar an dáta a shonraítear ann, ar dáta é nach luaithe ná an dáta a scoirfidh an Ballstát de bheith rannpháirteach i bhforálacha dhlí an Aontais nó a scoirfidh sé de chearta a bheith aige faoi fhorálacha dhlí an Aontais, dá dtagraítear i mír 1.
4. Má thugann an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra faoin Airteagal seo go bhfuil sé ar intinn aici scor d'fhorálacha ábhartha an Teidil seo a chur i bhfeidhm, tiocfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine le chéile chun a chinneadh cé na bearta is gá chun a áirithiú go dtabharfar i gcrích ar bhealach iomchuí aon chomhar arna thionscnamh faoin Teideal seo a ndéanann an scor difear dó. In aon chás, maidir leis na sonraí pearsanta uile a fhaightear trí chomhar faoi fhorálacha ábhartha an Teidil seo sula scoirfear dá gcur i bhfeidhm, áiritheoidh na Páirtithe go gcoinneofar ar bun an leibhéal cosanta faoinar aistríodh na sonraí pearsanta tar éis don scor teacht i bhfeidhm.

5 Tabharfaidh an tAontas fógra, i scríbhinn, don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, trí bhealaí taidhleoireachta, maidir leis an dáta a bheidh an Ballstát rannpháirteach arís sna forálacha de dhlí an Aontais atá i gceist nó maidir leis an dáta a bheidh cearta ag an mBallstát arís faoi na forálacha sin. Athbhunófar cur i bhfeidhm fhorálacha ábhartha an Teidil seo ar an dáta sin nó, más déanaí ná sin é, ar an gcéad lá den mhí tar éis an lae ar tugadh an fógra sin.

6. Chun cur i bhfeidhm an Airteagail seo a éascú, cuirfidh an tAontas an Ríocht Aontaithe ar an eolas, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina scoirfidh Ballstát de bheith rannpháirteach i bhforálacha de dhlí an Aontais a bhaineann le forfheidhmiú an dlí agus comhar breithiúnach in ábhair choiriúla atá ar aon dul le forálacha ábhartha an Teidil seo, nó i gcás ina scoirfidh Ballstát de chearta a bheith aige faoi na forálacha sin.

CAIBIDIL 2

COMHAR LE EUROPOL

AIRTEAGAL 72

Cuspóir

Is é cuspóir na Caibidle seo caidreamh comhoibritheach a bhunú idir Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun tacú le gníomhaíocht na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an ghníomhaíocht sin a neartú, chomh maith lena gcomhar frithpháirteach maidir leis an gcoireacht thromchúiseach, an sceimhlitheoireacht agus cineálacha coireachta a dhéanann difear do leas coiteann arna chumhdach ag beartas de chuid an Aontais a chosc agus a chomhrac, dá dtagraítear in Airteagal 75.

AIRTEAGAL 73

Cumarsáid

Déanfar gach cumarsáid agus gach fógra dá dtagraítear sa Chaibidil seo trí phointe teagmhála náisiúnta na Ríochta Aontaithe le Europol, dá dtagraítear in Airteagal 77(1), nó trí oifigigh idirchaidrimh a thabharfaidh an Ríocht Aontaithe ar iasacht do Europol, dá dtagraítear in Airteagal 77(4), ach amháin i gcás ina bhfuil feidhm ag Airteagal 77(2).

AIRTEAGAL 74

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘údarás inniúil’, i gcás an Aontais, Europol agus, na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údarás náisiúnta forfheidhmithe dlí atá freagrach faoin dlí náisiúnta as cionta coiriúla a chosc agus a chomhrac i nGiobráltar;
- (b) ciallaíonn ‘Europol’ Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí, a bunaíodh faoi Rialachán (AE) 2016/794 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ (‘Rialachán Europol’).

¹ Rialachán (AE) 2016/794 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Bealtaine 2016 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol) agus lena n-aisghairtear Cinntí 2009/371/CGB, 2009/934/CGB, 2009/935/CGB, 2009/936/CGB agus 2009/968/CGB ón gComhairle agus a ghabhann ionad na gCinntí sin (IO AE L 135, 24.5.2016, lch. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).

AIRTEAGAL 75

Foirmeacha coireachta

1. Baineann an comhar a bhunaítear faoin gCaibidil seo leis na foirmeacha coireachta a thagann faoi inniúlacht Europol, mar a liostaítear in Iarscríbhinn 10, lena n-áirítear cionta coiriúla gaolmhara.
2. Is cionta coiriúla gaolmhara iad cionta coiriúla a dhéantar chun modh a fháil chun na foirmeacha coireachta dá dtagraítear i mír 1 a dhéanamh, cionta coiriúla arna ndéanamh chun gníomhartha den sórt sin a éascú nó a dhéanamh, agus cionta coiriúla a dhéantar chun a áirithiú go mbeidh gníomhartha den sórt sin saor ó phionós.
3. I gcás ina n-athrófar liosta de na foirmeacha coireachta a bhfuil Europol inniúil ina leith faoi dhlí an Aontais, féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine, ar thogra ón Aontas, Iarscríbhinn 10 a leasú dá réir ón dáta a dtiocfaidh an t-athrú ar inniúlacht Europol i bhfeidhm.

AIRTEAGAL 76

Raon feidhme an chomhair

Leis an gcomhar, sa bhreis ar shonraí pearsanta a mhalartú faoi na coinníollacha a leagtar síos sa Chaibidil seo agus i gcomhréir le cúraimí Europol mar a shainmhínítear i Rialachán Europol iad, féadfar an méid seo a leanas go háirithe a áireamh:

- (a) malartú faisnéise amhail saineolas;

- (b) tuarascálacha ginearálta staide;
- (c) torthaí anailíse straitéisí;
- (d) faisnéis maidir le nósanna imeachta imscrúdaithe coiriúla;
- (e) faisnéis maidir le modhanna chun an choireacht a chosc;
- (f) rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí oiliúna; agus
- (g) comhairle agus tacaíocht a sholáthar in imscrúduithe coiriúla aonair mar aon le comhar oibríochtúil.

AIRTEAGAL 77

Pointe teagmhála náisiúnta agus oifigigh idirchaidrimh

1. Pointe teagmhála náisiúnta na Ríochta Aontaithe le Europol, arna ainmniú de bhun Airteagal 568(1) den Chomhaontú Trádála agus Comhair, gníomhóidh sé mar lárphointe teagmhála idir Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.
2. Déanfar an malartú faisnéise agus fógraí idir Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, seachas i gcás ina mbeidh gá le malartú díreach faisnéise i gcásanna práinneacha agus ina measfaidh Europol agus údarás inniúil ábhartha na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, araon gurb iomchuí é, idir Europol agus an pointe teagmhála náisiúnta dá dtagraítear i mír 1.

3. Beidh an pointe teagmhála náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 ina lárphointe teagmhála freisin maidir le sonraí pearsanta a athbhreithniú, a cheartú agus a scriosadh.
4. Féadfaidh oifigigh idirchaidrimh a thabharfaidh an Ríocht Aontaithe ar iasacht do Europol, de bhun Airteagal 568(4) den Chomhaontú Trádála agus Comhair, an comhar a bhunaítear faoin gCaibidil seo a éascú freisin maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Féadfaidh oifigeach idirchaidrimh a bheidh ar iasacht ó Europol ag an Ríocht Aontaithe an comhar maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a éascú freisin.
5. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe go mbeidh rochtain ghasta ag a hoifigigh idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 4 ar bhunachair sonraí náisiúnta ábhartha de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a bheidh riachtanach chun go mbeidh siad in ann a gcúraimí a chomhlíonadh.
6. Beidh sonraí na n-oifigeach idirchaidrimh a bhfuil freagracht orthu maidir le Giobráltar, dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo, a gcearta agus a n-oibleagáidí agus na costais lena mbaineann faoi rialú ag socruithe oibre arna dtabhairt i gcrích idir Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe i ndáil le Giobráltar, dá dtagraítear in Airteagal 86.
7. Féadfar cuireadh chuig cruinnithe oibríochtúla a thabhairt do na hoifigigh idirchaidrimh a mbeidh freagracht orthu maidir le Giobráltar, dá dtagraítear i mír 4, agus d'ionadaithe ó údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar. Féadfaidh oifigigh idirchaidrimh na mBallstát agus oifigigh idirchaidrimh tríú tír, údaráis inniúla ó na Ballstáit agus ó thríú tíortha, baill foirne Europol agus páirtithe leasmhara eile freastal ar chruinnithe arna n-eagrú ag oifigigh idirchaidrimh a bhfuil freagracht orthu maidir le Giobráltar, dá dtagraítear i mír 4, nó ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

Malartuithe faisnéise

1. Comhlíonfaidh malartuithe faisnéise idir na húdaráis inniúla cuspóir agus forálacha na Caibidle seo. Ní phróiseálfar sonraí pearsanta ach amháin le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear i mír 2.
2. Cuirfidh na húdaráis inniúla in iúl go soiléir, tráth aistriú na sonraí pearsanta ar a dhéanaí, an chríoch shonrach nó na críocha sonracha chuig a bhfuil na sonraí pearsanta á n-aistriú. Le haghaidh aistrithe chuig Europol, sonrófar an cuspóir nó na cuspóirí dar aistríodh na sonraí pearsanta sin i gcomhréir le cuspóirí sonracha na próiseála arna leagan amach i Rialachán Europol. Mura bhfuil sé déanta ag údarás inniúil an aistrithe, déanfaidh an t-údarás inniúil is faighteoir, i gcomhaontú le húdarás an aistrithe, na sonraí pearsanta a phróiseáil chun ábharthacht na sonraí sin, chomh maith leis an gcuspóir nó na cuspóirí chuig a ndéanfar tuilleadh próiseála orthu a chinneadh. Féadfaidh na húdaráis inniúla próiseáil a dhéanamh ar shonraí pearsanta chun críche seachas an chríoch dár tugadh na sonraí ach amháin má údaraíonn údarás inniúil an aistrithe dó é sin a dhéanamh.
3. Tabharfaidh na húdaráis inniúla a gheobhaidh na sonraí pearsanta gealltanais ina luafar nach bpróiseálfar sonraí den sórt sin ach amháin chun na críche dar aistríodh iad chuige. Déanfar na sonraí pearsanta a scriosadh a luaithe nach mbeidh siad riachtanach a thuilleadh chun na críche dar aistríodh iad.
4. Cinnfidh Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gan moill mhíchúí, agus ar aon chaoi tráth nach déanaí ná 6 mhí tar éis iad a fháil, an bhfuil gá leis na sonraí pearsanta a soláthraíodh chun na críche chuig ar soláthraíodh iad agus a mhéid a bheidh siad riachtanach agus cuirfidh siad údarás a dtarchurtha ar an eolas ina leith dá réir.

Srianta le rochtain ar shonraí pearsanta a aistríodh agus le húsáid bhreise a bhaint astu

1. Agus sonraí pearsanta á n-aistriú aige, féadfaidh údarás inniúil an aistrithe aon srian le rochtain orthu nó leis an úsáid a bheidh le baint astu a shonrú i dtéarmaí ginearálta nó sonracha, lena n-áirítear a mhéid a bhaineann lena n-aistriú ar aghaidh, lena scriosadh nó lena scriosadh tar éis tréimhse áirithe ama, nó maidir leis an bpróiseáil bhreise a dhéanfar orthu. I gcás inar léir go bhfuil gá le srianta den sórt sin tar éis na sonraí pearsanta a aistriú, cuirfidh údarás inniúil an aistrithe an t-údarás inniúil is faighteoir ar an eolas dá réir.
2. Comhlíonfaidh an t-údarás inniúil is faighteoir aon srian le rochtain nó le húsáid bhreise na sonraí pearsanta arna gcur in iúl ag údarás inniúil an aistrithe mar a thuairiscítear i mír 1.
3. Áiritheoidh gach Páirtí go ndearnadh faisnéis arna haistriú faoin gCaibidil seo a bhailiú, a stóráil agus a aistriú i gcomhréir lena chreat dlíthiúil faoi seach. Áiritheoidh gach Páirtí, a mhéid is féidir, nach bhfaighfear an fhaisnéis sin de shárú ar chearta an duine. Ná ní aistreofar an fhaisnéis sin más rud é, a mhéid is intuartha le réasún, go bhféadfaí í a úsáid chun pionós an bháis nó aon chineál cóireála atá cruálach nó mídhonna a iarraidh, a thabhairt nó a chur i gcrích.

AIRTEAGAL 80

Catagóirí éagsúla na n-ábhar sonraí

1. Toirmiscfear aistriú sonraí pearsanta maidir le híospartaigh cionta choiriúil, finnétithe nó daoine eile a fhéadann faisnéis a chur ar fáil faoi chionta coiriúla, nó maidir le daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois, ach amháin más gá go docht an t-aistriú sin a dhéanamh agus más comhréireach sin i gcásanna aonair chun cion coiriúla a chosc nó a chomhrac.
2. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol go mbeidh próiseáil sonraí pearsanta faoi mhír 1 faoi réir coimircí breise, lena n-áirítear srianta le rochtain, bearta slándála breise agus teorainneacha ar aistrithe ar aghaidh.

AIRTEAGAL 81

Sreabhadh sonraí pearsanta idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol a éascú

Ar mhaithe le tairbhí oibríochtúla frithpháirteacha, féachfaidh na Páirtithe le hoibriú i gcomhar le chéile amach anseo d'fhonn a áirithiú gur féidir malartuithe sonraí idir Europol agus údarais inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a dhéanamh chomh tapa agus is féidir, agus chun ionchorprú aon phróisis agus forbartha teicniúla nua a bhreithniú a d'fhéadfadh cabhrú leis an gcuspóir sin, agus ag cur san áireamh ag an am céanna nach Ballstát í an Ríocht Aontaithe, agus á chur san áireamh ag an am céanna nach Ballstát í an Ríocht Aontaithe agus lánurraim á tabhairt don chóras fógraí agus cumarsáide a bhunaítear faoi Airteagal 73.

AIRTEAGAL 82

Iontaofacht an fhoinse agus cruinneas na faisnéise a mheasúnú

1. Cuirfidh na húdaráis inniúla in iúl, a mhéid is féidir, ar a dhéanaí agus an fhaisnéis á haistriú, iontaofacht fhoinse na faisnéise ar bhonn na gcritéar seo a leanas:
 - (a) áit nach bhfuil aon amhras i gceist maidir le barántúlacht, le hiontaofacht ná le hinniúlacht na foinse, nó má fuarthas iontaofa i gcónaí an fhoinse a chuir an fhaisnéis ar fáil;
 - (b) i gcás gur foinse a fuarthas go raibh sí iontaofa an chuid is mó den am a chuir an fhaisnéis ar fáil;
 - (c) i gcás gur foinse a fuarthas go raibh sí neamhiontaofa an chuid is mó den am a chuir an fhaisnéis ar fáil; nó
 - (d) i gcás nach féidir iontaofacht na faisnéise a mheas.
2. Cuirfidh na húdaráis inniúla in iúl, a mhéid is féidir, ar a dhéanaí agus an fhaisnéis á haistriú, cruinneas na faisnéise ar bhonn na gcritéar seo a leanas:
 - (a) faisnéis nach bhfuil aon amhras i gceist maidir lena cruinneas;
 - (b) faisnéis is eol go pearsanta don fhoinse ach nach eol go pearsanta don oifigeach a bhfuil sí á cur ar aghaidh aige;

(c) faisnéis nach eol go pearsanta don fhoinsé ach atá comhthacaithe le faisnéis eile atá taifeadta cheana féin; nó

(d) faisnéis nach eol go pearsanta don fhoinsé agus nach féidir a chomhthacú.

3. I gcás ina dtiocfaidh an t-údarás inniúil is faighteoir ar an gconclúid, ar bhonn faisnéise atá ina sheilbh cheana féin, gur gá ceartú a dhéanamh ar an measúnú ar fhaisnéis nó ar fhoinsé na faisnéise nó na foinse arna soláthar ag údarás inniúil an aistrithe i gcomhréir le míreanna 1 agus 2, cuirfidh sé an t-údarás inniúil sin ar an eolas faoi sin agus déanfaidh sé iarracht teacht ar chomhaontú maidir le leasú ar an measúnú. Ní athróidh an t-údarás inniúil is faighteoir an measúnú ar an bhfaisnéis a fhaightear ná ar fhoinsé na faisnéise sin gan comhaontú den sórt sin.

4. Má fhaigheann údarás inniúil faisnéis gan mheasúnú, déanfaidh sé iarracht a mhéid is féidir agus i gcás inar féidir, i gcomhaontú le húdarás inniúil an aistrithe chun measúnú a dhéanamh ar iontaofacht na foinse nó ar chruinneas na faisnéise ar bhonn na faisnéise atá ina sheilbh cheana féin.

5. Mura féidir measúnú iontaofa a dhéanamh, déanfar meastóireacht ar an bhfaisnéis dá bhforáiltear i bpointe (d) de mhír 1 agus i bpointe (d) de mhír 2.

AIRTEAGAL 83

Slándáil an mhalartaithe faisnéise

1. Déanfar na bearta teicniúla agus eagraíochtúla a chuirfear i bhfeidhm chun slándáil an mhalartaithe faisnéise faoin gCaibidil seo a áirithiú a leagan síos i socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 86.
2. Comhaontaíonn na Páirtithe go ndéanfar línte slána cumarsáide a bhunú, a chur chun feidhme agus a oibriú chun faisnéis a mhalartú faoin gCaibidil seo.
3. Déanfaidh socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 85 téarmaí agus coinníollacha úsáide na línte slána cumarsáide a rialáil.

AIRTEAGAL 84

Dliteanas maidir le próiseáil neamhúdairithe nó mhícheart sonraí pearsanta

1. Beidh na húdaráis inniúla faoi dhliteanas, i gcomhréir lena gcreataí dlíthiúla faoi seach, i leith aon damáiste a dhéanfar do dhuine mar thoradh ar earráidí dlíthiúla nó fíorasacha san fhaisnéis a mhalartaítear. Chun dliteanas a sheachaint faoina gcreataí dlíthiúla faoi seach i leith páirtí díobhálaithe, ní fhéadfaidh Eurojust ná údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a phléadáil go raibh faisnéis mhíchruinn aistrithe ag an údarás inniúil eile.

2. Má dhámhtar damáistí i gcoinne Europol nó aon cheann d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, mar gheall ar úsáid a bhaint as faisnéis a chuir an páirtí eile in iúl go hearráideach, nó a cuireadh in iúl mar thoradh ar mhainneachtain ag an bpáirtí eile a n-oibleagáidí a chomhlíonadh, déanfaidh Europol nó údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe an méid a d'íoc Europol nó údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe faoi mhír 1 mar chúiteamh a aisíoc, mura rud é gur úsáideadh an fhaisnéis de shárú ar an gCaibidil seo.
3. Ní chuirfidh Europol ná údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ceangal ar a chéile íoc as damáistí pionósacha nó neamhchúiteacha faoi mhíreanna 1 agus 2.

AIRTEAGAL 85

Faisnéis rúnaicmithe agus faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe a mhalartú

Déanfar malartú agus cosaint faisnéise rúnaicmithe agus faisnéise íogaire neamh-rúnaicmithe, más gá faoin gCaibidil seo, a rialú i socruithe oibre agus riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 86.

AIRTEAGAL 86

Socruithe oibre agus riaracháin

1. Chun forálacha na Caibidle seo a chomhlánú agus a chur chun feidhme mar is iomchuí, beidh sonraí an chomhair idir na an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol faoi réir socruithe oibre i gcomhréir le hAirteagal 23(4) de Rialachán Europol agus na socruithe riaracháin i gcomhréir le hAirteagal 25(1) de Rialachán Europol arna thabhairt i gcrích idir Europol agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe.
2. In ionad socruithe oibre agus socruithe riaracháin a thabhairt i gcrích de bhun mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe agus Europol a chomhaontú go mbeidh feidhm freisin ag aon socrú oibre nó socrú riaracháin atá ann cheana arna thabhairt i gcrích idir údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe agus Europol de bhun Airteagal 577 den Chomhaontú Trádála agus Comhair i ndáil le Giobráltar.
3. Féadfar substaint na socruithe oibre agus riaracháin a leagan amach le chéile in aon doiciméad amháin.

AIRTEAGAL 87

Fógra a thabhairt maidir le cur chun feidhme

1. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol doiciméad ar fáil go poiblí ina leagfar amach i bhfoirm intuigthe na forálacha maidir le próiseáil sonraí pearsanta arna n-aistriú faoin gCaibidil seo, lena n-áirítear na modhanna atá ar fáil chun cearta na n-ábhar sonraí a fheidhmiú agus áiritheoidh siad araon go gcuirfear cóip den doiciméad sin ar fáil dá chéile.
2. Mura mbeidh siad i bhfeidhm cheana féin, glacfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol socruithe praiticiúla lena sonraítear conas a dhéanfar comhlíonadh na bhforálacha maidir le próiseáil sonraí pearsanta a fhorfheidhmiú go praiticiúil. Seolfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Europol cóip de na socruithe praiticiúla sin chuig an údarás maoirseachta eile agus chuig na húdaráis mhaoirseachta faoi seach.

AIRTEAGAL 88

Cumhachtaí Europol

Ní fhorléireofar aon ní dá bhfuil sa Chaibidil seo mar ní lena gcuirfear oibleagáid ar Europol oibriú i gcomhar le húdaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, lasmuigh d'inniúlacht Europol mar a leagtar amach i ndlí ábhartha an Aontais.

CAIBIDIL 3

COMHAR LE EUROJUST

AIRTEAGAL 89

Cuspóir

Is é cuspóir na Caibidle seo comhar a bhunú idir Eurojust agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun coireanna tromchúiseacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn 11 a chomhrac.

AIRTEAGAL 90

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘Eurojust’ Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar Ceartais Choiriúil, a bunaíodh faoi Rialachán (AE) 2018/1727 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ (‘Rialachán Eurojust’);

¹ Rialachán (AE) 2018/1727 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar Ceartais Choiriúil (Eurojust), agus a ghabhann ionad Chinneadh 2002/187/CGB ón gComhairle agus lena n-aisghairtear an cinneadh sin (IO AE L 295, 21.11.2018, lch. 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

- (b) ciallaíonn ‘Cúntóir’ duine a fhéadfaidh cúnamh a thabhairt do Chomhalta Náisiúnta agus do Leas-chomhalta an Chomhalta Náisiúnta, nó don Ionchúisitheoir Idirchaidrimh, dá dtagraítear i Rialachán Eurojust agus in Airteagal 95(3) faoi seach;
- (c) ciallaíonn ‘Coláiste’ Coláiste Eurojust, dá dtagraítear i Rialachán Eurojust;
- (d) ciallaíonn ‘údarás inniúil’, i gcás an Aontais, Eurojust, a ndéanann an Coláiste nó Comhalta Náisiúnta ionadaíocht dó agus, i gcás na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údarás náisiúnta ar a bhfuil freagrachtaí faoin dlí náisiúnta a bhaineann le cionta coiriúla a imscrúdú agus a ionchúiseamh i nGiobráltar;
- (e) ciallaíonn ‘Comhfhreagraí Baile le haghaidh Ábhair Sceimhlitheoireachta’ ceann de na pointí teagmhála arna n-ainmniú ag údaráis na Ríochta Aontaithe i gcomhréir le hAirteagal 94, atá freagrach as comhfhreagras a bhaineann le hábhair sceimhlitheoireachta a láimhseáil;
- (f) ciallaíonn ‘Giúistís Idirchaidrimh’ an giúistís arna phostáil ag Eurojust chuig an Ríocht Aontaithe i gcomhréir le hAirteagal 96;
- (g) ciallaíonn ‘Ionchúisitheoir Idirchaidrimh’ an t-ionchúisitheoir poiblí atá tugtha ar iasacht ón Ríocht Aontaithe chuig Eurojust agus atá faoi réir dhlí náisiúnta na Ríochta Aontaithe a mhéid a bhaineann lena stádas, i gcomhréir le hAirteagal 95(3); agus
- (h) ciallaíonn ‘Comhalta Náisiúnta’ an Comhalta Náisiúnta atá tugtha ar iasacht ó gach Ballstát den Aontas chuig Eurojust, dá dtagraítear i Rialachán Eurojust.

AIRTEAGAL 91

Cumarsáid

Déanfar gach cumarsáid agus tabharfar gach fógra dá dtagraítear sa Chaibidil seo tríd an bpointe teagmhála náisiúnta mar a leagtar amach in Airteagal 94 nó trí na hionchúisitheoirí idirchaidrimh mar a leagtar amach in Airteagal 95.

AIRTEAGAL 92

Foirmeacha coireachta

1. Baineann an comhar mar a bhunaítear faoin gCaibidil seo leis na foirmeacha coireachta tromchúiseacha a thagann faoi inniúlacht Eurojust, mar a liostaítear in Iarscríbhinn 11, lena n-áirítear cionta coiriúla gaolmhara.
2. Is cionta coiriúla gaolmhara iad na cionta coiriúla a dhéantar chun modh a fháil chun na foirmeacha coireachta tromchúiseacha dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a dhéanamh, cionta coiriúla arna ndéanamh chun coireanna tromchúiseacha den sórt sin a éascú nó a dhéanamh, agus cionta coiriúla a dhéantar chun a áirithiú go mbeidh coireanna tromchúiseacha den sórt sin saor ó phionós.
3. I gcás ina n-athrófar liosta de na foirmeacha coireachta tromchúiseacha a bhfuil Europol inniúil ina leith faoi dhlí an Aontais, féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine, ar thogra ón Aontas, Iarscríbhinn 11 a leasú dá réir ón dáta a dtiocfaidh an t-athrú ar inniúlacht Europol i bhfeidhm.

AIRTEAGAL 93

Raon feidhme an chomhair

Áiritheoidh na Páirtithe go n-oibreoidh Eurojust agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhar le chéile sna réimsí gníomhaíochta a leagtar amach in Airteagail 2 agus 54 de Rialachán Eurojust agus sa Chaibidil seo.

AIRTEAGAL 94

Pointe teagmhála le Eurojust

Beidh na pointí teagmhála le Eurojust, arna gceapadh nó arna gcur ar bun ag an Ríocht Aontaithe de bhun Airteagal 584 den Chomhaontú Trádála agus Comhair, lena n-áirítear na pointí teagmhála arna n-ainmniú mar Chomhfhreagraí Baile na Ríochta Aontaithe le haghaidh Ábhair Sceimhlitheoireachta, ina bpointí teagmhála le Eurojust don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

AIRTEAGAL 95

An tIonchúisitheoir Idirchaidrimh

1. Éascóidh an tIonchúisitheoir Idirchaidrimh agus Cúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh sa Ríocht Aontaithe do Eurojust, a bheidh ar iasacht de bhun Airteagal 585(1) agus (3) den Chomhaontú Trádála agus Comhair, an comhar arna bhunú faoin gCaibidil seo, i ndáil le Giobráltar, laistigh de raon feidhme a n-inniúlachta. I gcás inar gá, féadfaidh Cúntóirí teacht in ionad an Ionchúisitheora Idirchaidrimh nó gníomhú thar a cheann.
2. Beidh sonraí chúraimí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh agus Chúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, a gcearta agus a n-oibleagáidí agus na costais lena mbaineann faoi rialú ag socrú oibre, dá dtagraítear in Airteagal 104.
3. Cuirfidh an Ríocht Aontaithe Eurojust ar an eolas faoi chineál agus faoi mhéid chumhachtaí breithiúnacha an Ionchúisitheora Idirchaidrimh agus Chúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh, dá dtagraítear i mír 1, chun a gcúraimí i leith an comhar a éascú a chur i gcrích i gcomhréir leis an gCaibidil seo.
4. Beidh rochtain ag an Ionchúisitheoir Idirchaidrimh agus ag Cúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 1 ar an bhfaisnéis atá sna taifid choiriúla náisiúnta nó in aon chlár eile de chuid údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta i gcás ionchúisitheora nó duine a bhfuil inniúlacht choibhéiseach aige.
5. Beidh an chumhacht ag an Ionchúisitheoir Idirchaidrimh agus ag Cúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 1 dul i dteagmháil go díreach le húdaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

6. Cinnfidh Eurojust go mbeidh doiciméid oibre an Ionchúisitheora Idirchaidrimh agus Chúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 1 ina ndoiciméid oibre dosháraithe.

AIRTEAGAL 96

An Giúistís Idirchaidrimh

1. Féadfaidh Giúistís Idirchaidrimh Eurojust ar postú sa Ríocht Aontaithe, de bhun Airteagal 586(1) den Chomhaontú Trádála agus Comhair, comhar breithiúnach a éascú i ndáil le Giobráltar, i gcásanna ina dtabharfaidh Eurojust cúnamh, i gcomhréir le hAirteagal 53 de Rialachán Eurojust.
2. Beidh sonraí thascanna an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, a chearta agus a oibleagáidí agus na costais lena mbaineann faoi rialú ag socrú oibre, dá dtagraítear in Airteagal 104.

AIRTEAGAL 97

Cruinnithe oibríochtúla agus straitéiseacha

1. Féadfaidh an tIonchúisitheoir Idirchaidrimh agus Chúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear in Airteagal 95(1) agus an pointe teagmhála le Eurojust dá dtagraítear in Airteagal 94 páirt a ghlacadh i gcruinnithe straitéiseacha a bhaineann le cúrsaí straitéiseacha ar chuireadh ó Uachtarán Eurojust, agus i gcruinnithe oibríochtúla le formheas na gComhaltaí Náisiúnta lena mbaineann.

2. Féadfaidh Comhaltaí Náisiúnta, a Leas-Chomhaltaí agus a gCúntóirí, Stiúrthóir Riaracháin Eurojust agus baill foirne Eurojust freastal ar chruinnithe arna n-eagrú ag an Ionchúisitheoir Idirchaidrimh agus Cúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear in Airteagal 95(1) agus ag an bpointe teagmhála le Eurojust dá dtagraítear in Airteagal 94.

AIRTEAGAL 98

Sonraí neamhphearsanta a mhalartú

Féadfaidh Eurojust agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aon sonraí neamhphearsanta a mhalartú a mhéid a bheidh na sonraí sin ábhartha maidir le comhar faoin gCaibidil seo, agus faoi réir aon srian de bhun Airteagal 103.

AIRTEAGAL 99

Sonraí pearsanta a mhalartú

1. Maidir le sonraí pearsanta a iarrfaidh agus a gheobhaidh na húdaráis inniúla faoin gCaibidil seo, ní dhéanfaidh siad iad a phróiseáil ach amháin i dtaca leis na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 89, chun na gcríoch sonrach dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo agus faoi réir na srianta le rochtain nó le húsáid bhreise dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo.

2. Cuirfidh údarás inniúil an aistrithe in iúl go soiléir, nuair a aistreofar na sonraí pearsanta ar a dhéanaí, an chríoch shonrach nó na críocha sonracha chuig a bhfuil na sonraí á n-aistriú.

3. Agus sonraí pearsanta á n-aistriú aige, féadfaidh údarás inniúil an aistrithe, tráth aistriú na sonraí pearsanta, aon srian le rochtain orthu nó leis an úsáid atá le baint astu a shonrú i dtéarmaí ginearálta nó sonracha, lena n-áirítear maidir lena n-aistriú ar aghaidh, lena scriosadh nó lena scriosadh tar éis tréimhse áirithe ama, nó maidir leis an bpróiseáil bhreise a dhéanfar orthu. I gcás inar léir go bhfuil gá le srianta den sórt sin tar éis na sonraí pearsanta a aistriú, cuirfidh údarás inniúil an aistrithe an t-údarás inniúil is faighteoir ar an eolas dá réir.
4. Comhlíonfaidh an t-údarás inniúil is faighteoir aon srian le rochtain nó le húsáid bhreise na sonraí pearsanta arna gcur in iúl ag údarás inniúil an aistrithe mar a thuairiscítear i mír 3.

AIRTEAGAL 100

Bealaí tarchuir

1. Déanfar faisnéis a mhalartú, de bhun mhír 3 den Airteagal seo, idir an tIonchúisitheoir Idirchaidrimh nó a Chúntóirí dá dtagraítear in Airteagal 95(1), nó, mura mbeidh aon Ionchúisitheoir ceaptha nó ar fáil ar bhealach eile, idir pointe teagmhála na Ríochta Aontaithe le Eurojust dá dtagraítear in Airteagal 94 agus na Comhaltaí Náisiúnta lena mbaineann nó leis an gColáiste.
2. Áiritheoidh Eurojust agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe araon go mbeidh a n-ionadaithe faoi seach údaráithe faisnéis a mhalartú ar an leibhéal iomchuí i gcomhréir lena gcreata dlíthiúla faoi seach, agus go ndéanfar scagadh leordhóthanach orthu.

3. Féadfar faisnéis a mhalartú, i gcás inar gá i gcásanna práinneacha, má bhíonn Giúistís Idirchaidrimh ar postú ag Eurojust chuig an Ríocht Aontaithe, agus i gcás ina measfaidh an Giúistís Idirchaidrimh agus an t-údarás inniúil ábhartha araon gurb iomchuí sin, idir an Giúistís Idirchaidrimh agus aon údarás inniúil de chuid na Ríochta Aontaithe i ndáil le Giobráltar. Sa chás sin, cuirfear an tIonchúisitheoir Idirchaidrimh nó Cúntóirí an Ionchúisitheora Idirchaidrimh dá dtagraítear in Airteagal 95(1) ar an eolas faoi aon mhalartú faisnéise den sórt sin.

AIRTEAGAL 101

Aistrithe ar aghaidh

Ní dhéanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ná Eurojust aon fhaisnéis arna tabhairt ag an bpáirtí eile d'aon tríú tír nó d'aon eagraíocht idirnáisiúnta a chur in iúl d'aon tríú tír nó d'aon eagraíocht idirnáisiúnta gan toiliú ó cibé ceann d'údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Eurojust a chuir an fhaisnéis ar fáil agus gan coimircí iomchuí maidir le cosaint sonraí pearsanta.

AIRTEAGAL 102

Dliteanas maidir le próiseáil neamhúdairithe nó mhícheart sonraí pearsanta

1. Beidh na húdaráis inniúla faoi dhliteanas, i gcomhréir lena gcreataí dlíthiúla faoi seach, i leith aon damáiste a dhéanfar do dhuine mar thoradh ar earráidí dlíthiúla nó fíorasacha san fhaisnéis a mhalartaítear. Chun dliteanas a sheachaint faoina gcreataí dlíthiúla faoi seach i leith páirtí díobhálaíthe, ní fhéadfaidh Eurojust ná údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a phléadáil go raibh faisnéis mhíchruinn aistrithe ag an údarás inniúil eile.
2. Má dhámhtar damáistí i gcoinne aon cheann de na húdaráis inniúla mar gheall ar úsáid a bhaint as faisnéis a chuir an t-údarás inniúil eile in iúl go hearráideach, nó a cuireadh in iúl mar thoradh ar mhainneachtain ag an údarás eile a n-oibleagáidí a chomhlíonadh, déanfaidh an t-údarás inniúil eile an méid a d'íoc an t-údarás inniúil mar chúiteamh faoi mhír 1 a aisíoc, mura rud é gur úsáideadh an fhaisnéis de shárú ar an gCaibidil seo.
3. Ní chuirfidh Eurojust ná údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe ceangal ar a chéile íoc as damáistí pionósacha nó neamhchúiteacha faoi mhíreanna 1 agus 2.

AIRTEAGAL 103

Faisnéis rúnaicmithe agus faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe a mhalartú

Déanfar malartú agus cosaint faisnéise rúnaicmithe agus faisnéise íogaire neamh-rúnaicmithe, más gá faoin gCaibidil seo, a rialú le socrú oibre dá dtagraítear in Airteagal 104.

AIRTEAGAL 104

Socrú oibre

1. Beidh na módúlachtaí comhair idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Eurojust, de réir mar is iomchuí chun an Chaibidil seo a chur chun feidhme, ina n-ábhar do shocrú oibre arna thabhairt i gcrích idir Eurojust agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe i gcomhréir le hAirteagail 47(3) agus 56(3) de Rialachán Eurojust.
2. In ionad socruithe riaracháin a thabhairt i gcrích de bhun mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe agus Eurojust a chomhaontú go mbeidh feidhm freisin ag aon socrú oibre arna thabhairt i gcrích idir údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe agus Eurojust de bhun Airteagal 594 den Chomhaontú Trádála agus Comhair i ndáil le Giobráltar.

AIRTEAGAL 105

Cumhachtaí Eurojust

Ní fhorléireofar aon ní dá bhfuil sa Teideal seo mar ní lena gcuirfear oibleagáid ar Eurojust oibriú i gcomhar le húdaráis inniúla na Ríochta Aontaithe lasmuigh d'inniúlachtaí Eurojust mar a leagtar amach i ndlí ábhartha an Aontais.

CAIBIDIL 4

FAISNÉIS FAOI THAIFEAD COIRIÚIL A MHALARTÚ

AIRTEAGAL 106

Cuspóir

1. Is é cuspóir na Caibidle seo socrú a dhéanamh a fhágfaidh gurb indéanta faisnéis arna baint as an taifead coiriúil a mhalartú idir na Ballstáit, de pháirt amháin, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, den pháirt eile.
2. Sa chaidreamh idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit, forlíontar le forálacha na Caibidle seo forálacha Chaibidil 6 den Teideal seo maidir le faisnéis taifid choiriúil a mhalartú.

AIRTEAGAL 107

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘ciontú’ aon chinneadh críochnaitheach ó chúirt choiriúil i gcoinne duine nádúrtha i ndáil le cion coiriúil, sa mhéid go mbrehtar síos an cinneadh sin i dtaifid choiriúla an Bhallstáit chiontaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar;

- (b) ciallaíonn ‘imeachtaí coiriúla’ an chéim roimh an triail, céim na trialach agus forghníomhú an chiontaithe;
- (c) ciallaíonn ‘taifead coiriúil’ an clár náisiúnta nó na cláir náisiúnta ina ndéantar ciontuithe a thaifeadadh i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.

AIRTEAGAL 108

Údaráis lárnacha

Ciallóidh údaráis lárnacha na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na mBallstát atá inniúil as malartú faisnéise arna baint as an taifead coiriúil de bhun na Caibidle seo agus as na malartuithe dá dtagraítear in Airteagal 22(2) den Choinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach in Ábhair Choiriúla arna dhéanamh in Strasbourg an 20 Aibreán 1959 (‘an Coinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach’), maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na húdaráis arna n-ainmniú agus arna gcur in iúl ag an Ríocht Aontaithe agus ag na Ballstáit, de bhun Airteagal 645 den Chomhaontú Trádála agus Comhair, le haghaidh malartú faisnéise arna baint as an taifead coiriúil idir an Ríocht Aontaithe agus na Ballstáit.

Fógraí a thabhairt

1. Déanfaidh gach Ballstát agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh faisnéis faoi náisiúntacht nó náisiúntachtaí an duine chiontaithe ag gabháil le gach ciontú arna thabhairt ag a chúirteanna coiriúla, nuair a sholáthrófar dá thaifead coiriúil é.
2. Cuirfidh údarás lárnach gach Ballstáit údarás lárnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas faoi gach ciontú coiriúil arna thabhairt ag a chúirteanna coiriúla i ndáil le náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe a bhfuil cárta aitheantais bailí nó cead cónaithe bailí acu arna eisiúint i nGiobráltar ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chomh maith le haon athrú nó scriosadh a rinneadh ina dhiaidh sin ar an bhfaisnéis atá sa taifead coiriúil, mar a iontráladh sa taifead coiriúil í. Cuirfidh údarás lárnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, údarás lárnach aon Bhallstáit ar an eolas faoi gach ciontú coiriúil a thabharfaidh cúirteanna coiriúla ina chríoch maidir le náisiúnaigh den Stát sin, chomh maith le haon athrú nó scriosadh a rinneadh ina dhiaidh sin ar an bhfaisnéis sa taifead coiriúil, mar a iontráladh sa taifead coiriúil. Cuirfidh údaráis lárnacha na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an fhaisnéis sin in iúl dá chéile uair sa mhí ar a laghad.

3. Má thagann údarás lárnach Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas gur náisiúnach de chuid dhá Bhallstát nó níos mó nó náisiúnach de Bhallstát amháin nó níos mó agus den Ríocht Aontaithe ag a bhfuil cárta aitheantais bailí nó cead cónaithe bailí arna eisiúint i nGibráltar é an duine ciontaithe, tarchuirfidh sé an fhaisnéis ábhartha chuig gach duine acu, fiú más náisiúnach den Bhallstát ar ar a chríoch a ciontaíodh an duine sin nó náisiúnach den Ríocht Aontaithe ag a bhfuil cárta aitheantais bailí nó cead cónaithe bailí arna eisiúint i nGibráltar, a ciontaíodh i nGibráltar.

AIRTEAGAL 110

Ciontuithe a stóráil

1. Déanfaidh údarás lárnach gach Ballstáit agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an fhaisnéis uile faoina dtabharfar fógra faoi Airteagal 109 a choinneáil.
2. Áiritheoidh údarás lárnach gach Ballstáit agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, más rud é go dtugtar fógra faoi athrú nó scriosadh ina dhiaidh sin faoi Airteagal 109, go ndéanfar athrú nó scriosadh atá comhionann ar an bhfaisnéis a stóráiltear i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo.
3. Áiritheoidh údarás lárnach gach Ballstáit agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach gcuirfear ar fáil ach faisnéis a tugadh cothrom le dáta i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo nuair a bheidh freagra á thabhairt ar iarrataí arna ndéanamh faoi Airteagal 111.

Iarrataí ar fhaisnéis

1. Má dhéantar faisnéis as taifead coiriúil Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a iarraidh ar an leibhéal náisiúnta chun críoch imeachtaí coiriúla i gcoinne duine nó chun aon chríoch seachas críocha imeachtaí coiriúla, féadfaidh údarás lárnach an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, i gcomhréir lena dhlí náisiúnta, iarraidh a chur faoi bhráid údarás lárnach Ballstáit eile nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, ar fhaisnéis agus sonraí gaolmhara a bhaint as an taifead coiriúil.
2. Má chuireann duine iarraidh ar fhaisnéis faoina thaifead coiriúil féin faoi bhráid údarás lárnach Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach náisiúnach de iad, cuirfidh an t-údarás lárnach sin iarraidh ar fhaisnéis agus sonraí gaolmhara a bhaint as an taifead coiriúil faoi bhráid údarás lárnach Bhallstát náisiúntachta an duine nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, más náisiúnach den Ríocht Aontaithe an duine, chun gur féidir an fhaisnéis agus na sonraí gaolmhara sin a áireamh sa sliocht a sholáthrófar don duine lena mbaineann.

Freagraí ar iarratais

1. Tarchuirfidh an t-údarás lárnach iarrtha de chuid Ballstáit agus de chuid na Ríochta Aontaithe freagraí ar iarrataí ar fhaisnéis, i ndáil le Giobráltar, chuig an údarás lárnach iarrthach de chuid Ballstáit nó de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a luaithé is féidir agus in aon chás laistigh de 20 lá oibre ón dáta a fuarthas an iarraidh.
2. Freagróidh údarás lárnach gach Ballstáit agus de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar iarrataí a dhéanfar chun críoch seachas críocha imeachtaí coiriúla i gcomhréir lena dhlí náisiúnta féin.
3. D'ainneoin mhír 2, nuair a bheidh siad ag freagairt ar iarrataí arna ndéanamh chun críoch earcaíochta le haghaidh gníomhaíochtaí deonacha gairmiúla nó eagraithe a bhfuil teagmháil dhíreach agus rialta le leanaí ag baint leo, áireoidh na Ballstát agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faisnéis faoi chiontuithe coiriúla a bheith ann i leith cionta a bhaineann le mí-úsáid ghnéasach nó teacht i dtír gnéasach ar leanaí, pornagrafaíocht leanaí, sirtheoireacht leanaí chun críocha collaíochta, lena n-áirítear na cionta sin a spreagadh, cabhrú leo, iad a neartú nó ag féachaint leis na cionta sin a dhéanamh, chomh maith le haon dícháiliú ó ghníomhaíochtaí a dhéanamh a bhfuil teagmháil dhíreach agus rialta le leanaí ag baint leo a thagann as na ciontuithe coiriúla sin.

AIRTEAGAL 113

Bealach cumarsáide

Déanfar an fhaisnéis a baineadh as an taifead coiriúil a mhalartú idir na Ballstáit agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go leictreonach i gcomhréir leis na sonraíochtaí teicniúla agus nós imeachta a leagtar síos in Iarscríbhinn 12.

AIRTEAGAL 114

Coinníollacha maidir le húsáid sonraí pearsanta

1. Ní fhéadfaidh aon Bhallstát ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, úsáid a bhaint as sonraí pearsanta a fuarthas mar fhreagra ar a iarraidh faoi Airteagal 112 ach chun na gcríoch chuig ar iarradh iad agus chun na gcríoch sin amháin.
2. Nuair a iarradh an fhaisnéis chun aon chríoch seachas críocha imeachtaí coiriúla, ní fhéadfaidh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, sonraí pearsanta arna bhfáil faoi Airteagal 112 a úsáid i gcomhréir leis an dlí náisiúnta ach amháin laistigh de na teorainneacha arna sonrú ag an údarás lárnach iarrtha san fhoirm a leagtar amach i gCaibidil 2 d'Iarscríbhinn 12.
3. D'ainneoin mhíreanna 1 agus 2 den Airteagal seo, maidir le sonraí pearsanta a sholáthair údarás lárnach iarrtha mar fhreagra ar iarraidh faoi Airteagal 112 ó údarás lárnach Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, féadfaidh an Ballstát sin nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na sonraí pearsanta sin a úsáid chun bagairt láithreach thromchúiseach ar an tslándáil phoiblí a chosc.

4. Áiritheoidh gach Ballstát agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach nochtfaidh a n-údaráis lárnacha sonraí pearsanta faoinar tugadh fógra faoi Airteagal 109 d'údaráis i dtríú tíortha mura gcomhlíonfar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) gur ar bhonn cás ar chás amháin a nochtfar na sonraí pearsanta;
- (b) go nochtar na sonraí pearsanta d'údaráis a mbaineann a bhfeidhmeanna go díreach leis an gcríoch chuig a nochtar an fhaisnéis faoi fhomhír (c);
- (c) ní nochtar na sonraí pearsanta ach amháin más gá:
 - (i) chun críoch imeachtaí coiriúla;
 - (ii) chun aon chríoch seachas críocha imeachtaí coiriúla; nó
 - (iii) ní nochtar na sonraí pearsanta ach amháin más gá: chun críoch imeachtaí coiriúla; chun aon chríche seachas críocha imeachtaí coiriúla; nó (iii) chun bagairt láithreach thromchúiseach don tslándáil phoiblí a chosc;
- (d) ní fhéadfaidh an tríú tír iarrthach na sonraí pearsanta a úsáid ach amháin chun na críche chuig ar iarradh an fhaisnéis agus laistigh de na teorainneacha arna sonrú ag an mBallstát nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, a thug fógra faoi na sonraí pearsanta faoi Airteagal 109; agus
- (e) go gcinneann an t-údarás lárnach, tar éis dó measúnú a dhéanamh ar na himthosca go léir a bhaineann le haistriú na sonraí pearsanta chuig an tríú tír, go bhfuil cosaintí iomchuí ann chun na sonraí pearsanta a chosaint.

5. Níl feidhm ag an Airteagal seo maidir le sonraí pearsanta a fuair Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, faoin gCaibidil seo agus ar de thionscnamh an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe iad, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh.

CAIBIDIL 5

TABHAIRT SUAS

AIRTEAGAL 115

Cuspóir

Is é is cuspóir don Chaibidil seo a áirithiú go mbeidh an córas eiseachadta idir na Ballstáit, de pháirt amháin, agus an Ríocht Aontaithe, i dáil le Giobráltar, den pháirt eile, bunaithe ar shásra tabhairt suas de bhun barántas gabhála i gcomhréir le téarmaí na Caibidle seo.

AIRTEAGAL 116

Prionsabal na comhréireachta

Beidh comhar leis an mbarántas gabhála riachtanach agus comhréireach, agus cearta an duine iarrtha agus leasanna na n-íospartach á gcur san áireamh, agus ag féachaint do thromchúis an ghnímh, don phionós is dócha a fhorchuirfear, agus don fhéidearthacht go ndéanfaidh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, bearta nach mbeidh chomh comhéigheach leis an duine iarrtha a thabhairt suas, go háirithe d'fhonn tréimhsí coinneála nach bhfuil gá leo roimh an triail a sheachaint.

AIRTEAGAL 117

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘barántas gabhála’ cinneadh breithiúnach arna eisiúint ag Ballstát nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, d’fhonn go ndéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ballstát duine iarrtha a ghabháil agus a thabhairt suas, chun ionchúiseamh coiriúil a sheoladh nó pianbhreith faoi choimeád nó ordú coinneála a fhorghníomhú;
- (b) ciallaíonn ‘údarás breithiúnach forghníomhaitheach’ údarás breithiúnach an Bhallstáit forghníomhaigh, nó údarás breithiúnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí forghníomhaitheach atá inniúil chun an barántas gabhála a fhorghníomhú de bhua dhlí baile an Bhallstáit sin nó de bhua dhlí náisiúnta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar;

- (c) ciallaíonn ‘údarás breithiúnach eisiúna’ údarás breithiúnach an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, atá inniúil chun barántas gabhála a eisiúint de bhua dhlí náisiúnta an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar;
- (d) ciallaíonn ‘údarás breithiúnach’ údarás arb é atá ann, faoi dhlí náisiúnta Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, breitheamh, cúirt nó ionchúisitheoir poiblí; ní mheastar ionchúisitheoir poiblí a bheith ina údarás breithiúnach ach amháin a mhéid a fhoráiltear, sa dlí náisiúnta, é a bheith amhlaidh;
- (e) ciallaíonn ‘triú tír’ tír seachas Ballstát nó an Ríocht Aontaithe nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

AIRTEAGAL 118

Raon feidhme

1. Féadfar barántas gabhála a eisiúint i leith gníomhartha atá inphionóis faoi dhlí an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí eisiúna é, le pianbhreith choimeádta nó le hordú coinneála ar feadh uastréimhse 12 mhí ar a laghad nó, nuair atá an pianbhreith tugtha nó an t-ordú coinneála déanta, i leith pianbhreitheanna nó orduithe coinneála ceithre mhí ar a laghad.
2. Gan dochar do mhíreanna 3 agus 4, tá an tabhairt suas faoi réir an choinníll gur cion faoi dhlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí eisiúna é, iad na gníomhartha ar eisíodh an barántas gabhála ina leith, is cuma cé na heilimintí is comhábhar dó nó cén cur síos a dhéantar air.

3. Faoi réir Airteagal 119, pointí (b) go (h) d’Airteagal 120(1) agus Airteagail 121, 122 agus 123, ní dhiúltóidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí forghníomhaitheach é, ná údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaithigh, barántas gabhála a fhorghníomhú arna eisiúint i ndáil leis an iompar seo a leanas i gcás inarb inphionóis an t-iompar sin le cailleadh saoirse nó le hordú coinneála ar feadh uastréimhse 12 mhí ar a laghad:

- (a) iompar aon duine a rannchuidíonn le grúpa daoine ag gníomhú dóibh chun críche coitinne cion amháin nó níos mó a dhéanamh i réimse na sceimhlitheoireachta dá dtagraítear in Airteagail 1 agus 2 den Choinbhinsiún Eorpach chun Sceimhliú a Dhíchur, arna dhéanamh i Strasbourg an 27 Eanáir 1977, nó i ndáil le gáinneáil aindleathach drugaí támhshuanacha agus substaintí síceatrópacha, nó dúnmharú, mórdhíobháil choirp, fuadach, srianadh neamhdhleathach, gabháil giall nó éigniú, fiú i gcás nach nglacann an duine sin páirt sna cionta nó sa chion lena mbaineann; ní mór rannchuidiú den sórt sin a dhéanamh d’aon ghnó agus é ar eolas go gcuideoidh an rannpháirtíocht le gníomhaíochtaí coiriúla an ghrúpa a bhaint amach; nó
- (b) sceimhlitheoireacht mar a shainmhínítear in Iarscríbhinn 13.

4. Féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine nach gcuirfear i bhfeidhm, ar bhonn cómhalartachta, coinníoll na coiriúlachta dúbailte dá dtagraítear i mhír 2 ar choinníoll gurb é an méid seo a leanas atá sa chion is bunús leis an mbarántas:

- (a) ceann de na cionta a liostaítear i mír 5, mar a shainmhínítear le dlí an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í; agus

- (b) cion atá inphionóis sa Bhallstát eisiúna nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, le pianbhreith choimeádta nó le hordú coinneála ar feadh uastréimhse 3 bliana ar a laghad.

5. Is iad seo a leanas na cionta dá dtagraítear i mír 4:

- (a) rannpháirtíocht in eagraíocht choiriúil;
- (b) sceimhlitheoireacht mar a shainmhínítear in Iarscríbhinn 13;
- (c) an ghainneáil ar dhaoine;
- (d) an teacht i dtír gnéasach ar leanaí agus an phornagrafaíocht leanaí;
- (e) an gháinneáil aindleathach ar dhrugaí támhshuanacha agus ar shubstaintí síceatrópacha;
- (f) an gháinneáil aindleathach ar airm, lón cogaidh agus pléascáin;
- (g) éilliú, lena n-áirítear breabaireacht;
- (h) calaois, lena n-áirítear calaois a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais, na Ríochta Aontaithe i ndáil le Giobráltar, nó Ballstáit;
- (i) sciúradh fáltas ón gcoiriúlacht;
- (j) airgeadra a ghóchumadh;

- (k) coireacht atá bainteach le ríomhaireacht;
- (l) an choireacht chomhshaoil, lena n-áirítear an gháinneáil aindleathach ar speicis ainmhithe atá faoi bhagairt agus ar speicis agus cineálacha plandaí atá faoi bhagairt;
- (m) teacht isteach agus cónaí neamhúdairithe a éascú;
- (n) dúnmharú;
- (o) an mhórdhíobháil choirp;
- (p) an trádáil aindleathach in orgáin dhaonna agus fíochán daonna;
- (q) fuadach, srianadh agus tógáil giall go neamhdhleathach;
- (r) ciníochas agus seineafóibe;
- (s) robáil eagraithe nó armtha;
- (t) an gháinneáil aindleathach ar earraí cultúir, lena n-áirítear seandachtaí agus saothair ealaíne;
- (u) caimiléireacht;
- (v) cambheartaíocht agus sracaireacht;
- (w) an góchumadh agus an phíoráideacht táirgí;

- (x) an brionnú doiciméad riarachán agus an gháinneáil orthu;
- (y) cóir íocaíochta a bhrionnú;
- (z) an gháinneáil aindleathach ar shubstaintí hormónacha agus ar thionscnóirí fáis eile;
- (aa) an gháinneáil aindleathach ar ábhair núicléacha nó radaighníomhacha;
- (bb) an gháinneáil ar fheithiclí goidte;
- (cc) an t-éigniú;
- (dd) an coirloscadh;
- (ee) coireanna laistigh de dhlínse na Cúirte Coiriúla Idirnáisiúnta;
- (ff) urghabháil neamhdhleathach aerárthaí, long nó spásárthaí; agus
- (gg) sabaitéireacht.

Foras le haghaidh neamhfhorghníomhú sainordaitheach an bharántais gabhála

Diúltófar an barántas gabhála a fhorghníomhú:

- (a) má bhíonn an cion ar a bhfuil an barántas gabhála bunaithe cumhdaithe ag maithiúnas sa Bhallstát forghníomhaitheach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí forghníomhaitheach é, i gcás ina raibh dlínse ag údaráis inniúla an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an cion a ionchúiseamh faoi dhlí coiriúil an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí forghníomhaitheach é;
- (b) má chuirtear in iúl don údarás breithiúnach forghníomhaitheach go bhfuil breith chríochnaitheach tugtha ar an duine iarrtha ag Ballstát, ag an Ríocht Aontaithe, nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i leith na ngníomhartha céanna, ar choinníoll, más rud é gur forchuireadh pionós, go bhfuil sé forghníomhaithe, go bhfuil sé á fhorfheidhmiú nó nach féidir é a fhorfheidhmiú a thuilleadh faoi dhlí an Bhallstáit inar gearradh pianbhreith ar an duine iarrtha nó faoi dhlí na Ríochta Aontaithe nó faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás inar chuir aon cheann ar bith sin pianbhreith ar an duine iarrtha; nó
- (c) mura féidir, mar gheall ar a aois, an fhreagracht choiriúil a chur ar an duine is ábhar don bharántas gabhála as na gníomhartha ar a bhfuil an barántas gabhála bunaithe faoi dhlí an Bhallstáit fhorghníomhaithigh, nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí forghníomhaitheach é.

Fors eile le haghaidh neamhfhorghníomhú an bharántais gabhála

1. Féadfar forghníomhú an bharántais gabhála a dhiúltú:
 - (a) más rud é, in aon cheann de na cásanna dá dtagraítear in Airteagal 118(2), nach cion é an gníomh ar a bhfuil an barántas gabhála bunaithe faoi dlí an Bhallstáit fhorghníomhaithigh, nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é; i ndáil le cánacha nó dleachtanna, custam agus malairt, áfach, ní dhiúltófar an barántas gabhála a fhorghníomhú ar an bhforas nach bhforchuireann dlí an Bhallstáit fhorghníomhaithigh, nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, an cineál céanna cánach nó dleachta nó nach bhfuil sa dlí sin an saghas céanna rialacha maidir le cánacha, dleachtanna agus rialacháin chustaim agus malairte agus atá i ndlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí eisiúna é, nó an Bhallstáit eisiúna;
 - (b) má tá an duine is ábhar don bharántas gabhála á ionchúiseamh sa Bhallstát fhorghníomhaitheach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, i leith an ghnímh chéanna leis an ngníomh ar a bhfuil an barántas gabhála bunaithe;
 - (c) nuair a bheidh cinneadh déanta ag údaráis bhreithiúnacha an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, gan an duine a ionchúiseamh sa chion a bhfuil an barántas gabhála bunaithe air nó deireadh a chur leis na himeachtaí, nó nuair a bheidh breithiúnas críochnaitheach tugtha ar an duine iarrtha i Stát, i leith na ngníomhartha céanna, rud a chuireann cosc le haon imeachtaí eile;

- (d) má bhíonn ionchúiseamh coiriúil nó pionósú an duine iarrtha faoi urchosc reachta faoi dhlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, agus má thagann na gníomhartha faoi dhlínse an Bhallstáit sin nó faoi dhlínse na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoina dhlí coiriúil féin;
- (e) má chuirtear in iúl don údarás breithiúnach fhorghníomhaithe go bhfuil breith chríochnaitheach tugtha ar an duine iarrtha ag tríú tír nó ag an Ríocht Aontaithe i leith na ngníomhartha céanna ar choinníoll, más rud é gur cuireadh pionós air, go bhfuil an pionós forfheidhmithe aige nó á forfheidhmiú aige faoi láthair aige nó nach bhféadfar í a fhorfheidhmiú a thuilleadh faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí a rinne an phianbhreith, nó an Bhallstáit a rinne an phianbhreith;
- (f) más chun pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a fhorghníomhú a eisíodh an barántas gabhála agus:
- (i) más Ballstát é an gníomhaí fhorghníomhaitheach, má bhíonn an duine iarrtha ag fanacht sa Bhallstát sin nó más náisiúnach den Bhallstát sin é nó cónaitheoir ann é; nó
- (ii) más í an Ríocht Aontaithe an gníomhaí fhorghníomhaitheach, i ndáil le Giobráltar, más náisiúnach den Ríocht Aontaithe é an duine iarrtha a bhfuil cárta aitheantais nó má tá cead cónaithe bailí aige arna eisiúint i nGiobráltar ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó más duine é atá ag fanacht i nGiobráltar, nó a bhfuil cónaí air i nGiobráltar,

agus má chinneann údarás inniúil de chuid an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an phianbhreith nó an t-ordú coinneála a fhorghníomhú i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é; má bhíonn gá le toiliú an duine iarrtha go n-aistreofaí an phianbhreith nó an t-ordú coinneála chuig an mBallstát fhorghníomhaitheach nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, ní fhéadfaidh údarás inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, diúltú an barántas gabhála a fhorghníomhú ach amháin tar éis don duine iarrtha toiliú go n-aistreofaí an phianbhreith nó an t-ordú coinneála;

(g) más rud é go mbaineann an barántas gabhála le cionta:

(i) a mheasfar faoi dhlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is é an gníomhaí fhorghníomhaitheach é, a rinneadh go hiomlán nó go páirteach sa Bhallstát fhorghníomhaitheach nó i nGiobráltar nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí fhorghníomhaitheach, nó in áit a ndéileáiltear amhlaidh léi; nó

(ii) a rinneadh lasmuigh den Bhallstát eisiúna nó de Ghiobráltar nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí eisiúna, agus nuair nach ceadmhach de réir dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, nó de réir dhlí an Ballstát fhorghníomhaitheach í, ionchúiseamh i leith na gcionta céanna má rinneadh lasmuigh dá críoch iad;

(h) nuair a bheidh cúiseanna ann lena chreidiúint, ar bhonn eilimintí oibiachtúla, gur eisíodh an barántas gabhála sin chun duine a ionchúiseamh nó a phionósú ar fhoras a ghnéis, a chine, a reiligiúin, a bhunaidh eitnigh, a náisiúntachta, a theanga, a thuairimí polaitiúla nó a tuairimí polaitiúla nó a chlaonta gnéis, nó go bhféadfar seasamh an duine sin a dhochrú ar aon cheann de na cúiseanna sin;

- (i) más rud é gur eisíodh an barántas gabhála chun pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a fhorghníomhú, i gcás nach raibh an duine iarrtha i láthair go pearsanta ag an triail a raibh an cinneadh mar thoradh uirthi, mura sonraítear sa bharántas gabhála, i gcomhréir le ceanglais bhreise nós imeachta arna sainiú i ndlí náisiúnta an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna:

(i) in am trátha:

- (A) go bhfuair duine toghairm go pearsanta agus tríd sin gur cuireadh ar an eolas é faoi dháta sceidealta agus áit na trialach a raibh an cinneadh mar thoradh uirthi, nó go bhfuair siad faisnéis oifigiúil ar mhodh eile maidir le dáta sceidealta agus áit na trialach ar mhodh a chinntigh gan amhras go raibh sé ar an eolas faoi dháta agus áit na trialach sceidealta;

agus

- (B) gur cuireadh ar an eolas é go bhféadfar cinneadh a thabhairt murar tháinig sé nó sí i láthair don triail;

nó

- (ii) agus é ar an eolas faoi dháta agus áit na trialach sceidealta, gur thug sé sainordú do dhlíodóir, a cheap an duine lena mbaineann nó údarás inniúil de chuid Ballstáit nó de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun é nó í a chosaint ag an triail, agus go deimhin gur chosain an dlíodóir sin é ag an triail;

nó

(iii) tar éis don duine an cinneadh a fháil agus tar éis é a bheith curtha in iúl go sainráite don duine go raibh ceart atrialach nó achomhairc aige, a bhfuil cead ag an duine a bheith páirteach inti nó ann agus ina gceadaítear tuillteanais an cháis, lena n-áirítear fianaise nua, a athscrúdú, agus go bhféadfaí an cinneadh bunaidh a chur droim ar ais mar thoradh uirthi nó air:

(A) gur léirigh sé go sainráite nach ndearna an duine an cinneadh a chonspóid;

nó

(B) nár iarr sé achomharc laistigh den tréimhse ama is infheidhme;

nó

(iv) nach bhfuair sé an cinneadh go pearsanta ach:

(A) go seirbheálfar é go pearsanta air gan mhoill tar éis an tabhairt suas agus go gcuirfear ar an eolas go sainráite don duine go bhfuil ceart atrialach nó achomhairc aige, a bhfuil cead ag an duine a bheith páirteach inti nó ann agus ina gceadaítear tuillteanais an cháis, lena n-áirítear fianaise nua, a athscrúdú, agus go bhféadfaí an cinneadh bunaidh a chur droim ar ais mar thoradh uirthi nó air;

agus

(B) go gcuirfear ar an eolas é faoin gcreat ama ar laistigh de nach mór dó atriail nó achomharc den sórt sin a iarraidh, mar a luaitear sa bharántas gabhála iomchuí.

2. I gcás ina n-eiseofar an barántas gabhála chun pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a fhorghníomhú faoi na coinníollacha atá i bpointe (i)(iv) de mhír 1 agus nach mbeidh aon fhaisnéis oifigiúil faighte roimhe sin ag an duine lena mbaineann i dtaobh na n-imeachtaí coiriúla ina choinne a bheith ann, féadfaidh sé, nuair a thabharfar fógra dó faoi ábhar an bharántais gabhála, a iarraidh go bhfaighidh sé cóip den bhreithiúnas sula dtabharfar suas é. Láithreach tar éis dó a bheith curtha ar an eolas faoin iarraidh, déanfaidh an t-údarás eisiúna an chóip den bhreithiúnas a sholáthar tríd an údarás forghníomhaitheach don duine a iarrtar. Ní chuirfidh an iarraidh ón duine a iarrtar moill ar an nós imeachta um thabhairt suas ná ní chuirfidh sí moill ar an gcinneadh chun an barántas gabhála a fhorghníomhú. Is chun críoch faisnéise amháin a bheidh soláthar an bhreithiúnais don duine lena mbaineann; ní ghlacfar leis mar sheirbheáil fhoirmiúil an bhreithiúnais ná ní féidir aon teorainneacha ama is infheidhme maidir le hatrialach nó achomharc a iarraidh a ghníomhrú.

3. I gcás ina dtabharfar duine suas faoi na coinníollacha atá i bpointe (i)(iv) de mhír 1 agus go mbeidh atriail nó achomharc iarrtha aige, déanfar coinneáil an duine sin atá ag feitheamh leis an atriail nó leis an achomharc sin a athbhreithniú, go dtí go dtabharfar na himeachtaí sin chun críche, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, ar bhonn rialta nó arna iarraidh sin ón duine lena mbaineann. Áireofar go háirithe le hathbhreithniú den sórt sin go bhféadfaí an choinneáil a chur ar fionraí nó a bhriseadh. Tosóidh an atriail nó an t-achomharc laistigh d'am trátha tar éis an tabhairt suas.

Eisceacht an chiona pholaitiúil

1. Ní féidir forghníomhú barántais gabhála a dhiúltú ar an bhforas go bhféadfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, breathnú ar an gcion mar chion polaitiúil, mar chion a bhfuil baint aige le cion polaitiúil nó mar chion a bhfuil cúiseanna polaitiúla leis.
2. Mar sin féin, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine nach gcuirfear mír 1 i bhfeidhm ach i ndáil leis na nithe seo a leanas:
 - (a) na cionta dá dtagraítear in Airteagail 1 agus 2 den Choinbhinsiún Eorpach chun Sceimhlíú a Dhíchur;
 - (b) cionta comhcheilge nó comhlachais cion amháin nó níos mó de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 1 agus 2 den Choinbhinsiún Eorpach chun Sceimhlíú a Dhíchur, más rud é go bhfreagraíonn na cionta comhcheilge nó comhlachais sin don tuairisc ar iompar dá dtagraítear in Airteagal 118(3) den Chomhaontú seo; agus
 - (c) sceimhlitheoireacht mar a shainmhínítear in Iarscríbhinn 13.
3. Nuair atá barántas gabhála eisithe ag Ballstát ar tugadh fógra dá dtagraítear i mír 2 thar a cheann nó nuair atá barántas gabhála eisithe ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus nuair atá fógra den sórt sin tugtha aici, féadfaidh an Ballstát forghníomhaitheach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, cómhalmartú a chur i bhfeidhm.

Eisceacht ar bhonn náisiúntachta

1. Ní féidir forghníomhú barántais gabhála a dhiúltú ar an bhforas gur náisiúnach den Bhallstát forghníomhaitheach é an duine iarrtha nó, i gcás inarb í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, gur náisiúnach den Ríocht Aontaithe é.
2. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar cheann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine nach dtabharfar suas náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe ná den Bhallstát sin, de réir mar a bheidh, nó nach n-údarófar a dtabhairt suas ach faoi choinníollacha sonraithe áirithe. Beidh an fógra bunaithe ar chúiseanna a bhaineann le prionsabail bhunúsacha nó cleachtas dhlíchóras náisiúnta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó an Bhallstáit ar tugadh fógra thar a cheann. I gcás den sórt sin, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar thaobh amháin, nó an tAontas, thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, ar an taobh eile, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine in am réasúnach tar éis fógra a fháil ón bPáirtí eile, go bhféadfaidh na húdaráis bhreithiúnacha fhorghníomhaitheacha de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó de chuid an Bhallstáit, de réir mar a bheidh, diúltú a náisiúnaigh féin dá dtagraítear i mír 1 a thabhairt suas don Bhallstát sin nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó nach n-údarófar an tabhairt suas sin ach faoi choinníollacha sonraithe áirithe.

3. In imthosca inar dhiúltaigh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, barántas gabhála a fhorghníomhú ar an mbonn go bhfuil, i gcás na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra tugtha ag an Ríocht Aontaithe nó, i gcás Ballstáit, go bhfuil fógra tugtha ag an Aontas thar a cheann, dá dtagraítear i mír 2, breithneoidh údaráis inniúla an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, imeachtaí a thionscnamh i gcoinne an náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe nó den Bhallstát, de réir mar a bheidh, imeachtaí atá i gcomhréir le hábhar an bharántais gabhála, tar éis dóibh tuairimí údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, nó an Bhallstáit eisiúna a chur san áireamh. In imthosca ina gcinneann údarás breithiúnach gan imeachtaí den sórt sin a thionscnamh, beidh íospartach an chiona ar a bhfuil an barántas gabhála bunaithe in ann faisnéis a fháil maidir leis an gcinneadh i gcomhréir le dlí náisiúnta an Stáit fhorghníomhaithigh.

4. I gcás ina dtionscnóidh údaráis inniúla de chuid Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, imeachtaí i gcoinne a náisiúnach féin dá dtagraítear i mír 1, i gcomhréir le mír 3, beidh údaráis inniúla an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, in ann bearta iomchuí a ghlacadh chun cúnamh a thabhairt do na híospartaigh agus do na finnétithe, go háirithe maidir leis an gcaoi a seolfar na himeachtaí, sna himthosca seo a leanas:

- (a) tá imeachtaí á dtionscnamh i mBallstát, i gcás inar daoine iad a bhfuil cónaí orthu sa Ríocht Aontaithe nó i nGiobráltar nó i mBallstát eile;
- (b) i tá imeachtaí á dtionscnamh sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcás ina bhfuil cónaí orthu i mBallstát.

Ráthaíochtaí atá le tabhairt ag údaráis inniúla
an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar,
nuair is í an gníomhaí eisiúna í, i gcásanna ar leith

1. Féadfar forghníomhú an bharántais gabhála ag an údarás breithiúnach forghníomhaitheach a chur faoi réir na gcoinníollacha seo a leanas:
 - (a) má tá an cion ar eisíodh an barántas gabhála ar a bhonn inphionóis le pianbhreith choimeádta saoil nó ordú coinneála fad saoil sa Bhallstát eisiúna nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, féadfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, forghníomhú an bharántais gabhála a chur faoi réir an choinníll go dtabharfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, ráthaíocht a mheasann údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, a bheith leordhóthanach go ndéanfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, athbhreithniú ar an bpionós nó ar an mbeart a forchuireadh, arna iarraidh sin nó tar éis 20 bliain ar a dheireanaí, nó go spreagfaidh siad cur i bhfeidhm beart trócaire atá an duine i dteideal a iarraidh faoi dhlí nó faoi chleachtas an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, arb é neamhfhorghníomhú pionóis nó birt den sórt sin is aidhm dóibh;

- (b) nuair is náisiúnach den Bhallstát forghníomhaitheach nó cónaitheoir sa Bhallstát sin an duine is ábhar don bharántas gabhála chun críoch ionchúisimh, nó nuair is náisiúnach den Ríocht Aontaithe nó cónaitheoir i nGiobráltar é nó í, i gcás inarb í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, féadfaidh tabhairt suas an duine sin a bheith faoi réir an choinníll go gcuirtear an duine ar ais, tar éis éisteacht a fháil, chuig an mBallstát forghníomhaitheach nó chuig Giobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, chun an phianbhreith choimeádta nó an t-ordú coinneála a forchuireadh air sa Bhallstát eisiúna nó i nGiobráltar nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí eisiúna a sheirbheáil ann nó inti; má tá gá le toiliú an duine iarrtha go n-aistreofaí an phianbhreith nó an t-ordú coinneála chuig an mBallstát forghníomhaitheach nó chuig Giobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, beidh an ráthaíocht go dtabharfar an duine ar ais chuig an mBallstát forghníomhaitheach nó chuig Giobráltar nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach chun pianbhreith an duine a chur isteach faoi réir an choinníll go dtoileoidh an duine iarrtha, tar éis éisteacht a fháil, go dtabharfar ar ais don Bhallstát forghníomhaitheach nó do Ghiobráltar é nó í nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach;
- (c) má tá foras substaintiúil ann lena chreidiúint go bhfuil fíor-riosca ann do chosaint chearta bunúsacha an duine iarrtha, féadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, de réir mar is iomchuí, ráthaíochtaí breise a éileamh maidir leis an gcaoi a ndéileáiltear leis an duine iarrtha tar éis é nó í a thabhairt suas sula gcinneann sé an barántas gabhála a fhorghníomhú.
2. Beidh an chumhacht ag an gCoiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine aon mhodhnú ar an Airteagal seo a ghlacadh de réir mar is gá chun athruithe a rinneadh sa Chomhaontú Trádála agus Comhair a léiriú.

Dul i muinín an údaráis lárnaigh

1. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, fógra don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoi údarás lárnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, agus féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoi údarás lárnach gach Ballstáit, agus an t-údarás sin ainmnithe, nó, i gcás ina bhforálfar amhlaidh i gcóras dlí an Bhallstáit ábhartha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, faoi níos mó ná údarás lárnach amháin chun cúnamh a thabhairt do na húdaráis bhreithiúnacha inniúla.
2. Agus fógra á thabhairt acu don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoi mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, a chur in iúl, de thoradh eagrú chóras breithiúnach inmheánach an Bhallstáit ábhartha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, go bhfuil an t-údarás lárnach nó na húdaráis lárnacha freagrach as barántais ghabhála a ghlacadh agus a tharchur ó thaobh riaracháin de agus as gach comhfhreagras oifigiúil eile a bhaineann le glacadh barántas gabhála agus lena dtarchur ó thaobh riaracháin de. Déanfar tarchur na mbarántas gabhála den sórt sin i gcomhréir le hAirteagal 6(1) agus Airteagal 126. Beidh na sonraí sin ina gceangal ar údaráis uile an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltair, nuair is í an gníomhaí eisiúna í.

AIRTEAGAL 125

Inneachar agus foirm an bharántais gabhála

1. Sa bharántas gabhála, beidh an fhaisnéis seo a leanas a leagtar amach i gcomhréir leis an bhfoirm atá in Iarscríbhinn 14:

- (a) céannacht agus náisiúntacht an duine iarrtha;
- (b) ainm, seoladh, uimhreacha teileafóin agus facs agus seoladh ríomhphoist an údarais bhreithiúnaigh eisiúna;
- (c) fianaise ar bhreithiúnas atá infhorfheidhmithe, ar bharántas gabhála nó ar aon chinneadh breithiúnach infhorfheidhmithe eile a bhfuil an éifeacht chéanna leis, a thagann faoi raon feidhme Airteagal 118;
- (d) cineál agus rangú dlí an chiona, go háirithe i dtaca le hAirteagal 118;
- (e) tuairisc ar na himthosca ina ndearnadh an cion, lena n-áirítear an t-am, an t-ionad agus méid rannpháirteachais an duine iarrtha sa chion;
- (f) an pionós a forchuireadh, má tá breithiúnas críochnaitheach ann, nó scála na bpionós atá forordaithe don chion faoi dhlí an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í; agus
- (g) más féidir é, iarmhairtí eile an chiona.

2. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine leasú a dhéanamh ar an bhfoirm atá in Iarscríbhinn 14, de réir mar is gá.

Glacfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine aon mhodhnú ar an bhfoirm in Iarscríbhinn 14 de réir mar is gá chun athruithe a rinneadh in Iarscríbhinn 43 den Chomhaontú Trádála agus Comhair a léiriú.

3. Aistreofar an barántas gabhála go teanga oifigiúil nó go ceann amháin de theangacha oifigiúla an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó go Béarla nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach. Féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go nglacfar le haistriúchán i dteanga oifigiúil amháin nó níos mó de chuid Ballstáit.

AIRTEAGAL 126

Barántas gabhála a tharchur

1. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) ach amháin maidir le tarchur tosaigh an bharántais gabhála, a tharchuirfear i gcomhréir leis an Airteagal sin agus forálacha na Caibidle seo.

2. Más eol cá bhfuil an duine iarrtha, féadfaidh an t-údarás breithiúnach eisiúna, i gcomhréir le hAirteagal 6(1), an barántas gabhála a tharchur chuig údarás inniúil an Bhallstáit fhorghníomhaithigh, nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, lenar féidir leis an údarás sin barántúlacht an bharántais gabhála a shuí.

Nósanna imeachta mionsonraithe maidir le barántas gabhála a tharchur

1. Murab eol don údarás breithiúnach eisiúna cé hé an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach inniúil, déanfaidh sé na fiosrúcháin is gá chun an fhaisnéis sin a fháil ó údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í.
2. Mar mhalairt ar Airteagal 126, féadfaidh an t-údarás breithiúnach eisiúna a iarraidh ar Eagraíocht Idirnáisiúnta na bPóilíní Coireachta ('Interpol') barántas gabhála a tharchur.
3. Na deacrachtaí uile a bhaineann le tarchur nó le barántúlacht aon doiciméid atá riachtanach chun barántas gabhála a fhorghníomhú, déileálfar leo trí theagmhálacha díreacha idir na húdaráis bhreithiúnacha lena mbaineann, nó, más iomchuí, le rannpháirteachas údaráis láir na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.
4. Mura bhfuil an t-údarás a fhaigheann an barántas gabhála inniúil ar ghníomhú air, díreoidh sé go huathoibríoch an barántas gabhála chuig an údarás inniúil sa Bhallstát forghníomhaitheach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, agus cuirfidh sé an t-údarás breithiúnach eisiúna ar an eolas dá réir.

Ceartha duine iarrtha

1. Nuair a ghabhtar duine iarrtha chun barántas gabhála a fhorghníomhú, déanfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í ina gníomhaí forghníomhaitheach í, an duine sin a chur ar an eolas faoin mbarántas gabhála agus faoina bhfuil ann, agus faoin bhféidearthacht atá ann freisin toiliú a thabhairt tabhairt suas don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, nó don Bhallstát eisiúna.
2. Aon duine iarrtha a ghabhtar chun barántas gabhála a fhorghníomhú agus nach labhraíonn nó nach dtuigeann teanga na n-imeachtaí a bhaineann leis an mbarántas gabhála, beidh sé de cheart aige cúnamh a fháil ó ateangaire agus aistriúchán i scríbhinn a bheith curtha ar fáil dó ina theanga dhúchais nó in aon teanga eile a labhraíonn nó a thuigeann sé, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í.
3. Beidh sé de cheart ag duine iarrtha cúnamh a fháil ó dhlíodóir tráth a ghabhála, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í.
4. Cuirfear an duine iarrtha ar an eolas faoina cheart dlíodóir a cheapadh sa Bhallstát eisiúna nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, chun cúnamh a thabhairt don duine iarrtha sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í nó sa Bhallstát forghníomhaitheach le linn imeachtaí an bharántais gabhála. Tá an mhír seo gan dochar do na teorainneacha ama a leagtar amach in Airteagal 140.

5. Beidh de cheart ag duine iarrtha a ghabhfar údaráis chonsalachta Stát náisiúntachta an duine sin, nó más duine gan stát an duine sin, údaráis chonsalachta an Stáit ina gcónaíonn an duine sin de ghnáth, a bheith curtha ar an eolas faoin ngabháil gan moill mhíchúí agus cumarsáid a dhéanamh leis na húdaráis sin, más mian leis an duine sin.

AIRTEAGAL 129

An duine a choimeád faoi choinneáil

Nuair a ghabhtar duine de bhun barántas gabhála, glacfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach cinneadh faoinar chóir don duine iarrtha fanacht faoi choinneáil, i gcomhréir le dlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í. Féadfar an duine a scaoileadh saor go sealadach tráth ar bith i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í ar choinníoll go nglacfaidh an Ballstát sin nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na bearta uile a mheasann sé is gá chun a chinntiú nach n-éalóidh an duine.

AIRTEAGAL 130

Toiliú don thabhairt suas

1. Má chuireann an duine gafa in iúl go dtoilíonn siad do thabhairt suas, ní mór an toiliú sin a thabhairt agus, más iomchuí, tréigean sainráite dá theideal do ‘riail na speisialtachta’, dá dtagraítear in Airteagal 144(3), os comhair an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaigh, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í.

2. Glacfaidh gach Ballstát agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na bearta is gá chun a áirithiú go bhfuil an toiliú agus, más iomchuí, an tréigean dá dtagraítear i mír 1 suite ar dhóigh a léiríonn gur nocht an duine lena mbaineann dá dheoin féin iad agus é lánfheasach ar a n-iarmhairtí. Chuige sin, beidh sé de cheart ag an duine iarrtha dlíodóir a fháil.

3. Déanfar an toiliú agus, más iomchuí, an tréigean dá dtagraítear i mír 1 a thaifeadadh go foirmiúil i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í.

4. I bprionsabal, ní féidir toiliú a chúlghairm. Féadfaidh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a fhoráil go bhféadfar an toiliú agus, más iomchuí, an tréigean dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a chúlghairm i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme faoina dhlí nó faoina dlí náisiúnta. I gcás den chineál sin, ní chuirfear an tréimhse idir dáta an toilithe agus dáta chúlghairm an toilithe san áireamh agus na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 140 á suí. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine gur mian leo dul i muinín na féidearthachta sin, agus sonródh siad na nósanna imeachta inar féidir toiliú a chúlghairm, agus aon leasú a dhéanfar orthu.

AIRTEAGAL 131

An duine iarrtha a éisteacht

Nuair nach dtoilíonn an duine gafa dá thabhairt suas nó dá tabhairt suas dá dtagraítear in Airteagal 130, beidh sé nó sí i dteideal éisteacht a fháil ón údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i gcomhréir le dlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í.

AIRTEAGAL 132

An cinneadh tabhartha suas

1. Cinnfidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, laistigh de na teorainneacha ama agus i gcomhréir leis na coinníollacha a shainítear sa Chaibidil seo, agus go háirithe prionsabal na comhréireachta mar a leagtar amach in Airteagal 116.
2. Más rud é go measann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach nach leor an fhaisnéis a chuir údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, in iúl chun gur féidir leis cinneadh a dhéanamh maidir leis an tabhairt suas, iarrfaidh sé an fhaisnéis fhorlíontach is gá, go háirithe i ndáil le hAirteagal 116, Airteagail 119 go 121 agus Airteagail 123 agus 125 a thabhairt faoi phráinn agus féadfaidh sé teorainn ama a leagan síos lena fáil, agus aird á tabhairt aige ar a riachtanaí atá sé na teorainneacha ama a leagtar síos in Airteagal 134 a urramú.
3. Féadfaidh an t-údarás breithiúnach eisiúna aon fhaisnéis úsáideach bhreise a chur ar aghaidh chuig an údarás breithiúnach forghníomhaitheach tráth ar bith.

Cinneadh i gcás iarrataí iomadúla

1. Má tá barántas gabhála Eorpach nó barántas gabhála eisithe ag údaráis bhreithiúnacha dhá Bhallstát nó níos mó nó aon Bhallstáit amháin nó níos mó agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i leith an duine chéanna, is é an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach a ghlacfaidh an cinneadh maidir le cé acu de na barántais sin a bheidh le forghníomhú agus tabharfaidh sé aird chuí ar na himthosca go léir agus go háirithe ar thromchúis choibhneasta agus ar an áit inar rinneadh na gcionta, ar dhátaí na mbarántas gabhála nó na mbarántas gabhála Eorpach faoi seach, agus cibé acu ar eisíodh iad chun críoch ionchúisimh nó chun pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a fhorghníomhú, agus chun oibleagáidí dlíthiúla Ballstát a fhorghníomhú a dhíorthaítear ó dhlí an Aontais i ndáil le, go háirithe, na prionsabail maidir le saoirse gluaiseachta agus le neamh-idirdhealú ar fhorais náisiúntachta.
2. Féadfaidh údarás breithiúnach forghníomhaitheach Ballstáit comhairle a iarraidh ar Eurojust agus an rogha dá dtagraítear i mír 1 á déanamh aige.
3. I gcás coimhlinte idir barántas gabhála agus iarraidh ar eiseachadadh arna tíolacadh ag tríú tír nó barántas gabhála arna thíolacadh ag an Ríocht Aontaithe de bhun an Chomhaontaithe Trádála agus Comhair ('barántas gabhála CTA'), is é údarás inniúil an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, a ghlacfaidh an bhreith faoi cé acu an ag an mbarántas gabhála nó ag an iarraidh ar eiseachadadh nó ag barántas gabhála CTA atá an tosaíocht, agus aird chuí aige ar na himthosca uile, go háirithe na himthosca dá dtagraítear i mír 1 agus na himthosca atá luaite sa choinbhinsiún is infheidhme.
4. Tá an tAirteagal seo gan dochar do na hoibleagáidí ar na Ballstáit agus ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi Reacht na Cúirte Coiriúla Idirnáisiúnta.

Teorainneacha ama agus nósanna imeachta maidir leis an gcinneadh an barántas gabhála a fhorghníomhú

1. Déileálfar le barántas gabhála agus déanfar é a fhorghníomhú faoi phráinn.
2. I gcásanna ina dtoilíonn an duine iarrtha dá thabhairt suas nó dá tabhairt suas, déanfar an bhreith chríochnaitheach maidir le forghníomhú an bharántais gabhála a ghlacadh laistigh de thréimhse 10 lá tar éis an toiliú a thabhairt.
3. I gcásanna eile, glactar an bhreith chríochnaitheach maidir le forghníomhú an bharántais gabhála laistigh de thréimhse 60 lá tar éis ghabháil an duine iarrtha.
4. Nuair nach féidir i gcásanna sonracha an barántas gabhála a fhorghníomhú laistigh de na teorainneacha ama atá leagtha síos i mír 2 nó 3, cuirfidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach an t-údarás breithiúnach eisiúna ar an eolas láithreach agus tabharfaidh sé na cúiseanna atá leis an moill. Sa chás sin, féadfar 30 lá breise a chur leis na teorainneacha ama.
5. Fad nach mbeidh cinneadh críochnaitheach glactha ag an údarás breithiúnach forghníomhaitheach maidir leis an mbarántas gabhála, áiritheoidh sé go bhfuil na coinníollacha ábhartha is gá i dtaca le tabhairt suas éifeachtach an duine fós á gcomhlíonadh.
6. Ní mór cúiseanna a thabhairt i dtaca le haon diúltú barántas gabhála a fhorghníomhú.

AIRTEAGAL 135

An staid fad atá an bhreith ar feitheamh

1. I gcás inar eisíodh an barántas gabhála chun ionchúiseamh coiriúil a sheoladh, déanfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach cibé acu den mhéid seo a leanas:
 - (a) aontóidh sé gur cheart éisteacht a thabhairt don duine iarrtha i gcomhréir le hAirteagal 136; nó
 - (b) aontóidh sé an duine iarrtha a aistriú go sealadach.
2. Déanfar na coinníollacha agus fad an aistrithe shealadaigh a chinneadh trí chomhaontú frithpháirteach idir an t-údarás breithiúnach eisiúna agus an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach.
3. I gcás aistriú sealadach, ní mór don duine sin a bheith in ann filleadh ar an mBallstát forghníomhaitheach nó ar Ghiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, chun freastal ar éisteachtaí a bhaineann leis nó léi mar chuid den nós imeachta um thabhairt suas.

AIRTEAGAL 136

Duine a éisteacht fad atá an cinneadh ar feitheamh

1. Tabharfaidh údarás breithiúnach éisteacht don duine iarrtha. Chuige sin, beidh de cheart ag an duine iarrtha cúnamh a fháil ó dhlíodóir a ainmneofar i gcomhréir le dlí an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í.

2. Déanfar an duine iarrtha a éisteacht i gcomhréir le dlí an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, agus faoi na coinníollacha arna gcinneadh trí chomhaontú frithpháirteach idir an t-údarás breithiúnach eisiúna agus an t-údarás breithiúnach fhorghníomhaitheach.

3. Féadfaidh an t-údarás breithiúnach fhorghníomhaitheach inniúil a shannadh d'údarás breithiúnach eile de chuid an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í páirt a ghlacadh in éisteacht an duine iarrtha d'fhonn cur i bhfeidhm cuí an Airteagail seo a áirithiú.

AIRTEAGAL 137

Pribhléidí agus díolúintí

1. I gcás ina bhfuil pribhléid nó díolúine ag an duine iarrtha maidir le dlínse nó fhorghníomhú sa Bhallstát fhorghníomhaitheach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, ní bheidh tús leis na teorainneacha ama dá dtagraítear in Airteagal 134 mura gcuirfear an t-údarás breithiúnach fhorghníomhaitheach ar an eolas faoi, agus sin á chomhaireamh ón lá a gcuirfear ar an eolas é, gur tarscaoileadh an phribhléid nó an díolúine.

2. Déanfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, a áirithiú go bhfuil na coinníollacha ábhartha is gá do thabhairt suas éifeachtach á gcomhlíonadh nuair nach bhfuil pribhléid ná díolúine den sórt sin ag an duine a thuilleadh.

3. Nuair atá an chumhacht ag údarás de chuid an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, an phribhléid nó an díolúine a tharscaoileadh, is é an t-údarás breithiúnach fhorghníomhaitheach a iarrfaidh air an chumhacht sin a fheidhmiú láithreach. Nuair atá an chumhacht ag údarás de chuid Ballstáit eile, ag an Ríocht Aontaithe, ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ag tríú tír nó ag eagraíocht idirnáisiúnta an phribhléid nó an díolúine a tharscaoileadh, is é an t-údarás breithiúnach eisiúna a iarrfaidh air an chumhacht sin a fheidhmiú.

AIRTEAGAL 138

Oibleagáidí idirnáisiúnta comhsháraitheacha

1. Tá an Comhaontú seo gan dochar do na hoibleagáidí atá ar an mBallstát fhorghníomhaitheach nó ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, i gcás ina ndearnadh an duine iarrtha a eiseachadadh chuig an mBallstát sin nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ó thríú tír nó ón Ríocht Aontaithe, agus go bhfuil cosaint ag an duine sin leis na forálacha sin a bhaineann le speisialtacht den socrú faoinar eiseachadadh é. Glacfaidh an Ballstát fhorghníomhaitheach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, gach beart is gá chun toiliú a iarraidh láithreach ar an tríú tír nó ar an Ríocht Aontaithe ónar eiseachadadh an duine iarrtha chun gur féidir an duine iarrtha a thabhairt suas don Bhallstát eisiúna nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í. Ní bheidh tús leis na teorainneacha ama dá dtagraítear in Airteagal 134 go dtí an lá a scoirfidh riail na speisialtachta d'fheidhm a bheith aici.

2. Fad a bheidh an cinneadh ón tríú tír nó ón Ríocht Aontaithe ónar eiseachadh an duine iarrtha ar feitheamh, déanfaidh an Ballstát forghníomhaitheach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, a áirithiú go mbeidh na coinníollacha ábhartha is gá do thabhairt suas éifeachtach fós á gcomhlíonadh.

AIRTEAGAL 139

Fógra faoin gcinneadh

Tabharfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach fógra don údarás breithiúnach eisiúna láithreach faoin gcinneadh maidir leis an ngníomh atá le déanamh i dtaca leis an mbarántas gabhála.

AIRTEAGAL 140

Teorainneacha ama maidir le tabhairt suas an duine

1. Déanfar an duine iarrtha a thabhairt suas a luaithe is féidir ar dháta arna chomhaontú idir na húdaráis lena mbaineann.
2. Déanfar an duine iarrtha a thabhairt suas tráth nach déanaí ná 10 lá tar éis an chinnidh chríochnaithigh maidir leis an mbarántas gabhála a fhorghníomhú.

3. Má choisceann imthosca nach bhfuil neart ag údaráis inniúla aon cheann de na Ballstáit ná na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í orthu tabhairt suas an duine iarrtha laistigh den tréimhse atá leagtha síos i mír 2, rachaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach agus an t-údarás breithiúnach eisiúna i dteagmháil le chéile láithreach agus comhaontóidh siad dáta nua don tabhairt suas. Sa chás sin, déanfar an tabhairt suas laistigh de 10 lá ón dáta nua arna chomhaontú amhlaidh.

4. Féadfar, go heisceachtúil, an tabhairt suas a chur ar athló sealadach ar chúiseanna tromchúiseacha daonnúla, mar shampla, má tá forais shubstainteacha ann lena chreidiúint go gcuirfeadh sé beatha nó sláinte an duine iarrtha i mbaol go follasach. Déanfar an barántas gabhála a fhorghníomhú a luaithe a bheidh deireadh leis na forais sin. Cuirfidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach an t-údarás breithiúnach eisiúna ar an eolas láithreach agus comhaontóidh siad dáta nua don tabhairt suas. Sa chás sin, déanfar an tabhairt suas laistigh de 10 lá ón dáta nua arna chomhaontú amhlaidh.

5. Ar na teorainneacha ama sin dá dtagraítear i míreanna 2 go 4 a dhul in éag, má tá an duine iarrtha fós faoi choimeád, scaoilfear saor é nó í. Rachaidh na húdaráis bhreithiúnacha fhorghníomhaitheach agus na húdaráis bhreithiúnacha eisiúna i dteagmháil le chéile a luaithe is léir go bhfuil duine le scaoileadh faoin mír seo agus tiocfaidh siad ar chomhaontú maidir leis na socruithe chun an duine sin a thabhairt suas.

Tabhairt suas curtha ar athló nó coinníollach

1. Féadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, tar éis dó a chinneadh an barántas gabhála a fhorghníomhú, tabhairt suas an duine iarrtha a chur ar athló ionas gur féidir an duine iarrtha a ionchúiseamh sa Bhallstát forghníomhaitheach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í nó, má tá pianbhreith curtha cheana ar an duine iarrtha, ionas gur féidir leis an duine iarrtha pianbhreith arna cur mar gheall ar ghníomh seachas an gníomh dá dtagraítear sa bharántas gabhála a sheirbheáil sa Bhallstát forghníomhaitheach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í.

2. In ionad an tabhairt suas a chur ar athló, féadfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach an duine iarrtha a thabhairt suas go sealadach don Bhallstát eisiúna nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, faoi choinníollacha a chinnfear trí chomhaontú frithpháirteach idir an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach agus an t-údarás breithiúnach eisiúna. Ní mór an comhaontú sin a dhéanamh i scríbhinn agus beidh na coinníollacha ina gceangal ar na húdaráis uile sa Bhallstát eisiúna nó údaráis uile na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í.

Idirthuras

1. Ceadóidh gach Ballstát, an Ríocht Aontaithe agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, idirthuras duine iarrtha atá á thabhairt suas trína gcríoch, ar chuntar go mbeidh faisnéis tugtha dóibh maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) céannacht agus náisiúntacht an duine is ábhar don bharántas gabhála;
- (b) barántas gabhála a bheith ann;
- (c) cineál agus aicmiú dlíthiúil an chiona; agus
- (d) tuairisc ar imthosca an chiona, lena n-áirítear an t-am agus an t-ionad.

2. I gcás ina mbeidh fógra tugtha ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir le hAirteagal 122(2) á rá nach ndéanfar náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe a thabhairt suas nó nach n-údarófar tabhairt suas ach faoi choinníollacha sonraithe áirithe, féadfaidh an Ríocht Aontaithe nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, idirthuras náisiúnach den Ríocht Aontaithe faoi na téarmaí céanna a dhiúltú nó na coinníollacha céanna a chur orthu.

3. Maidir le Ballstát a ndearnadh fógra ar a shon i gcomhréir le hAirteagal 122(2) á rá nach ndéanfar náisiúnaigh a thabhairt suas nó nach n-údarófar tabhairt suas seachas faoi choinníollacha sonraithe áirithe, féadfaidh am Ballstát sin idirthuras a náisiúnach trína chríoch a dhiúltú faoi na téarmaí céanna nó na coinníollacha céanna a chur air.

4. Tabharfaidh na Ballstáit, an Ríocht Aontaithe agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoi na húdaráis a bheidh freagrach as iarrataí ar idirthuras agus na doiciméid is gá a fháil, chomh maith le haon chomhfhreagras oifigiúil eile a bhaineann le hiarrataí ar idirthuras.
5. Féadfar an iarraidh ar idirthuras agus an fhaisnéis atá leagtha amach i mír 1 a chur chuig an údarás faoina dtugtar fógra de bhun mhír 4 trí aon mheán atá ábalta taifeadadh i scríbhinn a sholáthar. Is leis an nós imeachta céanna a thabharfar fógra faoi chinneadh an údaráis faoina dtugtar fógra de chuid an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í.
6. Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo i gcás aeriompair nuair nach mbeidh stad sceidealta ann. Mar sin féin, má tharlaíonn tuirlingt neamhsceidealta, cuirfidh údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 a chur ar fáil don údarás faoina dtugtar fógra de bhun mhír 4.
7. Nuair a bhaineann idirthuras le duine atá le heiseachadadh, nó le tabhairt suas, ó thríú tír nó ón Ríocht Aontaithe chuig Ballstát nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó idir Ballstáit, tá feidhm ag an Airteagal seo *mutatis mutandis*. Déileálfar go háirithe le tagairtí do ‘barántas gabhála’ mar thagairtí do ‘iarraidh ar eiseachadadh’ nó ‘barántas gabhála Eorpach’, nó ‘barántas gabhála CTA’, de réir mar a bheidh.

AIRTEAGAL 143

Tréimhse na coinneála arna seirbheáil sa Bhallstát forghníomhaitheach nó i nGiobráltar a asbhaint

1. Déanfaidh an Ballstát eisiúna nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, gach tréimhse coinneála a eascraíonn ó fhorghníomhú an bharántais gabhála a asbhaint ón tréimhse iomlán coinneála atá le seirbheáil sa Bhallstát eisiúna, nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí eisiúna, de bharr na pianbhreithe coimeádta nó an t-ordú coinneála a bheith tugtha.
2. Chuige sin, tarchuirfidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach nó an t-údarás lárnach faoina dtugtar fógra faoi Airteagal 12(1) chuig an údarás breithiúnach eisiúna, tráth an tabhairt suas, gach faisnéis maidir le fad coinneála an duine iarrtha ar bhonn an bharántais gabhála.

AIRTEAGAL 144

Ionchúiseamh a d'fhéadfadh a bheith i gceist i leith cionta eile

1. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go bhfuil sé toimhdithe, i gcaidreamh le Ballstáit a bhfuil an fógra dá dtagraítear i mír 2 tugtha ag an Aontas thar a gceann, go bhfuil a toiliú tugtha maidir le hionchúiseamh, pianbhreith nó coinneáil d'fhonn pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a chur i gcrích i leith cionta arna dhéanamh roimh thabhairt suas an duine, seachas an cion ar tugadh suas é nó í mar gheall air, ach amháin go ndéanann údarás breithiúnach forghníomhaitheach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a mhalairt a shonrú ina bhreith maidir leis an tabhairt suas i gcás faoi leith.

2. Féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go bhfuil sé toimhdithe, i gcás ina bhfuil an fógra dá dtagraítear i mír 1 tugtha ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhfuil toiliú na mBallstát sin tugtha maidir le hionchúiseamh, pianbhreith nó coinneáil d'fhonn pianbhreith choimeádta nó ordú coinneála a chur i gcrích i leith ciona arna dhéanamh roimh thabhairt suas an duine, seachas an cion ar tugadh suas é nó í mar gheall air, ach amháin go ndéanann údarás breithiúnach forghníomhaitheach an Bhallstáit a mhalairt a shonrú ina bhreith maidir leis an tabhairt suas i gcás faoi leith.

3. Ach amháin sna cásanna dá dtagraítear i míreanna 1, 2 agus 4, ní fhéadfar duine a tugadh suas a ionchúiseamh, pianbhreith a chur air nó uirthi ná a shaoirse nó a saoirse a bhaint de nó di ar aon dóigh eile i leith ciona a rinneadh sular tugadh suas é nó í, seachas an cion ar ina leith a rinneadh é nó í a thabhairt suas.

4. Ní bheidh feidhm ag mír 3 sna cásanna seo a leanas:

- (a) bhí deis ag an duine an Ballstát a ndearnadh é nó í a thabhairt suas dó a fhágáil nó Giobráltar a fhágáil, i gcás ina ndearnadh é nó í a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus nach ndearna sé nó sí amhlaidh laistigh de 45 lá ón lá ar scaoileadh saor go críochnaitheach é nó í, nó gur fhill an duine ar an mBallstát sin nó ar Ghiobráltar, de réir mar a bheidh, tar éis dó nó di é a fhágáil;
- (b) níl an cion inphionóis le pianbhreith choimeádta ná le hordú coinneála;
- (c) níl na himeachtaí coiriúla ina gcúis le beart a chur i bhfeidhm a shrianann an tsaoirse phearsanta;
- (d) d'fhéadfadh pionós nó beart nach bhfuil cailleadh saoirse i dtreis ann, lena n-áirítear pionós airgeadais nó beart ina ionad sin, a bheith de dhliteanas ar an duine, go fiú más rud é go bhféadfadh an pionós nó an beart sin a bheith ina shrian ar shaoirse phearsanta an duine;

- (e) thoiligh an duine go dtabharfaí suas é nó í, i gcás inarb iomchuí ag an am céanna a thréig an duine riail na speisialtachta, i gcomhréir le hAirteagal 130;
- (f) déanann an duine, tar éis a thabhairt suas, teideal do riail na speisialtachta a thréigean go sainráite i dtaca le cionta sonracha roimh thabhairt suas an duine sin; ní mór an tréigean a dhéanamh os comhair údarás breithiúnach inniúil an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, agus ní mór é a thaifeadadh i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh; ní mór an tréigean a tharraingt suas ar shlí a léireoidh go bhfuil sé tugtha dá dheoin féin ag an duine lena mbaineann agus go bhfuil sé nó sí lánfheasach ar na hiarmhairtí; chuige sin, beidh sé de cheart ag an duine dlíodóir a fháil; agus
- (g) nuair a thugann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach a thug suas an duine a thoiliú i gcomhréir le mír 4.

5. Ní mór iarraidh ar thoiliú a chur faoi bhráid an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaithigh, agus an fhaisnéis a luaitear in Airteagal 125(1) ag gabháil léi, mar aon le haistriúchán dá dtagraítear in Airteagal 125(3). Tabharfar an toiliú nuair atá an cion a ndearnadh an iarraidh ina leith faoi réir tabhairt suas i gcomhréir le forálacha na Caibidle seo. Diúltófar toiliú ar an bhforas dá dtagraítear in Airteagal 119 agus seachas sin ní féidir é a dhiúltú ach amháin ar an bhforas dá dtagraítear in Airteagal 120, nó Airteagal 121(2) agus Airteagal 122(2). Glacfar an bhreith tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis an iarraidh a fháil. Maidir leis na cásanna a leagtar síos in Airteagal 123, ní mór d'údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, na ráthaíochtaí dá bhforáiltear ann a thabhairt.

Tabhairt suas nó eiseachadadh ina dhiaidh sin

1. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go bhfuil sé toimhdithe, i gcaidreamh le Ballstáit a bhfuil an fógra dá dtagraítear i mír 2 tugtha ag an Aontas thar a gceann, go bhfuil a toiliú tugtha go ndéanfaidh ceann amháin de na Ballstáit sin an duine a thug an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, suas ar dtús don Bhallstát sin ina dhiaidh sin de bhun barántas gabhála, a thabhairt suas do cheann eile de na Ballstáit sin de bhun barántas gabhála Eorpach arna eisiúint i leith ciona a rinneadh roimh thabhairt suas an duine sin, ach amháin go ndéanann an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach a mhalairt a shonrú ina chinneadh maidir leis an tabhairt suas i gcás faoi leith.
2. Féadfaidh an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go bhfuil sé toimhdithe, i gcás ina bhfuil an fógra dá dtagraítear i mír 1 tugtha ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhfuil toiliú na mBallstát sin tugtha go ndéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, duine a thug ceann amháin de na Ballstáit sin suas ar dtús don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de bhun barántas gabhála, a thabhairt suas do cheann eile de na Ballstáit sin ina dhiaidh sin de bhun barántas gabhála Eorpach arna eisiúint i leith ciona a rinneadh roimh thabhairt suas an duine, ach amháin go ndéanann údarás breithiúnach forghníomhaitheach an Bhallstáit a thug suas an duine don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar dtús a mhalairt a shonrú ina chinneadh maidir leis an tabhairt suas i gcás faoi leith.

3. In aon chás, féadfar duine a tugadh suas don Bhallstát eisiúna nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, de bhun barántas gabhála nó barántas gabhála Eorpach, gan toiliú an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaithigh, a thabhairt suas ina dhiaidh sin do Bhallstát seachas an Ballstát forghníomhaitheach nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de bhun barántas gabhála nó barántas gabhála Eorpach arna eisiúint i leith aon chion a rinneadh roimh é nó í a thabhairt suas sna cásanna seo a leanas:

- (a) bhí deis ag an duine iarrtha an Ballstát a ndearnadh é nó í a thabhairt suas dó a fhágáil nó Giobráltar a fhágáil, i gcás ina ndearnadh an duine sin a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ní dhearna sé nó sí amhlaidh laistigh de 45 lá ón lá ar scaoileadh saor go críochnaitheach é nó í, nó gur fhill an duine ar an mBallstát sin nó ar Ghiobráltar tar éis dó nó di é a fhágáil;
- (b) toilíonn an duine iarrtha go dtabharfar suas é nó í do Bhallstát seachas an Ballstát forghníomhaitheach nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de bhun barántas gabhála nó barántas gabhála Eorpach; ní mór an toiliú a thabhairt os comhair údaráis bhreithiúnacha inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, agus ní mór é a thaifeadadh i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar; ní mór an toiliú a tharraingt suas ar dhóigh a léireoidh go ndearna an duine lena mbaineann go deonach é agus go raibh sé nó sí lánfheasach ar na hiarmhairtí; chuige sin, beidh sé de cheart ag an duine iarrtha dlíodóir a fháil; agus
- (c) níl an duine iarrtha faoi réir riail na speisialtachta, i gcomhréir le pointe (a), (e), (f) nó (g) d'Airteagal 144(4).

4. Toileoidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach don tabhairt suas do Bhallstát eile nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir leis na rialacha seo a leanas:

- (a) ní mór an iarraidh ar thoiliú a chur isteach de réir Airteagal 126, mar aon leis an bhfaisnéis a leagtar amach in Airteagal 125(1) agus aistriúchán dá dtagraítear in Airteagal 125(3);
- (b) tabharfar an toiliú nuair atá an cion a ndearnadh an iarraidh ina leith ina ábhar do thabhairt suas i gcomhréir le forálacha an Chomhaontaithe seo;
- (c) glacfar an bhreith tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis an iarraidh a fháil; agus
- (d) diúltófar toiliú ar an bhforas dá dtagraítear in Airteagal 119 agus seachas sin ní féidir é a dhiúltú ach amháin ar an bhforas dá dtagraítear in Airteagal 120, Airteagal 121(2) agus Airteagal 122(2).

5. Maidir leis na cásanna dá dtagraítear in Airteagal 123, ní mór d'údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, na ráthaíochtaí dá bhforáiltear ann a thabhairt.

6. D'ainneoin mhíreanna 1 agus 2, ní dhéanfar duine a tugadh suas de bhun barántas gabhála a eiseachadadh chuig tríú tír ná a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe gan toiliú údarás inniúil an Bhallstáit a thug suas an duine nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, má thug sí suas an duine. Ní mór an toiliú sin a thabhairt i gcomhréir leis na Coinbhinsiúin atá ina gceangal ar an mBallstát sin nó ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, agus le dlí náisiúnta an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

Maoín a thabhairt ar láimh

1. Déanfaidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit fhorghníomhaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí forghníomhaitheach í, arna iarraidh sin don údarás breithiúnach eisiúna nó ar a thionscnamh féin, maoín a urghabháil agus a thabhairt ar láimh:

(a) a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil mar fhianaise; nó

(b) a fuair an duine iarrtha de dheasca an chiona.

2. Tabharfar ar láimh an mhaoín dá dtagraítear i mír 1 go fiú mura féidir an barántas gabhála a chur i gcrích de thairbhe bhás nó éalú an duine iarrtha.

3. Más maoín í an mhaoín dá dtagraítear i mír 1 a dhlífear a urghabháil nó a choigistiú sa Bhallstát forghníomhaitheach nó i nGiobráltar nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí forghníomhaitheach, féadfaidh údarás an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, má tá an mhaoín ag teastáil i ndáil le himeachtaí coiriúla atá ar feitheamh, í a choinneáil go sealadach nó í a thabhairt ar láimh don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, nó don Bhallstát eisiúna ar choinníoll go dtabharfar ar ais í.

4. Aon chearta a fhéadfaidh údaráis an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, nó tríú páirtithe a fháil sa mhaoín dá dtagraítear i mír 1, déanfar iad a chaomhnú. Nuair atá cearta den sórt sin ann, tabharfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, nó údaráis inniúla an Bhallstáit eisiúna an mhaoín ar ais gan mhuirear don Bhallstát fhorghníomhaitheach nó do Giobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí fhorghníomhaitheach, a luaithe a bheidh na himeachtaí coiriúla foirceanta.

AIRTEAGAL 147

Speansas

1. Speansais a thabhfófar sa Bhallstát fhorghníomhaitheach nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí fhorghníomhaitheach, de bharr barántas gabhála a fhorghníomhú, is iad údaráis an Bhallstáit fhorghníomhaithigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí fhorghníomhaitheach í, a iompróidh iad.
2. Is iad údaráis an Bhallstáit eisiúna nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí eisiúna í, a iompróidh gach speansas eile.

Ceangal le hionstraimí dlí eile

1. Gan dochar dá gcur i bhfeidhm sa chaidreamh idir na Ballstáit nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de pháirt amháin, agus tríú tíortha, den pháirt eile, ón dáta a thiocfaidh sí i bhfeidhm, gabhfaidh an Chaibidil seo ionad fhorálacha comhfhreagracha na gcoinbhinsiún seo a leanas is infheidhme i réimse an eiseachadta sa chaidreamh idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de pháirt amháin, agus na Ballstáit, den pháirt eile:

- (a) an Coinbhinsiún Eorpach um Eiseachadadh, arna dhéanamh i bPáras an 13 Nollaig 1957, agus na prótacail bhreise a ghabhann leis; agus
- (b) an Coinbhinsiún Eorpach chun Sceimhliú a Dhíchur a mhéid a bhaineann le heiseachadadh.

2. Sa chás dá dtagraítear in Airteagal 68(5), leanfaidh na Coinbhinsiúin dá dtagraítear i mír 1 d'fheidhm a bheith acu idir Ballstát a bhfuil fógra tugtha ina leith i gcomhréir le hAirteagal 68(5) agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go dtí go dtabharfaidh an tAontas, thar ceann an Bhallstáit sin, fógra don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine gur comhlíonadh na ceanglais bhunreachtúla ábhartha maidir leis an gCaibidil seo a chur i bhfeidhm sa Bhallstát sin.

3. I gcás ina bhfuil feidhm ag na Coinbhinsiúin dá dtagraítear i mír 1 maidir le críocha na mBallstát nó le críocha a bhfuil Ballstát freagrach as a gcaidreamh eachtrach nach bhfuil feidhm ag an gCaibidil seo maidir leo, leanfaidh na Coinbhinsiúin sin den chaidreamh atá idir na críocha sin agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a rialú.

AIRTEAGAL 149

Athbhreithniú ar fhógraí

Agus athbhreithniú comhpháirteach ar an gComhaontú seo á dhéanamh acu i gcomhréir le hAirteagal 330, déanfaidh na Páirtithe a machnamh freisin ar an ngá atá ann na fógraí a rinneadh faoi Airteagal 118(4), Airteagal 121(2) agus Airteagal 122(2) a choinneáil ar bun. I gcás nach ndéanfar na fógraí dá dtagraítear in Airteagal 122(2) a athnuachan, rachaidh siad in éag 4 bliana tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó ar dháta thabhairt i gcrích an athbhreithnithe chomhpháirtigh ar an gComhaontú seo i gcomhréir le hAirteagal 330, cibé acu is déanaí. Ní fhéadfar fógraí dá dtagraítear in Airteagal 122(2) a athnuachan ná a dhéanamh as an nua ach amháin le linn na dtrí mhí roimh chothrom lae ceithre bliana theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus, ina dhiaidh sin, gach cúig bliana ina dhiaidh sin, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 122(2) an tráth sin.

AIRTEAGAL 150

Barántais ghabhála leanúnacha i gcás dífheidhmiú

D'ainneoin Airteagail 66, 67 agus 334, beidh feidhm ag forálacha na Caibidle seo maidir le barántais ghabhála i gcás inar gabhadh an duine iarrtha roimh dhífheidhmiú na Caibidle seo chun barántas ghabhála a fhorghníomhú, gan beann ar an gcinneadh ón údarás forghníomhaitheach breithiúnach i dtaobh an gcoimeádfar an duine iarrtha faoi choinneáil nó an scaoilfear saor é go sealadach.

AIRTEAGAL 151

Cur i bhfeidhm maidir le barántais ghabhála Eorpacha atá ann cheana

Beidh feidhm ag an gCaibidil seo maidir le barántais ghabhála Eorpacha arna n-eisiúint i gcomhréir le Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle¹ ag údarais inniúla de chuid Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, roimh an 31 Nollaig 2020 i gcás nár gabhadh an duine iarrtha chun é a fhorghníomhú faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.

CAIBIDIL 6

CÚNAMH FRITHPHÁIRTEACH

AIRTEAGAL 152

Cuspóir

1. Is é is cuspóir don Chaibidil seo forlíonadh a dhéanamh ar na forálacha seo a leanas, agus a gcur i bhfeidhm a éascú, idir na Ballstáit, ar thaobh amháin, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an taobh eile:

(a) an Coinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach;

¹ Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mBarántas Gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit (IO CE L 190, 18.7.2002, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

- (b) an Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, arna dhéanamh in Strasbourg an 17 Márta 1978;
 - (c) an Dara Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, arna dhéanamh in Strasbourg an 8 Samhain 2001; agus
 - (d) an Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, arna dhéanamh i Vaileite an 19 Meán Fómhair 2025.
2. Tá an Chaibidil seo gan dochar d'fhorálacha Chaibidil 4 den Teideal seo, a bhfuil tosaíocht aici ar an gCaibidil seo.

AIRTEAGAL 153

Sainmhíniú ar údarás inniúil

Chun críocha na Caibidle seo, ciallaíonn ‘údarás inniúil’ aon údarás de chuid Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, atá inniúil chun iarrataí ar chúnamh frithpháirteach a sheoladh nó a fháil i gcomhréir le forálacha an Choinbhinsiúin Eorpaigh maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus a Phrótacail agus, i gcás inarb infheidhme, mar a shainíonn na Ballstáit nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, é ina ndearbhuithe faoi seach a dhírítear chuig Ard-Rúnaí Chomhairle na hEorpa. Áirítear freisin le ‘údarás inniúil’ comhlachtaí de chuid an Aontais faoina dtugtar fógra i gcomhréir le hAirteagal 68; maidir leis na comhlachtaí sin de chuid an Aontais, tá feidhm ag forálacha na Caibidle seo dá réir sin.

An fhoirm chun cúnamh frithpháirteach a iarraidh

1. Déanfar iarrataí ar chúnamh frithpháirteach trí úsáid a bhaint as an bhfoirm chaighdeánach a leagtar amach in Iarscríbhinn 15.
2. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine leasú a dhéanamh ar an bhfoirm in Iarscríbhinn 15 de réir mar is gá.
3. Glacfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine aon mhodhnú ar an bhfoirm in Iarscríbhinn 15 de réir mar is gá chun athruithe a rinneadh ar an bhfoirm le haghaidh iarrataí ar chúnamh frithpháirteach idir an Ríocht Aontaithe agus na Ballstáit faoin gComhaontú Trádála agus Comhair a léiriú.
4. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine foirm chaighdeánach a bhunú le haghaidh fógraí amhail iad siúd dá dtagraítear in Airteagal 3(2) den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine leasú a dhéanamh ar an bhfoirm chaighdeánach sin le haghaidh fógraí de réir mar is gá.

Coinníollacha maidir le cúnamh frithpháirteach a iarraidh

1. Ní fhéadfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a dhéanamh ach amháin más deimhin leis gur comhlíonadh na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) go bhfuil an iarraidh riachtanach agus comhréireach chun críoch na n-imeachtaí, agus cearta an duine atá faoi amhras nó atá cúisithe á gcur san áireamh; agus
 - (b) go bhféadfaí na bearta imscrúdaitheacha a léirítear san iarraidh a ordú faoi na coinníollacha céanna i gcás comhchosúil náisiúnta.
2. Féadfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, dul i gcomhairle leis an mBallstát iarrthach nó leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, má bhíonn údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, den tuairim nach bhfuil na coinníollacha i mír 1 á gcomhlíonadh. Tar éis an chomhairliúcháin, féadfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, cinneadh a dhéanamh an iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a aistarraingt.

Dul i muinín cineál eile birt imscrúdaithe

1. In aon chás inar féidir, déanfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a bhreithniú faoi dhul i muinín birt imscrúdaitheigh seachas an beart a luaitear san iarraidh ar chúnamh frithpháirteach, más ann do na dálaí seo a leanas:

- (a) maidir leis an mbeart imscrúdaitheach a luaitear san iarraidh, is beart é nach ann dó faoi dhlí an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í; nó
- (b) maidir leis an mbeart imscrúdaitheach a luaitear san iarraidh, ní bheadh fáil ar an mbeart sin i gcás comhchosúil náisiúnta.

2. Gan dochar don fhoras le haghaidh diúltú atá le fáil faoin gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus faoina Phrótacail, agus faoi Airteagal 158, níl feidhm ag mír 1 den Airteagal seo maidir leis na bearta imscrúdaitheacha seo a leanas, a bheidh ar fáil i gcónaí faoi dhlí an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í:

- (a) faisnéis a fháil atá i mbunachair sonraí de chuid na bpóilíní nó de chuid údarás breithiúnach a bhfuil rochtain ag údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, orthu i gcreat imeachtaí coiriúla;

- (b) finné, saineolaí, íospartach, duine atá faoi amhras nó atá cúisithe nó tríú páirtí a éisteacht sa Bhallstát iarrtha nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha;
- (c) aon bheart imscrúdaitheach neamh-chomhéigineach mar a shainmhínítear faoi dhlí an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í; agus
- (d) céannacht daoine a bhfuil seilbh acu, trí shíntiús, ar uimhir ghutháin shonraithe nó ar sheoladh IP.

3. Féadfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, dul ar iontaoibh birt imscrúdaitheach seachas an beart a luaitear san iarraidh ar chúnamh frithpháirteach i gcás ina ngnóthófar leis an mbeart imscrúdaitheach a roghnaigh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an toradh céanna trí mhodhanna nach bhfuil chomh hionrach céanna leis an mbeart imscrúdaitheach a léirítear san iarraidh.

4. Nuair a chinnfidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, dul ar iontaoibh birt seachas an beart a léirítear san iarraidh ar chúnamh frithpháirteach dá dtagraítear i mír 1 nó 3, cuirfidh sé údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh ar an eolas ar dtús agus féadfaidh an t-údarás sin cinneadh a dhéanamh an iarraidh a aistarraingt nó a fhorlíonadh.

5. Maidir leis an mbeart imscrúdaitheach a luaitear san iarraidh, más amhlaidh nach ann don bheart sin faoi dhlí an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó más amhlaidh nach mbeadh sé ar fáil i gcás comhchosúil náisiúnta, agus más amhlaidh nach bhfuil aon bheart imscrúdaitheach eile ann lena bhfaighfí an toradh céanna a gheofaí leis an mbeart imscrúdaitheach a iarraidh, cuirfidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh ar an eolas faoi nach bhfuil sé indéanta an cúnamh a iarraidh a chur ar fáil.

AIRTEAGAL 157

Oibleagáid eolas a thabhairt

Cuirfidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh ar an eolas láithreach, trí mheán ar bith agus gan moill mhíchuí:

- (a) más dodhéanta an iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a fhorghníomhú toisc an iarraidh a bheith neamhiomlán, nó toisc í a bheith mícheart ar dhóigh fhollasach; nó

- (b) más rud é, in imeacht fhorghníomhú na hiarrata ar chúnamh frithpháirteach, agus gan tuilleadh fiosruithe a dhéanamh, go measfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, go bhféadfadh sé gurbh iomchuí bearta imscrúdaitheacha a dhéanamh nach raibh beartaithe i dtús báire, nó nárbh fhéidir a shonrú nuair a rinneadh an iarraidh ar chúnamh frithpháirteach, chun a chur ar chumas údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh gníomhaíocht bhreise a dhéanamh sa chás sonrach.

AIRTEAGAL 158

Ne bis in idem

De bhreis ar an bhforas le haghaidh diúltú dá bhforáiltear faoin gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus ina Phrótacail, féadfar cúnamh frithpháirteach a dhiúltú ar an bhforas gur thug, maidir leis an duine ar iarraidh an cúnamh ina leith agus atá faoi réir imscrúduithe coiriúla, ionchúiseamh nó imeachtaí eile, lena n-áirítear imeachtaí breithiúnacha, sa Bhallstát iarrthach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, gur thug údarais de chuid na Ríochta Aontaithe, de chuid na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó de chuid Ballstáit, de réir mar a bheidh, breithiúnas críochnaitheach ar an duine sin i leith na ngníomhartha céanna, ar choinníoll, má gearradh pionós, go ndearnadh an pionós sin a fhorfheidhmiú, go bhfuil sé á fhorfheidhmiú nó nach féidir é a fhorfheidhmiú a thuilleadh, de réir mar a bheidh, faoi dhlí na Ríochta Aontaithe, na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó an Bhallstáit ina bhfuil pianbhreith á cur ar an duine.

Teorainneacha ama

1. Déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an cinneadh maidir leis an iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a fhorghníomhú a luaithe is féidir agus in aon chás tráth nach déanaí ná 45 lá tar éis í a fháil, agus cuirfidh sé an méid sin in iúl d'údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh.
2. Déanfar iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a fhorghníomhú a luaithe is féidir agus ar aon chás tráth nach déanaí ná 90 lá tar éis an chinnidh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo nó tar éis an comhairliúchán dá dtagraítear in Airteagal 155(2) a dhéanamh.
3. I gcás ina mbeidh sé luaite san iarraidh ar chúnamh frithpháirteach, de dheasca spriocdhátáí nós imeachta, thromchúis an chiona nó imthosca fíorphráinne eile, go bhfuil gá le sprioc-am níos giorra ná na sprioc-amanna dá bhforáiltear i mír 1 nó 2, nó ina bhfuil sé luaite san iarraidh nach mór an beart cúnaimh fhrithpháirtigh a dhéanamh ar dháta faoi leith, cuirfidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an ceanglas sin i gcuntas a oiread is féidir.

4. I gcás inarb infheidhme, má iarrfar cúnamh frithpháirteach chun bearta sealadacha a dhéanamh de bhun Airteagal 24 den Dara Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, déanfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an cinneadh maidir leis an mbeart sealadach a chinneadh, agus a chur in iúl d'údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh, a luaithe is féidir tar éis dó an iarraidh a fháil. Sula gcuirfear i leataobh aon bheart sealadach arna ghlacadh de bhun an Airteagail seo, tabharfaidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an deis d'údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh, nuair is féidir, a chúiseanna a chur i láthair i bhfabhar leanúint leis an mbeart.

5. I gcás sonrach, nach féidir an teorainn ama a leagtar amach i mír 1 nó 2, nó an teorainn ama nó an dáta sonrach dá dtagraítear i mír 3 a chomhlíonadh, nó ina gcuirfear moill ar an gcinneadh maidir le bearta sealadacha a dhéanamh i gcomhréir le mír 4, cuirfidh údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, údarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh, ar an eolas gan mhoill trí aon mhodh, agus tabharfaidh sé na cúiseanna leis an moill agus rachaidh sé i gcomhairle le húdarás inniúil na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh, maidir leis an uainiú iomchuí chun an iarraidh ar chúnamh frithpháirteach a fhorghníomhú.

6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá tosaíocht ag forálacha an Airteagail seo ar Airteagal 6 den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach.

Iarrataí ar chúnamh frithpháirteach a tharchur

1. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) den Chomhaontú seo ach amháin maidir le tarchur tosaigh na n-iarrataí ar chúnamh frithpháirteach agus maidir le tarchur tosaigh na gcumarsáidí a bhaineann le faisnéis agus fógraí spontáineacha dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 4 den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, a tharchuirfear i gcomhréir le hAirteagal 6(1) den Chomhaontú seo agus le forálacha faoi seach an Choinbhinsiúin Eorpaigh maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus a Phrótacail.

2. Sa bhreis ar na bealaí cumarsáide dá bhforáiltear faoin gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus a Phrótacail, má dhéantar foráil maidir le tarchur díreach, faoina bhforálacha faoi seach, le haghaidh iarrataí ar chúnamh frithpháirteach, agus cumarsáidí a bhaineann le faisnéis agus fógraí spontáineacha dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 4 den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, féadfaidh ionchúisitheoirí poiblí sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, iad sin a tharchur go díreach chuig údaráis inniúla na mBallstát freisin. Beidh feidhm ag Airteagal 6(1) den Chomhaontú seo maidir le tarchur tosaigh na n-iarrataí sin ar chúnamh frithpháirteach, agus maidir le tarchur tosaigh na gcumarsáidí sin a bhaineann le faisnéis agus fógraí spontáineacha dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 4 den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach a dhéanann ionchúisitheoirí poiblí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

3. Sa bhreis ar na bealaí cumarsáide dá bhforáiltear faoin gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach agus a Phrótacail, i gcásanna práinneacha nó i gcás inar gá d'údaráis inniúla dhá Bhallstát nó níos mó agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nósanna imeachta um chomhar breithiúnach a chomhordú, féadfar aon iarraidh ar chúnamh frithpháirteach, mar aon le faisnéis spontáineach, nó an fógra dá dtagraítear in Airteagail 3 agus 4 den Tríú Prótacal Breise a ghabhann leis an gCoinbhinsiún Eorpach maidir le Cúnamh Frithpháirteach, agus de mhaolú ar mhír 1 den Airteagal seo, a tharchur trí Europol nó trí Eurojust i gcomhréir leis na forálacha i gCaibidlí an Chomhaontaithe seo faoi seach.

AIRTEAGAL 161

Foirne Comhpháirteacha Imscrúdaithe

I gcás ina mbunóidh údaráis inniúla na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, Foireann Chomhpháirteach um Imscrúdú, rialófar an caidreamh idir na Ballstáit san Fhoireann Chomhpháirteach um Imscrúdú le dlí an Aontais, d'ainneoin an bhunúis dlí dá dtagraítear sa chomhaontú maidir le Foireann Chomhpháirteach um Imscrúdú a bhunú.

CAIBIDIL 7

REO AGUS COIGISTIÚ

AIRTEAGAL 162

Cuspóirí agus prionsabail an chomhair

1. Is é is cuspóir don Chaibidil seo foráil a dhéanamh maidir le comhar idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar thaobh amháin, agus na Ballstáit, ar an taobh eile, a mhéid is féidir chun críoch imscrúduithe agus imeachtaí arb é is aidhm dóibh maoin a reo d'fhonn í a choigistiú ina dhiaidh sin agus chun críocha imscrúduithe agus imeachtaí arb é is aidhm dóibh maoin a choigistiú faoi chuimsiú imeachtaí in ábhair choiriúla. Ní chuireann sé sin bac ar chomhar eile de bhun Airteagal 171(5) agus (6). Chomh maith leis sin, déantar foráil sa Chaibidil seo maidir le comhar le comhlachtaí de chuid an Aontais arna n-ainmniú ag an Aontas chun críocha na Caibidle seo.
2. Comhlíonfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit, faoi na coinníollacha dá bhforáiltear sa Chaibidil seo, iarrataí ó Bhallstát nó ón Ríocht Aontaithe i ndáil le Giobráltar:
 - (a) maidir le míreanna sonracha maoine a choigistiú, agus maidir le coigistiú a dhéanamh ar fháltais arb é atá iontu ceanglas suim airgid a íoc ar comhréir le luach na bhfáltas;
 - (b) maidir le cúnamh imscrúdaitheach agus bearta sealadacha d'fhonn ceachtar den dá chineál coigistíochta dá dtagraítear i bpointe (a) a dhéanamh.

3. Déanfar bearta cúnamh imscrúdaithe agus bearta sealadacha arna lorg faoi phointe (b) de mhír 2 a chur i gcrích de réir mar a cheadaíonn dlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, agus i gcomhréir leis an dlí sin. I gcás ina sonrófar san iarraidh a bhainfidh le ceann de na bearta sin foirmiúlachtaí nó nósanna imeachta is gá faoi dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, fiú más foirmiúlachtaí nó nósanna iad nach bhfuil an Ballstát iarrtha ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ina dtaithí, comhlíonfaidh an t-údarás iarrtha na hiarrataí sin a mhéid nach bhfuil an ghníomhaíocht atá á lorg bunoscionn le prionsabail bhunúsacha a dhlí náisiúnta.
4. Áiritheoidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, go dtabharfar an tosaíocht chéanna do na hiarrataí ó Bhallstát eile nó ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, maidir le fáлтаis agus ionstraimeachtaí a shainaithint, a rianú, a reo nó a urghabháil, is é sin an tosaíocht a thugtar faoi chuimsiú nósanna imeachta náisiúnta.
5. Nuair a bheidh coigistiú, cúnamh imscrúdaitheach agus bearta sealadacha á n-iarraidh ag an mBallstát iarrthach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, chun críoch coigistíochta, áiritheoidh sé nó sí go ndéanfar prionsabail an riachtanais agus na comhréireachta a urramú.

6. Beidh feidhm ag forálacha na Caibidle seo in ionad na gCaibidlí maidir le ‘comhar idirnáisiúnta’ de Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa um Sciúradh, Cuardach, Urghabháil agus Coigistiú na bhFáltas ó Choireacht agus um Maoiniú Sceimhlitheoireachta, a rinneadh i Vársá an 16 Bealtaine 2005 (‘Coinbhinsiún 2005’), agus in ionad an Choinbhinsiúin um Sciúradh, Cuardach, Urghabháil agus Coigistiú na bhFáltas ó Choireacht, arna dhéanamh in Strasbourg an 8 Samhain 1990 (‘Coinbhinsiún 1990’). Cuirfear Airteagal 163 den Chomhaontú seo in ionad na sainmhínithe comhfhreagracha in Airteagal 1 de Choinbhinsiún 2005 agus in Airteagal 1 de Choinbhinsiún 1990. Ní dhéanann forálacha na Caibidle seo difear d’oibleagáidí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ná na mBallstát faoi na forálacha eile de Choinbhinsiún 2005 agus de Choinbhinsiún 1990.

AIRTEAGAL 163

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘coigistiú’ pionós nó beart arna ordú ag cúirt tar éis imeachtaí i ndáil le cion coiriúil nó cionta coiriúla, arb é is toradh orthu maoín a bhaint go buan;
- (b) ciallaíonn ‘reo’ nó ‘urghabháil’ aistriú, scriosadh, tiontú, diúscairt nó gluaiseacht maoine a thoirmeasc go sealadach nó coimeád maoine nó rialú maoine a ghlacadh go sealadach ar bhonn ordaithe arna eisiúint ag cúirt nó ag údarás inniúil eile;
- (c) ciallaíonn ‘ionstraimeachtaí’ aon mhaoín a úsáidtear, nó a bhfuil sé beartaithe í a úsáid, go hiomlán nó go páirteach, chun cion coiriúil nó cionta coiriúla a dhéanamh;

- (d) ciallaíonn ‘údarás breithiúnach’ údarás arb é atá ann, faoin dlí náisiúnta, breitheamh, cúirt nó ionchúisitheoir poiblí; ní mheastar ionchúisitheoir poiblí a bheith ina údarás breithiúnach ach amháin a mhéid a fhoráiltear, sa dlí náisiúnta, é a bheith amhlaidh;
- (e) ciallaíonn ‘fáltais’ aon sochar eacnamaíoch a fhaightear ó chionta coiriúla nó a fhaightear go díreach nó go neamhdhíreach ó chionta coiriúla, nó méid airgid atá coibhéiseach leis an sochar eacnamaíoch sin; féadfaidh sé gurb é a bheadh iontu aon mhaoín mar a shainmhínítear san Airteagal seo;
- (f) ciallaíonn ‘maoin’ aon sórt maoine, bíodh sí corprach nó neamhchorprach, inchorraithe nó dochorraithe, agus doiciméid nó ionstraimí dlí lena bhfianaítear teideal ar mhaoín den sórt sin nó leas inti, a mheasann an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, a bheith:
- (i) ina fáltais ó chion coiriúil, nó a chomhionann, cibé acu is é sin luach iomlán na bhfáltas sin nó cuid den luach sin;
 - (ii) ina hionstraimeachtaí ciona choiriúil, nó luach ionstraimeachtaí den sórt sin;
 - (iii) faoi réir coigistíochta faoi aon fhoráil eile a bhaineann le cumhachtaí coigistíochta faoi dhlí an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, tar éis imeachtaí i ndáil le cion coiriúil, ar a n-áirítear coigistiú tríú páirtí, coigistiú leathnaithe agus coigistiú gan ciontú críochnaitheach.

AIRTEAGAL 164

An oibleagáid cúnamh a thabhairt

Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit dá chéile, arna iarraidh sin dóibh, an beart cúnamh is leithne is féidir chun ionstraimeachtaí, fáiltais agus maoin eile atá inchoigistithe a shainaithint agus a rianú. Áireofar ar an gcúnamh sin aon bheart lena soláthrófar agus lena n-áiritheofar fianaise maidir leis hionstraimeachtaí sin a bheith ann, maidir le hionad nó aistriú na n-ionstraimeachtaí sin, nó maidir lena gcineál, lena stádas dlíthiúil nó lena luach.

AIRTEAGAL 165

Iarrataí maidir le faisnéis ar chuntais bhainc agus ar thaisceadáin

1. Déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, faoi na coinníollacha a leagtar amach san Airteagal seo, na bearta is gá chun a chinneadh, mar fhreagra ar iarraidh arna seoladh ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó ag Ballstát, an bhfuil ag duine nádúrtha nó dlítheanach is ábhar d'imscrúdú coiriúil, nó an bhfuil faoi rialú ag an duine nádúrtha nó dlítheanach sin, cuntas amháin nó níos mó, de chineál ar bith, in aon bhanc atá lonnaithe i gcríoch an Bhallstáit sin nó i nGiobráltar agus, má chinneann sé nó sí go bhfuil, cuirfidh sé nó sí mionsonraí na gcuntas a shainaithin sé nó sí ar fáil. Beidh san áireamh sna mionsonraí sin go háirithe ainm shealbhóir an chuntais custaiméara agus an uimhir IBAN, agus, i gcás taisceadán, ainm an léasaí nó uimhir aitheantais uathúil.
2. Ní bheidh feidhm ag an oibleagáid a leagtar amach i mír 1 ach amháin a mhéid a bheidh an fhaisnéis i seilbh an bhainc a bhfuil an cuntas á choimeád aige.

3. De bhreis ar cheanglais Airteagal 186, déanfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, an méid seo a leanas san iarraidh:

- (a) a lua cén fáth a measann sé nó sí gur dócha luach substaintiúil, chun críocha an imscrúdaithe choiriúil ar an gcion, a bheith san fhaisnéis a iarradh;
- (b) a chur in iúl cé na forais ar a dtuairimíonn sé nó sí go bhfuil an cuntas i seilbh bainc sa Bhallstát iarrtha nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha, agus a shonrú, a mhéid is féidir, cé na bainc agus na cuntais a d'fhéadfadh a bheith i gceist; agus
- (c) aon fhaisnéis bhreise atá ar fáil dó a sholáthar ar faisnéis í a dhéanfaidh éascaíocht d'fhorghníomhú na hiarrata.

4. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go leathnófar an tAirteagal seo chuig cuntais i seilbh institiúidí airgeadais nach bainc iad. Féadfar na fógraí sin a dhéanamh faoi réir phrionsabal na cómhálartachta.

AIRTEAGAL 166

Iarrataí maidir le faisnéis faoi idirbhearta baincéireachta

1. Arna iarraidh sin do Bhallstát eile nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cuirfidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ar fáil na sonraí i dtaobh cuntais bainc shonraithe agus oibríochtaí baincéireachta a rinneadh le linn tréimhse shonraithe trí chuntas amháin nó níos mó arna sonrú san iarraidh, lena n-áirítear sonraí aon chuntas seolta nó aon chuntas fála.

2. Ní bheidh feidhm ag an oibleagáid a leagtar amach i mír 1 ach amháin a mhéid a bheidh an fhaisnéis i seilbh an bhainc a bhfuil an cuntas á choimeád aige.
3. De bhreis ar cheanglais Airteagal 186, cuirfidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, in iúl san iarraidh uaidh nó uaithi cén fáth a measann sé nó sí go bhfuil an fhaisnéis a iarradh ábhartha chun críocha an imscrúdaithe choiriúil maidir leis an gcion.
4. Maidir le forghníomhú iarrata den sórt sin, feadfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a chinneadh go mbeidh an forghníomhú sin faoi réir chomhlíonadh na gcoinníollacha céanna atá i bhfeidhm aige nó aici maidir le hiarrataí ar chuardach agus ar urghabháil.
5. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go leathnófar an tAirteagal seo chuig cuntais i seilbh institiúidí airgeadais nach baine iad. Féadfar na fógraí sin a dhéanamh faoi réir phrionsabal na cómhálartachta.

Iarrataí maidir le faireachán a dhéanamh ar idirbhearta baincéireachta

1. Áiritheoidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, go bhféadfaidh sé nó sí, ar iarraidh ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó ó Bhallstát, faireachán a dhéanamh, le linn tréimhse shonraithe, ar na hoibríochtaí baincéireachta atá á gcur i gcrích trí chuntas amháin nó níos mó a bheidh sonraithe san iarraidh agus torthaí an fhaireacháin sin a chur in iúl don Bhallstát iarrthach nó don Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í.
2. De bhreis ar cheanglais Airteagal 186, cuirfidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, in iúl san iarraidh uaidh nó uaithi cén fáth a measann sé nó sí go bhfuil an fhaisnéis a iarradh ábhartha chun críocha an imscrúdaithe choiriúil maidir leis an gcion.
3. Is iad údaráis inniúla an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a dhéanfaidh an cinneadh faireachán a dhéanamh i ngach cás ar leith, i gcomhréir lena dhlí nó lena dlí náisiúnta.
4. Comhaontófar na sonraí praiticiúla maidir leis an bhfaireachán idir an Ballstát iarrthach nó an Ballstát iarrtha agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, mar ghníomhaí iarrtha nó iarrthach, de réir mar a bheidh.

5. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine go leathnófar an tAirteagal seo chuig cuntais i seilbh institiúidí airgeadais nach baine iad. Féadfar na fógraí sin a dhéanamh faoi réir phrionsabal na cómhálartachta.

AIRTEAGAL 168

Faisnéis spontáineach

Gan dochar dá (h)imscrúduithe nó dá (h)imeachtaí féin, féadfaidh Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gan aon iarraidh roimh ré, faisnéis faoi ionstraimeachtaí, faoi fháltais agus faoi mhaoin eile atá inchoigistithe a chur ar aghaidh chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó chuig Ballstát, i gcás ina measann sé nó sí go bhféadfadh nochtadh na faisnéise sin cabhrú leis an mBallstát is faighteoir nó leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí is faighteoir í, i dtionscnamh nó i ndéanamh imscrúduithe nó imeachtaí nó go bhféadfadh sé go dtiocfadh de bharr an nochtadh sin iarraidh ón mBallstát sin nó ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoin gCaibidil seo.

An oibleagáid bearta sealadacha a dhéanamh

1. Ar iarraidh ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó ó Bhallstát a thionscain imscrúdú coiriúil nó imeachtaí coiriúla, nó imscrúdú nó imeachtaí chun críoch coigistíochta, glacfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, na bearta sealadacha is gá, amhail reo nó urghabháil, chun aon déileáil i maoin, aistriú nó diúscairt maoin a chosc a d'fhéadfadh a bheith, tráth is déanaí, ina hábhar d'iarraidh ar choigistiú nó a d'fhéadfadh an iarraidh a chomhlíonadh.
2. Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a fuair iarraidh ar choigistiú de bhun Airteagal 171, déanfaidh sé nó sí na bearta dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a ghlacadh, má iarrtar sin air nó uirthi, maidir le haon mhaoín is ábhar don iarraidh nó a d'fhéadfadh an iarraidh a chomhlíonadh.
3. I gcás ina bhfaighfear iarraidh faoin Airteagal seo, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, gach beart is gá chun an iarraidh a chomhlíonadh gan mhoill agus leis an luas agus leis an tosaíocht a thabharfaí do chás náisiúnta comhchosúil agus seolfaidh sé nó sí deimhniú chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó chuig an mBallstát iarrthach gan mhoill agus ar mhodh lena gcuirtear taifead i scríbhinn ar fáil.

4. I gcás ina sonrúidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, gur gá reo a dhéanamh láithreach ós rud é go bhfuil forais dhlisteanacha ann lena chreidiúint go ndéanfar an mhaoín atá i gceist a aistriú nó a scriosadh láithreach, déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha gach beart is gá chun an iarraidh a chomhlíonadh laistigh de 96 uair an chloig tar éis an iarraidh a fháil agus seolfaidh sé nó sí deimhniú chuig an mBallstát iarrthach nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ar mhodh lena gcuirtear taifead i scríbhinn ar fáil agus gan mhoill.

5. I gcás nach mbeidh an Ballstát iarrtha ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, in ann na teorainneacha ama faoi mhír 4 a chomhlíonadh, cuirfidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Ballstát iarrthach ar an eolas láithreach, agus rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó leis an mBallstát iarrthach maidir leis na chéad chéimeanna eile is iomchuí.

6. In aon chás ina rachaidh na teorainneacha ama faoi mhír 4 in éag, ní chuirfidh sé sin ar ceal na ceanglais a chuirtear ar an mBallstát iarrtha ná ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, leis an Airteagal seo.

AIRTEAGAL 170

Bearta sealadacha a fhorghníomhú

1. Tar éis dó nó di na bearta sealadacha arna n-iarraidh i gcomhréir le hAirteagal 169(1) a fhorghníomhú, déanfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, a sholáthar don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó don Bhallstát iarrthach, go spontáineach agus a luaithe is féidir, gach faisnéis arbh fhéidir a theacht di go gceisteofaí nó go modhnófaí méid na mbeart sin. Soláthróidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, freisin gan mhoill an fhaisnéis chomhlántach uile a theastóidh ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó ón mBallstát iarrthach agus a bhfuil gá léi le haghaidh chur chun feidhme na mbeart sealadach agus le haghaidh bearta leantacha maidir leis na bearta sealadacha.
2. Sula gcuirfear i leataobh aon bheart sealadach arna ghlacadh de bhun Airteagal 169, tabharfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, deis don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó don Bhallstát iarrthach, nuair is féidir, na cúiseanna atá aige nó aici a chur i láthair i bhfabhar leanúint leis an mbeart.

An oibleagáid coigistiú a dhéanamh

1. Má fhaigheann Ballstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, iarraidh ar choigistiú a dhéanamh ar mhaoín atá suite ar chríoch an Bhallstáit sin nó i nGiobráltar agus, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha, déanfaidh sé nó sí an méid seo a leanas:
 - (a) ordú coigistíochta arna dhéanamh ag cúirt sa Bhallstát iarrthach nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrthach, i ndáil leis an maoín sin a fhorghníomhú; nó
 - (b) an iarraidh a chur faoi bhráid a údarás inniúil chun ordú coigistíochta a fháil agus, má dheonaítear ordú, an t-ordú a fhorfheidhmiú.
2. Chun críocha phointe (b) de mhír 1, beidh inniúlacht ag na Ballstáit nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aon uair is gá, imeachtaí coigistíochta a thionscnamh faoina ndlí náisiúnta féin.
3. Tá feidhm ag mír 1 freisin maidir le coigistiú arb éard atá ann ceanglas maidir le suim airgid a íoc atá comhfhreagrach le luach na bhfáltas, má tá maoín ar féidir an coigistiú a fhorghníomhú ina leith lonnaithe i gcríoch de chuid an Bhallstáit iarrthaigh nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha. I gcásanna den sórt sin, agus coigistiú á fhorfheidhmiú ag an mBallstát iarrtha nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, de bhun mhír 1, déanfaidh sé nó sí, mura bhfaighfear íocaíocht, an t-éileamh a réadú le haon mhaoín a bheidh ar fáil chun na críche sin.

4. Má bhaineann iarraidh ar choigistiú le mír shonrach mhaoine, féadfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha, comhaontú a dhéanamh go bhféadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha an coigistiú a fhorfheidhmiú i bhfoirm ceanglais go n-íocfar suim airgid atá comhfhreagrach le luach na maoine.

5. Comhoibreoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit a mhéid is féidir faoina ndlí náisiúnta le Ballstát nó leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a iarrfaidh air nó uirthi bearta a fhorghníomhú ar coibhéiseach iad le coigistiú maoine, i gcas nár eisíodh an iarraidh faoi chuimsiú imeachtaí in ábhair choiriúla, a mhéid a ordóidh údarás breithiúnach de chuid an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, na bearta sin i ndáil le cion coiriúil, ar choinníoll gur suíodh gur fáltais is ea an mhaoin nó gurb é atá inti:

- (a) maoin eile í a gnóthaíodh trí chlaohlú nó trí thiontú na bhfáltas;
- (b) maoin a fuarthas ó fhoinsí dlisteanacha, más rud é go ndearnadh fáltais a chumasc, go hiomlán nó go páirteach, leis an maoin sin, suas go dtí luach measúnaithe na bhfáltas a cumascadh; nó
- (c) ioncam nó sochar eile a díorthaíodh ó na fáltais, ó mhaoin a ndearnadh fáltais ó choireacht a chlaohlú nó a chomhshó inti nó ó mhaoin lenar tiomsaíodh fáltais ó choireacht, suas go dtí luach measúnaithe na bhfáltas cumaiscthe, ar an modh céanna agus a mhéid céanna le fáltais.

6. Áirítear ar na bearta dá dtagraítear i mír 5 bearta lena gceadaítear maoin agus sócmhainní a urghabháil, a choinneáil agus a fhorghéilleadh trí bhíthin iarratais chuig cúirteanna sibhialta.

7. Déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an cinneadh maidir le forghníomhú an ordaithe coigistíochta gan mhoill, agus, gan dochar do mhír 8 den Airteagal seo, tráth nach déanaí ná 45 lá tar éis dó nó di an iarraidh a fháil. Seolfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, deimhniú chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó chuig an mBallstát iarrthach ar mhodh lena gcuirtear taifead i scríbhinn ar fáil agus déanfaidh sé nó sí amhlaidh gan mhoill. Murab ann d'fhoras chun an t-ordú a chur siar faoi Airteagal 178, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, na bearta nithiúla is gá chun an t-ordú coigistíochta a fhorghníomhú gan mhoill agus déanfaidh sé nó sí amhlaidh le luas agus le tosaíocht a bheidh inchurtha, ar a laghad, leis an luas agus leis an tosaíocht lena ndéanfaí forghníomhú ar chás náisiúnta de chineál comhchosúil.

8. I gcás nach mbeidh an Ballstát iarrtha ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, in ann an teorainn ama faoi mhír 7 a chomhlíonadh, cuirfidh sé nó sí an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Ballstát iarrthach ar an eolas láithreach, agus rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó leis an mBallstát iarrthach maidir leis na chéad chéimeanna eile is iomchuí.

9. In aon chás ina rachaidh an teorainn ama faoi mhír 7 in éag, ní chuirfidh sé sin ar ceal na ceanglais a chuirtear ar an mBallstát iarrtha ná ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, leis an Airteagal seo.

AIRTEAGAL 172

Coigistiú a fhorghníomhú

1. Is le dlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a rialófar na nósanna imeachta maidir le coigistiú faoi Airteagal 171 a fháil agus maidir le fhorghníomhú an choigistithe sin.
2. Beidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, faoi cheangal ag na cinntí maidir leis na fíorais a mhéid a bheidh siad luaite i gciontú nó i gcinneadh breithiúnach arna eisiúint ag cúirt sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó sa Bhallstát iarrthach nó a mhéid a bheidh an ciontú nó an cinneadh breithiúnach sin bunaithe go hintuigthe orthu.
3. Más éard atá sa choigistiú an ceanglas suim airgid a íoc, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an tsuim sin a chomhshó ina airgeadra nó ina hairgeadra faoi seach de réir an ráta malairte a bheidh i bhfeidhm tráth a dhéanfar an cinneadh an coigistiú a fhorghníomhú.

Maoín choigistithe

1. Faoi réir mhíreanna 2 agus 3 den Airteagal seo, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, maoín arna coigistiú de bhun Airteagail 171 agus 172 a dhiúscairt i gcomhréir lena dhlí nó dlí náisiúnta agus lena nósanna imeachta riaracháin náisiúnta.
2. Aon uair a ghníomhóidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ar iarraidh ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó ó Bhallstát de bhun Airteagal 171, déanfaidh sé nó sí a mheas agus tabharfaidh sé nó sí tosaíocht i ndáil leis sin, a mhéid a cheadaítear faoina dhlí nó faoina dlí náisiúnta agus má iarrtar amhlaidh, an bhféadfaí an mhaoín choigistithe a thabhairt ar ais don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó don Bhallstát iarrthach ionas gur féidir leis nó léi cúiteamh a thabhairt d'íospartaigh na coire nó an mhaoín sin a thabhairt ar ais dá húinéirí dlisteanacha.
3. I gcás ina ngníomhóidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ar iarraidh arna déanamh ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó ag Ballstát eile de bhun Airteagal 171, agus tar éis dó nó di ceart íospartaigh chun aisíochta nó chun cúitimh maoine a chur san áireamh de bhun mhír 2 den Airteagal seo, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an t-airgead a fuarthas mar thoradh ar fhorghníomhú ordaithe coigistíochta a dhiúscairt mar a leanas:
 - (a) más cothrom le EUR 10 000, nó más lú ná EUR 10 000 an méid, fabhróidh an méid chuig an mBallstát iarrtha nó chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í; nó

(b) más mó ná EUR 10 000 an méid, aistreoidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, 50 % den mhéid a gnóthaíodh chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó chuig an mBallstát iarrthach.

4. D'ainneoin mhír 3, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit, ar bhonn cás ar chás, breithniú speisialta a dhéanamh i dtaca le comhaontuithe nó comhshocruithe eile den sórt sin a thabhairt i gcrích maidir le maoin a dhiúscairt de réir mar is iomchuí leo.

AIRTEAGAL 174

An ceart chun forghníomhú a dhéanamh, agus uasmhéid an choigistithe

1. Ní dhéanann iarraidh ar choigistiú arna déanamh faoi Airteagal 171 difear don cheart atá ag an mBallstát iarrthach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, an t-ordú coigistíochta a fhorfheidhmiú é nó í féin.

2. Ní léireofar aon ní sa Chaibidil seo mar ní a cheadódh luach iomlán an choigistithe a bheith níos mó ná méid na suime airgid arna shonrú san ordú coigistíochta. Má fheictear do Bhallstát nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhféadfadh sé sin tarlú, rachaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit lena mbaineann i gcomhairle le chéile chun éifeacht den sórt sin a sheachaint.

AIRTEAGAL 175

Príosúnú i gcás mainneachtana

Mar thoradh ar iarraidh faoi Airteagal 171, ní fhorchuirfidh an Ballstát iarrtha ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, príosúnú i cás mainneachtana ná ní fhorchuirfidh sé nó sí aon bheart eile a chuirfeadh srian ar shaoirse duine, gan toiliú na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ná toiliú an Bhallstáit iarrthaigh.

AIRTEAGAL 176

Foras le haghaidh diúltú

1. Féadfar comhar faoin gCaibidil seo a dhiúltú más rud é:
 - (a) go measann an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, go mbeadh forghníomhú na hiarrata bunoscionn leis an bprionsabal *ne bis in idem*; nó
 - (b) nach cion faoi dhlí náisiúnta an Bhallstát iarrtha ná na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, é an cion lena mbaineann an iarraidh agus gur laistigh dá dhlínse nó dá dlínse a rinneadh an cion; mar sin féin, níl feidhm ag an bhforas diúltaithe sin maidir le comhar faoi Airteagail 164 go 168 ach amháin a mhéid a bheidh gníomhaíocht atá comhéigneach ag baint leis an gcúnamh a iarrtar.

2. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine nach gcuirfear i bhfeidhm, ar bhonn cómhálartachta, coinníoll na coiriúlachta dúbailte dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 1 den Airteagal seo ar choinníoll gurb é atá sa chion is siocair leis an iarraidh:

- (a) ceann de na cionta a liostaítear in Airteagal 118(5), mar a shainmhínítear le dlí an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í; agus
- (b) cion atá inphionóis sa Bhallstát iarrthach nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, le pianbhreith choimeádta nó le hordú coinneála ar feadh uastréimhse trí bliana ar a laghad.

3. Comhar faoi Airteagail 164 go 168, a mhéid a bheidh gníomhaíocht atá comhéigineach ag baint leis an gcúnamh atá á lorg, agus faoi Airteagail 169 agus 170, féadfar cúnamh den sórt sin a dhiúltú freisin más rud é gur bearta iad na bearta atá á lorg nach bhféadfaí a dhéanamh, faoi dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, chun críoch imscrúduithe i gcás dá shamhail sa dlínse náisiúnta.

4. I gcás ina gceanglaítear amhlaidh le dlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, féadfar comhar faoi Airteagail 164 go 168, a mhéid a bheidh gníomhaíocht atá comhéigineach ag baint leis an gcúnamh a bheidh á lorg, agus comhar faoi Airteagail 169 agus 170, a dhiúltú freisin más rud é nár cheadmhach, faoi dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, na bearta a iarradh ná aon bheart lena ngabhadh éifeacht chomhchosúil, nó más rud é nach bhfuil údarú déanta ar an iarraidh sin ag údarás breithiúnach ag gníomhú dó i ndáil le cionta coiriúla.

5. Féadfar comhar faoi Airteagail 171 go 175 a dhiúltú freisin sna cásanna seo a leanas:
- (a) más rud é nach bhfuil aon fhoráil déanta, faoi dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, maidir le coigistiú i gcás an chineáil ciona lena mbaineann an iarraidh;
 - (b) más rud é, gan dochar don oibleagáid de bhun Airteagal 171(3), go mbeadh sé bunoscionn le prionsabail dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a bhaineann le teorainneacha an choigistithe i leith an ghaoil idir cion agus:
 - (i) buntáiste eacnamaíoch a bhféadfaí a chinneadh ina leith gurb é fáltais an chiona é; nó
 - (ii) maoin a bhféadfadh sé go gcinnfí ina leith gurb í ionstraimeachtaí an chiona í;
 - (c) más rud é nach bhféadfar, faoi dhlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an coigistiú a fhorchur ná a fhorghníomhú a thuilleadh mar gheall ar an méid ama atá imithe;
 - (d) gan dochar d'Airteagal 171(5) agus (6), más rud é nach mbaineann an iarraidh le ciontú roimhe sin, ná le cinneadh de chineál breithiúnach ná le ráiteas i gcinneadh den sórt sin go ndearnadh cion nó roinnt cionta, arbh é ba bhonn leis an gcoigistiú a ordú nó a lorg;
 - (e) más rud é nach bhfuil coigistiú infhorfheidhme sa Bhallstát iarrthach ná i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrthach, sin nó go bhfuil sé fós faoi réir gnáth-mhodhanna achomhairc; nó

(f) más rud é go mbaineann an iarraidh le hordú coigistíochta arb ann dó de thoradh cinneadh a rinneadh agus gan an duine a ndearnadh an t-ordú ina aghaidh i láthair (cinneadh *in absentia*) agus, más rud é, i dtuairim an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nár chomhlíon na himeachtaí a riar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ná an Ballstát iarrthach, as ar tháinig an cinneadh sin, na cearta íosta chun cosanta a aithnítear a bheith ag gach duine a dhéantar a chúiseamh i gcoir.

6. Chun críocha phointe (f) de mhír 5, ní mheasfar go ndearnadh cinneadh *in absentia* más rud é:

- (a) gur daingníodh nó gur fógraíodh an cinneadh tar éis freasúra ón duine lena mbaineann; nó
- (b) go ndearnadh an cinneadh ar achomharc, ar choinníoll gurb é an duine lena mbaineann a rinne an t-achomharc sin.

7. Agus breithniú á dhéanamh ag an mBallstát iarrtha nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, chun críocha phointe (f) de mhír 5, féachaint ar comhlíonadh na cearta íosta chun cosanta, cuirfidh sé nó sí san áireamh an fíoras go ndearna an duine lena mbaineann iarracht an ceartas a imghabháil, nó an fíoras gur chinn an duine sin, nuair a bhí an deis aige leigheas a iarraidh i leith an chinnidh a rinneadh *in absentia*, gan an leigheas sin a iarraidh. Beidh feidhm ag an céanna i gcás inar chinn an duine lena mbaineann, ar fháil toghairme dó, a rinneadh a sheirbheáil air go cuí, ag iarraidh air bheith i láthair, gan dul i láthair ná a iarraidh go gcuirfí an éisteacht ar atráth.

8. Ní dhéanfaidh na Ballstáit ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, rúndacht bhaine a agairt mar fhoras chun diúltú d'aon chomhar faoin gCaibidil seo. I gcás ina n-éilítear é faoi dhlí náisiúnta Ballstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, féadfaidh sé nó sí a cheangal go mbeidh údarú ó údarás breithiúnach ag gníomhú dó i ndáil le cionta coiriúla, ag iarraidh ar chomhar a scaoilfí rúndacht na mbanc mar chuid de.

9. Ní dhéanfaidh an Ballstát iarrtha ná an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an méid seo a leanas a agairt:

- (a) gur duine dlítheanach an duine atá faoi imscrúdú nó atá faoi réir ordú coigistíochta ag an mBallstát iarrthach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, agus gur constaic é sin a bhacfadh aon chomhar faoin gCaibidil seo;
- (b) go bhfuair an duine nádúrtha ar eisíodh ordú coigistíochta fáltas ina aghaidh, go bhfuair sé bás nó gur díscaoileadh san idirthréimhse an duine dlítheanach ar eisíodh ordú coigistíochta fáltas ina aghaidh, agus gur constaic ceachtar díobh sin a bhacfadh cúnamh a thabhairt i gcomhréir le pointe (a) d'Airteagal 171(1); nó
- (c) i dtaca leis an duine atá á imscrúdú nó atá faoi réir ordú coigistíochta ag an mBallstát iarrthach nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, go ndearnadh an duine a lua san iarraidh mar an duine a rinne an cion coiriúil bunaidh agus, freisin, mar an duine a rinne cion i ndáil le sciúradh airgid, agus gur constaic é sin a bhacfadh aon chomhar faoin gCaibidil seo.

AIRTEAGAL 177

Comhairliúchán agus faisnéis

I gcás ina bhfuil foras suntasach ann chun a chreidiúint go dtiocfadh fíor-riosca maidir le cearta bunúsacha a chosaint as forghníomhú ordaithe reo nó coigistíochta, rachaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, i gcomhairle leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó leis an mBallstát iarrthach sula gcinnfidh sé nó sí an t-ordú reo nó coigistíochta a fhorghníomhú, agus féadfaidh sé nó sí a éileamh go gcuirfear ar fáil aon fhaisnéis is gá.

AIRTEAGAL 178

Cur ar atráth

Féadfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, gníomhaíocht i ndáil le hiarraidh a chur ar atráth más rud é go ndéanfaidh gníomhaíocht den sórt sin dochar d'inscrúduithe nó d'imeachtaí an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

AIRTEAGAL 179

Iarraidh a dheonú go páirteach nó go coinníollach

Sula ndiúltóidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó sula gcuirfidh sé nó sí ar atráth an comhar faoin gCaibidil seo, déanfaidh sé nó sí a mheas, más iomchuí tar éis dul i gcomhairle leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó leis an mBallstát iarrthach, arbh fhéidir an iarraidh a dheonú go páirteach nó faoi réir cibé coinníollacha a mheasfaidh sé nó sí is gá.

AIRTEAGAL 180

Fógra a thabhairt faoi dhoiciméid

1. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit an beart is leithne cúnaimh fhrithpháirtigh a thabhairt dá chéile i ndáil le doiciméid bhreithiúnacha a sheirbheáil ar dhaoine a ndéanann bearta sealadacha agus coigistiú difear dóibh.
2. Ní bheartaítear le haon ní san Airteagal seo cur isteach ar na nithe seo a leanas:
 - (a) an fhéidearthacht doiciméid bhreithiúnacha a sheoladh, trí bhealaí poist, go díreach chuig daoine thar lear; agus

(b) an fhéidearthacht d'oifigigh bhreithiúnacha, d'oifigigh nó d'údaráis inniúla eile de chuid an Bhallstáit tionscnaimh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí is seoltóir í, doiciméid bhreithiúnacha a sheirbheáil go díreach trí údaráis chonsalachta an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, de réir mar a bheidh, nó trí na húdaráis bhreithiúnacha, lena n-áirítear oifigigh bhreithiúnacha agus oifigigh, nó trí údaráis inniúla eile de chuid an Bhallstáit cinn scríbe nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an Ballstát is faighteoir í.

3. Nuair a bheidh doiciméid bhreithiúnacha á seirbheáil ar dhaoine thar lear a ndéantar dífear dóibh le bearta sealadacha nó orduithe coigistíochta arna n-eisiúint sa Bhallstát is seoltóir nó sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, más í an Ríocht Aontaithe a sheol iad, cuirfidh an Ballstát sin nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, in iúl cad iad na leigheasanna dlíthiúla atá ar fáil, faoina dhlí nó faoina dlí náisiúnta, ag na daoine sin. Gheobhaidh údarás lárnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, má tá cónaí ar an duine a seoltar na doiciméid bhreithiúnacha chuige i nGiobráltar, nó an Bhallstát ina bhfuil cónaí ar an duine a seoltar na doiciméid bhreithiúnacha chuige, de réir mar a bheidh, cóip de na doiciméid bhreithiúnacha sin an tráth céanna.

AIRTEAGAL 181

Cinntí eachtracha a aithint

1. Agus é nó í ag déileáil le hiarraidh ar chomhar faoi Airteagail 169 go 175, aithneoidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, aon chinneadh breithiúnach arna eisiúint ag údarás breithiúnach arna ghlacadh sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó sa Bhallstát iarrthach maidir leis na cearta a éilíonn tríú páirtithe.

2. Féadfar aitheantas a dhiúltú sna cásanna seo a leanas:

- (a) más rud é nach raibh deis leordhóthanach ag tríú páirtithe a gcearta a dhearbhu;
- (b) más rud é go bhfuil an cinneadh ar neamhréir le cinneadh atá glactha cheana sa Bhallstát iarrtha nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha, maidir leis an ábhar céanna;
- (c) más rud é go bhfuil an cinneadh ar neamhréir le *ordre public* na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó an Bhallstáit iarrtha, de réir mar a bheidh; nó
- (d) más rud é gur glacadh an cinneadh d'ainneoin é a bheith contrártha le forálacha maidir le dlínse eisiach dá bhforáiltear i ndlí náisiúnta an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í.

AIRTEAGAL 182

Údaráis

1. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit fógra don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoi údarás lárnach a bheidh freagrach as iarrataí a dhéantar faoin gCaibidil seo a sheoladh agus a fhreagairt, as na hiarrataí sin a fhorghníomhú nó as iad a tharchur chuig na húdaráis is inniúil lena bhforghníomhú.

2. Féadfaidh an tAontas comhlacht Aontais a ainmniú a fhéadfaidh, sa bhreis ar údaráis inniúla na mBallstát, iarrataí a dhéanamh agus, más iomchuí, iarrataí a fhorghníomhú faoin gCaibidil seo. Caithfear, chun críocha na Caibidle seo, le haon iarraidh den sórt sin mar iarraidh ó Bhallstát. Féadfaidh an tAontas an comhlacht sin de chuid an Aontais a ainmniú freisin mar an t-údarás lárnach a bheidh freagrach as iarrataí arna ndéanamh faoin gCaibidil seo ag an gcomhlacht sin, nó chuig an gcomhlacht sin, a sheoladh agus a fhreagairt.

AIRTEAGAL 183

Cumarsáid

1. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) ach amháin maidir leis na hiarrataí tosaigh a dhéantar faoin gCaibidil seo, a tharchuirfear i gcomhréir leis an Airteagal sin.
2. Faoi réir mhír 1, déanfaidh na húdaráis lárnacha cumarsáid dhíreach le chéile.
3. Faoi réir mhír 1, i gcásanna práinneacha, féadfaidh údaráis bhreithiúnacha an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, iarrataí nó cumarsáidí faoin gCaibidil seo a sheoladh go díreach chuig údaráis bhreithiúnacha na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Bhallstáit iarrtha. I gcásanna den sórt sin, seolfar cóip an tráth céanna chuig údarás lárnach an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, agus déanfar an seoladh sin trí údarás lárnach na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Bhallstáit iarrthaigh.

4. I gcás ina ndéanfar iarraidh de bhun mhír 3 agus nach mbeidh an inniúlacht ag an údarás chun déileáil leis an iarraidh, déanfaidh sé an iarraidh a tharchur chuig an údarás inniúil náisiúnta agus cuirfidh sé in iúl go díreach don Bhallstát iarrthach nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, go bhfuil sin déanta aige.

5. Faoi réir mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, iarrataí nó cumarsáidí faoi Airteagail 164 go 168, nach mbaineann gníomhaíocht atá comhéigheach leo, a tharchur go díreach chuig an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó chuig an mBallstát iarrtha.

6. Féadfaidh údaráis bhreithiúnacha an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, dréacht-iarrataí nó cumarsáidí faoin gCaibidil seo a sheoladh go díreach chuig údaráis bhreithiúnacha na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Bhallstáit iarrtha sula ndéanfar iarraidh fhoirmiúil, chun a chinntiú go mbeifear in ann déileáil go héifeachtúil leis an iarraidh fhoirmiúil sin nuair a gheofar í agus chun a chinntiú go bhfuil faisnéis leordhóthanach inti agus an doiciméadacht taca chun ceanglais dhlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó ceanglais dhlí an Bhallstáit iarrtha a chomhlíonadh.

Foirm na hiarrata agus na teangacha

1. Is i scríbhinn a dhéanfar gach iarraidh faoin gCaibidil seo. Féadfar iad a tharchur go leictreonach, nó trí aon mhodh teileachumarsáide eile, ar choinníoll go mbeidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ullamh chun taifead scríofa ar an gcumarsáid sin agus an doiciméad bunaidh a thabhairt ar aird tráth ar bith, má iarrtar sin air nó uirthi.
2. Iarrataí faoi mhír 1, déanfar iad i gceann amháin de theangacha oifigiúla an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó in aon teanga eile a mbeidh fógra tugtha ina leith ag an mBallstát iarrtha nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó fógra tugtha ina leith thar a cheann nó thar a ceann, i gcomhréir le mír 3.
3. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, féadfaidh siad araon fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine faoin teanga nó faoi na teangacha, de bhreis ar theanga oifigiúil nó ar theangacha oifigiúla an Bhallstáit sin nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a fhéadfar a úsáid chun iarraidh a dhéanamh faoin gCaibidil seo.
4. Iarrataí faoi Airteagal 169 maidir le bearta sealadacha, déanfar iad trí úsáid a bhaint as an bhfoirm fhorordaithe in Iarscríbhinn 16.
5. Iarrataí faoi Airteagal 171 maidir le coigistiú, déanfar iad trí úsáid a bhaint as an bhfoirm fhorordaithe in Iarscríbhinn 16.

6. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine leasú a dhéanamh ar na foirmeacha in Iarscríbhinn 16 de réir mar is gá.

7. Glacfaidh an Coiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine aon mhodhnú ar na foirmeacha in Iarscríbhinn 16 de réir mar is gá chun athruithe a rinneadh in Iarscríbhinn 46 den Chomhaontú Trádála agus Comhair a léiriú.

8. Féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas, ag gníomhú dó thar ceann aon cheann dá Bhallstáit, féadfaidh siad araon fógra a thabhairt don Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine gur gá doiciméid tacaíochta a aistriú go ceann de theangacha oifigiúla an Bhallstáit iarrtha nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó go haon teanga eile a léirítear i gcomhréir le mír 3 den Airteagal seo. I gcás iarrataí de bhun Airteagal 169(4), féadfar an t-aistriúchán sin ar dhoiciméid tacaíochta a sholáthar don Bhallstát iarrtha nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, laistigh de 48 uair tar éis an iarraidh a tharchur, gan dochar do na teorainneacha ama dá bhforáiltear in Airteagal 169(4).

AIRTEAGAL 185

Fíorú

Beidh díolúine, ó na foirmiúlachtaí fíorúcháin, ag doiciméid a tharchuirfear mar chuid de chur i bhfeidhm na Caibidle seo.

Inneachar na hiarrata

1. Sonrófar an méid seo a leanas in aon iarraidh ar chomhar faoin gCaibidil seo:
 - (a) an t-údarás atá ag déanamh na hiarrata agus an t-údarás atá ag riar na n-imscrúduithe nó na n-imeachtaí;
 - (b) cuspóir na hiarrata agus an chúis atá léi;
 - (c) na hábhair, lena n-áirítear na fíorais ábhartha (amhail dáta, áit agus imthosca an chiona) lena mbaineann na himscrúduithe nó na himeachtaí, ach amháin i gcás iarraidh ar fhógra;
 - (d) a mhéid a bhaineann an comhar le gníomhaíocht atá comhéigineach:
 - (i) téacs na bhforálacha reachtúla nó, i gcás nach féidir sin, lua an dlí infheidhme ábhartha; agus
 - (ii) léiriú go bhféadfaí an beart atá á lorg nó aon bheart eile a bhfuil éifeachtaí comhchosúla aige a dhéanamh i ndlínse an Bhallstáit iarrthaigh nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, faoina dhlí nó dlí náisiúnta féin;

(e) i gcás inar gá agus a mhéid is féidir:

- (i) sonraí an duine nó na ndaoine lena mbaineann, lena n-áirítear ainm, dáta breithe agus áit bhreithe, náisiúntacht agus suíomh an duine nó na ndaoine sin agus, i gcás duine dlítheanach, a shuíomh; agus
- (ii) an mhaoín a n-iarrtar comhar i ndáil léi, suíomh na maoine, an bhaint atá aige leis an duine nó leis na daoine lena mbaineann, aon bhaint leis an gcion, maille le haon fhaisnéis atá ar fáil faoi dhaoine eile, leasanna sa mhaoín; agus

(f) aon nós imeachta ar leith is mian leis an mBallstát iarrthach nó leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, a leanfaí.

2. Aon iarraidh maidir le bearta sealadacha faoi Airteagal 169 i ndáil le hurghabháil maoine lena bhféadfar ordú coigistíochta, arb é atá ann an ceanglas suim airgid a íoc, a réadú, sonrófar inti freisin uasmhéid a bhfuil aisghabháil á lorg ina leith sa mhaoín sin.

3. I dteannta na faisnéise dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal sin, beidh an méid seo a leanas in aon iarraidh faoi Airteagal 171:

(a) i gcás phointe (a) d'Airteagal 171(1):

- (i) fíorchóip dheimhnithe den ordú coigistíochta arna dhéanamh ag an gcúirt sa Bhallstát iarrthach nó i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrthach, agus ráiteas maidir leis na forais a ndearnadh an t-ordú ar a mbonn, mura gcuirtear in iúl iad sin san ordú féin;

- (ii) fianú ón mBallstát iarrthach nó ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, go bhfuil an t-ordú coigistíochta infhorfheidhme agus nach bhfuil sé faoi réir gnáthmhodhanna achomhairc;
 - (iii) faisnéis maidir lena mhéid a iarrtar an t-ordú a fhorghníomhú; agus
 - (iv) faisnéis maidir leis an ngá atá le haon bhearta sealadacha a dhéanamh;
- (b) i gcás phointe (b) d’Airteagal 171(1), ráiteas maidir leis na fíorais a mheasann an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, a bheidh leordhóthanach chun a chumasú don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha an t-ordú a lorg faoina dhlí nó faoina dlí náisiúnta;
- (c) i gcás ina raibh an deis ag tríú páirtithe cearta a éileamh, doiciméid lena léirítear gurb amhlaidh a bhí.

AIRTEAGAL 187

Iarrataí lochtacha

1. Mura gcomhlíonfaidh iarraidh forálacha na Caibidle seo nó mura leor an fhaisnéis a sholáthrófar chun a chumasú don Bhallstát iarrtha nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, déileáil leis an iarraidh, féadfaidh an Ballstát sin nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a iarraidh ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó ar an mBallstát iarrthach an iarraidh a leasú nó faisnéis bhreise a chur inti chun í a chomhlánú.

2. Féadfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, teorainn ama a leagan síos i dtaca le leasuithe nó faisnéis den sórt sin a fháil.

3. Fad a bheidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ag feitheamh leis na leasuithe nó leis an bhfaisnéis a d'iarr sé nó sí faoi Airteagal 171, féadfaidh sé nó sí aon cheann de na bearta a dhéanamh dá dtagraítear in Airteagail 164 go 170.

AIRTEAGAL 188

Iolracht iarrataí

1. I gcás ina bhfaighidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, níos mó ná aon iarraidh amháin faoi Airteagal 169 nó 171 i leith duine áirithe amháin nó i leith maoin áirithe amháin, ní chuirfidh an iolracht iarrataí sin cosc ar an mBallstát sin nó ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, déileáil leis na hiarrataí a bhaineann le bearta sealadacha a dhéanamh.

2. I gcás iolracht iarrataí faoi Airteagal 171, déanfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a bhreithniú an rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó leis an mBallstát iarrthach.

AIRTEAGAL 189

An oibleagáid cúiseanna a thabhairt

Tabharfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, cúiseanna le haon chinneadh chun aon chomhar faoin gCaibidil seo a dhiúltú, a chur ar atráth nó a dhéanamh coinníollach.

AIRTEAGAL 190

Faisnéis

1. Cuirfidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, nó an Ballstát iarrthach ar an eolas go pras faoi na nithe seo a leanas:

- (a) an ghníomhaíocht a tionscnaíodh ar bhonn iarraidh faoin gCaibidil seo;
- (b) toradh críochnaitheach na gníomhaíochta a rinneadh ar bhonn iarrata faoin gCaibidil seo;
- (c) cinneadh maidir le haon chomhar faoin gCaibidil seo a dhiúltú, a chur ar atráth nó a dhéanamh coinníollach, go hiomlán nó go páirteach;
- (d) aon imthosca a fhágann nach féidir an ghníomhaíocht a iarrtar a dhéanamh nó a ar dóigh dóibh moill shuntasach a chur uirthi; agus

- (e) i gcás ina ndearnadh bearta sealadacha de bhun iarraidh faoi Airteagal 164 go 169, na forálacha sin dá dhlí nó dá dlí náisiúnta a mbeadh sé mar thoradh orthu go gcuirfí an beart sealadach i leataobh go huathoibríoch.
2. Cuirfidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha ar an eolas go pras faoi na nithe seo a leanas:
- (a) aon athbhreithniú, cinneadh nó aon fhíoras eile a fhágann go scoireann an t-ordú coigistíochta de bheith infhorfheidhme go hiomlán nó go páirteach; agus
- (b) aon fhorbairt, bíodh sin fíorasach nó dlíthiúil, a fhágann nach bhfuil bonn cirt a thuilleadh le haon ghníomh faoin gCaibidil seo.
3. I gcás ina n-iarraídh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar bhonn an aon ordaithe coigistíochta amháin, coigistiú i níos mó ná Ballstát amháin, cuirfidh sé na Ballstáit go léir a ndéanann forfheidhmiú an ordaithe difear dóibh ar an eolas faoin iarraidh.
4. I gcás ina n-iarraídh Ballstát, ar bhonn an aon ordaithe coigistíochta amháin, coigistiú sa Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i mBallstát amháin nó níos mó, cuirfidh sé an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit go léir a ndéanann forfheidhmiú an ordaithe difear dóibh ar an eolas faoin iarraidh.

Srian ar úsáid

1. Féadfaidh an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a chinneadh go mbeidh coinníoll ag gabháil le forghníomhú na hiarrata, is é sin go ndéanfar an forghníomhú ar an gcoinníoll nach ndéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ná an Ballstát iarrthach an fhaisnéis nó an fhianaise a gheofar a úsáid ná a tharchur, gan toiliú a fháil uaidh nó uaithi roimh ré, i gcomhair imscrúduithe nó imeachtaí seachas iad siúd a sonraíodh san iarraidh.
2. Gan toiliú a fháil roimh ré ón mBallstát iarrtha nó ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ní dhéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, ná an Ballstát iarrthach an fhaisnéis nó an fhianaise a sholáthraíonn sé nó sí faoin gCaibidil seo a úsáid ná a tharchur in imscrúduithe nó imeachtaí seachas iad siúd a sonraíodh san iarraidh.
3. Sonraí pearsanta a tharchuirfear faoin gCaibidil seo, féadfaidh an Ballstát a dtarchuirfear iad chuige nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, má tharchuirtear chuici iad, na sonraí sin a úsáid mar a leanas:
 - (a) chun críoch imeachtaí lena mbaineann an gCaibidil seo;
 - (b) le haghaidh imeachtaí breithiúnacha agus riaracháin eile a bhaineann go díreach leis na himeachtaí dá dtagraítear i bpointe (a);
 - (c) chun bagairt láithreach thromchúiseach ar an tslándáil phoiblí a chosc; nó

- (d) chun aon chríche eile, ach toiliú an Bhallstáit a rinne an chumarsáid nó toiliú na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, má rinne sí an chumarsáid, a fháil roimh ré, ach amháin má bhíonn toiliú an duine is ábhar do na sonraí faighte ag an mBallstát lena mbaineann nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh.
4. Beidh feidhm ag an Airteagal seo freisin maidir le sonraí pearsanta nár tarchuireadh ach a fuarthas ar shlí eile faoin gCaibidil seo.
5. Níl feidhm ag an Airteagal seo maidir le sonraí pearsanta a gheobhaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ballstát faoin gCaibidil seo agus, i gcás na Ríochta Aontaithe, ar sonraí de thionscnamh Ghiobráltar iad nó, i gcás Ballstáit, ar sonraí de thionscnamh an Bhallstáit sin iad.

AIRTEAGAL 192

Rúndacht

1. Féadfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a cheangal go gcoinneoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha fíorais agus substaint na hiarrata faoi rún, ach amháin a mhéid is gá chun an iarraidh a fhorghníomhú. Mura féidir leis an mBallstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, ceanglas na rúndachta a chomhlíonadh, cuirfidh sé nó sí an méid sin in iúl go pras don Bhallstát iarrthach nó don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í.

2. Mura bhfuil sé bunoscionn le bunphrionsabail dá dhlí nó dá dlí náisiúnta, agus má iarrtar air nó uirthi é, coimeádfaidh an Ballstát iarrthach nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrthach í, faoi rún aon fhianaise agus faisnéis a sholáthróidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, nó an Ballstát iarrtha, ach amháin a mhéid is gá é a nochtadh le haghaidh na n-imscrúduithe nó na n-imeachtaí a tuairiscíodh san iarraidh.

3. Faoi réir fhorálacha a dhlí nó a dlí náisiúnta, aon Bhallstát nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a fuair faisnéis spontáineach faoi Airteagal 168, comhlíonfaidh sé nó sí aon cheanglas rúndachta de réir aon éilimh ón mBallstát a sholáthair an fhaisnéis nó ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an soláthróir í. Mura féidir leis an mBallstát is faighteoir nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í faighteoir na faisnéise í, ceanglas den sórt sin a chomhlíonadh, cuirfidh sé nó sí é sin in iúl go pras don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í soláthróir na faisnéise sin í, nó don Bhallstát atá ag soláthar na faisnéise.

AIRTEAGAL 193

Costais

Is é an Ballstát iarrtha nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nuair is í an gníomhaí iarrtha í, a sheasfaidh na gnáthchostais a bhainfidh le comhlíonadh iarrata. I gcás inar gá costais de chineál substaintiúil nó urghnách a sheasamh chun iarraidh a chomhlíonadh, rachaidh an gníomhaí iarrthach agus an gníomhaí iarrtha i gcomhairle chun teacht ar chinneadh faoi na coinníollacha a bheidh i gceist le forghníomhú na hiarrata agus conas a sheasfar na costais.

AIRTEAGAL 194

Damáistí

1. I gcás ina dtionscnóidh duine caingean dlí maidir le dliteanas i leith damáistí ar damáistí iad de thoradh gníomhaíocht nó neamhghníomhaíocht i ndáil le comhar faoin gCaibidil seo, breithneoidh na Ballstáit lena mbaineann nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, de réir mar a bheidh, an rachaidh siad i gcomhairle le chéile, nuair is iomchuí sin, chun a chinneadh conas aon suim damáistí atá dlite a chionroinnt.
2. I gcás ina mbeidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ballstát ina hábhar nó ina ábhar dlíthíochta maidir le damáistí, féachfaidh sé nó sí an Ballstát nó na Ballstáit eile nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a chur ar an eolas faoin dlíthíocht sin dá bhféadfadh leas a bheith acu sa chás.

AIRTEAGAL 195

Leigheasanna dlí

1. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na Ballstáit go mbeidh leigheasanna éifeachtacha dlí, chun a gcearta a chaomhnú, ag daoine a ndéanfar difear dóibh le bearta faoi Airteagail 169 go 172.
2. Maidir leis na cúiseanna substainteacha a bheidh le bearta arna n-iarraidh faoi Airteagail 169 go 172, ní dhéanfar agóid maidir leis an cúiseanna sin os comhair cúirte sa Bhallstát iarrtha ná i nGiobráltar, nuair is í an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an gníomhaí iarrtha.

TEIDEAL VI

FRITHSCIÚRADH AIRGID AGUS MAOINIÚ FRITHSCEIMHLITHEOIREACHTA

AIRTEAGAL 196

Cuspóir

Is é cuspóir an Teidil seo tacú le gníomhaíocht an Aontais agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun sciúradh airgid agus maoiniú na sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac agus an ghníomhaíocht sin a neartú freisin.

AIRTEAGAL 197

Prionsabail

1. Comhaontaíonn na Páirtithe tacú le hiarrachtaí idirnáisiúnta chun sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac.
2. Aithníonn na Páirtithe gur gá oibriú i gcomhar chun cosc a chur ar úsáid a gcóras airgeadais chun fáлтаis ó gach gníomhaíocht choiriúil a sciúradh, lena n-áirítear gáinneáil ar dhrugaí agus éilliú, agus i ndáil le maoiniú na sceimhlitheoireachta a chomhrac freisin.
3. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le malartú faisnéise i ndáil le sciúradh airgid, cionta preideacáide gaolmhara agus maoiniú na sceimhlitheoireachta.

4. Aithníonn na Páirtithe gur gá caighdeáin agus moltaí an Tascfhórsa um Ghníomhaíocht Airgeadais a chur san áireamh ina gcórais frithsciúrtha airgid agus frithmhaoinithe sceimhlitheoireachta faoi seach.

AIRTEAGAL 198

Neamh-chúlchéimniú ó bhearta atá ann cheana chun sciúradh airgid agus maoiniú na sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac

1. Dearbhaíonn na Páirtithe ceart gach Páirtí a bheartais agus a thosaíochtaí a shocrú sna réimsí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo, na leibhéil is gá chun sciúradh airgid agus maoiniú na sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac a mheasann sé a bheith iomchuí a chinneadh agus a dhlí agus a bheartais a ghlacadh nó a mhodhnú ar bhealach atá i gcomhréir le gealltanais idirnáisiúnta gach Páirtí, lena n-áirítear a ghealltanais faoin Teideal seo.

2. Ní dhéanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a bearta frithsciúrtha airgid agus maoinithe sceimhlitheoireachta a lagú ná a laghdú faoi bhun na leibhéal a leagtar amach i gníomhartha an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 17 atá i bhfeidhm ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, lena n-áirítear trí gan a dlí agus a caighdeáin a fhorfheidhmiú go héifeachtach.

3. Leanfaidh na Páirtithe dá ndícheall a leibhéal cosanta frithsciúrtha airgid agus maoinithe sceimhlitheoireachta faoi seach dá dtagraítear sa Teideal seo a mhéadú.

4. Déanfaidh na Páirtithe athbhreithniú rialta ar an ngá atá le feabhas a chur ar na bearta chun sciúradh airgid agus maoiniú na sceimhlitheoireachta a chosc agus a chomhrac, dá dtagraítear i mír 2, chomh maith le gach uair a leasaíonn Páirtí amháin a reachtaíocht agus a dhéanann sé difear do chosaint ar bhealach atá ar neamhréir leis an Teideal seo.

5. I gcás ina dtiocfaidh difríochtaí a mhéid a bhaineann le cothrom iomaíochta idir na Páirtithe chun cinn, rud as a dtiocfaidh saobhadh ar an gcosc ar sciúradh airgid agus ar mhaoiniú na sceimhlitheoireachta, mar thoradh ar éagsúlachtaí móra idir na Páirtithe ina reachtaíocht náisiúnta, déanfar comhairliúchán laistigh den Choiste Speisialaithe um Shaorghluaiseacht Daoine d'fhonn réiteach sásúil a fháil don dá thaobh maidir leis an ábhar laistigh de 45 lá.

6. Mura dtiocfar ar réiteach atá sásúil don dá thaobh le linn an chomhairliúcháin dá dtagraítear i mír 5, féadfaidh ceachtar Páirtí bearta iomchuí athchothromaithe a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar an gcás. Beidh na bearta sin srianta, maidir lena raon feidhme agus lena bhfad, dá bhfuil fíor-riachtanach agus comhréireacht chun an cás a leigheas. Tabharfar tosaíocht do na bearta is lú a chuirfidh isteach ar fheidhmiú an Chomhaontaithe seo. Beidh measúnú Páirtí ar na tionchair sin bunaithe ar fhianaise iontaofa agus ní ar thuairimíocht nó ar fhéidearthacht fhánach amháin a bheidh sé bunaithe.

CUID A TRÍ

GEILLEAGAR AGUS TRÁDÁIL

TEIDEAL I

COTHROM IOMAÍOCHTA UM AN IOMAÍOCHT CHÓIR AGUS OSCAILTE
AGUS UM FHORBAIRT INBHUANAITHE

CAIBIDIL 1

PRIONSABAIL GHINEARÁLTA

AIRTEAGAL 199

Prionsabail agus cuspóirí

1. Aithníonn na Páirtithe go gceanglaítear le trádáil agus le hinfheistíocht idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi na téarmaí a leagtar amach sa Chomhaontú seo, coinníollacha lena n-áirítear cothrom iomaíochta le haghaidh iomaíocht oscailte agus chóir idir na Páirtithe agus lena n-áirítear go ndéanfar trádáil agus infheistíocht ar bhealach a chuideoidh leis an bhforbairt inbhuanaithe.

2. Aithníonn na Páirtithe gurb é a chuimsítear leis an bhforbairt inbhuanaithe forbairt eacnamaíoch, forbairt shóisialta agus cosaint an chomhshaoil, go bhfuil na trí nithe spleách ar a chéile agus go dtreisiúnn siad a chéile agus athdhearbhaíonn siad a dtiomantas chun forbairt na trádála agus na hinfheistíochta idirnáisiúnta a chur chun cinn ar bhealach lena gcuidítear le cuspóir na forbartha inbhuanaithe.
3. Athdhearbhaíonn gach Páirtí a uaillmhian neodracht aeráide a bhaint amach ar fud an gheilleagair faoi 2050.
4. Athdhearbhaíonn na Páirtithe a dtuiscint choiteann nach féidir lena gcaidreamh eacnamaíoch, a mhéid a bhaineann sé le Giobráltar, dul chun tairbhe dóibh ar bhealach atá sásúil go frithpháirteach ach amháin más buan a ngealltanais maidir le cothrom iomaíochta le haghaidh iomaíocht oscailte chóir trí shaobhadh trádála nó infheistíochta a chosc agus trí chuidiú leis an bhforbairt inbhuanaithe. Tá sé de rún daingean ag na Páirtithe a n-ardchaighdeáin faoi seach a choinneáil ar bun agus a fheabhsú sna réimsí a chumhdaítear leis an Teideal seo.
5. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil réimsí breise a chuimsiú nó caighdeáin níos airde a leagan síos ná na caighdeáin dá dtagraítear i mír 4 d'fhonn a áirithiú go gcoinneofar cothrom iomaíochta idir na Páirtithe le himeacht ama.

AIRTEAGAL 200

An ceart chun rialáil a dhéanamh, prionsabal an réamhchúraim agus faisnéis eolaíoch agus theicniúil

1. Athdhearbhaíonn na Páirtithe ceart gach Páirtí a bheartais agus a thosaíochtaí a shocrú sna réimsí a chumhdaítear leis an Teideal seo, na leibhéil chosanta a mheasann sé a bheith iomchuí a chinneadh agus a dhlí agus a bheartais a ghlacadh nó a mhodhnú ar bhealach atá i gcomhréir le gealltanais idirnáisiúnta gach Páirtí, lena n-áirítear a ghealltanais faoin Teideal seo.

2. Admhaíonn na Páirtithe, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim, i gás inarb ann do chúiseanna réasúnta inní go bhfuil bagairtí féideartha ann go bhféadfaí damáiste mhórchúiseach dhochúlaithe a dhéanamh don chomhshaol nó do shláinte an duine nó do shláinte ainmhithe agus plandaí, ní bhainfear úsáid as an easpa cinnteachta eolaíche chun cosc a chur ar Pháirtí bearta iomchuí a ghlacadh chun an damáiste sin a chosc.

3. Agus bearta á n-ullmhú nó á gcur chun feidhme ag na Páirtithe arb é is aidhm dóibh an comhshaol nó dálaí saothair a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do thrádáil nó d'infheistíocht a chosaint, déanfaidh gach Páirtí faisnéis eolaíoch theicniúil caighdeáin, treoirlínte agus moltaí idirnáisiúnta ábhartha, agus atá ar fáil a chur san áireamh.

CAIBIDIL 2

RIALÚ STÁTCHABHRACH

AIRTEAGAL 201

Rialacha substainteacha

1. Beidh feidhm ag an gCaibidil seo agus ag larscríbhinn 18 maidir le stáitchabhair a dheonaíonn an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, do ghníomhaí eacnamaíoch amháin nó níos mó:

- (a) a tháirgeann, a chlaochlaíonn nó a sholáthraíonn earraí agus tá éifeacht ag an gcabhair ar thrádáil nó ar infheistíocht idir an tAontas agus Giobráltar nó d'fhéadfadh éifeacht a bheith ag an gcabhair ar na nithe sin; nó

(b) a bhíonn ag gabháil d'earraí a sholáthar a mhéid atá, nó a d'fhéadfadh go mbeadh, éifeacht ag an gcabhair ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir an tAontas agus Giobráltar.

2. Tá an tAontas tiomanta dá chóras rialaithe státchabhrach a choinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagail 93, 106, 107 agus 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus é á chur i bhfeidhm aige, i gcás inarb ábhartha, maidir le haon chabhair a bhfuil tionchar aici, nó a bhféadfadh tionchar a bheith aici, ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir an tAontas agus Giobráltar.

AIRTEAGAL 202

Eisceachtaí

Ní bheidh feidhm ag an gCaibidil seo maidir le Státchabhair:

- (a) a chumhdaítear le Cuid IV den Chomhaontú maidir leis an Talmhaíocht nó Iarscríbhinn 2 a ghabhann leis, atá in Iarscríbhinn IA a ghabhann leis an gComhaontú lena mbunaítear an Eagraíocht Dhomhanda Trádála, arna dhéanamh in Marrakech an 15 Aibreán 1994 ('Comhaontú EDT');
- (b) a bhaineann leis an trádáil in éisc agus i dtáirgí éisc; nó
- (c) a bhaineann leis an earnáil chlosamhairc.

Trédhearcacht

1. I dtaca le haon Státchabhair a dheonaítear nó a choinnítear ar bun laistigh dá chríoch, déanfaidh gach Páirtí laistigh de shé mhí ón uair a dheonaítear an Státchabhair an fhaisnéis seo a leanas a chur ar fáil go poiblí ar shuíomh gréasáin oifigiúil nó bunachar sonraí poiblí:

- (a) bunús dlí agus cuspóir nó cuspóir beartais na Státchabhrach;
- (b) ainm fhaighteoir na Státchabhrach, nuair a bheidh sé ar fáil;
- (c) dáta dheonú na Státchabhrach, fad na Státchabhrach agus aon teorainneacha ama eile a ghabhann leis an Státchabhair; agus
- (d) méid na Státchabhrach nó an méid arna bhuiséadú don Státchabhair.

2. Maidir le Státchabhair i bhfoirm bearta cánach, cuirfear faisnéis ar fáil go poiblí laistigh de bhliain amháin ón dáta a mbeidh an dearbhú cánach dlite. Baineann na hoibleagáidí trédhearcachta maidir le Státchabhair i bhfoirm bearta cánach leis an bhfaisnéis chéanna a liostaítear i mír 1, seachas an fhaisnéis is gá faoi phointe (d) den mhír sin, ar féidir í a chur ar fáil mar raon.

3. Tá na hoibleagáidí san Airteagal seo gan dochar d'oibleagáidí na bPáirtithe faoina ndlíthe faoi seach maidir le saoirse faisnéise nó rochtain ar dhoiciméid.

AIRTEAGAL 204

Úsáid Státchabhrach

Áiritheoidh gach Páirtí go n-úsáidfídh gníomhaithe eacnamaíocha Státchabhair ach amháin chun na críche sonraí dá ndeonaítear an chabhair.

AIRTEAGAL 205

Údarás nó comhlacht neamhspleách agus comhar

1. Déanfaidh gach Páirtí údarás nó comhlacht atá neamhspleách go hoibríochtúil a bhunú nó a choinneáil ar bun, ar údarás nó comhlacht a mbeidh ról iomchuí aige ina chóras rialaithe Státchabhrach. Agus a fheidhmeanna oibríochtúla á bhfeidhmiú aige, beidh na ráthaíochtaí riachtanacha neamhspleáchais ag an údarás nó ag an gcomhlacht neamhspleách sin agus gníomhóidh sé go neamhchlaonta.
2. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar fógra dá údarás nó comhlacht neamhspleách faoi seach faoi aon bheart atá beartaithe chun Státchabhair a dheonú nó a athrú agus nach gcuirfear an beart sin atá beartaithe i bhfeidhm sula mbeidh sé údaraithe ag an údarás nó comhlacht neamhspleách.
3. Féadfaidh Páirtí catagóirí áirithe Státchabhrach a dhíolmhú ó na hoibleagáidí a leagtar síos i mír 2, ar choinníoll go mbeidh na díolúintí sin trédhearcach agus bunaithe ar chritéir oibiachtúla amhail méid na dtairbhíthe agus tairseacha cainníochtúla, ach gan bheith teoranta dóibh. I gcás na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, comhlíonfaidh na díolúintí sin Iarscríbhinn 18.

4. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh sé de chumhacht ag a údarás nó comhlacht neamhspleách chun gnóthú aon Státchabhrach a dheonaigh an t-údarás nó comhlacht neamhspleách roimh ré a ordú.

5. Spreagfaidh gach Páirtí a údarás nó a chomhlacht neamhspleách chun comhoibriú le húdarás nó comhlacht neamhspleách an Pháirtí eile maidir le saincheistanna leasa choitinn laistigh dá bhfeidhmeanna faoi seach, lena n-áirítear cur i bhfeidhm Airteagail 201 go 204, de réir mar is infheidhme, laistigh de na teorainneacha a bhunaítear lena gcreataí dlíthiúla faoi seach. Féadfaidh na Páirtithe, nó a n-údaráis nó a gcomhlachtaí neamhspleácha faoi seach, teacht ar chomhaontú maidir le creat ar leith i ndáil le comhar idir na húdaráis nó na comhlachtaí neamhspleácha sin.

6. Ní bheidh feidhm ag mír 2 den Airteagal seo maidir le haon bheart atá beartaithe chun státchabhair dá dtagraítear in Airteagal 201 a dheonú nó a athrú le hAcht ó Pharlaimint Ghiobráltar. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go dtabharfar fógra dá húdarás nó comhlacht neamhspleách faoi aon bheart den sórt sin atá beartaithe. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go mbeidh sé de chumhacht ag a húdarás nó comhlacht neamhspleách tuairim a eisiúint maidir le haon bheart den sórt sin atá beartaithe. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aird ar an tuairim sin agus, i gcás inarb infheidhme, molfaidh sí leasuithe ar an Acht i gceist lena mbreithniú ag Parlaimint Ghiobráltar.

7. Ní bheidh feidhm ag mír 4 den Airteagal seo maidir le haon bheart chun státchabhair dá dtagraítear in Airteagal 201 a dheonú nó a athrú le hAcht ó Pharlaimint Ghiobráltar. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go mbeidh sé de chumhacht ag a húdarás nó comhlacht neamhspleách tuairim a eisiúint maidir le haon bheart den sórt sin. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aird ar an tuairim sin agus, i gcás inarb infheidhme, molfaidh sí leasuithe ar an Acht i gceist lena mbreithniú ag Parlaimint Ghiobráltar.

Cúirteanna agus binsí

1. Áiritheoidh gach Páirtí, i gcomhréir lena dhlíthe agus lena ord bunreachtúil, go bhfuil a chúirteanna nó a bhinsí inniúil chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) athbhreithniú a dhéanamh ar chinntí maidir le Státchabhair arna ndéanamh ag údarás deonúcháin nó, i gcás inarb ábhartha, an t-údarás nó comhlacht neamhspleách, i gcomhréir lena chóras rialaithe Státchabhrach;
 - (b) athbhreithniú a dhéanamh ar aon bhreitheanna iomchuí eile de chuid an údaráis nó chomhlachta neamhspleách agus ar aon mhainneachtain gníomhú;
 - (c) leigheasanna a fhorchur atá éifeachtach, i ndáil le pointe (a) nó (b), lena n-áirítear fionraíocht, toirmeasc, nó ceanglas gnímh ag an údarás deonúcháin, damáistí a dheonú agus gnóthú Státchabhrach óna tairbhí maille le hús; agus
 - (d) éilimh ó pháirtithe leasmhara i leith Státchabhrach a éisteacht; i gcás ina mbeidh seasamh ag an bpáirtí leasmhar sin éileamh a thionscnamh i leith Státchabhrach faoi dhlí an Pháirtí sin.
2. Chun críocha an Airteagail seo agus Airteagal 207, ciallaíonn ‘páirtí leasmhar’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach, aon ghníomhaí eacnamaíoch nó comhlachas de ghníomhaithe eacnamaíocha a bhféadfadh deonú Státchabhrach, go háirithe an tairbhí, gníomhaithe eacnamaíocha atá in iomaíocht leis an tairbhí nó leis na comhlachais trádála ábhartha difear a dhéanamh dá leas.

3. Ní bheidh feidhm ag pointe (c) de mhír 1 den Airteagal seo maidir le haon bheart chun státhabhair dá dtagraítear in Airteagal 201 a dheonú nó a athrú ar bhonn Acht ó Pharlaimint Ghiobráltar ach amháin, más deimhin le cúirt nó le binse go bhfuil an chabhair sin ar neamhréir leis an gComhaontú seo, go bhféadfaidh sí nó sé dearbhú a dhéanamh maidir leis an neamhréireacht sin. Tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, aird ar an dearbhú sin agus molfaidh sí leasuithe ar an Acht i gceist lena mbreithniú ag Parlaimint Ghiobráltar nó déanfaidh sí bearta eile, i gcás inarb infheidhme.

AIRTEAGAL 207

Gnóthú

1. Beidh sásra éifeachtach um ghnóthú i bhfeidhm ag gach Páirtí i leith Státhabhrach i gcomhréir leis na forálacha seo a leanas, gan dochar do chumhacht an údaráis nó an chomhlachta neamhspleách mar a leagtar amach in Airteagal 205 ná do leigheasanna eile atá i ndlí an Pháirtí sin.
2. Gan dochar do mhír 3, áiríteoidh gach Páirtí, ar choinníoll go mbeidh agóid déanta ag páirtí leasmhar in aghaidh chinneadh de chuid an Pháirtí sin Státhabhair a dheonú os comhair cúirte nó binse laistigh den tréimhse ama ábhartha, i gcomhréir le córas rialaithe Státhabhrach an Pháirtí sin, go bhféadfar gnóthú a ordú má dhéanann cúirt nó binse de chuid an Pháirtí sin cinneadh go bhfuil earráid ábhartha dlí nó fíorais ann, sa mhéid seo a leanas:
 - (a) nár dhéileáil an t-údarás deonúcháin le beart arb ionann é agus Státhabhair mar Státhabhair;
 - (b) nár chomhlíon an t-údarás deonúcháin an córas ábhartha rialaithe Státhabhrach atá ina cheangal air; nó

- (c) gur ghníomhaigh an t-údarás deonúcháin, trí chinneadh a dhéanamh an Státchabhair sin a dheonú, lasmuigh de raon feidhme a chumhachtaí nó gur bhain sé mí-úsáid as na cumhachtaí sin i gcomhréir leis an gCaibidil seo.
3. Cuirfidh gach Páirtí focaíocht aon Státchabhrach nua le tairbhí ar fionraí go dtí go ndéanfar an Státchabhair a deonaíodh don tairbhí sin, ar ina leith a rinneadh ordú gnóthaithe, a ghnóthú go hiomlán, lena n-áirítear aon ús gnóthaithe dlite.
4. I gcomhréir le hAirteagal 205(6) agus (7) agus Airteagal 206(3), ní cheanglófar gnóthú Státchabhrach i gcás ina ndéantar an chabhair sin a dheonú nó a athrú ar bhonn Acht ó Pharlaimint Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 208

Comhairliúcháin

1. Má mheasann Páirtí gur dheonaigh an Páirtí eile Státchabhair nó go bhfuil fianaise shoiléir ann go bhfuil sé ar intinn ag an bPáirtí eile Státchabhair a dheonú agus go bhfuil nó go bhféadfadh tionchar diúltach a bheith ag deonú na Státchabhrach ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe, féadfaidh sé a iarraidh ar an bPáirtí eile míniú a thabhairt ar an gcaoi ar urramaíodh an Comhaontú seo maidir leis an Státchabhair sin.
2. Féadfaidh Páirtí an fhaisnéis a liostaítear in Airteagal 203(1) a iarraidh freisin a mhéid nár cuireadh an fhaisnéis ar fáil go poiblí cheana, ar shuíomh gréasáin oifigiúil nó ar bhunachar sonraí poiblí, dá dtagraítear in Airteagal 203, nó a mhéid nár cuireadh an fhaisnéis ar fáil ar bhealach a bhfuil rochtain éasca uirthi.

3. Déanfaidh an Páirtí eile an fhaisnéis a iarrtar a sholáthar i scríbhinn tráth nach déanaí ná 45 lá tar éis dháta fála na hiarrata. Mura féidir aon fhaisnéis a iarrtar a chur ar fáil, míneoidh an Páirtí sin easpa na faisnéise sin ina fhreagra i scríbhinn.
4. Más rud é, tar éis an fhaisnéis a iarradh a fháil, go measann an Páirtí iarrthach fós go bhfuil nó go bhféadfadh tionchar diúltach a bheith ag an Státchabhair a dheonaigh an Páirtí eile nó a bheartaíonn an Páirtí eile a dheonú ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe, féadfaidh an Páirtí iarrthach comhairliúcháin a iarraidh laistigh den Choiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil. Is i scríbhinn a bheidh an iarraidh sin agus beidh inti míniú ar na cúiseanna atá ag an bPáirtí iarrthach leis an gcomhairliúchán a iarraidh.
5. Déanfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil gach iarracht teacht ar réiteach ar an gceist a bheidh sásúil don dá thaobh. Reáchtálfaidh sé a chéad chruinniú laistigh de 30 lá ón iarraidh ar chomhairliúchán.
6. Is féidir síneadh ama a chur leis na comhairliúcháin i míreanna 3 agus 5 thuas trí chomhaontú idir na Páirtithe.

Bearta leighis

1. Féadfaidh Páirtí iarraidh i scríbhinn ar fhaisnéis agus ar chomhairliúcháin a sheachadadh ar an bPáirtí eile maidir le Státchabhair a mheasann sé is cúis, nó a bhfuil baol tromchúiseach ann go mbeidh tionchar diúltach mór aici ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe. Ba cheart don Pháirtí iarrthach gach faisnéis ábhartha a chur ar fáil san iarraidh sin chun a chumasú do na Páirtithe teacht ar réiteach a bheidh inghlactha ag an dá pháirtí, lena n-áirítear tuairisc ar an Státchabhair agus ar ábhair inné an Pháirtí iarrthaigh maidir lena héifeacht ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht.
2. Tráth nach déanaí ná 30 lá ón dáta a seachadtar an iarraidh, seachadfaidh an Páirtí iarrtha freagra i scríbhinn lena gcuirfear an fhaisnéis iarrtha ar fáil don Pháirtí iarrthach, agus rachaidh na Páirtithe i mbun comhairliúchán, a measfar iad a bheith críochnaithe 60 lá ón dáta a sheachadfar an iarraidh sin, mura gcomhaontóidh na Páirtithe a mhalairt. Is faoi rún a bheidh na comhairliúcháin sin, agus go háirithe gach faisnéis a ainmneofar mar fhaisnéis rúnda agus seasaimh arna nglacadh ag na Páirtithe le linn chomhairliúchán, agus beidh siad gan dochar do chearta ceachtar Páirtí in aon imeachtaí eile.
3. Tráth nach luaithe ná 60 lá ó dháta seachadta na hiarrata dá dtagraítear i mír 1, féadfaidh an Páirtí iarrthach bearta leighis iomchuí a dhéanamh go haontaobhach má tá fianaise ann go bhfuil Státchabhair ón bPáirtí iarrtha mar chúis, nó má tá riosca tromchúiseach ann go mbeidh sí ina cúis le mórthionchar diúltach ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe.

4. Tráth nach luaithe ná 45 lá ó dháta seachadta na hiarrata dá dtagraítear i mír 1, tabharfaidh an Páirtí iarrthach fógra don Pháirtí iarrtha faoi na bearta leighis atá beartaithe aige a ghlacadh i gcomhréir le mír 3. Soláthróidh an Páirtí iarrthach an fhaisnéis go léir is ábhartha maidir leis na bearta a bhfuil sé i gceist aige a dhéanamh chun a chur ar chumas na bPáirtithe teacht ar réiteach a bheidh inghlactha ag an dá pháirtí. Ní fhéadfaidh an Páirtí iarrthach na bearta leighis sin a dhéanamh níos luaithe ná 15 lá ón dáta a seachadtar an fógra faoi na bearta sin ar an bPáirtí iarrtha.
5. Maidir le measúnú Páirtí go bhfuil baol tromchúiseach ann go mbeidh tionchar diúltach suntasach ann, beidh sé bunaithe ar fhórais seachas ar líomhaintí, tuairimíocht nó féidearthacht fhánach amháin. An t-athrú imthosca lena dtiocfadh tionchar diúltach suntasach as Státchabhair, ní mór é a bheith soiléir intuartha.
6. Maidir le measúnú Páirtí i dtaobh Státchabhair a bheith ann nó tionchar diúltach mór a bheith aici ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe mar gheall ar an Státchabhair, beidh sé bunaithe ar fhianaise iontaofa agus ní ar thuairimíocht nó ar fhéidearthacht fhánach amháin a bheidh sé, agus bainfidh sé le hearraí nó gníomhaithe eacnamaíocha inaitheanta, lena n-áirítear, más ábhartha, i gcás scéimeanna Státchabhrach.
7. Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil liosta léiritheach a choinneáil de mhéid a bheadh ina tionchar diúltach mór ar thrádáil earraí nó ar infheistíocht idir na Páirtithe de réir bhrí an Airteagail seo. Beidh an méid sin gan dochar do cheart na bPáirtithe bearta leighis a ghlacadh.
8. Ní rachaidh na bearta leighis, a thógtar de bhun mhír 3 thar an méid is gá agus comhréireach chun an tionchar diúltach suntasach a dhéantar a leigheas nó chun aghaidh a thabhairt ar an riosca dáiríre a bhaineann le tionchar den sórt sin. Tabharfar tosaíocht do bhearta is lú a chuirfidh isteach ar fheidhmiú an Chomhaontaithe seo.

9. Laistigh de chúig lá ón dáta a thiocfaidh na bearta leighis dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo i bhfeidhm agus gan dul i muinín comhairliúcháin roimh ré i gcomhréir le hAirteagal 304, féadfaidh an Páirtí dá dtugtar fógra a iarraidh, i gcomhréir le hAirteagal 305(2), binse eadrána a bhunú trí bhíthin iarraidh i scríbhinn a sheachadfar ar an bPáirtí iarrthach chun go bhféadfaidh an binse eadrána cinneadh a dhéanamh maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) an bhfuil beart leighis arna dhéanamh ag an bPáirtí iarrthach ar neamhréir le mír 3 nó 5;
- (b) nár ghlac an Páirtí iarrthach páirt sna comhairliúcháin tar éis don Pháirtí iarrtha an fhaisnéis iarrtha a sheachadadh agus gur aontaigh sé na comhairliúcháin sin a sheoladh; nó
- (c) gur tharla mainneachtain beart leighis a dhéanamh nó fógra a thabhairt ina leith i gcomhréir leis na tréimhsí ama dá dtagraítear i míreanna 3 nó 4 faoi seach.

Ní bheidh éifeacht fionraíochta ag an iarraidh sin ar na bearta feabhais. Thairis sin, ní dhéanfaidh an binse eadrána measúnú ar iarratas Páirtí ar a chóras rialaithe Státchabhrach.

10. Déanfaidh an binse eadrána a bhunófar tar éis na hiarrata dá dtagraítear i mír 9 den Airteagal seo a imeachtaí i gcomhréir le hAirteagal 327 agus tabharfaidh sé a rialú deiridh laistigh de 30 lá tar éis a bhunaithe.

11. I gcás cinneadh i gcoinne an Pháirtí is freagróir, déanfaidh an Páirtí is freagróir, 30 lá ar a dhéanaí ón dáta a seachadadh an rialú ón mbinse eadrána, fógra a sheachadadh don Pháirtí is déantóir gearáin faoi aon bheart a bheidh déanta aige chun an rialú sin a chomhlíonadh.

12. Tar éis cinneadh i gcoinne an Pháirtí is freagróir sa nós imeachta dá dtagraítear i mír 10 den Airteagal seo, féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin a iarraidh ar an mbinse eadrána, laistigh de 30 lá tar éis dó rialú a fháil, leibhéal fionraí na n-oibleagáidí faoin gComhaontú seo nó comhaontú forlíontach a chinneadh nach sáraíonn an leibhéal atá coibhéiseach leis an neamhniú nó leis an lagú atá ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm na mbeart leighis, má chinneann sé go bhfuil neamhréireacht na mbeart leighis le mír 3 nó mír 8 den Airteagal seo suntasach. Molfaidh an iarraidh leibhéal fionraí oibleagáidí i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach in Airteagal 316. Féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin oibleagáidí faoin gComhaontú seo nó faoi chomhaontú forlíontach a chur ar fionraí de réir leibhéal fionraí na n-oibleagáidí a chinnfidh an binse eadrána. Ní chuirfear an fhionraí sin i bhfeidhm níos luaithe ná 15 lá tar éis an rialaithe sin.

13. Ní dhéanfaidh Páirtí Comhaontú EDT ná aon chomhaontú idirnáisiúnta eile a agairt chun cosc a chur ar an bPáirtí eile bearta a dhéanamh de bhun an Airteagail seo, lena n-áirítear i gcás gurb é a bhíonn sna bearta sin oibleagáidí a chur ar fionraí faoin gComhaontú seo nó faoi chomhaontú forlíontach.

14. Chun a mheasúnú an bhfuil sé teoranta don mhéid atá fíor-riachtanach nó comhréireach chun críocha an Airteagail seo bearta leighis a fhorchur nó a choinneáil ar allmhairí den táirge céanna, déanfaidh Páirtí an méid seo a leanas:

- (a) bearta frithchúitimh arna gcur i bhfeidhm nó arna gcoimeád ar bun i gcomhréir le ceanglais an Chomhaontaithe maidir le Fóirdheontais agus le Bearta Frithchúitimh, atá in Iarscríbhinn 1A a ghabhann le Comhaontú EDT, agus de bhun próiseas cothrom agus trédhearcach a chur san áireamh; agus
- (b) féadfaidh sé bearta frithdhumpála arna gcur i bhfeidhm nó arna gcoimeád ar bun i gcomhréir le ceanglais an Chomhaontaithe maidir le hAirteagal VI den Chomhaontú Ginearálta um Tharairí agus Trádáil 1994 a Chur chun Feidhme agus de bhun próiseas cothrom agus trédhearcach a chur san áireamh.

15. Mura gcuirfidh an Páirtí a ndearnadh bearta leighis ina choinne iarraidh de bhun mhír 9 den Airteagal seo isteach laistigh den tréimhse ama a leagtar síos sa mhír sin, féadfaidh an Páirtí sin an nós imeachta eadrána dá dtagraítear in Airteagal 305 a thionscnamh chun beart leighis a agóid ar na forais a leagtar amach i mír 9 den Airteagal seo gan dul i muinín comhairliúcháin roimh ré i gcomhréir le hAirteagal 304. Caithfidh binse eadrána go práinneach leis an tsaincheist chun críocha Airteagal 310.

16. Chun críocha na n-imeachtaí faoi mhír 9 nó 15, agus measúnú á dhéanamh aige an bhfuil beart feabhais fíor-riachtanach nó comhréireach, tabharfaidh an binse eadrána aird chuí ar na prionsabail a leagtar amach i míreanna 5, 6 agus 13.

AIRTEAGAL 210

Réiteach díospóidí

1. Faoi réir mhíreanna 2 agus 3 den Airteagal seo, tá feidhm ag Cuid a Sé maidir le díospóidí idir na Páirtithe a bhaineann le léiriú agus cur i bhfeidhm na Caibidle seo, cé is moite d'Airteagail 205 agus 206.

2. Ní bheidh dlínse ag binse eadrána maidir leis na nithe seo a leanas:

- (a) beart Státchabhrach aonair, lena n-áirítear ar chomhlíon an beart sin córas rialaithe Státchabhrach an Pháirtí ábhartha; agus
- (b) an ndearnadh an leigheas um ghnóthú de réir bhrí Airteagal 207 a chur i bhfeidhm i gceart in aon chás ar leith.

3. Beidh feidhm ag Cuid a Sé maidir le hAirteagal 209 i gcomhréir leis an Airteagal sin agus le hAirteagal 327.

CAIBIDIL 3

CÁNACHAS

AIRTEAGAL 211

Dea-rialachas

Aithníonn na Páirtithe agus geallann siad go gcuirfidh siad prionsabail an dea-rialachais chun feidhme i réimse an chánachais, go háirithe na caighdeáin dhomhanda maidir le trédhearcacht agus malartú faisnéise agus iomaíocht chóir cánachais. Athdhearbhaíonn na Páirtithe go dtacaíonn siad le Plean Gníomhaíochta ECFE maidir le Creimeadh an Bhoinn agus Aistriú Brabúis ('BEPS') agus dearbhaíonn siad go bhfuil siad tiomanta íoschaighdeáin ECFE i gcoinne BEPS a chur chun feidhme. Cuirfidh na Páirtithe dea-rialachas i gcúrsaí cánach chun cinn, feabhsóidh siad an comhar idirnáisiúnta i réimse an chánachais agus éascóidh siad bailiú an ioncaim ó chánacha.

AIRTEAGAL 212

Caighdeáin chánachais

1. Ní dhéanfaidh Páirtí leibhéal na cosanta dá bhforáiltear ina reachtaíocht an 31 Nollaig 2020 a lagú ná a laghdú faoi bhun an leibhéil dá bhforáiltear sna caighdeáin agus sna rialacha a comhaontaíodh in ECFE an 31 Nollaig 2020, maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) faisnéis a mhalartú, bíodh sé go n-iarrtar sin go spontáineach nó go huathoibríoch, faoi chuntais airgeadais, faoi rialuithe maidir le cáin trasteorann, faoi thuarascálacha de réir tíre idir riaracháin chánach agus faoi shocruithe pleanála cánach trasteorann a d'fhéadfadh a bheith ann;
- (b) rialacha maidir le teorannú úis, cuideachtaí coigríche rialaithe agus neamhréireanna hibrideacha.

2. Ní dhéanfaidh Páirtí an leibhéal cosanta dá bhforáiltear ina reachtaíocht an 31 Nollaig 2020 i leith tuairisciú poiblí de réir tíre ag institiúidí creidmheasa agus ag gnólachtaí infheistíochta, seachas gnólachtaí infheistíochta beaga neamh-idirnasctha.

AIRTEAGAL 213

Réiteach díospóidí

Ní bheidh an Chaibidil seo faoi réir réiteach díospóidí faoi Chuid a Sé.

CAIBIDIL 4

CAIGHDEÁIN SAOTHAIR AGUS SHÓISIALTA

AIRTEAGAL 214

Sainmhíniú

1. Chun críocha na Caibidle seo, ciallaíonn ‘leibhéil chosanta saothair agus sóisialta’ na leibhéil chosanta a thugtar go foriomlán i ndlí agus caighdeáin Páirtí¹, i ngach ceann de na réimse seo a leanas²:

- (a) cearta bunúsacha ag an obair;
- (b) caighdeáin sláinte agus sábháilteachta ag an obair;
- (c) dálaí córa oibre agus caighdeáin chóra fostaíochta;
- (d) cearta faisnéise agus comhairliúcháin ar leibhéal cuideachta; nó
- (e) gnóthais a athstruchtúrú.

2. I gcás an Aontais, ciallaíonn ‘leibhéil chosanta saothair agus sóisialta’ an leibhéal cosanta saothair agus an leibhéal sóisialta cosanta is infheidhme maidir leis na Ballstáit uile agus atá i gcoiteann acu.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le dlí agus caighdeáin na bPáirtithe a bhaineann le slándáil shóisialta agus pinsin.

² Is iad na leibhéil chosanta na croíchaighdeáin saothair a aithnítear go hidirnáisiúnta mar a shainmhínítear i gcoinbhinsiúin bhunúsacha EIS dá dtagraítear in Airteagal 226(2).

Neamh-chúlchéimniú ó leibhéil chosanta

1. Dearbhaíonn na Páirtithe ceart gach Páirtí a bheartais agus a thosaíochtaí a shocrú sna réimsí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo, na leibhéil chosanta saothair agus sóisialta a mheasann sé a bheith iomchuí a chinneadh agus a dhlí agus a bheartais a ghlacadh nó a mhodhnú ar bhealach atá i gcomhréir le gealltanais idirnáisiúnta gach Páirtí, lena n-áirítear a ghealltanais faoin gCaibidil seo.
2. Ní dhéanfaidh Páirtí a leibhéil chosanta saothair agus sóisialta a lagú ná a laghdú, ar bhealach a dhéanfaidh difear do thrádáil nó d'infheistíocht idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar leibhéil iad atá faoi bhun na leibhéil atá i bhfeidhm ag deireadh na hidirthréimhse, lena n-áirítear trí gan a dhlí agus a chaighdeán a fhorfheidhmiú go héifeachtach.
3. Aithníonn na Páirtithe go gcoinníonn gach Páirtí an ceart chun rogha réasúnach a fheidhmiú agus cinntí *bona fide* a dhéanamh maidir le hacmhainní forfheidhme saothair a leithdháileadh ar dhlí saothair eile a meastar go bhfuil tosaíochtaí níos airde aige, ar choinníoll nach bhfuil feidhmiú na sainrogha sin, agus na cinntí sin, neamh-chomhsheasmhach lena oibleagáidí faoin gCaibidil seo.
4. Leanfaidh na Páirtithe dá ndícheall a leibhéil chosanta saothair agus sóisialta faoi seach dá dtagraítear sa Chaibidil seo a mhéadú.

AIRTEAGAL 216

Forfheidhmiú

Chun críocha forfheidhmithe dá dtagraítear in Airteagal 215, beidh córas i bhfeidhm agus á choinneáil ar bun ag gach Páirtí i ndáil le forfheidhmiú éifeachtach intíre agus, go háirithe, córas éifeachtach cigireachtaí saothair i gcomhréir lena ghealltanais idirnáisiúnta a bhaineann le dálaí oibre agus le hoibrithe a chosaint; déanfaidh gach Páirtí a áirithiú go mbeidh imeachtaí riaracháin agus breithiúnacha ar fáil a thugann deis d'údaráis phoiblí agus do dhaoine aonair a bhfuil sé d'acmhainn acu caingne a thionscnamh go tráthúil i gcoinne sáruithe ar dhlí an tsaothair agus ar chaighdeán shóisialta; agus déanfaidh gach Páirtí foráil maidir le réitigh iomchuí éifeachtacha, lena n-áirítear faoiseamh eatramhach, chomh maith le smachtbhannaí comhréireacha agus athchomhairleacha i gcomhréir lena dhlí náisiúnta, i gcás inarb iomchuí. I gcur chun feidhme agus i bhforfheidhmiú intíre Airteagal 215, urramóidh gach Páirtí ról agus uathriail na gcomhpháirtithe sóisialta ar an leibhéal intíre, i gcás inarb ábhartha, i gcomhréir leis an dlí agus leis an gcleachtas is infheidhme.

AIRTEAGAL 217

Réiteach díospóidí

1. Déanfaidh na Páirtithe gach iarracht trí idirphlé, trí chomhairliúchán, trí mhalartú faisnéise agus trí chomhar chun aghaidh a thabhairt ar aon easaontas maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo.
2. De mhaolú ar Chuid a Sé, i gcás díospóid idir na Páirtithe maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo, rachaidh na Páirtithe ar iontaoibh na nósanna imeachta go heisiach arna mbunú faoi Airteagail 235, 236 agus 237.

CAIBIDIL 5

AN COMHSHAOL AGUS AN AERÁID

AIRTEAGAL 218

Sainmhínithe

1. Chun críocha na Caibidle seo ciallaíonn ‘leibhéil chosanta comhshaoil agus aeráide’ na leibhéil chosanta a sholáthraítear ar an iomlán i ndlí Páirtí arb é is aidhm dóibh an comhshaol agus an aeráid a chosaint, lena n-áirítear baol do bheatha an duine nó do shláinte an duine ó thionchair ar an gcomhshaol a chosc agus an t-athrú aeráide a chomhrac, lena n-áirítear i ngach ceann de na réimsí seo a leanas:

- (a) rochtain ar fhaisnéis chomhshaoil;
- (b) rannpháirtíocht an phobail agus rochtain ar cheartas i gcúrsaí comhshaoil;
- (c) measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaol agus measúnú straitéiseach ar an gcomhshaol;
- (d) astaíochtaí aeir agus cáilíocht an aeir;
- (e) caomhnú an dúlra agus na bithéagsúlachta;
- (f) bainistiú dramhaíola, lena n-áirítear saoráidí glactha calafoirt i gcás inarb ábhartha;

- (g) astaíochtaí fuaime;
- (h) cosaint agus caomhnú an chomhshaoil uiscigh agus mhuirí, lena n-áirítear úsáid saoráidí glactha calafoirt i gcás inarb ábhartha;
- (i) cosc, laghdú agus díothú rioscaí do shláinte an duine nó an ainmhí, nó don chomhshaol de dheasca substaintí ceimiceacha a tháirgeadh, a úsáid, a scaoileadh agus a dhiúscairt; nó
- (j) an t-athrú aeráide, go háirithe astaíochtaí agus aistriú gás ceaptha teasa, lena n-áirítear na córais éifeachtacha praghsála carbóin nó bearta coibhéiseacha chun astaíochtaí a laghdú.

2. I gcás an Aontais, ciallaíonn ‘leibhéil chosanta comhshaoil agus aeráide’ an leibhéal cosanta comhshaoil agus an leibhéal cosanta aeráide is infheidhme maidir leis na Ballstáit uile, agus sna Ballstáit uile, agus atá i gcoiteann acu.

3. I gcás na Ríochta Aontaithe, ciallaíonn ‘leibhéil chosanta comhshaoil agus aeráide’ an leibhéal cosanta comhshaoil agus an leibhéal cosanta aeráide i ndlí náisiúnta Ghiobráltar, lena n-áirítear gealltanais idirnáisiúnta a leathnaíodh chun Giobráltar a chumhdach.

AIRTEAGAL 219

Leibhéil chosanta

1. Dearbhaíonn na Páirtithe ceart gach Páirtí a bheartais agus a thosaíochtaí a shocrú sna réimsí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo, na leibhéil chosanta comhshaoil agus aeráide a mheasann sé a bheith iomchuí a chinneadh agus a dhlí agus a bheartais a ghlacadh nó a mhodhnú ar bhealach atá i gcomhréir le gealltanais idirnáisiúnta gach Páirtí, lena n-áirítear a ghealltanais faoin gCaibidil seo.

2. Aithníonn na Páirtithe go gcoinníonn gach Páirtí an ceart chun rogha réasúnach a fheidhmiú agus cinntí *bona fide* a dhéanamh maidir le hacmhainní forfheidhme comhshaoil a leithdháileadh ar dhlí comhshaoil eile a meastar go bhfuil tosaíochtaí níos airde aige, ar choinníoll nach bhfuil feidhmiú na sainrogha sin, agus na cinntí sin, neamh-chomhsheasmhach lena oibleagáidí faoin gCaibidil seo.
3. Ní dhéanfaidh an tAontas a leibhéil chosanta comhshaoil nó aeráide a lagú ná a laghdú faoi bhun na leibhéal a bhí i bhfeidhm an 31 Nollaig 2020 lena n-áirítear trí gan a dhlí comhshaoil agus aeráide a fhorfheidhmiú go héifeachtach.
4. Seasfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na leibhéil chosanta comhshaoil agus aeráide atá coibhéiseach leis na leibhéil atá i bhfeidhm san Aontas, lena n-áirítear trí dhlíthe comhshaoil agus aeráide is infheidhme maidir le Giobráltar agus i nGiobráltar a fhorfheidhmiú go héifeachtach.

AIRTEAGAL 220

Praghsáil carbóin

1. Beidh córas éifeachtach praghsála carbóin nó bearta coibhéiseacha i bhfeidhm ag gach Páirtí chun astaíochtaí a laghdú faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.
2. Áiritheoidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go mbeidh raon feidhme agus éifeachtacht ag an gcóras praghsála carbóin nó bearta coibhéiseacha chun astaíochtaí a laghdú atá i bhfeidhm i nGiobráltar coibhéiseach leis an raon feidhme atá i bhfeidhm san Aontas tráth a thiocfaidh an Comhaontú seo i bhfeidhm.

3. A mhéid a bhaineann leis an eitlíocht, cumhdófar le raon feidhme chóras praghsála carbóin an Aontais na heitiltí uile idir an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch agus Giobráltar. Cumhdófar le raon feidhme chóras praghsála carbóin na Ríochta Aontaithe na heitiltí uile idir an Ríocht Aontaithe agus Giobráltar.
4. Cuirfear an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil ar an eolas go rialta maidir le cur chun feidhme éifeachtach mhíreanna 1, 2 agus 3.
5. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, athbhreithniú ar chur chun feidhme a córais praghsála carbóin nó bearta coibhéiseacha in 2030 agus go rialta i gcomhthéacs an dul chun cinn thar a creataí reatha chun astaíochtaí a laghdú.

Prionsabail eile maidir leis an gComhshaol agus leis an Aeráid

Agus é á chur san áireamh go bhfuil bithsféar comhchoiteann i ndáil le truailliú trasteorann ag an Aontas agus ag Giobráltar, geallann an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na prionsabail chomhshaoil a aithnítear go hidirnáisiúnta a bhfuil gealltanais tugtha acu ina leith a urramú, amhail i nDearbhú Rio maidir leis an gComhshaol agus leis an bhForbairt, arna ghlacadh i Rio de Janeiro an 14 Meitheamh 1992 ('Dearbhú Rio maidir leis an gComhshaol agus Forbairt 1992'), agus i gcomhaontuithe iltaobhacha comhshaoil a bhfuil feidhm acu maidir leis an Aontas agus leis an Ríocht Aontaithe agus a leathnaíodh chun Giobráltar a chumhdach, lena n-áirítear in UNFCCC agus an Coinbhinsiún maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch, arna dhéanamh i Rio de Janeiro an 5 Meitheamh 1992 (an 'Coinbhinsiún maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch'), go háirithe:

- (a) an prionsabal gur cheart cosaint an chomhshaoil a bheith ina dhlúthchuid de dhéanamh beartas, lean n-áirítear trí bhíthin measúnuithe tionchair;
- (b) prionsabal na gníomhaíochta coisc chun damáiste don chomhshaol a sheachaint;
- (c) prionsabal an réamhchúraim dá dtagraítear in Airteagal 200;
- (d) an prionsabal gur cheart tosaíocht a thabhairt do bhearta chun damáiste don chomhshaol a leigheas ag an bhfoinse; agus
- (e) an prionsabal gurb é nó í údar an truaillithe a íocfaidh as.

AIRTEAGAL 222

Forfheidhmiú

Chun críocha an fhorfheidhmithe dá dtagraítear in Airteagal 219, déanfaidh gach Páirtí, i gcomhréir lena dhlíthe, a áirithiú:

- (a) go dtabharfaidh údaráis náisiúnta, atá inniúil an dlí ábhartha maidir leis an gcomhshaol agus maidir leis an aeráid a fhorfheidhmiú, aird chuí ar sháruithe líomhnaithe ar an dlí sin a thagann ar a n-aire; beidh leigheasanna leordhóthanacha éifeachtacha ar fáil do na húdaráis sin, lena n-áirítear faoiseamh urghaire agus smachtbhannaí comhréireacha agus athchomhairleacha, más iomchuí; agus
- (b) beidh imeachtaí náisiúnta riaracháin nó breithiúnacha ar fáil do dhaoine nádúrtha agus dlítheanacha a bhfuil leas leordhóthanach acu chun caingne a thionscnamh in aghaidh sáruithe ar an dlí sin agus chun leigheasanna éifeachtacha a lorg, lena n-áirítear faoiseamh urghaire, agus nuair nach bhfuil na himeachtaí toirmeascach ó thaobh costais de agus nuair a sheoltar iad ar bhealach cóir, cothrom agus trédhearcach.

AIRTEAGAL 223

Réiteach díospóidí

1. Déanfaidh na Páirtithe gach iarracht trí idirphlé, trí chomhairliúchán, trí mhalartú faisnéise agus trí chomhar chun aghaidh a thabhairt ar aon easaontas maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo.

2. De mhaolú ar Chuid a Sé, i gcás díospóid idir na Páirtithe maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo, rachaidh na Páirtithe ar iontaoibh na nósanna imeachta go heisiach arna mbunú faoi Airteagail 235, 236 agus 237.

CAIBIDIL 6

IONSTRAIMÍ EILE LE hAGHAIDH NA TRÁDÁLA AGUS NA FORBARTHA INBHUANAITHE

AIRTEAGAL 224

Comhthéacs agus cuspóirí

1. Meabhraíonn na Páirtithe Clár 21, a glacadh in Rio de Janeiro an 13 Meitheamh 1992, agus Dearbhú Rio maidir leis an gComhshaol agus leis an bhForbairt 1992, Plean Cur Chun Feidhme an Chruinnithe Mhullaigh Dhomhanda um Fhorbairt Inbhuanaithe Johannesburg 2002, Dearbhú na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair ('EIS') maidir le Ceartas Sóisialta don Domhandú Cothrom, arna ghlacadh sa Ghinéiv an 10 Meitheamh 2008 ag an gComhdháil Idirnáisiúnta Saothair ag a 97ú Seisiún, arna leasú in 2022 ('Dearbhú EIS maidir le Ceartas Sóisialta le haghaidh an Domhandaithe Chóir na bliana 2008'), an Doiciméad Deiridh ó Chomhdháil na Náisiún Aontaithe maidir leis an bhForbairt Inbhuanaithe 2012 dar teideal *The Future We Want* [An Todhchaí atá Uainn] a formhuiníodh le Rún 66/288 ó Chomhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe agus a glacadh an 27 Iúil 2012, agus Clár Oibre 2030 na Náisiún Aontaithe don Fhorbairt Inbhuanaithe a glacadh le Rún 70/1 ó Chomhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe an 25 Meán Fómhair 2015 agus Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe a ghabhann leis.

2. I bhfianaise mhír 1 den Airteagal seo, is é cuspóir na Caibidle seo comhtháthú na forbartha inbhuanaithe a fheabhsú, go háirithe na gnéithe saothair agus comhshaoil di, i gcaidreamh trádála agus infheistíochta na bPáirtithe agus sa mhéid sin, gealltanais na bPáirtithe faoi Chaibidil 4 agus 5 den Teideal seo a chomhlánú.

AIRTEAGAL 225

Trédhearcacht

Leagann na Páirtithe béim ar a thábhachtaí atá sé trédhearcacht a áirithiú mar ghné riachtanach chun rannpháirtíocht an phobail a chur chun cinn agus chun faisnéis a phoiblíú i gcomhthéacs na Caibidle seo. I gcomhréir lena ndlíthe agus a rialacháin agus le forálacha na Caibidle seo, déanfaidh gach Páirtí na nithe seo a leanas:

- (a) a chinntiú go ndéanfar aon bheart a mbeidh feidhm ghinearálta leis chun cuspóirí na Caibidle seo a bhaint amach a riaradh ar mhodh trédhearcach, lena n-áirítear trí dheiseanna réasúnacha agus dóthain ama a chur ar fáil don phobal chun a dtuairimí a thabhairt, agus trí na bearta sin a fhoilsiú;
- (b) a chinntiú go dtabharfar rochtain don phobal i gcoitinne ar fhaisnéis ábhartha faoin gcomhshaoil atá i seilbh údarás poiblí nó a shealbhaíonn údaráis poiblí, chomh maith le scaipeadh gníomhach na faisnéise sin ar an bpobal i gcoitinne a chinntiú trí mheán leictreonach;
- (c) spreagfaidh gach Páirtí díospóireacht poiblí le gníomhaithe nach gníomhaithe Stáit iad agus ina measc maidir le beartais a fhorbairt agus a shainiú a bhféadfadh sé a bheith ina thoradh orthu go nglacfadh a údaráis poiblí dlí atá ábhartha don Chaibidil seo; áirítear leis sin, i ndáil leis an gcomhshaoil, rannpháirtíocht poiblí i dtionscadail, i bpleananna agus i gcláir; agus

- (d) feacht an phobail ar a dhlíthe agus a chaighdeáin is iomchuí maidir leis an gCaibidil seo a chur chun cinn, mar aon le nósanna imeachta forfheidhmithe agus comhlíonta, trí bhearta a dhéanamh chun eolas agus tuiscint an phobail a chur chun cinn; i ndáil le dlíthe agus caighdeáin saothair, áirítear leis sin oibrithe, fostóirí agus a n-ionadaithe.

AIRTEAGAL 226

Caighdeáin agus comhaontuithe iltaobhacha saothair

1. Dearbhaíonn na Páirtithe a thiomanta atá siad forbairt na trádála idirnáisiúnta a chur chun cinn ar bhealach a gcuideoidh le hobair chuibhiúil do chách, mar a cuireadh in iúl i nDearbhú na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le Ceartas Sóisialta do Dhomhandú Cothrom 2008.
2. I gcomhréir le Bunreacht na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair (EIS) agus le Dearbhú EIS maidir le Prionsabail Bhunúsacha agus Cearta Bunúsacha ag an Obair agus leis an méid a lean as, arna ghlacadh ag an gComhdháil Idirnáisiúnta Saothair ag an 86ú Seisiún di sa Ghinéiv an 18 Meitheamh 1998, arna leasú in 2022, geallann gach Páirtí na prionsabail a bhaineann leis na cearta bunúsacha a urramú, a chur chun cinn agus a chur chun feidhme go héifeachtach, mar a shainítear i gCoinbhinsiúin bhunúsacha EIS, arb iad:
 - (a) saoirse comhlachais agus aitheantas éifeachtach don cheart chun margála comhchoitinne;
 - (b) gach cineál saothair éignithe nó éigeantaigh a dhíchur;
 - (c) deireadh a chur go héifeachtach le saothar leanaí;

(d) idirdhealú a dhíchur i leith fostaíochta agus gairm bheatha; agus

(e) timpeallacht oibre shábháilte shláintiúil.

3. Geallann gach Páirtí Coinbhinsiúin EIS uile atá leathnaithe ag an Ríocht Aontaithe chun Giobráltar a chumhdach agus atá daingnithe ag na Ballstáit faoi seach a chur chun feidhme.

4. Déanfaidh na Páirtithe iarrachtaí leanúnacha seasta chun coinbhinsiúin bhunúsacha EIS a dhaingniú, nó a leathnú chun Giobráltar a chumhdach i gcás na Ríochta Aontaithe, mura bhfuil sé sin déanta acu go fóill.

5. Déanfaidh na Páirtithe faisnéis a mhalartú go rialta agus de réir mar is iomchuí maidir le cásanna agus dul chun cinn faoi seach na mBallstát agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, maidir le daingniú choinbhinsiúin nó phrótacail EIS, arna n-aicmiú a bheith cothrom le dáta ag EIS, agus ionstraimí idirnáisiúnta gaolmhara eile.

6. Déanfaidh gach Páirtí Clár Oibre um Obair Chuibhiúil EIS a chur chun cinn trína dhlíthe agus a chleachtais féin mar a leagtar amach i nDearbhú na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le Ceartas Sóisialta do Dhomhandú Cothrom 2008, arna leasú in 2022 ('Clár Oibre um Obair Chuibhiúil EIS'), agus coinbhinsiúin ábhartha EIS eile, agus gealltanais idirnáisiúnta eile, go háirithe maidir le:

(a) dálaí cuibhiúla oibre do chách, maidir le, *inter alia*, pá agus tuilleamh, uaireanta oibre, saoire mháithreachais agus dálaí oibre eile;

(b) sláinte agus sábháilteacht ag an obair, lena n-áirítear gortú ceirde nó breoiteacht cheirde a chosc agus cúiteamh i gcás gortú nó breoiteacht den sórt sin; agus

(c) neamh-idirdhealú i leith coinníollacha oibre, lena n-áirítear i gcás oibrithe imirceacha.

7. Déanfaidh gach Páirtí idirphlé sóisialta faoi chúrsaí saothair a chosaint agus a chur chun cinn i measc oibrithe agus fostóirí, agus i measc a n-eagraíochtaí faoi seach, agus le húdaráis rialtais ábhartha.

AIRTEAGAL 227

Comhaontuithe comhshaoil iltaobhacha

1. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le Comhthionól Comhshaoil na Náisiún Aontaithe de Chlár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe agus le rialachas agus comhaontuithe iltaobhacha comhshaoil mar fhreagairt ón gcomhphobal idirnáisiúnta ar dhúshláin chomhshaoil dhomhanda nó réigiúnacha agus leagann siad béim ar an ngá atá ann an chomhthacaíocht fhrithpháirteach idir beartais trádála agus beartais, rialacha agus bearta comhshaoil a fheabhsú.

2. I bhfianaise mhír 1, gealann gach Páirtí na comhaontuithe iltaobhacha comhshaoil, na prótacail agus na leasuithe a bhfuil sé ina pháirtí iontu a chur chun feidhme go héifeachtach. I ndáil leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ciallaíonn sé sin comhaontuithe iltaobhacha comhshaoil a leathnaíodh chun Giobráltar a chumhdach nó a léirítear ar bhealach eile ina dlíthe agus ina cleachtais.

3. Athdhearbhaíonn na Páirtithe ceart gach Páirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun chun cuspóirí comhaontuithe iltaobhacha comhshaoil ar páirtí iontu é a chur chun cinn.

Trádáil agus athrú aeráide

1. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá sé gníomhaíocht phráinneach a dhéanamh chun an athrú aeráide agus a thionchar a chomhrac, agus aithníonn siad ról na trádála agus na hinfheistíochta chun an cuspóir sin a shaothrú, i gcomhréir le UNFCCC, le cuspóir agus spriocanna Chomhaontú Pháras agus le comhaontuithe comhshaoil iltaobhacha eile agus le hionstraimí iltaobhacha eile i réimse an athraithe aeráide.
2. I bhfianaise mhír 1, maidir le gach Páirtí:
 - (a) geallann sé UNFCCC agus Comhaontú Pháras arb é príomhaidhm amháin an fhreagairt dhomhanda ar an athrú aeráide a neartú agus an méadú ar an meánteocht dhomhanda a choimeád go mór faoi bhun 2 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch agus iarrachtaí a shaothrú chun an méadú teochta a theorannú go 1,5 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch, a chur chun feidhme go héifeachtach;
 - (b) déanfaidh sé tacaíocht fhrithpháirteach a chur chun cinn i gcás beartais agus bearta trádála agus aeráide agus, ar an gcaoi sin, cur leis an aistriú i dtreo astaíochtaí ísle gás ceaptha teasa, i dtreo geilleagar atá éifeachtúil ó thaobh acmhainní de agus i dtreo forbairt atá seasmhach ó thaobh na haeráide de; agus
 - (c) déanfaidh sé baint bacainní ar thrádáil agus ar infheistíocht a éascú a bhfuil ábharthacht ar leith ag baint leo maidir le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú don athrú sin, amhail fuinneamh in-athnuaite, táirgí agus seirbhísí atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, mar shampla trí aghaidh a thabhairt ar bhacainní taraife agus neamhtharaife nó trí chreataí beartais a ghlacadh a chuideoidh leis na teicneolaíochtaí is fearr atá ar fáil a úsáid.

Trádáil agus bithéagsúlacht

1. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá sé an bithéagsúlacht a chaomhnú agus a úsáid ar bhonn inbhuanaithe agus ról na trádála chun na cuspóirí sin a bhaint amach, lena n-áirítear trí thrádáil inbhuanaithe a chur chun cinn nó trí thrádáil i speicis atá i mbaol a rialú nó a shrianadh, i gcomhréir leis na comhaontuithe iltaobhacha ábhartha comhshaoil ar páirtí iontu iad, agus a mhéid a leathnaigh an Ríocht Aontaithe na comhaontuithe sin chun Giobráltar a chumhdach, agus leis na cinntí arna nglacadh fúthu, go háirithe an Coinbhinsiún maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch agus na prótacail a ghabhann leis, agus an Coinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta i Speicis Fauna agus Flora Fiáine i mBaol, arna dhéanamh in Washington D.C. an 3 Márta 1973 ('CITES').
2. I bhfianaise mhír 1, déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:
 - (a) bearta éifeachtacha a chur chun feidhme, de réir mar is iomchuí, chun trádáil neamhdhleathach i bhfiadhúlra a chomhrac, lena n-áirítear i leith tríú tíortha;
 - (b) úsáid CITES a chur chun cinn mar ionstraim le haghaidh chaomhnú agus bhainistiú inbhuanaithe na bithéagsúlachta; lena n-áirítear trí speicis ainmhithe agus plandaí a chuimsiú sna foscríbhinní a ghabhann le CITES i gcás ina meastar go bhfuil stádas caomhnaithe an speicis sin i mbaol de dheasca trádáil idirnáisiúnta;
 - (c) trádáil a spreagadh i dtáirgí a fhaightear ó úsáid inbhuanaithe acmhainní bitheolaíocha agus a chuireann le caomhnú na bithéagsúlachta; agus

- (d) leanúint de bhearta a dhéanamh chun an bhithéagsúlacht a chaomhnú nuair atá sí faoi réir brúnna atá nasctha le trádáil agus infheistíocht, lena n-áirítear bearta chun cosc a chur ar leathadh speiceas coimhthíoch ionrach agus bearta chun deireadh a chur leis na speicis sin atá ann cheana.

AIRTEAGAL 230

Trádáil agus foraoisí

1. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le caomhnú agus le bainistiú inbhuanaithe foraoisí chun feidhmeanna comhshaoil agus deiseanna eacnamaíocha agus sóisialta a sholáthar don ghlúin seo agus do na glúine atá le teacht, agus aithníonn siad ról na trádála chun an cuspóir sin a shaothrú.
2. I bhfianaise mhír 1 agus ar bhealach atá i gcomhréir lena oibleagáidí idirnáisiúnta, déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:
 - (a) leanúint de bhearta a chur chun feidhme chun an lománaíocht neamhdhleathach agus an trádáil ghaolmhar a chomhrac, lena n-áirítear maidir le tríú tíortha, de réir mar is iomchuí, agus an trádáil i dtáirgí foraoise a baineadh go dleathach a chur chun cinn; agus
 - (b) caomhnú agus bainistiú inbhuanaithe foraoisí, agus trádáil agus tomhailt adhmaid agus táirgí adhmaid a lománaíodh de réir dhlí thír na lománaíochta agus a lománaíodh ó fhoraoisí a bhainistítear go hinbhuanaithe, a chur chun cinn;

AIRTEAGAL 231

Trádáil agus bainistiú inbhuanaithe acmhainní bitheolaíocha na mara agus dobharshaothrú

Comhlíonfaidh gach Páirtí an dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear a n-uirlisí éifeachtacha faoi seach a ghlacadh agus a choinneáil ar bun chun iascaireacht Neamhdhleathach, Neamhthuiriscithe agus Neamhrialáilte ('NNN') a chomhrac, agus glacfaidh gach ceann acu bearta chun táirgí iascaireachta NNN a eisiamh ó shreabha trádála, agus oibreoidh siad i gcomhar le chéile chuige sin.

AIRTEAGAL 232

Trádáil agus infheistíocht lena dtugtar tús áite don fhorbairt inbhuanaithe

1. Deimhníonn na Páirtithe a thiomanta atá siad ionchur na trádála agus na hinfeistíochta a fheabhsú chun an fhorbairt inbhuanaithe a bhaint amach sna gnéithe eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil di.
2. I bhfianaise mhír 1, leanfaidh na Páirtithe den mhéid seo a leanas a chur chun cinn:
 - (a) beartais trádála agus infheistíochta a thacaíonn le ceithre chuspóir straitéiseacha Chlár Oibre um Obair Chuibhiúil EIS, beartais atá comhsheasmhach le Dearbhú 2008 ó EIS maidir le Ceartas Sóisialta don Domhandú Cothrom, lena n-áirítear an pá íosta maireachtála, sláinte agus sábháilteacht ag an obair, agus gnéithe eile a bhaineann le dálaí oibre;

- (b) trádáil agus infheistíocht in earraí agus i seirbhísí comhshaoil, amhail fuinneamh inathnuaite agus táirgí agus seirbhísí atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, lena n-áirítear trí aghaidh a thabhairt ar bhacainní neamhtharaifí gaolmhara nó trí chreataí beartais a ghlacadh a chuideoidh leis na teicneolaíochtaí is fearr atá ar fáil a chur in úsáid; agus
 - (c) trádáil earraí agus seirbhísí a chuidíonn le dálaí sóisialta feabhsaithe agus cleachtais atá fóna ó thaobh an chomhshaoil de, lena n-áirítear earraí atá faoi réir scéimeanna deonacha dearbhaithe inbhuanaitheachta amhail scéimeanna trádála córa agus eiticiúla agus éicilipéid;
3. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le haghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna sonracha maidir leis an bhforbairt inbhuanaithe trí athbhreithniú, faireachán agus measúnú a dhéanamh ar na tionchair eacnamaíocha, shóisialta agus chomhshaoil a d'fhéadfadh a bheith ag gníomhartha féideartha, agus tuairimí geallsealbhóirí á gcur san áireamh.

AIRTEAGAL 233

Trádáil agus bainistiú freagrach an tslabhra soláthair

1. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le slabhraí soláthair a bhainistiú ar bhealach freagrach trí iompar gnó freagrach agus trí chleachtais maidir le freagracht shóisialta chorparáideach agus ról na trádála chun an cuspóir sin a bhaint amach.
2. I bhfianaise mhír 1, déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:
- (a) freagracht shóisialta chorparáideach agus iompar freagrach gnó a chur chun cinn, lena n-áirítear trí chreataí beartais tacaíochta a chur ar fáil lena spreagtar gnólachtaí chun cleachtais iomchuí a ghlacadh; agus

(b) tacú le hionstraimí idirnáisiúnta ábhartha a leanúint, a chur chun feidhme, a athleanúint agus a scaipeadh, amhail Treoirlínte ECFE maidir le Fiontair Ilnáisiúnta, a ghlac Comhairle ECFE an 27 Meitheamh 2000, Dearbhú Trípháirteach Prionsabal EIS maidir le Fiontair Ilnáisiúnta agus Beartas Sóisialta, a ghlac Comhlacht Rialaithe EIS ag a 204ú seisiún sa Ghinéiv i mí na Samhna 1977, Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe, agus Prionsabail Threoracha na Náisiún Aontaithe maidir le Gnó agus Cearta an Duine.

3. Aithníonn na Páirtithe áirgiúlacht treoirlínte idirnáisiúnta a bhaineann go sonrach le hearnáil faoi leith i réimse na freagrachta sóisialta corparáidí agus i réimse an iompair fhreagraigh gnó agus spreagfaidh siad obair chomhpháirteach ina leith sin. Maidir le Treoraíocht ECFE um Dhícheall Cui do shlabhraí soláthair freagracha mianraí ó limistéir ina bhfuil coinbhleacht nó ó limistéir ardriosca agus na forlíonta a bhaineann léi, cuirfidh na Páirtithe bearta chun feidhme freisin chun glacadh na Treorach sin a chur chun cinn.

AIRTEAGAL 234

Réiteach Díospóidí

1. Déanfaidh na Páirtithe gach iarracht trí idirphlé, trí chomhairliúchán, trí mhalartú faisnéise agus trí chomhar chun aghaidh a thabhairt ar aon easaontas maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo.

2. De mhaolú ar Chuid 6, i gcás díospóid idir na Páirtithe maidir le cur i bhfeidhm na Caibidle seo, rachaidh na Páirtithe ar iontaoibh na nósanna imeachta go heisiach arna mbunú faoi Airteagail 235 agus 236.

CAIBIDIL 7

FORÁLACHA COTHROMÁNACHA AGUS INSTITIÚIDEACHA

AIRTEAGAL 235

Comhairliúcháin

1. Féadfaidh Páirtí comhairliúcháin a iarraidh leis an bPáirtí eile maidir le haon ábhar a thagann chun cinn faoi Airteagal 199(3) agus faoi Chaibidlí 4, 5 agus 6 den Teideal seo trí iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an bPáirtí eile. Sonróidh an Páirtí is déantóir gearán ina iarraidh i scríbhinn na cúiseanna agus an bunús atá leis an iarraidh, lena n-áirítear sainathint na mbeart atá i gceist, agus sonróidh sé na forálacha a mheasfaidh sé a bheith infheidhme. Ní mór go dtosóidh comhairliúcháin go pras tar éis do Pháirtí iarraidh ar chomhairliúcháin a chur isteach, agus in aon chás tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis an dáta a seachadadh an iarraidh, mura gcomhaontóidh na Páirtithe ar thréimhse níos faide.

2. Rachaidh na Páirtithe i mbun comhairliúcháin arb é is aidhm dóibh teacht ar réiteach ar an ábhar atá sásúil don dá thaobh. Le linn comhairliúcháin, soláthróidh gach Páirtí don Pháirtí eile dóthain faisnéise atá ina sheilbh chun go bhféadfar scrúdú iomlán a dhéanamh ar na hábhair arna n-ardú. Féachfaidh gach Páirtí lena áirithiú go mbeidh pearsanra a n-údarás inniúil, a bhfuil saineolas acu ar an ábhar is ábhar do na comhairliúcháin iad, rannpháirteach.

3. In ábhair a bhaineann le hAirteagal 199(3) nó leis na comhaontuithe iltaobhacha nó na hionstraimí iltaobhacha dá dtagraítear i gCaibidil 4, 5 agus 6 den Teideal seo, cuirfidh na Páirtithe san áireamh an fhaisnéis atá ar fáil ó EIS nó ó chomhlachtaí nó eagraíochtaí ábhartha arna mbunú faoi chomhaontuithe iltaobhacha comhshaoil. I gcás inarb ábhartha, iarrfaidh na Páirtithe comhairle go comhpháirteach ar na heagraíochtaí sin nó ar na comhlachtaí, nó ar aon saineolaí nó comhlacht eile a mheasfaidh siad a bheith iomchuí.

4. Cuirfear aon rún a dhéanfaidh na Páirtithe ar fáil don phobal.

AIRTEAGAL 236

Painéal saineolaithe

1. I gcás aon ábhar nach ndéileáiltear go sásúil leis trí chomhairliúcháin faoi Airteagal 235, féadfaidh Páirtí, 90 lá tar éis iarraidh a fháil ar chomhairliúcháin faoin Airteagal sin, a iarraidh go dtionólfar painéal saineolaithe chun scrúdú a dhéanamh ar an ábhar sin, trí iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an bPáirtí eile. Déanfar an beart atá i gceist a shainaithint san iarraidh, sonrófar agus míneofar conas nach bhfuil an beart sin i gcomhréir le forálacha na Caibidle nó na gCaibidlí ábhartha ar bhealach atá leordhóthanach chun an gearán a chur i láthair go soiléir.

2. Beidh an painéal saineolaithe comhdhéanta de thriúr painéalaithe.

3. Déanfaidh an Chomhairle Comhair, tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, liosta de 15 dhuine aonair ar a laghad a bhunú, ar daoine aonair iad atá toilteanach agus in ann feidhmiú mar phainéalaithe. Ainmneoidh gach Páirtí cúigear ar a laghad lena gcur ar an liosta chun fónamh mar phainéalaithe. Ainmneoidh na Páirtithe freisin cúigear ar a laghad nach náisiúnaigh de cheachtar Páirtí iad agus atá toilteanach agus ábalta fónamh mar chathaoirleach ar phainéal saineolaithe. Áiritheoidh an Chomhairle Comhair go gcoinneofar an liosta cothrom le dáta agus go mbeidh 15 shaineolaí ar a laghad ar an liosta i gcónaí.

4. Ní mór do na saineolaithe a mholfar mar phainéalaithe eolas speisialaithe nó saineolas a bheith acu ar an dlí saothair nó comhshaoil, ar shaincheisteanna eile a dtugtar aghaidh orthu sa Chaibidil ábhartha nó sna Caibidlí ábhartha, nó ar réiteach díospóidí a thagann chun cinn faoi chomhaontuithe idirnáisiúnta. Ní mór dóibh feidhmiú ina gcáil phearsanta, agus níor cheart dóibh glacadh le teoracha ó aon eagraíocht ná aon rialtas maidir le hábhair a bhaineann leis an díospóid. Ní mór nach mbeidh siad cleamhnaithe le ceachtar Páirtí agus nach nglacfaidh sé le teoracha uaidh. Ní bheidh na daoine sin ina gcomhaltaí, ina n-oifigigh nó ina seirbhísigh eile d'institiúidí an Aontais, de Rialtas Ballstáit, nó de Rialtais na Ríochta Aontaithe nó Ghiobráltar.

5. Mura gcomhaontóidh na Páirtithe a mhalairt laistigh de chúig lá ó dháta bunaithe an phainéil saineolaithe, is é an méid seo a leanas a bheidh sna téarmaí tagartha:

‘scrúdú a dhéanamh, i bhfianaise na bhforálacha ábhartha, ar an ábhar dá dtagraítear san iarraidh an painéal saineolaithe a bhunú, agus tuarascáil a sheachadadh, i gcomhréir leis an Airteagal seo ina dtagtar ar thorthaí maidir le comhréireacht an bhirt leis na forálacha.’

6. I leith ábhair a bhaineann le caighdeáin iltaobhacha nó comhaontuithe iltaobhacha a chumhdaítear sa Teideal seo, ba cheart don phainéal saineolaithe faisnéis a lorg ó EIS nó ó chomhlachtaí ábhartha arna mbunú faoi na comhaontuithe sin, lena n-áirítear aon treoraíocht léiritheach, torthaí nó cinntí ábhartha atá ar fáil arna nglacadh ag EIS nó na comhlachtaí sin.

7. Féadfaidh an painéal saineolaithe aighneachtaí i scríbhinn nó aon fhaisnéis eile a iarraidh ar dhaoine a bhfuil faisnéis ábhartha nó eolas speisialaithe acu, agus iad a fháil uathu.
8. Cuirfidh an painéal saineolaithe an fhaisnéis sin ar aghaidh chuig gach Páirtí agus leis sin ceadófar dóibh a mbarúlacha a chur isteach laistigh de 20 lá tar éis iad a fháil.
9. Eiseoidh an painéal saineolaithe tuarascáil eatramhach agus tuarascáil chríochnaitheach do na Páirtithe ina leagfar amach na torthaí fíorais, a chinntí ar an ábhar, lena n-áirítear cinntí maidir le cibé acu ar chloígh nó nár chloígh an Páirtí is freagróir lena oibleagáidí faoin gCaibidil ábhartha nó faoi na Caibidlí ábhartha agus an réasúnaíocht is bun le haon torthaí ar a dtiocfaidh sé agus aon chinntí a dhéanfaidh sé. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá na Páirtithe ar aon intinn leis, má dhéanann an Painéal moltaí ina thuarascáil, nach gá don Pháirtí is freagróir na moltaí sin a leanúint chun comhréireacht leis an gComhaontú seo a áirithiú.
10. Déanfaidh an painéal saineolaithe an tuarascáil eatramhach a sheachadadh chuig na Páirtithe laistigh de 100 lá tar éis dháta bunaithe an phainéil saineolaithe. I gcás ina measfaidh an painéal saineolaithe nach féidir an sprioc-am sin a bhaint amach, tabharfaidh cathaoirleach an phainéil saineolaithe fógra i scríbhinn do na Páirtithe, agus sonródh sé na cúiseanna atá leis an moill agus an dáta atá sé beartaithe ag an bpainéal saineolaithe a thuarascáil eatramhach a thabhairt. I gcás ar bith, ní dhéanfaidh an painéal saineolaithe a thuarascáil eatramhach a chur ar fáil níos déanaí ná 125 lá tar éis dháta bunaithe an phainéil saineolaithe.
11. Féadfaidh gach Páirtí iarraidh réasúnaithe a sheachadadh chuig an mbinse eadrána chun gnéithe beachta na tuarascála eatramhaí a athbhreithniú laistigh de 25 lá óna seachadadh. Féadfaidh Páirtí trácht a dhéanamh ar iarraidh an Pháirtí eile laistigh de 15 lá ón iarraidh a sheachadadh.
12. Tar éis na barúlacha sin a bhreithniú, ullmhóidh an painéal saineolaithe an tuarascáil chríochnaitheach. Mura seachadfar aon iarraidh chun athbhreithniú a dhéanamh ar ghnéithe ar leith den tuarascáil eatramhach laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear i mír 11, is í an tuarascáil eatramhach a bheidh mar thuarascáil chríochnaitheach ag an bpainéal saineolaithe.

13. Déanfaidh an painéal saineolaithe an tuarascáil chríochnaitheach a sheachadadh chuig na Páirtithe laistigh de 175 lá tar éis dháta bunaithe an phainéil saineolaithe. I gcás ina measfaidh an painéal nach féidir an teorainn ama sin a bhaint amach, tabharfaidh a chathaoirleach fógra i scríbhinn do na Páirtithe, agus sonródh sé na cúiseanna atá leis an moill agus an dáta atá sé beartaithe ag an bpainéal saineolaithe a thuairisc chríochnaitheach a thabhairt. I gcás ar bith, ní dhéanfaidh an painéal saineolaithe a thuarascáil chríochnaitheach a chur ar fáil níos déanaí ná 195 lá tar éis dháta bunaithe an phainéil saineolaithe.
14. Áireofar sa tuarascáil chríochnaitheach plé ar aon iarraidh a fuarthas i scríbhinn ó na Páirtithe maidir leis an tuarascáil eatramhach agus tabharfar aghaidh go soiléir ar thuairimí na bPáirtithe.
15. Cuirfidh na Páirtithe an tuarascáil chríochnaitheach ón bpainéal saineolaithe ar fáil don phobal laistigh de 15 lá tar éis don phainéal saineolaithe í a chur isteach.
16. Má chinneann tuarascáil chríochnaitheach an phainéil saineolaithe nár chomhlíon Páirtí a oibleagáidí faoin gCaibidil ábhartha nó faoi na Caibidlí ábhartha, déanfaidh na Páirtithe, laistigh de 90 lá tar éis an tuarascáil chríochnaitheach a sheachadadh, bearta cuí atá le cur chun feidhme a phlé, agus tuarascáil an phainéil saineolaithe á cur i gcuntas.
17. Déanfaidh an Chomhairle Comhair faireachán ar an obair leantach ar an tuarascáil ón bpainéal saineolaithe.
18. I gcás ina n-easaontóidh na Páirtithe gurb ann do bheart, nó don chomhsheasmhacht le forálacha ábhartha aon bhirt a dhéantar chun aghaidh a thabhairt ar neamh-chomhlíontacht, féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an bpainéal saineolaithe bunaidh chun go ndéanfar cinneadh faoin ábhar. San iarraidh, sainithneofar aon ábhar i dtrácht agus míneofar an dóigh nach gcomhlíonann sé na forálacha ábhartha ar bhealach atá leordhóthanach an gearán a chur i láthair go soiléir. Seachadfaidh an painéal saineolaithe a thorthaí chuig na Páirtithe laistigh de 45 lá ó dháta seachadta an iarrata.

19. Mura bhforáiltear a mhalairt san Airteagal seo, beidh feidhm *mutatis mutandis* ag Airteagail 305 agus 306 agus Airteagail 318 go 323.

AIRTEAGAL 237

Painéal saineolaithe le haghaidh réimsí neamh-chúlchéimnithe

1. Beidh feidhm ag Airteagal 236 maidir le díospóidí idir na Páirtithe a bhaineann le léiriú agus feidhmiú Chaibidlí 4 agus 5 den Teideal seo.
2. Chun críocha na ndíospóidí sin, sa bhreis ar na hAirteagail a liostaítear in Airteagal 236(19), beidh feidhm *mutatis mutandis* ag Airteagail 316 agus 317.
3. Aithníonn na Páirtithe, i gcás ina dtogróidh an Páirtí is freagróir gan aon bheart a dhéanamh chun bheith i gcomhréir le tuarascáil an phainéil saineolaithe agus leis an gComhaontú seo, go leanfaidh aon leigheas a údaraítear faoi Airteagal 316 de bheith ar fáil don Pháirtí is déantóir gearáin.

TEIDEAL II

SOCRUITHE MAIDIR LE CUSTAM, CÁNACHAS INDÍREACH AGUS SAINCHEISTEANNA A BHAINNEANN LE TRÁDÁIL

CAIBIDIL 1

PRIONSABAIL GHINEARÁLTA AGUS CUSPÓIRÍ

AIRTEAGAL 238

Prionsabail agus cuspóirí

Is é is cuspóir don Teideal seo na socruithe is gá a chur ar bun chun deireadh a chur leis na bacainní fisiciúla agus na nósanna imeachta gaolmhara uile idir Giobráltar agus an tAontas maidir le hearraí a aistrítear de thalamh, agus sláine mhargadh inmheánach an Aontais agus leasanna airgeadais na bPáirtithe á gcosaint an tráth céanna.

AIRTEAGAL 239

Sainmhínithe

Chun críocha an Teidil seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar’ Custaim a Soilse i nGiobráltar nó údaráis ábhartha eile i nGiobráltar;

- (b) ciallaíonn ‘údaráis inniúla laistigh den Aontas’ údaráis chustaim nó údaráis ábhartha eile na mBallstát nó an Aontais;
- (c) ciallaíonn ‘foirmiúlachtaí imréitigh custaim’ na nósanna imeachta, bearta agus rialuithe uile atá le déanamh chun earraí a scaoileadh i saorchúrsaíocht nó le haghaidh nós imeachta custaim is infheidhme maidir le hearraí i gcomhréir le dlí an Aontais. Cumhdaítear leis foirmiúlachtaí custaim, comhréireacht le rialacha, ceanglais agus caighdeáin táirgí, toirmisc agus srianta, bearta sláintíochta agus fiteashláintíochta dá bhforáiltear i ndlí an Aontais, agus aon fhoirmiúlacht eile is gá chun earraí a scaoileadh i saorchúrsaíocht san Aontas;
- (d) ciallaíonn ‘post custaim ainmnithe’ na poist custaim sin a liostaítear i bhFoscábhinn 1 d’Iarscríbhinn 21.

CAIBIDIL 2

AN tAONTAS CUSTAIM

AIRTEAGAL 240

Aontas custaim a bhunú

Bunaítear leis seo aontas custaim idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir leis na forálacha a leagtar amach faoin gCaibidil seo.

AIRTEAGAL 241

Críocha custaim

Is é a bheidh i gcríoch chustaim an aontais custaim idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar:

- (a) críoch chustaim an Aontais, mar a shainmhínítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ ('Cód Custaim an Aontais'); agus
- (b) críoch chustaim Ghiobráltar, ar críoch chustaim é atá ar leithligh ó chríoch chustaim na Ríochta Aontaithe.

AIRTEAGAL 242

Saorghluaiseacht earraí laistigh den aontas custaim

1. Beidh feidhm ag forálacha na Caibidle seo maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) earraí a tháirgtear i gcríoch chustaim an Aontais nó i gcríoch chustaim Ghiobráltar, lena n-áirítear earraí a fhaightear go hiomlán nó go páirteach ó earraí a thagann ó thíortha nó ó chríocha lasmuigh den aontas custaim agus atá i saorchúrsaíocht san Aontas nó i nGiobráltar; agus

¹ Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Deireadh Fómhair 2013 lena leagtar síos Cód Custaim an Aontais (IO AE L 269, 10.10.2013, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

(b) earraí a thagann ó thíortha nó ó chríocha lasmuigh den aontas custaim agus atá i saorchúrsaíocht san Aontas nó i nGiobráltar.

2. Measfar earraí ó thíortha nó ó chríocha lasmuigh den aontas custaim a bheith i saorchúrsaíocht san Aontas nó i nGiobráltar má tá na foirmiúlachtaí imréitigh custaim comhlíonta, agus má toibhíodh aon dleacht custaim nó muirear comhéifeachta is iníoctha, agus mura ndearnadh aon aisíocaíocht iomlán nó páirteach ar na dleachtanna nó na muirir sin i leith na n-earraí sin.

3. Beidh feidhm ag forálacha na Caibidle seo freisin maidir le hearraí a fhaightear nó a tháirgtear san Aontas nó i nGiobráltar ar úsáideadh táirgí ina monarú ó thíortha nó ó chríocha lasmuigh den aontas custaim nach bhfuil i saorchúrsaíocht san Aontas nó i nGiobráltar, ar choinníoll go mbeidh na foirmiúlachtaí imréitigh custaim curtha i gcrích agus go mbeidh aon dleacht custaim nó muirear comhéifeachta is iníoctha ar na táirgí sin ó thíortha nó ó chríocha lasmuigh den aontas custaim toibhithe.

4. Tá módúlachtaí an chruthúnais go gcomhlíonann na hearraí coinníollacha an Airteagail seo le fáil in Iarscríbhinn 19.

AIRTEAGAL 243

Dleachtanna custaim a thoirmeasc

Ní chuirfear i bhfeidhm aon dleacht chustaim ar allmhairí ná onnmhairí ná muirir chomhéifeachta idir an tAontas agus Giobráltar. Beidh an toirmeasc sin infheidhme freisin ar dhleachtanna custaim de chineál fíoscach.

AIRTEAGAL 244

Srianta cainníochtúla a thoirmeasc

Toirmiscfear srianta cainníochtúla ar allmhairí nó onnmhairí agus gach beart comhéifeachta idir an tAontas agus Giobráltar.

AIRTEAGAL 245

Cánachas inmheánach

1. Ní fhorchuirfidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go díreach ná go hindíreach ar earraí a chéile aon chánachas lena ndéantar idirdhealú go díreach nó go hindíreach i bhfabhar earraí intíre comhchosúla.
2. Earraí a ghluaistear idir na críocha dá dtagraítear in Airteagal 241, ní bheidh siad incháilithe chun aisíocaíocht a fháil ar mhuirir intíre atá níos airde ná na muirir a toibhíodh go díreach nó go hindíreach.

AIRTEAGAL 246

Bacainní fisiciúla a bhaint

1. Bainfear na bacainní fisiciúla uile atá ann idir Giobráltar agus an tAontas maidir le hearraí a aistrítear de thalamh eatarthu, gan dochar d'Airteagal 252 ná do na foirmiúlachtaí is gá ná do na seiceálacha agus na rialuithe a fhéadfaidh na Páirtithe a dhéanamh chun a áirithiú go gcuirfear an Teideal seo i bhfeidhm i gceart.
2. Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 247(1) i bhfeidhm, déanfar foirmiúlachtaí imréitigh custaim, foirmiúlachtaí onnmhairiúcháin, agus nósanna imeachta bailithe tobhaigh agus dleachta an Aontais dá bhforáiltear sa Teideal seo lena dtagraítear don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, mar a fhoráiltear in Airteagal 247(3).

AIRTEAGAL 247

Allmhairí isteach i nGiobráltar agus onnmhairí uaidh

1. Na forálacha i ndlí an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 20, beidh feidhm acu maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar, ar choinníoll go nglacfaidh an Chomhairle Comhair cinneadh:
 - (a) lena sonraítear an dáta óna mbeidh feidhm ag na forálacha de dhlí an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 20 maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar; agus

- (b) lena ndearbhaítear go bhfuil poist rialaithe teorann agus oifigí custaim bunaithe sa chalafort agus san aerfort agus go n-oibríonn siad agus go rialaítear iad i gcomhréir leis na módúlachtaí agus na nósanna imeachta a leagtar amach sa chinneadh sin agus gur ainmníodh údaráis inniúla laistigh den Aontas.
2. Agus an cinneadh dá dtagraítear i mír 1 á ghlacadh ag an gComhairle Comhair, féadfaidh sí liosta fhorálacha dhlí an Aontais in Iarscríbhinn 20 a leasú.
3. Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear i mír 1 i bhfeidhm, agus gan dochar do mhír 4, déanfar earraí, cé is moite d'earraí a bheidh á n-iompar ag taistealaithe ina mbagáiste pearsanta i gcomhréir le hIarscríbhinn 23, a thabhairt isteach i nGiobráltair agus a onnmhairiú uaidh ar tír amháin agus i gcomhréir leis na rialacha a leagtar síos in Iarscríbhinní 19, 21, 22 agus 24.
4. De mhaolú ar mhír 3:
- (a) Féadfar earraí de chuid an Aontais a thabhairt isteach i nGiobráltair ar muir freisin i gcomhréir leis na rialacha a leagtar síos in Airteagal 4 d'Iarscríbhinn 19, in Airteagal 7 d'Iarscríbhinn 21, agus in Iarscríbhinní 22 agus 24; agus
- (b) féadfar earraí a aistriú ar muir freisin ó Ghiobráltair chuig tríú tíortha i gcomhréir leis na rialacha a leagtar síos in Airteagal 5 d'Iarscríbhinn 19, in Airteagail 7 agus 8 d'Iarscríbhinn 21 agus in Iarscríbhinní 22 agus 24.
5. Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear i mír 1 i bhfeidhm, measfar gur tríú críoch é Giobráltair faoi chustam agus cánachas indíreach an Aontais agus faoi dhlí an Aontais a bhaineann le trádáil.

6. Leis an gcinneadh dá dtagraítear i mír 1, leagfar síos socruithe maidir le gníomhaíochtaí comhpháirteacha agus rialuithe, chomh maith le comhar custaim agus comhar riaracháin idir údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus na húdaráis inniúla laistigh den Aontas chomh maith le haon riail nó nós imeachta eile is gá chun a áirithiú go gcuirfear i bhfeidhm i gceart na forálacha de dhlí an Aontais a liostaítear in Iarscríbhinn 20 maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar, go gcuirfear an Teideal seo i bhfeidhm i gceart, agus go gcuirfear i bhfeidhm i gceart an cinneadh sin.

7. Agus an cinneadh dá dtagraítear i mír 1 á ghlacadh, breithneoidh an Chomhairle Comhair freisin an chaoi a ndéanfar aon fhoirmiúlacht teorann agus aon rialú agus seiceáil teorann ábhartha ag na poist teorann nó ag na hoifigí custaim i nGiobráltar, lena n-áirítear anailís riosca agus rialuithe iarscaoilte a dhéanamh, chun feidhmiú cuí mhargadh inmheánach an Aontais a chosaint.

AIRTEAGAL 248

Cánachas indíreach

1. Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 247(1) i bhfeidhm, beidh feidhm ag míreanna 2, 3 agus 4 den Airteagal seo.
2. Dlífear cáin idirbhirt a íoc ar earraí a tháirgtear i nGiobráltar nó a allmhairítear isteach i nGiobráltar.
3. Earraí ar a ndlítear dleachtanna máil faoi dhlí an Aontais ('dleachtanna máil comhchuibhithe') agus a allmhairítear isteach i nGiobráltar nó a tháirgtear i nGiobráltar, dlífear dleacht mháil a íoc orthu i nGiobráltar freisin.

4. Toibheofar an cháin idirbhirt agus an dleacht mháil i gcomhréir leis na forálacha a leagtar síos in Iarscríbhinn 24.

5. Déanfaidh comhlacht comhairleach neamhspleách, arna bhunú ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus ag Ríocht na Spáinne de bhun na dTearmaí Tagartha don chomhlacht comhairleach neamhspleách a comhaontaíodh an 24 Meitheamh 2026, an méid seo a leanas:

- (a) comhairle a thabhairt tráth ar bith, arna iarraidh sin do na Páirtithe, bunaithe ar a mheasúnú leanúnach ar dhálaí ábhartha an mhargaidh i nGiobráltar agus sa réigiún teorann tadhlach, an bhfuil na coinníollacha faoi phointí (a), (b) agus (c) d’Airteagal 249(1) á gcomhlíonadh; agus
- (b) measúnú a dhéanamh ar thionchar na rátaí cánach idirbheart, lena n-áirítear rátaí laghdaithe agus forlaghdaithe, agus rátaí dleachta máil a chuirtear i bhfeidhm i nGiobráltar ar leibhéal na hiomaíochta agus aon saobhadh mór iarbhair ar thrádáil idir Giobráltar agus an réigiún teorann tadhlach, agus comhairle a chur ar fáil i leith an tionchair sin gach bliain.

6. Má bhunaíonn an comhlacht comhairleach neamhspleách dá dtagraítear i mír 5 den Airteagal seo aon saobhadh de réir bhrí an mhír sin, déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na rátaí cánachais indíriú atá le cur i bhfeidhm i nGiobráltar a choigeartú go leibhéal a mheastar a bheith iomchuí de réir mholtaí an chomhlachta chomhairligh neamhspleách sin chun saobhadh den sórt sin a sheachaint agus laistigh de na teorainneacha a leagtar amach in Airteagail 2 agus 6 d’Iarscríbhinn 24.

AIRTEAGAL 249

An nós imeachta coimirce

1. Féadfaidh an tAontas úsáid a bhaint as an nós imeachta coimirce dá bhforáiltear san Airteagal seo i gcás nach gcomhlíonfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a hoibleagáid faoi Airteagal 248(6) maidir le pointe (a) d'Airteagal 248(5) agus má mheasann an tAontas gurb iomchuí sin, má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) tá saobhadh mór ar thrádáil idir Giobráltar agus an tAontas ag tarlú i ndáil leis an earra nó leis an gcatagóir earraí lena mbaineann;
- (b) tá an saobhadh dá dtagraítear i bpointe (a) nasctha le difríochtaí i leibhéil na cánach idirbhirt agus na ndleachtanna máil a ghearrann an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an earra sin, i gcomparáid leis na rátaí CBL agus dleachtanna máil a ghearrann Ríocht na Spáinne ar an earra céanna nó ar an gcatagóir chéanna earraí;
- (c) bhí an saobhadh dá dtagraítear i bpointe (a) ann ar feadh tréimhse 30 lá ar a laghad; agus
- (d) tá faisnéis oibiachtúil, láidir agus infhíoraithe ag an Aontas chun tacú le cinneadh go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar amach i bpointí (a), (b) agus (c).

2. Féadfaidh an tAontas nós imeachta coimirce an Airteagail seo a úsáid mura gcomhlíonfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a hoibleagáid faoi Airteagal 248(6) maidir le pointe (b) d'Airteagal 248(5) agus má mheasann an tAontas gurb iomchuí sin.

3. Tabharfaidh an tAontas fógra iomlán don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, maidir leis an bhfaisnéis dá dtagraítear i bpointe (d) de mhír 1 den Airteagal seo agus rachaidh sé i gcomhairle láithreach leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, d'fhonn teacht ar réiteach a bheidh inghlactha go frithpháirteach. Ní mór mionsonraí a thabhairt san fhógra faoi mholadh ábhartha an chomhlachta chomhairligh neamhspleách dá dtagraítear in Airteagal 248(5), faoin earra sonrach nó faoin gcatagóir shonrach earraí ar ina leith a rinneadh an cinneadh, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, an branda nó an déantús agus an múnla.

4. Más rud é, tar éis 10 lá oibre ó thús na gcomhairliúchán, nach dtiocfar ar réiteach a bheidh inghlactha go frithpháirteach, féadfaidh an tAontas, ar feadh tréimhse nach faide ná 30 lá, an CBL agus an mál is infheidhme maidir leis an earra sonrach nó leis an gcatagóir shonrach earraí a shainaithnítear san fhógra a thobhach agus tús á chur leis an nós imeachta idirthurais maidir le haon earra den sórt sin i gcomhréir le hIarscríbhinní 19 agus 21 nuair a bheidh siad ceaptha le haghaidh Ghiobráltar. Is é an ráta CBL agus máil a chuirfear i bhfeidhm an ráta is infheidhme i mBallstát an phoist custaim ainmnithe atá freagrach as an aistriú idirthurais a oscailt i gcomhréir leis an gComhaontú seo.

5. Faoi réir mhír 6, féadfar síneadh 30 lá breise a chur leis an tréimhse 30 lá dá dtagraítear i mír 4 má tá na coinníollacha a leagtar amach i míreanna 1 agus 2 fós i gceist.

6. Tabharfaidh an tAontas fógra don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go bhfuil sé ar intinn aige síneadh a chur leis an tréimhse 30 lá dá dtagraítear i mír 4, de bhun mhír 5, tráth nach lú ná 4 lá oibre sula dtiocfaidh an síneadh sin i bhfeidhm. An fhaisnéis dá dtagraítear i bpointe (d) de mhír 1 lena dtacaítear le cinneadh go bhfuil na coinníollacha a leagtar amach i bpointí (a), (b) agus (c) de mhír 1 á gcomhlíonadh i gcónaí nó go bhfuil an cás dá dtagraítear i mír 1 fós ann, tabharfar an fógra sin ina iomláine don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

7. Féadfar na próisis a leagtar amach i míreanna 5 agus 6 a athdhéanamh go dtí nach mbeidh na coinníollacha a leagtar amach i mír 1 á gcomhlíonadh a thuilleadh, go dtí go dtiocfar ar réiteach malartach arna chomhaontú go frithpháirteach, nó go dtí go dtabharfar an próiseas eadrána dá dtagraítear i mír 8 i gcrích.
8. Má thionscnaíonn an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an nós imeachta eadrána dá dtagraítear in Airteagal 305 chun agóid a dhéanamh in aghaidh aon ghnímh de chuid an Aontais faoin Airteagal seo, déileálfaidh an binse eadrána leis an tsaincheist mar chás práinne chun críocha Airteagal 310.
9. Le linn aon tréimhse ina dtoibhíonn an tAontas CBL agus mál ar earraí de bhun an Airteagail seo, ní bheidh feidhm ag forálacha an Chomhaontaithe seo lena gceanglaítear ar an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cáin idirbhirt agus dleachtanna máil a thobhach ar na hearraí sin.
10. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le cumarsáid a dhéanfar faoin Airteagal seo.
11. Na méideanna CBL agus dleachtanna máil arna mbailiú ag an mBallstát lena mbaineann, coinneoidh an Ballstát sin iad.

AIRTEAGAL 250

Comhar agus cúnamh riaracháin frithpháirteach

1. Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 247(1) i bhfeidhm, beidh feidhm ag míreanna 2 go 8 den Airteagal seo.

2. Oibreoidh na Páirtithe i gcomhar i réimse an chustaim agus an chánachais indírich, lena n-áirítear tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:

- (a) faisnéis a chur in iúl agus a mhalartú ar bhealach tapa agus slán chun cur i bhfeidhm cuí na reachtaíochta custaim agus cánach a áirithiú agus chun calaois chustaim agus chánach, smuigleáil, go háirithe smuigleáil táirgí atá faoi réir dleachtanna máil nó aon cháin indíreach eile, amhail táirgí tobac, gáinneáil ar dhrugaí, gáinneáil ar airm thine agus ar réamhtheachtaithe pléascán, lena n-áirítear gluaiseachtaí airgid agus sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta i ndáil leis sin, agus gáinneáil neamhdhleathach ar dhramhaíl a chosc agus a chomhrac. Féadfar malartuithe den sórt sin a dhéanamh ar bhealach uathoibrithe córasach agus féadfar sonraí dearbhaithe allmhairiúcháin agus onnmhairiúcháin maidir le trádáil idir na Páirtithe a chuimsiú iontu;
- (b) rialuithe custaim agus cánach a chomhordú;
- (c) comhar a bhaineann le gluaiseacht earraí atá faoi réir rialuithe custaim agus cánach; agus
- (d) bearta eile a ghlacadh chun trádáil shlán dhleathach a éascú agus a chur chun cinn, lena n-áirítear maidir le hoibreoirí eacnamaíocha údaraithe agus comhoibriú ar chineálacha speisialta comhair dá bhforáiltear le dlí an Aontais nó arna gcomhaontú idir na Páirtithe.

3. Tabharfaidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cúnamh riaracháin frithpháirteach dá chéile in ábhair chustaim i gcomhréir leis an bPrótacal maidir le cúnamh riaracháin frithpháirteach in ábhair chustaim.

4. Oibreoidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhar le chéile chun a áirithiú go gcomhlíonfar an reachtaíocht a bhaineann le CBL, cáin idirbhirt agus dleachtanna máil agus chun éilimh a bhaineann le cánacha agus dleachtanna a aisghabháil i gcomhréir leis an bPrótacal maidir le comhar riaracháin agus calaois a chomhrac i réimse na cánach breisluacha agus na dleachta máil agus maidir le cúnamh frithpháirteach chun éilimh a bhaineann le cánacha agus dleachtanna a aisghabháil.
5. Beidh aon mhalartú faisnéise idir na húdaráis inniúla laistigh den Aontas agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir leis an gCaibidil seo faoi réir na gceanglas maidir le rúndacht agus cosaint faisnéise a leagtar amach in Airteagal PCUST.12 den Phrótacal maidir le cúnamh riaracháin frithpháirteach in ábhair chustaim, *mutatis mutandis*, chomh maith le haon cheanglas rúndachta a leagtar amach i ndlí an Aontais agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.
6. Féadfaidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, oibriú i gcomhar le chéile agus faisnéis a mhalartú le chéile i réimse shábháilteacht agus chomhlíontacht na dtáirgí neamhbhia.
7. Tabharfaidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra dá n-údaráis inniúla faoi seach chun an comhar agus an cúnamh riaracháin frithpháirteach a dhéanamh maidir le cánacha custaim agus indíreacha dá bhforáiltear san Airteagal seo.
8. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) ach amháin maidir le malartuithe sonraí agus faisnéise a thiomsaítear go tréimhsiúil faoin Airteagal seo.

AIRTEAGAL 251

Rochtain ar chórais TF

1. Chun críocha chur i bhfeidhm Airteagail 242, 245, 247 agus 248, beidh rochtain ag údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an gcóras TF Eorpach um idirthuras agus um chruthúnas ar stádas Aontais nó ar an gcóras sonrach um idirthuras in Iarscríbhinní 19 agus 21 trí chóras TF Ríocht na Spáinne.
2. Beidh rochtain fhíor-ama leanúnach ag na húdaráis inniúla laistigh den Aontas ar aon chóras TF ábhartha a úsáideann údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun an Teideal seo a chur i bhfeidhm.
3. Sna socruithe riaracháin idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne, leagfar amach na módúlachtaí praiticiúla chun míreanna 1 agus 2 a chur i bhfeidhm.

AIRTEAGAL 252

Eisceachtaí agus coimircí

1. Ní chuirfidh forálacha Airteagal 244 bac ar chur i bhfeidhm toirmisc nó srianta ar allmhairiú nó onnmhairiú earraí, nó earraí faoi bhealach, más gá a leithéid ar mhaithe leis an moráltacht phoiblí, leis an mbeartas poiblí nó leis an tslándáil phoiblí; chun sláinte agus saol daoine nó ainmhithe nó plandaí a chosaint; seoda náisiúnta atá luachmhar ó thaobh na healaíne, na staire nó na seandálaíochta a chosaint; nó chun maoin tionscail agus tráchtála a chosaint. Mar sin féin, ní ceadmhach leas a bhaint as na toirmisc ná na srianta sin le haghaidh idirdhealú treallach ná chun srianadh faoi cheilt a chur ar an trádáil idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

2. Gan dochar d'Airteagal 334, féadfaidh an tAontas nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo a chur ar fionraí nó na bearta a leagtar amach i mír 3 a dhéanamh sna cásanna seo a leanas:

- (a) cur i bhfeidhm neamhleor nó lochtach fhorálacha an Teidil seo, nó mhír 1 d'Airteagal 19, a mhéid a bhaineann an mhír sin le gníomhartha de dhlí an Aontais a dhéantar infheidhme maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar leis an gcinneadh dá dtagraítear in Airteagal 247(1);
- (b) easpa comhair ó na húdaráis inniúla laistigh den Aontas nó ó údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun aghaidh a thabhairt ar neamhrialtachtaí, ar chalaois nó ar atreorú trádála, lena n-áirítear maidir le rochtain iomlán na n-údarás inniúil laistigh den Aontas i gcomhréir le hAirteagal 251;

- (c) faisnéis oibiachtúil, láidir agus infhíoraithe go ndearnadh sárúithe córasacha agus mórsála ar an reachtaíocht chustaim nó go ndeachthas timpeall uirthi; nó
- (d) earráidí, drochriarachán nó mí-úsáidí arna ndéanamh ag an Aontas nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar.

3. Sna cásanna dá dtagraítear i mír 2:

- (a) féadfaidh an tAontas an costas bailithe dá dtagraítear in Airteagal 3 d'Iarscríbhinn 21 a mhéadú nó aisíocaíocht na ndleachtanna arna mbailiú a chur ar fionraí; agus
- (b) féadfaidh an tAontas an CBL agus na dleachtanna máil is infheidhme i mBallstát an phoist custaim ainmnithe, a thobhach agus tús á chur aige leis an nós imeachta idirthurais le haghaidh na n-earraí atá ceaptha le haghaidh Ghiobráltar i gcomhréir le hIarscríbhinní 19 agus 21.

4. Má tá sé ar intinn ag an Aontas nó ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gníomhú de bhun mhír 2, tabharfaidh sé nó sí fógra don Chomhairle Comhair agus beidh sé nó sí réidh le dul i mbun comhairliúchán arna iarraidh sin laistigh den Chomhairle Comhair d'fhonn teacht ar réiteach a bheidh inghlactha go frithpháirteach. Mura n-éiríonn leis an Aontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, teacht ar chomhaontú maidir le réiteach a bheidh inghlactha go frithpháirteach laistigh de 3 mhí tar éis dháta an fhógra, féadfaidh an tAontas nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a chinneadh gníomhú go haontaobhach de bhun mhír 2.

5. I gcás ina mbeartóidh Páirtí beart a dhéanamh de bhun mhír 4, beidh feidhm ag na forálacha seo a leanas:

- (a) tabharfaidh an Páirtí sin fógra don Pháirtí eile faoina chinneadh agus sonróidh sé an chúis atá leis an mbeart a dhéanamh agus tréimhse chur i bhfeidhm an bhirt aontaobhaigh, ar tréimhse í nach faide ná 3 mhí;
- (b) féadfar an tréimhse chun an beart aontaobhach a chur i bhfeidhm a athnuachan de réir an nós imeachta chéanna, má tá na coinníollacha faoi mhír 2 fós ann ar dhul in éag don tréimhse a leagtar amach san fhógra dá dtagraítear i bpointe (a);
- (c) beidh aon bheart aontaobhach faoin Airteagal seo faoi réir comhairliúcháin thráthrialta sa Chomhairle Comhair ó dháta chur i bhfeidhm an bhirt, d'fhonn deireadh a chur leis an mbeart lena mbaineann roimh dhul in éag na tréimhse a leagtar amach san fhógra dá dtagraítear i bpointe (a) i gcás ina gcinntí an Páirtí a chuireann an beart i bhfeidhm nach bhfuil gá leis an mbeart a thuilleadh; agus
- (d) féadfaidh na Páirtithe a iarraidh ar an gComhairle Comhair, tráth ar bith, athbhreithniú a dhéanamh ar aon bheart a dhéantar faoin airteagal seo.

AIRTEAGAL 253

Ceuta agus Melilla

Caithfear le hallmhairiú earraí ó Ceuta agus Melilla isteach i nGiobráltar sa bhealach céanna agus a chaitear, de réir dhlí an Aontais, le hearraí a allmhairítear ó Ceuta agus Melilla isteach san Aontas.

AIRTEAGAL 254

An Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil

1. Beidh sé de chumhacht ag an gCoiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) bearta iomchuí a ghlacadh chun forálacha Airteagal 250 a chur chun feidhme agus a dhéanamh éifeachtach;
 - (b) na forálacha is gá le haghaidh chur i bhfeidhm Airteagal 251 a leagan síos;
 - (c) leasuithe ar na hlarscríbhinní, na foscscríbhinní agus na prótacail a ghabhann leis an Teideal seo a ghlacadh; agus
 - (d) aon socrú eile is gá a leagan síos chun an Teideal seo a chur chun feidhme go cuí.
2. Déanfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil plé tráthrialta ar chur chun feidhme an Teidil seo.

CAIBIDIL 3

EARRAÍ A THÁIRGTEAR NÓ A CHUIRTEAR AR AN MARGADH I nGIOBRÁLTAR

AIRTEAGAL 255

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘bia’ aon substaint nó táirge, lena n-áirítear deochanna, bídís próiseáilte, próiseáilte go páirteach nó neamhphróiseáilte, atá ceaptha lena n-ionghabháil ag daoine, nó a bhfuil coinne réasúnta leis go n-ionghabhfaidh daoine iad. Ní chuimseoidh ‘bia’ beatha, ainmhithe beo ach amháin má ullmhaítear iad lena gcur ar an margadh lena gcaitheamh ag an duine, plandaí roimh bhuaint, táirgí íocshláinte, cosmaidí, tobac agus táirgí tobac, substaintí támhshuanacha nó síceatrópacha, iarmhair, éilleáin agus feistí leighis;
- (b) ciallaíonn ‘GHA’ Údarás Sláinte Ghiobráltar;
- (c) ciallaíonn ‘lipéad’ aon chlib, branda, marc, ábhar tuairiscithe pictiúrtha nó eile, a dhéantar a scríobh, a chló, a stionsalú, a mharcáil, a chabhradh, a bhrú anuas, nó a cheangal, de phacáistiú bia nó ar an mbosca ina bhfuil sé, agus nach féidir a bhaint nó a thréigean go héasca;

- (d) ciallaíonn ‘réamhphacáilte’ aon ítim amháin atá ullamh lena chur i láthair amhlaidh don tomhaltóir deiridh agus d’oibreoirí lónadóireachta, arb éard atá ann an bia agus an phacáistíocht inar cuireadh é roimh é a chur ar díol, cé acu a dhéantar leis an bpacáistíocht na hearraí miondíola a chlúdach go hiomlán nó go páirteach, ach ar aon chuma, ar pacáistíodh é ar bhealach nach féidir a bhfuil ann a athrú gan an phacáistíocht a oscailt nó a athrú; ní chumhdófar le ‘bia réamhphacáilte’ bianna a dhéantar a phacáil sa díolphointe arna iarraidh sin don tomhaltóir, nó a dhéantar a réamhphacáil le haghaidh díolachán díreach; agus
- (e) ciallaíonn ‘miondíol’ láimhseáil nó próiseáil bhia agus é a stóráil ag an bpointe díola leis an tomhaltóir deiridh nó ag an bpointe seachadta ar an tomhaltóir deiridh, lena n-áirítear críochfoirt dáilte, oibríochtaí lónadóireachta, ceaintíní monarchan, lónadóireacht in institiúidí, bialanna agus oibríochtaí comhchosúla eile seirbhísí bia, siopaí, ionaid dáilte ollmhargaí agus asraonta mórdhíola;

AIRTEAGAL 256

Ceanglais ghinearálta

1. Beidh reachtaíocht i bhfeidhm agus á cur i bhfeidhm go héifeachtach ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, lena n-áirítear nach bhféadfar earraí a tháirgeadh ná a chur ar an margadh i nGiobráltar ach amháin má chomhlíonann siad rialacha ábhartha dhlí an Aontais lena rialaítear táirgeadh nó cur ar an margadh na n-earraí sin.
2. Gan dochar do mhír 1, toimhdeofar go gcomhlíonann earraí a chuirtear ar an margadh go dleathach in aon Bhallstát aon riail atá ann faoi láthair nó a bheidh ann amach anseo is infheidhme maidir le hearraí atá le cur ar an margadh i nGiobráltar.

3. Ní bheidh feidhm ag na rialacha dá dtagraítear i mír 1 maidir leis an méid seo a leanas:
- (a) earraí a tháirgtear i nGiobráltar go heisiach lena n-onnmhairiú lasmuigh de Ghiobráltar nó den Aontas gan iad a bheith curtha ar mhargadh Ghiobráltar nó ar mhargadh an Aontais ar dtús;
 - (b) bia a tháirgtear i nGiobráltar nó a ullmhaíonn, a phróiseálann nó a athphacálann bunaíochtaí miondíola i nGiobráltar agus a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar lena thomhailt go háitiúil¹; agus
 - (c) bia a allmhairítear isteach i nGiobráltar, a mhéid a bhaineann lena iompar, lena stóráil agus lena dháileadh tar éis dó teacht isteach i nGiobráltar.

I gcás ina ndéantar an bia dá dtagraítear i bpointe (b) den chéad fhomhír a réamhphacáil, ní mór lipéad a bheith ar an bpacáistíocht aonair ar a luaitear go soiléir na focail ‘Not for EU’.

Chun a áirithiú nach féidir an bia dá dtagraítear i bpointí (b) agus (c) den chéad fhomhír a aistriú chuig Ballstát nó a chur ar an margadh san Aontas ina dhiaidh sin, déanfaidh údarais inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, rialuithe oifigiúla agus bearta faireachais chun a áirithiú go gcomhlíonfar ceanglais na míre seo agus áiritheoidh siad nach bhfuil an bia sin beartaithe ach lena mhiondíol agus lena thomhailt go háitiúil agus go gcomhlíonfaidh oibreacha eacnamaíocha an ceanglas maidir le lipéadú dá bhforáiltear san Airteagal seo.

¹ Chun amhras a sheachaint, deochanna biotáilleacha a tháirgtear nó a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar, eisiatar iad ón bhforáil seo agus ní mór dóibh rialacha ábhartha an Aontais a chomhlíonadh go hiomlán.

4. D'ainneoin mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cead a thabhairt táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine mar a shainmhínítear i bpointe 2 d'Airteagal 1 de Threoir 2001/83/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ a chur ar an margadh i nGiobráltar ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha uile seo a leanas:

- (a) d'údaraigh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe an táirge íocshláinte a chur ar an margadh sa Ríocht Aontaithe i gcomhréir le dlí na Ríochta Aontaithe agus faoi théarmaí an údaráithe a dheonaigh siad;
- (b) níl an t-aitheantóir uathúil AE ar na táirgí íocshláinte lena mbaineann, ach beidh lipéad aonair orthu ar a mbeidh na focail 'UK only', a chuirfear i gceangal le pacáistiú an táirge íocshláinte in áit fheiceálach sa chaoi go mbeidh sé sofheicthe, soléite agus doscrista agus nach ndéanfar le haon ábhar scríofa nó pictiúrtha nó le haon ábhar idirghabhálach eile é a fholú ná a chlúdach, ná ní bhainfidh an t-ábhar sin ón bhfaisnéis ná ní chuirfidh sé isteach uirthi; agus
- (c) tá bearta éifeachtacha faireacháin agus forfheidhmiúcháin déanta ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, trí bhíthin iniúchtaí agus cigireachtaí chun a áirithiú nach bhféadfar táirgí íocshláinte dá dtagraítear sa mhír seo² a aistriú ó Ghiobráltar go dtí an tAontas ná a chur ar an margadh i mBallstát agus go gcomhlíonfaidh oibreoirí eacnamaíocha an ceanglas lipéadaithe dá bhforáiltear san Airteagal seo.

¹ Treoir 2001/83/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Samhain 2001 maidir leis an gcód Comhphobail a bhaineann le táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine (IO CE L 311, 28.11.2001, lch. 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/83/oj>)

² Cé is moite de chógaís oidis cheadúnaithe lena ngabhann oideas ó ghairmí atá formheasta ag GHA nach mó a chainníocht ná cóireáil 90 lá ar fhad.

5. D'ainneoin mhír 1 den Airteagal seo, féadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, cead a thabhairt feistí leighis, gabhálaís le haghaidh feistí leighis agus feistí leighis diagnóiseacha *in vitro* mar a shainmhínítear i bpointí (1) agus (2) d'Airteagal 2 de Rialachán (AE) 2017/745 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ agus i bpointí (2) agus (4) Airteagal 2 de Rialachán (AE) 2017/746 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ('feistí') a allmhairiú isteach i nGiobráltar², ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) féadfar na feistí a chur ar an margadh go dleathach sa Ríocht Aontaithe;
- (b) is eintitis a chuirtear faoi fhreagracht dhíreach GHA a sholáthraíonn agus a allmhairíonn na feistí nó déantar na feistí sin le haghaidh na n-eintiteas céanna³;
- (c) is eintitis faoi fhreagracht dhíreach GHA agus gairmithe atá fostaithe ag GHA iad úsáideoirí deiridh aonair na bhfeistí;

¹ Rialachán (AE) 2017/745 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Aibreán 2017 maidir le feistí leighis, lena leasaítear Treoir 2001/83/CE, Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 agus Rialachán (CE) Uimh. 1223/2009 agus lena n-aisghairtear Treoir 90/385/CEE ón gComhairle agus Treoir 93/42/CEE ón gComhairle (IO L 117, 5.5.2017, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

² Rialachán (AE) 2017/746 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Aibreán 2017 maidir le feistí leighis diagnóiseacha *in vitro* agus lena n-aisghairtear Treoir 98/79/CE agus Cinneadh 2010/227/AE ón gCoimisiún (IO L 117, 5.5.2017, lch. 176, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/746/oj>).

³ Faoi dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, agus ina dhiaidh sin, gach uair a thiocfaidh athrú ar na heintitis lena mbaineann, tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra don Choiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil maidir leis na heintitis a thagann faoi raon feidhme phointe (b) de mhír 5.

- (d) i gcás nach bhfuil marcáil ‘CE’ ar an táirge, cuirfear marcáil nó greamán atá sofheicthe, inléite agus doscriosta ar gach coinsíneacht feistí a chumhdaítear le mír (5) ag an bpointe céadláimhseála i nGiobrálta tar éis díluchtú ón modh iompair. Cuirfear an mharcáil nó an greamán sin ar an bpacáistíocht is forimeallaí den choinsíneacht nó den bhosca loingsithe, agus na focail ‘Gibraltar (GHA) only’ á lua. Beidh an mharcáil nó an greamán seo ceangailte den phacáistíocht is forimeallaí den táirge in áit fheiceálach sa chaoi go mbeidh sé sofheicthe, soléite agus doscriosta; ní dhéanfar le haon ábhar scríofa nó pictiúrtha nó le haon ábhar idirghabhálach eile an fhaisnéis a fholú ná a chlúdach, ná ní bhainfidh an t-ábhar sin ón bhfaisnéis ná ní chuirfidh sé isteach uirthi; agus
- (e) tá bearta éifeachtacha faireacháin agus forfheidhmiúcháin déanta ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobrálta, trí bhíthin iniúchtaí agus cigireachtaí chun a áirithiú nach bhféadfar feistí dá dtagraítear sa mhír seo¹ a aistriú ó Ghiobrálta go dtí an tAontas ná a chur ar an margadh i mBallstát agus go gcomhlíonfaidh oibreoirí eacnamaíocha na ceanglais lipéadaithe dá bhforáiltear san Airteagal seo.

Chun críocha phointe (d) den chéad fhomhír, ciallaíonn ‘pacáistíocht is forimeallaí’ an chéad leibhéal pacáistíochta is féidir a fheiceáil nuair a fhaightear an choinsíneacht tar éis a díluchtaithe, cé is moite d’aon phacáiste inmheánach, cartán nó aonad táirgí aonair atá inti

¹ Cé is moite d’fheistí agus gabhálaí le haghaidh na bhfeistí sin lena ngabhann oideas nó deimhniú ó ghairmí atá formheasta ag GHA nach mó a chainníocht ná cóireáil 90 lá ar fhad.

6. Aon fheiste a allmhairítear faoi mhír 5, nach bhfuil marcáil ‘CE’ uirthi, ní fhéadfaidh sí áitreabh eintiteas atá faoi fhreagracht dhíreach GHA a fhágáil ach amháin más gá sin ar chúiseanna sláinte othar, i dtuairim gairmithe atá fostaithe ag GHA. I gcás aon fheiste den sórt sin a fhágann áitreabh eintiteas faoi fhreagracht dhíreach GHA, cuirfear marcáil nó greamán soiléir, inléite agus doscrista ar a mbeidh na focail ‘Gibraltar (GHA) only’ ar fhorphacáistíocht na feiste, nó ar an bhfeiste féin mura bhfuil sí pacáistithe nuair a fhágann sí an t-áitreabh. Beidh an mharcáil nó an greamán seo ceangailte de phacáistíocht an táirge in áit fheiceálach sa chaoi go mbeidh sí sofheicthe, soléite agus doscrista; ní dhéanfar le haon ábhar scríofa nó pictiúrtha nó le haon ábhar idirghabhálach eile an fhaisnéis a fholú ná a chlúdach, ná ní bhainfidh an t-ábhar sin ón bhfaisnéis ná ní chuirfidh sé isteach uirthi.

Ní bheidh feidhm ag an gceanglas a leagtar amach sa chéad fhomhír maidir le feistí ionchlannaithe nó i gcás nach féidir marcáil ná greamán den sórt sin a chur ar an bhfeiste gan cur isteach ar a fheidhmiú cuí, i bhfianaise mhéid nó chineál na feiste.

7. Sula n-eiseofar aon cheadúnas údarúcháin nua a bhaineann le hearraí a tháirgeadh nó a chur ar an margadh i nGiobráltar, cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an tAontas ar an eolas tríd an gCoiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil.

AIRTEAGAL 257

Faireachán ar chomhlíonadh agus comhar maidir le faireachas margaidh

1. Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an méid seo a leanas:
 - (a) údaráis um fhaireachas margaidh a dhéanfaidh gníomhaíochtaí faireachais margaidh a bhunú agus a n-oibriú éifeachtach a áirithiú chun comhlíonadh Airteagal 256(1) agus Airteagal 256(3) a áirithiú;
 - (b) a áirithiú go déanfar feidhmeanna faireachais margaidh a dheighilt ó fheidhmeanna um measúnú comhréireachta; agus
 - (c) neamhchlaontacht na n-údarás um fhaireachas margaidh a áirithiú agus rialú nó maoirseacht á déanamh ar oibreoirí eacnamaíocha.
2. I gcás ina gcinnfidh údarás um fhaireachas margaidh de chuid Ballstáit nach bhfuil earraí a tháirgtear nó a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar i gcomhréir le rialacha ábhartha dhlí an Aontais lena rialaítear táirgeadh nó cur ar an margadh na n-earraí sin san Aontas agus i gcás ina gcuirfidh sé údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar an eolas faoin méid sin agus ar choinníoll go soláthróidh sé na cúiseanna lena chinneadh, déanfaidh na húdaráis sin gach beart forfheidhmiúcháin is iomchuí agus is gá gan mhoill. Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le malartuithe faisnéise faoin mír seo.

3. I gcás ina gcinnfidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nach bhfuil earraí a allmhairítear ó Bhallstát agus a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar i gcomhréir leis an reachtaíocht dá dtagraítear in Airteagal 256(1) agus i gcás inar gá bearta a dhéanamh laistigh de dhlínse Ballstáit chun deireadh a chur leis an neamhchomhlíonadh sin, féadfaidh na húdaráis sin iarraidh réasúnaithe a chur chuig údaráis um fhaireachas margaidh an Bhallstáit sin chun imscrúdú a dhéanamh i dtaobh an bhfuil na hearraí sin i gcomhréir leis na rialacha a mbeadh feidhm acu dá gcuirfí na hearraí sin ar an margadh san Aontas agus, má chinntear nach bhfuil na hearraí i gcomhréir, chun bearta ceartaitheacha iomchuí a dhéanamh.

4. Gan dochar do na forálacha ábhartha maidir le cúnamh riaracháin frithpháirteach in ábhair chustaim, fíoróidh ionadaithe na n-údarás inniúil laistigh den Aontas, i gcomhréir le hAirteagal 265, mar a fhoráiltear sa dara fomhír agus sa tríú fomhír den mhír seo, an gcomhlíonann earraí a tháirgtear nó a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar rialacha ábhartha dhlí an Aontais is infheidhme maidir leis na hearraí sin san Aontas.

Chun críocha an fhíoraithe dá dtagraítear sa chéad fhomhír, féadfaidh ionadaithe na n-údarás inniúil laistigh den Aontas a iarraidh ar údaráis na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, gníomhaíochtaí agus bearta áirithe a dhéanamh le linn cuairteanna comhpháirteacha. Déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na bearta sin go gasta.

Féadfar an méid seo a leanas a chuimsiú ar na bearta dá dtagraítear sa dara fomhír:

- (a) go ndéanfar, faoi dheireadh mhí Eanáir agus mhí Iúil gach bliain, an liosta d'oibreoirí eacnamaíocha ceadúnaithe agus d'earraí a tháirg údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó a chuir siad ar an margadh, a sholáthar d'ionadaithe na n-údarás inniúil laistigh den Aontas agus go bhfíorófar cruinneas an liosta sin trí na ceadúnais ghnó ábhartha a chur ar fáil;
- (b) go bhfíorófar go bhfuil táirgeadh iarbhír na n-earraí a tháirgtear nó a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar á dhéanamh ag an táirgeoir i gcomhréir leis na rialacha ábhartha de dhlí an Aontais is infheidhme maidir le táirgeadh na n-earraí sin san Aontas agus sa Bhallstát a bhfuil sé beartaithe na hearraí a chur ar a mhargadh; agus
- (c) go bhfíorófar go gcomhlíonann earraí a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar na rialacha ábhartha de dhlí an Aontais is infheidhme maidir leis na hearraí sin a tháirgeadh agus a chur ar an margadh san Aontas.

5. Chun go mbeidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas in ann a chinneadh, ar bhonn critéir faireachais margaidh rioscabhunaithe, an bhfuil gá le cuairteanna comhpháirteacha fíorúcháin agus a mhéid atá gá leo, déanfaidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, liosta de na táirgeoirí earraí atá ann cheana i nGiobráltar a sholáthar do na húdaráis inniúla laistigh den Aontas faoi dheireadh mhí Eanáir agus mhí Iúil gach bliain tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Léireofar an méid seo a leanas sa liosta sin:

- (a) aon táirgeoir ceadúnaithe nua, lena n-áirítear tuairisc ar na táirgí arna dtáirgeadh ag an táirgeoir sin;

- (b) na cainníochtaí a táirgeadh le linn na tréimhse 6 mhí roimhe sin in aghaidh an táirgeora agus in aghaidh an earra; agus
- (c) méid na ndíolachán in aghaidh an táirgeora agus in aghaidh an earra de réir an chinn scríbe (Giobráltar nó an áit ar onnmhairíodh na hearraí chuici).

Féadfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil cinneadh a ghlacadh lena leasófar ábhar an liosta sin.

6. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá an comhar maidir le faireachas margaidh, sábháilteacht agus comhlíontacht táirgí chun trádáil a éascú agus chun tomhaltóirí agus úsáideoirí eile a chosaint agus chun muinín fhrithpháirteach a chothú bunaithe ar fhaisnéis chomhroinnte thráthuil agus déanfaidh siad gníomhaíocht iomchuí dá réir sin.

CAIBIDIL 4

TOBAC

AIRTEAGAL 258

Bearta sonracha maidir le faireachán agus rianú a dhéanamh ar thobac

Déanfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, i gcomhréir le forálacha an Phrótacail maidir le hinrianaitheacht, comhar chun smuigleáil tobac a chomhrac agus bearta breise a bhaineann le táirgí tobac:

- (a) córas inrianaitheachta tobac a bhunú atá coibhéiseach le córas an Aontais agus le dlí ábhartha an Aontais;
- (b) bearta breise a ghlacadh a mhéid a bhaineann le rabhaidh phictiúir, tobac béil agus ciandíolacháin trasteorann le haghaidh táirgí tobac;
- (c) faisnéis inrianaitheachta maidir le gluaiseachtaí táirgí tobac i nGiobráltar a chomhroinnt leis na húdaráis inniúla laistigh den Aontas, arna iarraidh sin;
- (d) sásraí faireacháin a bhunú chun faisnéis a mhalartú leis na húdaráis inniúla laistigh den Aontas maidir le tobac amh, neamh-mhonaraithe agus táirgí tobac monaraithe a iontrálfar, a allmhaireofar nó a dhíolfar i nGiobráltar nó a fhágfar nó a onnmhaireofar ó Ghiobráltar; agus

- (e) comhoibriú, lena n-áirítear trí fhaisnéis a mhalartú leis na húdaráis inniúla laistigh den Aontas, chun smuigleáil tobac a chomhrac, lena n-áirítear chun daoine a shainaithint a bhféadfaí a fháil amach ina leith go bhfuil siad freagrach go díreach nó go hindíreach as na gníomhartha sin.

Ní bheidh feidhm ag Airteagal 6(1) maidir le malartuithe faisnéise faoi phointí (d) agus (e) den chéad fhomhír.

CAIBIDIL 5

FORÁLACHA IS INFHEIDHME MAIDIR LE CATAGÓIRÍ ÁIRITHE EARRAÍ

AIRTEAGAL 259

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘comhpháirt sibhialta’ daoine sibhialta atá ar fostú nó ar conradh ag Rialtas na Ríochta Aontaithe agus nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar nó san Aontas, cé is moite de dhaoine a bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe nó sa Chomhlimistéar Taistil;

- (b) ciallaíonn ‘Fórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe’ daoine atá ag fónamh i bhFórsaí na Ríochta Aontaithe, mar ghnáthfhórsaí nó mar chúltacaí, ar saoránaigh den Ríocht Aontaithe, saoránaigh den Chomhlathas, nó saoránaigh d’Éirinn iad nó a bhfuil sé de cheart acu cónaí sa Ríocht Aontaithe nó sa Chomhlimistéar Taistil agus nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu i nGiobráltar; agus
- (c) ciallaíonn ‘fórsaí tríú tír ar cuairt’ daoine atá ag fónamh i seirbhísí armtha ballstáit de ECAT nó comhpháirtithe roghnaithe nach daoine iad a bhfuil cónaí orthu san Aontas, nó i nGiobráltar, nó atá ar fostú acu nó atá ar conradh acu, agus atá le teacht chuig Giobráltar ar cuireadh ón Ríocht Aontaithe.

AIRTEAGAL 260

Rialacha is infheidhme maidir le catagóirí áirithe earraí

1. Cé is moite de na doiciméid dá dtagraítear i mír 4 agus d’earraí a aistrítear chun críoch tráchtála, áiritheoidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas agus údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le hearraí atá le haistriú chuig Giobráltar agus uaidh go heisiach le haghaidh úsáid oifigiúil Aireacht Cosanta na Ríochta Aontaithe nó fórsaí tríú tír ar cuairt, nach ndéanfar rialuithe custaim ach ag post custaim ainmnithe, le linn na n-uaireanta oscailte seasta. Áiritheoidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas go ndéanfar rialuithe custaim a luaithis is indéanta le réasún. Beidh feidhm ag dlí an Aontais maidir le haistriú na n-earraí sin ó Ghiobráltar go críoch chustaim an Aontais.
2. Déanfar an t-aistriú i gcomhréir leis na forálacha ábhartha maidir le hearraí sa Teideal seo cé is moite de bhailiú dleachtanna custaim nó cánacha indíreacha agus cur i bhfeidhm Airteagal 265.

3. Ceadófar cead isteach sealadach agus athonnmhairiú feithiclí seirbhíse de chuid Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó na comhpháirte sibhialta faoina gcumhacht féin nó mótarfeithiclí príobháideacha dá n-úsáid phearsanta, saor ó dhleachtanna custaim agus ó chánachas indíreach ar thriarach a thaispeáint san fhoirm a chuimsítear sna socrúithe riaracháin dá dtagraítear i mír 7.
4. Beidh doiciméid oifigiúla faoi shéala oifigiúil díolmhaithe ó chur i bhfeidhm an Teidil seo. Ní mór do chúirirí, is cuma cén stádas atá acu, a bhfuil na doiciméid sin á n-iompar acu, ordú gluaiseachta aonair dá dtagraítear i bpointe (b) den chéad fhomhír d'Airteagal 38(2) a bheith ina seilbh acu. Taispeánfaidh an t-ordú gluaiseachta seo an líon seoltaí atá á n-iompar agus deimhneoidh sé nach bhfuil iontu ach doiciméid oifigiúla.
5. Déanfar socrúithe speisialta ionas go bhféadfar breosla, ola agus bealadh lena n-úsáid i bhfeithiclí seirbhíse, in aerárthaí agus i soithí de chuid Fhórsaí neamhchónaitheacha na Ríochta Aontaithe nó na comhpháirte sibhialta, a sheachadadh saor ó gach dleacht agus cáin.
6. Earraí a chumhdaítear leis an Airteagal seo, ní mheasfar iad a bheith i saorchúrsaíocht i nGiobráltar ach i bhfoirm cead isteach sealadach faoi rialú na n-údarás ábhartha. Ní fhéadfar earraí a chumhdaítear leis an Airteagal seo a scaoileadh i saorchúrsaíocht i gcríoch chustaim an Aontais. I gcás ina gcuirfear na hearraí sin ar an margadh i nGiobráltar, beidh feidhm ag Teideal II.
7. Sna socrúithe riaracháin idir an Ríocht Aontaithe agus Ríocht na Spáinne, leagfar amach na módúlachtaí praiticiúla le haghaidh chur i bhfeidhm na Caibidle seo.

Teicneolaíocht mhíleata agus trealamh míleata

1. Aistrithe ítimí a chuimsítear i Liosta Comhchoiteann Míleata an Aontais Eorpaigh¹ chomh maith le hairm thine de Chatagóir A, B agus C de réir bhrí Rialachán (AE) 258/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle² agus Rialachán (AE) 2025/41 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³, nuair atá siad ceaptha le haghaidh na bhfórsaí armtha, na bpóilíní, nó údaráis phoiblí na Ríochta Aontaithe i nGiobráltar, beidh siad faoi réir fhorálacha an Teidil seo agus faoi réir rialacha dhlí na Spáinne maidir le rialuithe onnmhairiúcháin ar ábhar cosanta agus dé-úsáide. Forchuirfidh Ríocht na Spáinne ceanglas údarúcháin ar aistrithe na n-ítimí sin.

-
- ¹ Liosta Comhchoiteann Míleata an Aontais Eorpaigh arna ghlacadh ag an gComhairle an 23 Feabhra 2026 (trealamh a chumhdaítear le Comhsheasamh 2008/944/CBES ón gComhairle, lena sainítear comhrialacha lena rialaítear rialú ar onnmhairiú teicneolaíochta míleata agus trealamh mhíleata) (a dhéanfaidh Liosta Comhchoiteann Míleata an Aontais Eorpaigh a ghlac an Chomhairle an 24 Feabhra 2025 a nuashonrú agus a thiocfaidh ina ionad) (IO AE C, C/2026/1640, 13.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1640/oj>).
- ² Rialachán (AE) Uimh. 258/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Márta 2012 lena gcuirtear Airteagal 10 de Phrótacal na Náisiún Aontaithe i gcoinne monarú agus gáinneáil aindleathach arm tine, a bpáirteanna agus a gcomhpháirteanna agus armlóin, lena bhforlíontar Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe in aghaidh coireachta eagraithe trasnáisiúnta (Prótacal Arm Tine na Náisiún Aontaithe) chun feidhme, agus lena mbunaítear bearta i ndáil le húdarú onnmhairithe, le hallmhairithe agus le hidirthurais le haghaidh arm tine, a bpáirteanna agus a gcomhpháirteanna agus armlóin (IO L 94, 30.3.2012, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/258/oj>).
- ³ Rialachán (AE) 2025/41 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Nollaig 2024 maidir le bearta allmhairiúcháin, onnmhairiúcháin agus idirthurais le haghaidh airm thine, comhpháirteanna bunriachtanacha agus armlóin, lena gcuirtear chun feidhme Airteagal 10 de Phrótacal na Náisiún Aontaithe in aghaidh monarú agus gáinneáil aindleathach arm tine, a bpáirteanna, a gcomhpháirteanna agus a n-armlóin, lena bhforlíontar Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe in aghaidh na coireachta eagraithe trasnáisiúnta (Prótacal Arm Tine na Náisiún Aontaithe) (IO L, 2025/41, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/41/oj>).

2. Cuimseofar sna hiarratais le haghaidh údaruithe dá dtagraítear i mír 1 an méid a leanas:
- (a) iarratais ar cheadúnais le haghaidh onnmhairí fisiceacha, lena n-áirítear iad siúd chun críche táirgeadh ceadúnaithe trealaimh mhíleata i dtríú tíortha;
 - (b) iarratais ar cheadúnais le haghaidh allmhairí isteach i gcríoch chustaim an Aontais;
 - (c) iarratais ar cheadúnais bhróicéireachta;
 - (d) iarratais ar cheadúnais ‘idirthurais’ nó ‘trasloingsithe’; agus
 - (e) iarratais ar cheadúnais le haghaidh aon aistriú doláimhsithe bogearraí agus teicneolaíochta, trí mheáin leictreonacha, facs nó teileafón mar shampla.
3. Déanfaidh Ríocht na Spáinne measúnú ar na hiarratais ar cheadúnas a chuirfear isteach chun ítimí atá ar Liosta Comhchoiteann Míleata an Aontais Eorpaigh a aistriú ar bhonn cás ar chás de réir na gcritéar a bunaíodh le Comhsheasamh 2008/944/CBES ón gComhairle¹, arna leasú le Cinneadh (CBES) 2025/779 ón gComhairle².

¹ Comhsheasamh 2008/944/CBES ón gComhairle an 8 Nollaig 2008 lena sainmhínítear comhrialacha lena rialaítear rialú ar onnmhairiú teicneolaíochta míleata agus trealaimh mhíleata (IO CE L 335, 13.12.2008, lch. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

² Cinneadh (CBES) 2025/779 ón gComhairle an 14 Aibreán 2025 lena leasaítear Comhsheasamh 2008/944/CBES lena sainítear comhrialacha lena rialaítear rialú ar onnmhairiú teicneolaíochta míleata agus trealaimh mhíleata (IO AE L, 2025/779, 15.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/779/oj>).

Earraí agus teicneolaíochtaí dé-úsáide

1. Aistrithe ítimí a chuimsítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/821 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹, beidh siad faoi réir fhorálacha an Teidil seo agus faoi réir rialacha ábhartha dhlí an Aontais agus na Spáinne maidir le rialuithe onnmhairiúcháin ar ábhar cosanta agus dé-úsáide. Forchuirfidh Ríocht na Spáinne ceanglas údarúcháin ar aistrithe ítimí dé-úsáide a liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo.
2. Féadfaidh Ríocht na Spáinne ceanglas údarúcháin a fhorchur maidir le haistriú ítimí áirithe nach liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/821, agus forálacha ábhartha an Rialacháin sin á gcur i bhfeidhm.
3. Féadfaidh Ríocht na Spáinne toirmeasc a chur ar aistriú ítimí dé-úsáide nach liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/821, nó ceanglas údarúcháin a fhorchur ina leith, ar chúiseanna slándála poiblí, lena n-áirítear gníomhartha sceimhlitheoireachta a chosc, nó cúiseanna a bhaineann le cearta an duine.
4. Cuimseofar sna hiarratais le haghaidh údaruithe dá dtagraítear i mír 1 an méid a leanas:
 - (a) iarratais ar cheadúnais le haghaidh onnmhairí fisiceacha, lena n-áirítear iad siúd chun críche táirgeadh ceadúnaithe trealaimh mhíleata i dtríú tíortha;

¹ Rialachán (AE) 2021/821 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2021 lena mbunaítear córas Aontais chun onnmhairiú, bróicéireacht, cúnamh teicniúil, idirthuras agus aistriú ítimí dé-úsáide a rialú (IO AE L 206, 11.6.2021, lch. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj>).

- (b) iarratais ar cheadúnais le haghaidh allmhairí isteach i gcríoch chustaim an Aontais;
- (c) iarratais ar cheadúnais bhróicéireachta;
- (d) iarratais ar cheadúnais ‘idirthurais’ nó ‘trasloingsithe’; agus
- (e) iarratais ar cheadúnais le haghaidh aon aistriú doláimhsithe bogearraí agus teicneolaíochta, trí mheáin leictreonacha, facs nó teileafón mar shampla.

AIRTEAGAL 263

Údaruithe

1. Deonóidh údarás inniúil Ríocht na Spáinne údaruithe aistrithe faoin gCaibidil seo i gcomhréir le forálacha Rialachán (AE) 2021/821. A mhéid a bhaineann le hairm thine, deonóidh údarás inniúil Ríocht na Spáinne údaruithe aistrithe faoin gComhaontú seo i gcomhréir le forálacha Rialacháin (AE) Uimh. 258/2012 agus (AE) 2025/41.
2. Agus cinneadh á dhéanamh cé acu údarú a dheonú nó gan é a dheonú nó idirthuras a thoirmeasc nó gan é a thoirmeasc faoin gComhaontú seo, cuirfidh Ríocht na Spáinne na breithnithe ábhartha uile san áireamh, lena n-áirítear an méid seo a leanas:
 - (a) oibleagáidí agus gealltanais idirnáisiúnta Ríocht na Spáinne, go háirithe na hoibleagáidí agus na gealltanais ar ghlac sí leo mar chomhaltas de na córais idirnáisiúnta ábhartha maidir le neamhleathadh agus na socruithe ábhartha maidir le rialú onnmhairí, nó trí na conarthaí ábhartha idirnáisiúnta a dhaingniú;

- (b) a hoibleagáidí faoi smachtbhannaí arna bhforchur le gníomhartha dlí de chuid an Aontais nó le cinneadh ó ESCE nó le rún ceangailteach ó Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe;
 - (c) breithnithe beartais náisiúnta eachtraigh agus slándála, lena n-áirítear iad siúd a chumhdaítear le Comhsheasamh 2008/944/CBES, arna leasú le Cinneadh (CBES) 2025/779; agus
 - (d) breithnithe maidir leis an úsáid deiridh atá beartaithe agus riosca an atreoraithe.
3. Féadfaidh údarás inniúil Ríocht na Spáinne, ag gníomhú dó i gcomhréir leis an gCaibidil seo, diúltú údarú aistrithe a dheonú agus féadfaidh sí údarú aistrithe atá deonaithe aige cheana a neamhniú, a chur ar fionraí, a mhodhnú nó a chúlghairm, i gcomhréir le Rialacháin (AE) Uimh. 258/2012 agus (AE) 2025/41.

AIRTEAGAL 264

Nós imeachta speisialta

1. Aistriú na n-ítimí dá dtagraítear in Airteagail 260, 261 agus 262, cé is moite d'earraí a aistrítear chun críoch tráchtála agus earraí sláintíochta agus fiteashláintíochta, déanfar é a rialú go heisiach le nós imeachta speisialta an Airteagail seo, ar choinníoll:
- (a) go dtagann na hítimí sin go haerfort Ghiobráltar nó calafort Ghiobráltar, nó go n-imíonn siad uaidh, ar bord aerárthaí Stáit nó soithí Stáit nó i gcoinsíneachtaí Stáit mar a shainmhínítear sna socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagal 260(7); agus

- (b) go bhfuil na hítimí sin ceaptha le haghaidh Ghiobráltar go heisiach le haghaidh úsáid oifigiúil Aireacht Cosanta na Ríochta Aontaithe nó fórsaí tríú tír ar cuairt.

Earraí a chumhdaítear leis an Airteagal seo, ní mheasfar iad a bheith i saorchúrsaíocht i nGiobráltar ach i bhfoirm cead isteach sealadach faoi rialú na n-údarás ábhartha. Ní fhéadfar na hearraí sin a scaoileadh i saorchúrsaíocht i gcórch chustaim an Aontais. I gcás ina gcuirfear na hearraí sin ar an margadh i nGiobráltar, beidh feidhm ag Teideal II. Beidh feidhm ag dlí an Aontais maidir le haistriú na n-earraí sin ó Ghiobráltar go críoch chustaim an Aontais.

2. I gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha faoi mhír 1, a luaite is indéanta le réasún agus in aon chás sula n-aistreofar na hítimí, cuirfidh an Ríocht Aontaithe liosta de na hítimí agus deimhniú arna shíniú ag Oifigeach Idirchaidrimh na Ríochta Aontaithe ar fáil d'Oifigeach Idirchaidrimh Ríocht na Spáinne lena ráthófar an méid seo a leanas maidir leis na hítimí sin:

- (a) go ndéanfar iad a iompar agus a stóráil go slán i saoráidí ainmnithe; agus
- (b) go mbeidh siad faoi réir dianchóras cuntasáíochta agus rianaithe.

CAIBIDIL 6

CUR CHUN FEIDHME, CUR I bhFEIDHM, MAOIRSEACHT AGUS FORFHEIDHMIÚ

AIRTEAGAL 265

Cur chun feidhme, cur i bhfeidhm, maoirseacht agus forfheidhmiú

1. Fíoróidh na húdaráis inniúla laistigh den Aontas go gcomhlíonfar an Teideal seo agus déanfaidh siad aon chúram is gá, agus beidh rochtain acu, *inter alia*, ar na bonneagair, na doiciméid agus na taifid ábhartha agus ar aon fhaisnéis ábhartha eile.
2. Comhoibreoidh údaráis inniúla na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ina leith sin agus cuirfear na cúiseanna le haon chuairt in iúl dóibh roimh ré, ionas gur féidir í a dhéanamh i gcomhpháirt leis na húdaráis inniúla laistigh den Aontas.
3. Leagtar síos in Iarscríbhinn 22 na módúlachtaí praiticiúla maidir le cur chun feidhme an Airteagail seo.

Dlí an Aontais a bhfuil feidhm aige maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar i gcomhréir le hAirteagal 247(1)

Maidir leis na forálacha i ndlí an Aontais a bhfuil feidhm acu maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar, de bhua Airteagal 247(1), beidh feidhm ag an méid seo a leanas, gan dochar d'Airteagal 19:

- (a) aon tagairt don chríoch a shainítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 sna forálacha is infheidhme den Chomhaontú seo, agus sna forálacha i ndlí an Aontais a dhéantar infheidhme maidir leis an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i nGiobráltar leis an gComhaontú seo, tuigfear go gcuimsítear Giobráltar inti. Go háirithe, maidir le Treoracha an Aontais maidir le cáin indíreach, glacfaidh an tAontas na bearta is gá chun a áirithiú nach gcaithfear le hidirbhearta ná le gluaiseachtaí idir Giobráltar agus na Ballstáit ná idir na Ballstáit agus Giobráltar mar idirbhearta ná gluaiseachtaí idir tríú tíortha nó críocha agus an tAontas;
- (b) mura measfaidh an tAontas go bhfuil géarghá le rochtain iomlán nó pháirteach a bheith ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, chun é a chur ar a cumas don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, a hoibleagáidí faoin gComhaontú seo a chomhlíonadh, maidir le rochtain ar aon líonra, córas faisnéise nó bunachar sonraí arna bhunú ar bhonn dhlí an Aontais, ní thuigfear as tagairtí do na Ballstáit agus d'údaráis inniúla na mBallstát sna forálacha i ndlí an Aontais a dhéantar infheidhme leis an gComhaontú seo go n-áirítear iontu an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar; agus

- (c) ní ghníomhóidh údaráis na Ríochta Aontaithe nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, mar phríomhúdarás le haghaidh measúnuithe riosca, scrúduithe, ceaduithe agus nósanna imeachta údarúcháin dá bhforáiltear i ndlí an Aontais a dhéantar infheidhme leis an gComhaontú seo.

AIRTEAGAL 267

Earraí, airgead tirim agus peataí a thugann daoine leo

Go dtí go dtiocfaidh an cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 247(1) i bhfeidhm, beidh teacht isteach i nGiobráltar earraí atá á n-iompar ag taistealaithe ina mbagáiste pearsanta, chomh maith lena bpeataí, agus teacht isteach agus imeacht airgid thirim faoi réir na bhforálacha a leagtar amach in Iarscríbhinní 22 agus 23.

AIRTEAGAL 268

Tagairtí do ghníomhartha áirithe de chuid an Aontais

Chun críocha an Teidil seo, tuigfear as tagairtí do ghníomhartha de chuid an Aontais in Airteagail 241, 256, 261, 262, 263 agus 266 agus i bpointe (a) d'Airteagal 3(1) d'Iarscríbhinn 19 agus in Airteagal 1(5) d'Iarscríbhinn 21 go n-áirítear iontu na gníomhartha sin de chuid an Aontais arna leasú nó arna n-ionadú amach anseo chomh maith le haon ghníomh de chuid an Aontais lena gcuirtear na gníomhartha sin de chuid an Aontais chun feidhme nó lena bhforlíontar iad.

CAIBIDIL 7

SOCRUITHE IDIRTHRÉIMHSEACHA

AIRTEAGAL 269

Earraí a chuirtear ar an margadh i nGiobráltar

1. Ní bheidh feidhm ag an Teideal seo maidir le hearraí ar cuireadh tús lena ngluaiseacht roimh theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus ar tháinig deireadh léi dá éis sin.
2. Ní bheidh feidhm ag forálacha an Chomhaontaithe seo a bhaineann le cáin indéach maidir le hearraí a chumhdaítear le deimhniú díolúine ó dhleacht ar allmhairí arna eisiúint ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi Rialachán 8, Cuid 3 de Rialacháin Ghiobráltar um Tharaifí Comhtháite 2017 roimh theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, a mhéid a leagtar amach i mír 4 den Airteagal seo, ar choinníoll go mbeidh cóipeanna de na deimhnithe sin uile atá ar marthain curtha ar fáil ag an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, do na húdaráis inniúla laistigh den Aontas, mar aon le faisnéis ábhartha maidir le cainníocht faoi seach na n-earraí lena mbaineann a allmhairíodh le 3 bliana anuas i gcás inarb infheidhme. Beidh cainníochtaí na n-earraí atá le hallmhairiú i gcomhréir leis na tionscadail ábhartha a chumhdaítear leis an deimhniú.
3. I gcás ina mbeidh oibreoir eacnamaíoch ag brath ar mhír 1 nó ar mhír 2 i ndáil le hearra nó earraí sonracha, is ar an oibreoir sin a bheidh an dualgas a léiriú, ar bhonn aon doiciméad ábhartha, gur thosaigh an ghluaiseacht roimh theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó gur eisíodh an deimhniú roimh theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.

4. Scoirfidh mír 1 d'fheidhm a bheith aici 2 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Beidh feidhm ag mír 2 ar feadh tréimhse nach faide ná fad an deimhnithe ábhartha nó ar feadh tréimhse 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, cibé acu is giorra.
5. Aon earra a cuireadh ar an margadh go dleathach i nGiobráltar roimh dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, ní bheidh sé, ar feadh tréimhse 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, faoi réir cheanglais Airteagal 256.
6. I gcás ina mbeidh oibreoir eacnamaíoch ag brath ar mhír 5 i ndáil le hearra sonracha, is ar an oibreoir sin a bheidh an dualgas a léiriú, ar bhonn aon doiciméad ábhartha, gur cuireadh an t-earra sin ar an margadh i nGiobráltar roimh theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, mar aon le mionsonraí a sholáthar maidir le cainníochtaí na n-earraí lena mbaineann.

AIRTEAGAL 270

Deireadh a chur le stóráil shealadach nó le nósanna imeachta custaim speisialta

1. Maidir le hearraí a bhí á stóráil go sealadach i nGiobráltar nó le haon nós imeachta custaim speisialta ar cuireadh tús leis faoi reachtaíocht na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, roimh dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, leanfaidh siad de bheith faoi réir na reachtaíochta sin mar a bhí ar dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, fad:
- (a) nach scaoiltear na hearraí ó na nósanna imeachta speisialta, agus tráth nach faide ná 2 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo; nó

(b) nach mbeidh deireadh leis an stóráil shealadach, agus tráth nach déanaí ná deireadh na teorann ama dlíthiúla le haghaidh stóráil shealadach a leagtar amach sa reachtaíocht sin.

2. Beidh feidhm ag an Teideal seo maidir le hearraí dá dtagraítear i mír 1 a scaoileadh i saorchúrsaíocht, leis an nós imeachta speisialta a urscaoileadh agus le haon earra dá dtagraítear i mír 1 a athonnmhairiú ó Ghiobráltar.

TEIDEAL III

IOMPAR

CAIBIDIL 1

AN EITLÍOCHT

AIRTEAGAL 271

Sainmhínithe

Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

(a) ciallaíonn ‘aeriompróir’ gnóthas aeriompair a bhfuil ceadúnas bailí oibríochta nó a choibhéis aige;

- (b) ciallaíonn ‘aeriompar’ iompar arb é atá ann paisinéirí, bagáiste, lasta agus post a iompar in aerárthaí, ar leithligh nó in éineacht, a chuirtear ar fáil mar sheirbhís don phobal ar luach saothair nó ar fruiliú, ar a n-áirítear aersheirbhísí sceidealta agus neamhsceidealta araon;
- (c) ciallaíonn ‘údarás inniúil’ gníomhaireacht rialtais nó eintiteas rialtais atá freagrach as na feidhmeanna rialála agus riaracháin ábhartha faoin gComhaontú seo; agus
- (d) ciallaíonn ‘aerfort Ghiobráltar’ an t-aerfort atá suite i gcuing Ghiobráltar¹ i leith na seirbhísí is ábhar don chomhfhiontar dá dtagraítear in Airteagal 274.

AIRTEAGAL 272

Eitiltí chuig aerfort Ghiobráltar agus uaidh

1. Maidir le hiompar aeriompair, beidh aeriompróirí gach Páirtí in ann an méid seo a leanas a fheidhmiú ar bhonn neamh-idirdhealaitheach:

- (a) an ceart chun eitilt thar chríoch Ghiobráltar gan tuirlingt; agus
- (b) an ceart chun stadanna a dhéanamh ag aerfort Ghiobráltar chun críocha nach mbaineann le trácht.

¹ An Comhaontú seo, aon chomhaontú forlíontach dá dtagraítear in Airteagal 4, aon socrú riaracháin nó socrú eile a bhaineann leis an gComhaontú seo, agus aon bheart nó ionstraim nó iompar arna dhéanamh ina gcur i bhfeidhm nó mar thoradh orthu, nó dá mbun, beidh siad gan dochar do sheasaimh dhlíthiúla Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann nó Ríocht na Spáinne faoi seach maidir le ceannasacht agus dlínse ar an gcríoch ina bhfuil an t-aerfort suite, agus ní dhéanfaidh siad difear ar aon slí eile do na seasaimh dhlíthiúla sin, agus ní bheidh siad mar bhonn le haon dearbhú nó diúltú ceannasachta, lena n-áirítear in imeachtaí dlíthiúla nó ar shlí eile.

2. Ní fhéadfaidh ach aeriompróirí de chuid an Aontais nó aeriompróirí arna n-údarú faoi dhlí an Aontais seirbhísí aeriompair idir aerfort Ghiobráltar agus pointí i gcríoch an Aontais a sholáthar. Soláthrófar na seirbhísí sin i gcomhréir le dlí an Aontais.
3. Ní fhéadfaidh ach aeriompróirí de chuid na Ríochta Aontaithe nó aeriompróirí arna n-údarú ag an Ríocht Aontaithe seirbhísí aeriompair idir aerfort Ghiobráltar agus pointí sa Ríocht Aontaithe a sholáthar. Soláthrófar na seirbhísí sin i gcomhréir le dlí na Ríochta Aontaithe.
4. Comhaontaíonn údaráis inniúla na bPáirtithe dul i gcomhairle le chéile maidir leis an bhféidearthacht comhaontuithe ábhartha atá ann cheana nó a bheidh ann amach anseo nó ionstraimí dlí idirnáisiúnta eile a leathnú chun Ghiobráltar a chumhdach de réir mar is gá agus maidir lena gcur chun feidhme praiticiúil.

AIRTEAGAL 273

Rialacha is infheidhme maidir le haerfort Ghiobráltar

1. Cuirfidh an bainistiú aerthrachta agus na seirbhísí aerloingseoireachta a sholáthraítear d'aerthracht sibhialta ag aerfort Ghiobráltar leibhéal sábháilteachta agus idir-inoibritheachta ar fáil le hoibríochtaí sibhialta agus le córais shibhialta atá coibhéiseach leis na seirbhísí a sholáthraítear in aerfoirt shibhialta ina bhfuil feidhm ag forálacha na hEagraíochta Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta ('EESI').
2. Sábháilteacht agus slándáil a sholáthrófar d'aerthracht sibhialta ag aerfort Ghiobráltar, cuirfear ar fáil iad, ar a laghad, ar leibhéal na seirbhísí coibhéiseacha a sholáthraítear in aerfoirt shibhialta ina bhfuil feidhm ag forálacha EESI.

3. I réimse na muirear aerfoirt, na láimhseála ar talamh, na sliotán, na ndaoine faoi mhíchumas agus na ndaoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe, beidh feidhm maidir le haerfort Ghiobráltar ag na forálacha atá sna gníomhartha a liostaítear in Iarscríbhinn 25.

4. Faoi na coinníollacha a leagtar síos i míreanna 5 agus 6, maidir leis na forálacha atá in aon ghníomh ina dhiaidh sin:

- (a) lena leasaítear nó lena n-ionadaítear gníomh a liostaítear in Iarscríbhinn 25;
- (b) lena ndéantar gníomh a liostaítear in Iarscríbhinn 25 a fhorlíonadh nó a chur chun feidhme; nó
- (c) ar ábhar gnímh a liostaítear in Iarscríbhinn 25,

beidh feidhm acu freisin maidir le haerfort Ghiobráltar.

5. I gcás ina nglacfaidh an tAontas gníomh ina dhiaidh sin dá dtagraítear i mír 4, tabharfaidh sé fógra láithreach don Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi ghlacadh an ghnímh sin. Laistigh de 30 lá tar éis an fógra sin, tabharfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, fógra don Aontas faoina cinneadh i dtaobh an nglacfaidh sí le hábhar an ghnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin agus an gcuirfidh sí chun feidhme ina dlí náisiúnta é. Má ghlacann an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, le hábhar an ghnímh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin, cruthófar cearta agus oibleagáidí idir an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus an tAontas.

6. Laistigh de 30 lá tar éis an fhógra ón Aontas dá dtagraítear i mír 5, beidh feidhm ag mír 4 maidir leis an ngníomh de chuid an Aontais ina dhiaidh sin.

7. Déanfaidh údaráis inniúla an Aontais agus na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, an méid seo a leanas, faoi choimirce an Choiste Speisialaithe um Eitlíocht arna bhunú de bhun Airteagal 23:

- (a) faisnéis tráthrialta a mhalartú maidir le cúrsaí sábháilteachta agus slándála; agus
- (b) cuairteanna cigireachta comhpháirteacha a dhéanamh ar aerfort Ghiobráltar chun faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh fhorálacha Iarscríbhinn 25 seo agus ar shlándáil ag aerfort Ghiobráltar.

Beidh na cuairteanna comhréireach agus tabharfar iad arna iarraidh sin do cheachtar Páirtí, iarraidh nach féidir leis an bPáirtí eile a dhiúltú. Tarlóidh na cuairteanna cigireachta agus an malartú faisnéise sin maidir le hoibriú eitiltí idir aerfort Ghiobráltar agus pointí i gcríoch an Aontais agus le linn oibriú na n-eitiltí sin, agus maidir leis an ullmhúchán don oibriú sin. Comhaontóidh an Coiste Speisialaithe um Eitlíocht na módúlachtaí praiticiúla chun an mhír seo a chur chun feidhme.

Tabharfaidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, tuairisc ar chur chun feidhme na míre seo don Choiste Speisialaithe um Eitlíocht.

8. Aeriompróirí atá faoi réir toirmeasc ar a n-oibriú san Aontas faoi Rialachán (CE) Uimh. 2111/2005 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹, ní cheadófar dóibh eitiltí a oibriú chuig aerfort Ghiobráltar agus uaidh.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 2111/2005 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2005 maidir le liosta Comhphobail d'aeriompróirí atá faoi réir toirmeasc ar a n-oibriú laistigh den Chomhphobal a bhunú agus maidir le paisinéirí aeriompair a chur ar an eolas faoi chéannacht an iompróra oibriúcháin, agus lena n-aisghairtear Airteagal 9 de Threoir 2004/36/CE (IO CE L 344, 27.12.2005, lch. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

Tuigfear go n-áireofar leis an tagairt do Rialachán (CE) Uimh. 2111/2005 an Rialachán sin arna leasú nó arna ionadú amach anseo chomh maith le haon ghníomh de chuid an Aontais lena gcuirtear an Rialachán sin chun feidhme nó lena bhforlíontar é.

9. Aeriompróirí atá faoi réir bhearta sriantacha ceachtar de na Páirtithe, ní cheadófar dóibh eitiltí a oibriú chuig aerfort Ghiobráltar agus uaidh.

AIRTEAGAL 274

Comhfhiontar

1. Comhdhéanfar cuideachta comhfhiontair faoi fhreagracht chomhroinnte na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne. Ní chomhdhéanfar an chuideachta comhfhiontair i gceachtar Stát a bhfuil freagracht chomhroinnte air as an gcuideachta comhfhiontair agus is i mBallstát a chomhdhéanfar í. Roghnóidh an comhfhiontar, trí thairiscint phoiblí rialta, an chuideachta tráchtála atá i gceannas ar bhainistiú laethúil aerfort Ghiobráltar agus déanfaidh sé maoirseacht uirthi.

2. Féadfar foráil a dhéanamh sa tairiscint phoiblí maidir leis an gconradh agus an dlí saothair is infheidhme maidir leis an gcuideachta tráchtála agus lena hoibríochtaí.

3. Féadfaidh daoine príobháideacha nó cuideachtaí a théann chun dlí in aghaidh an chomhfhiontair nó na cuideachta tráchtála é sin a dhéanamh i gcomhréir le hionstraimí ábhartha intíre, Aontais nó idirnáisiúnta, chomh maith le haon mhódúlacht a leagtar amach sna hionstraimí sin, lena n-áirítear trí chúirteanna na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó cúirteanna Ballstáit, de réir mar is iomchuí.

An Coiste Speisialaithe um Eitlíocht

Díreoidh an Coiste Speisialaithe um Eitlíocht ar ábhair faoin gCaibidil seo agus beidh sé de chumhacht aige:

- (a) moltaí a chur faoi bhráid na Comhairle Comhair chun cinneadh a ghlacadh lena leasófar Iarscríbhinn 25;
- (b) faireachán agus athbhreithniú a dhéanamh ar chur chun feidhme na Caibidle seo agus feidhmiú cuí na Caibidle seo a áirithiú;
- (c) aghaidh a thabhairt ar neamhréireachtaí tar éis cuairteanna cigireachta comhpháirteacha de bhun phointe (b) den chéad fhomhír d’Airteagal 273(7);
- (d) saincheisteanna teicniúla a eascraíonn as cur chun feidhme na Caibidle seo a phlé;
- (e) moltaí a chur faoi bhráid na bPáirtithe maidir le cur chun feidhme agus cur i bhfeidhm na Caibidle seo;
- (f) aon ábhar leasa a bhaineann le réimse a chumhdaítear leis an gCaibidil seo a bhreithniú; agus
- (g) faireachán, idirphlé agus malartuithe a réachtáil i réimsí leasa choitinn, d’fhonn deiseanna comhair a shainaithint agus dea-chleachtais agus saineolas a chomhroinnt.

CAIBIDIL 2

IOMPAR DE BHÓTHAR

AIRTEAGAL 276

Iompar earraí agus gluaiseacht otharcharranna idir críocha na bPáirtithe

1. Ceadóidh na Páirtithe iompar earraí de bhóthar idir a gcríocha. Laistigh de chríoch an Aontais, áfach, beidh na hoibríochtaí iompair sin teoranta don réigiún teorann tadhlach.
2. Ceadóidh an tAontas laistigh dá chríoch soláthar na seirbhísí otharchairr seo a leanas is gá chun an tsláinte a chosaint, ag oibreoirí atá bunaithe i nGiobráltair agus ag gníomhú faoi stiúir GHA, faoi réir an cheanglais go gcuirfear an mhír seo i bhfeidhm ar bhealach réasúnta nach mbeidh idirdhealú treallach ná dochosanta ná srian faoi cheilt ar thrádáil seirbhísí mar thoradh air:
 - (a) seirbhísí otharchairr éigeandála; agus
 - (b) seirbhísí otharchairr is gá le haghaidh láimhseáil speisialaithe riochtaí sláinte tromchúiseacha agus géara idir Giobráltair agus na bunaíochtaí sin a liostaítear in Iarscríbhinn 26, atá tadhlach le Giobráltair chun críocha sláinte poiblí.

3. Ceadóidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, laistigh de chríoch Ghiobráltar, soláthar na seirbhísí otharchairr seo a leanas is gá chun an tsláinte a chosaint, ag oibreoirí de chuid an Aontais atá bunaithe sa réigiún teorann tadhlach agus ag gníomhú dóibh faoi threoir na n-údarás arna n-údarú go cuí faoi rialacháin ábhartha, faoi réir an cheanglais go gcuirfear an mhír seo i bhfeidhm ar bhealach réasúnta nach mbeidh idirdhealú treallach ná dochosanta ná srian faoi cheilt ar thrádáil seirbhísí mar thoradh air:

- (a) seirbhísí otharchairr éigeandála; agus
- (b) seirbhísí otharchairr is gá le haghaidh láimhseáil speisialaithe riochtaí sláinte tromchúiseacha agus géara idir Giobráltar agus na bunaíochtaí sin a liostaítear in Iarscríbhinn 26, atá tadhlach le Giobráltar chun críocha sláinte poiblí.

AIRTEAGAL 277

Iompar earraí go Giobráltar agus ó Ghiobráltar trí chríoch an Aontais

Ceadóidh an tAontas iompar earraí de bhóthar, chun críche tráchtála, agus idirthuras trína chríoch, idir críoch na Ríochta Aontaithe agus Giobráltar, agus turais neamhualaithe a dhéantar i gcomhar leis an iompar sin.

AIRTEAGAL 278

Ceanglais ar oibreoirí

1. Oibreoirí tarlaithe de bhóthar de chuid Páirtí a dhéanfaidh turas dá dtagraítear in Airteagail 276 nó 277, beidh ceadúnas bailí acu arna eisiúint i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo.
2. Ní eiseofar ceadúnais, i gcomhréir le dlí na bPáirtithe, ach chuig oibreoirí tarlaithe de bhóthar a chomhlíonann na ceanglais a leagtar amach i gCuid A d'Iarscríbhinn 27 lena rialaítear ligean isteach i ngairm an oibreora tarlaithe de bhóthar agus saothrú na gairme céanna.
3. Coimeádfar cóip dhílis dheimhnithe den cheadúnas ar bord na feithicle agus tabharfar sin d'aon oifigeach cigireachta atá formheasta ag Páirtí arna iarraidh sin dó. Beidh an cheadúnas agus an chóip dhílis dheimhnithe ar aon dul le ceann de na samhlacha a leagtar amach i bhFoscríbhinn 27-A-1-3 d'Iarscríbhinn 27, ina leagtar síos freisin na coinníollacha lena rialaítear úsáid an cheadúnais. Beidh dhá cheann ar a laghad de na gnéithe slándála a liostaítear i bhFoscríbhinn 27-A-1-4 d'Iarscríbhinn 27 sa cheadúnas.

AIRTEAGAL 279

Díolúine ó cheanglas ceadúnúcháin sa réigiún teorann tadhlach

Na cineálacha iompair earraí seo a leanas agus turais neamhualaithe a dhéanfar i gcomhar leis an iompar sin, féadfar iad a dhéanamh sa réigiún teorann tadhlach gan ceadúnas bailí dá dtagraítear in Airteagal 278:

- (a) iompar poist mar sheirbhís uilíoch;

- (b) iompar feithiclí a ndearnadh damáiste dóibh nó a chlis;
- (c) iompar earraí i mótarfeithiclí nach dtéann a mais ualaithe ceadaithe, lena n-áirítear leantóirí, thar 2,5 tonna;
- (d) iompar táirgí íocshláinte, fearas, trealaimh agus nithe eile a mbeidh gá leo le haghaidh cúram leighis i gcás faoiseamh éigeandála, go háirithe i dtaca le tubaistí nádúrtha agus cúnamh daonnúil;
- (e) iompar earraí i bhfeithiclí ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha seo a leanas:
- (i) is leis na hoibreoirí tarlaithe de bhóthar na hearraí a bheidh ar iompar nó is earraí iad a rinne an t-oibreoir a dhíol, a cheannach, a ligean amach ar fruiliú nó a fhruiliú, a tháirgeadh, a eastóscadh, a phróiseáil nó a dheisiú;
 - (ii) is é cuspóir an turais na hearraí a iompar go dtí áitreabh an oibreora tarlaithe de bhóthar nó ón áitreabh sin, nó iad a bhogadh laistigh den oibreoir nó lasmuigh de ar mhaithe lena riachtanais féin;
 - (iii) is pearsanra atá fostaithe ag an oibreoir tarlaithe de bhóthar, nó a chuirtear ar fáil don oibreoir tarlaithe de bhóthar faoi oibleagáid chonarthaigh, a thiomáinfidh na feithiclí a úsáidfear le haghaidh an iompair sin;
 - (iv) na feithiclí a bheidh ag iompar na n-earraí, is leis an oibreoir tarlaithe de bhóthar iad, nó rinne an t-oibreoir iad a cheannach ar théarmaí iarchurtha nó iad a fhruiliú; agus
 - (v) ní bheidh san iompar sin ach gníomh coimhdeach maidir le gníomhaíochtaí foriomlána an oibreora tarlaithe de bhóthar;

- (f) iompar earraí le mótarfheithiclí nach sáraíonn a n-uasluas údaraithe 40 km/u.

AIRTEAGAL 280

Ceanglais ar thiománaithe

Tiománaithe feithiclí oibreoirí tarlaithe de bhóthar de chuid Páirtí a dhéanfaidh turas dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277, déanfaidh siad an méid seo a leanas:

- (a) beidh Teastas um Inniúlacht Ghairmiúil arna eisiúint i gcomhréir le Roinn 1 de Chuid B d'Iarscríbhinn 27 acu; agus
- (b) a chomhlíonfaidh sé na rialacha maidir le ham tiomána agus oibre, tréimhsí scíthe, sosanna agus úsáid tacagraf i gcomhréir le Ranna 2, 3 agus 4 de Chuid B d'Iarscríbhinn 27.

AIRTEAGAL 281

Ceanglais ar fheithiclí

1. Ní dhiúltóidh Páirtí úsáid feithicle ina chríoch i gcás feithicil a dhéanann turas dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277, agus ní chuirfidh sé toirmeasc ar úsáid feithicle ar an gcúis sin má chomhlíonann an fheithicil na ceanglais a leagtar amach i Roinn 1 de Chuid C d'Iarscríbhinn 27.

2. Déanfar feithiclí oibreoirí tarlaithe de bhóthar de chuid Páirtí a dhéanfaidh turas dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277 a fheistiú le tacagraf a dhéanfar, a shuiteálfar, a úsáidfear, a thástálfar agus a rialófar i gcomhréir le Roinn 2 de Chuid C d'Iarscríbhinn 27.

AIRTEAGAL 282

Rialacha maidir le trácht ar bhóithre

Tiománaithe feithiclí oibreoirí tarlaithe de bhóthar de chuid Páirtí a dhéanfaidh turas dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277, comhlíonfaidh siad, agus iad i gcríoch an Pháirtí eile, na dlíthe agus na rialacháin náisiúnta atá i bhfeidhm sa chríoch sin maidir le trácht ar bhóithre.

AIRTEAGAL 283

Forbairt dlíthe agus an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil

1. Nuair a mholann Páirtí beart rialála nua i réimse a chumhdaítear le hIarscríbhinn 27, déanfaidh sé an méid seo a leanas:
 - (a) fógra a thabhairt don Pháirtí eile faoin mbeart rialála atá beartaithe a luaithe is féidir; agus
 - (b) an Páirtí eile a choinneáil ar an eolas maidir le dul chun cinn an bhirt rialála.

2. Arna iarraidh sin do Pháirtí, déanfar malartú tuairimí laistigh den Choiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil, tráth nach déanaí ná 2 mhí tar éis an iarraidh a chur isteach, i dtaobh an mbeadh feidhm ag an mbeart rialála nua atá beartaithe maidir le turais dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277.

3. Nuair a ghlacfaidh Páirtí beart rialála nua dá dtagraítear i mír 1, tabharfaidh sé fógra don Pháirtí eile, agus soláthróidh sé téacs an bhirt rialála nua laistigh de sheachtain amháin tar éis a fhoilsithe.

4. Tiocfaidh an Coiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil le chéile chun plé a dhéanamh ar aon bheart rialála nua a ghlacfar, arna iarraidh sin do Pháirtí, laistigh de 2 mhí ón iarraidh a chur isteach, cibé acu a tugadh fógra i gcomhréir le mír 1 nó mír 3 nó nár tugadh, nó a rinneadh plé i gcomhréir le mír 2.

5. Beidh sé de chumhacht ag an gCoiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil an méid seo a leanas a dhéanamh:

- (a) Iarscríbhinn 26 a leasú;
- (b) a dheimhniú go bhfuil na leasuithe a rinneadh leis an mbeart rialála nua i gcomhréir le hIarscríbhinn 27;
- (c) cinneadh a dhéanamh maidir le haon bheart eile a bhfuil sé d'aidhm aige feidhmiú cuí na Caibidle seo a choimirciú; agus
- (d) aon mhodhnú ar Iarscríbhinn 27 a ghlacadh de réir mar is gá chun athruithe a rinneadh ar Iarscríbhinn 31 a ghabhann leis an gComhaontú Trádála agus Comhair a léiriú.

Bearta leighis

1. Má mheasann Páirtí go bhfuil beart rialála nua glactha ag an bPáirtí eile nach gcomhlíonann ceanglais Iarscríbhinn 27, go háirithe i gcásanna nach bhfuil cinneadh déanta ag an gCoiste Speisialaithe um an nGeilleagar agus um Thrádáil faoi Airteagal 283, agus má chuireann an Páirtí eile forálacha an bhirt rialála nua i bhfeidhm mar sin féin maidir le hoibreoirí tarlaithe de bhóthar, tiománaithe nó feithiclí an Pháirtí, féadfaidh an Páirtí, tar éis dó fógra a thabhairt don Pháirtí eile, bearta leighis iomchuí a ghlacadh, lena n-áirítear oibleagáidí faoin gComhaontú seo nó faoi aon chomhaontú forlíontach, a chur ar fionraí, ar choinníoll:

- (a) nach sáróidh na bearta sin an leibhéal is comhionann leis an neamhniú nó an lagú arb é is cúis leis an beart rialála nua arna ghlacadh ag an bPáirtí eile nach gcomhlíonann ceanglais Iarscríbhinn 27; agus
 - (b) go mbeidh éifeacht leis na bearta sin 7 lá ar a luaithe tar éis don Pháirtí a bheartaíonn na bearta sin a dhéanamh fógra faoin mír seo a thabhairt don Pháirtí eile.
2. Scoirfidh na bearta leighis iomchuí d'fheidhm a bheith acu sna cásanna seo a leanas:
- (a) nuair is deimhin leis an bPáirtí, tar éis dó bearta den sórt sin a ghlacadh, go bhfuil an Páirtí eile ag comhlíonadh a chuid oibleagáidí faoin gCaibidil seo; nó
 - (b) i gcomhréir le rialú ón mbinse eadrána.

3. Ní dhéanfaidh Páirtí an Comhaontú EDT ná aon chomhaontú idirnáisiúnta eile a agairt chun bac a chur ar an bPáirtí eile oibleagáidí faoin Airteagal seo a chur ar fionraí.

AIRTEAGAL 285

Cánachas

1. Feithiclí oibreoirí tarlaithe de bhóthar de chuid Páirtí a dhéanann turas dá dtagraítear in Airteagal 276 nó 277, beidh siad díolmhaithe ó na cánacha agus na muirir a thobhítear ar sheilbh nó ar chúrsaíocht feithiclí i gcóir an Pháirtí eile.

2. Ní bheidh feidhm ag an díolúine dá dtagraítear i mír 1 maidir leis an méid seo a leanas:

(a) cáin nó muirear ar ídiú breosla;

(b) muirear ar bhóthar nó gréasán bóithre a úsáid; nó

(c) muirear ar dhroichid áirithe, tolláin áirithe nó báid farantóireachta áirithe a úsáid.

3. An breosla atá in umair chaighdeánacha na bhfeithiclí agus i gcoimeádáin speisialta, a ligtear isteach go sealadach agus a úsáidtear go díreach chun tiomána agus, más iomchuí, chun córais chuisniúcháin agus córais eile a oibriú, le linn iompair, mar aon le bealaí atá sna mótarfheithiclí agus a bhfuil gá leo le haghaidh a ngnáthoibrithe le linn an turais, beidh sé saor ó dhleachtanna custaim agus aon cháin agus tobhach eile, ar nós CBL agus dleachtanna máil, agus ní bheidh sé faoi réir aon srian ar allmhairí.

4. Na páirteanna breise a allmhaireofar chun feithicil a dheisiú ar chríoch Páirtí amháin a cláraíodh nó a cuireadh i gcúrsaíocht sa Pháirtí eile, is faoi chhlúdach ligean isteach sealadach saor ó dhleacht a ligfear isteach iad, rud a bheidh gan toirmeasc ná srian ar allmhairiú. Na páirteanna a chuirfear páirteanna eile ina n-áit, beidh siad faoi réir dleachtanna custaim agus cánacha eile (CBL) agus déanfar iad a athonnmhairiú nó a scriosadh faoi rialú údaráis chustaim an Pháirtí eile.

CAIBIDIL 3

IOMPAR MUIRÍ

AIRTEAGAL 286

Iompar muirí

Déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:

- (a) cóir a thabhairt do longa a sholáthraíonn seirbhísí iompair mhuirí idirnáisiúnta¹ agus atá faoi bhratach aon Bhallstáit nó na Ríochta Aontaithe (Giobráltar), nó atá á n-oibriú ag soláthróirí seirbhíse an Pháirtí eile, cóir atá chomh fabhrach céanna leis an gcóir a thugtar dá longa féin, maidir leis an méid seo a leanas:
 - (i) rochtain ar chalafoirt;
 - (ii) úsáid bhonneagar an chalafoirt;

¹ Ciallaíonn ‘seirbhísí iompair mhuirí idirnáisiúnta’ paisinéirí nó lasta a iompar ar shoithí farraige idir calafort Páirtí agus calafort de chuid an Pháirtí eile nó tríú tír, nó idir calafoirt Bhallstáit éagsúla, lena n-áirítear conradh díreach le soláthraithe seirbhísí iompair eile, d’fhonn oibríochtaí iompair ó dhoras go doras nó ilmhódach a chumhdach faoi dhoiciméad iompair amháin.

- (iii) úsáid seirbhísí tánaisteacha muirí¹; agus
- (iv) saoráidí custaim, agus sannadh beartanna agus saoráidí le haghaidh luchtú agus díluchtú, lena n-áirítear na táillí agus na muirir lena mbaineann; agus
- (b) na seirbhísí calafoirt seo a leanas a chur ar fáil, sa chalafort agus in uiscí inmheánacha an chalafoirt, do sholáthróirí sheirbhísí iompair mhuirí idirnáisiúnta an Pháirtí eile, ar théarmaí agus coinníollacha atá réasúnta agus atá chomh fabhrach céanna leis na téarmaí agus na coinníollacha is infheidhme maidir lena sholáthróirí nó lena shoithí féin (lena n-áirítear táillí agus muirir, sonraíochtaí agus cáilíocht na seirbhíse atá le soláthar): píolótaíocht, cúnamh tuála agus tarraingthe, soláthar, breoslú agus uisciú, bailiú dramhaíola agus diúscairt dramhaíola ballasta, seirbhísí captaein calafoirt, áiseanna loingseoireachta, saoráidí éigeandála deisiúcháin, ancaireacht, seirbhísí cur i mbeart agus díchur i mbeart agus seirbhísí oibríochtúla ar tír atá riachtanach d'oibríochtaí long lena n-áirítear cumarsáid, uisce agus soláthairtí leictreacha.

¹ Ciallaíonn 'seirbhísí tánaisteacha muirí' seirbhísí láimhseála lasta muirí, seirbhísí imréitigh custaim, seirbhísí trádstórais agus iosta i leith coimeádán, seirbhísí gníomhaireachta muirí, seirbhísí seolta lasta mhuirí, agus seirbhísí stórála agus trádstórála;

TEIDEAL IV

EISCEACHTAÍ

AIRTEAGAL 287

Eisceachtaí ginearálta

1. Ní dhéanfar aon ní i dTeidil I agus II den Chuid seo a fhorléiriú mar ní a chuireann cosc ar Pháirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun ar bearta iad atá comhoiriúnach le hAirteagal XX den Chomhaontú Ginearálta um Tharaifí agus Trádáil 1994 (GATT 1994). Chuige sin, déantar Airteagal XX de GATT 1994, agus na Nótaí agus na Forálacha Forlíontacha a ghabhann leis, a ionchorprú sa Chomhaontú seo, agus déantar cuid den Chomhaontú seo díobh *mutatis mutandis*.
2. Faoi réir an cheanglais nach gcuirtear na bearta sin i bhfeidhm ar bhealach arb é a bheadh ann modh idirdhealaithe threallaigh nó gan údar idir tíortha ina mbeadh coinníollacha comhchosúla i réim, nó ina mbeadh srianadh faoi cheilt i réim ar thrádáil i seirbhísí, ní dhéanfar aon ní i dTeideal III den Chuid seo a fhorléiriú mar ní lena gcoiscfear ar cheachtar Páirtí bearta a ghlacadh nó a fhorfheidhmiú:
 - (a) bearta is gá chun slándáil an phobail nó moráltacht an phobail a chosaint nó an t-ord poiblí a choimeád¹;
 - (b) bearta is gá chun beatha nó sláinte an duine, ainmhithe nó plandaí a chosaint;

¹ Ní fhéadfar na heisceachtaí slándála poiblí agus oird phoiblí a agairt ach amháin i gcás ina mbeidh bagairt atá tromchúiseach go leor le ceann de leasanna bunúsacha na sochaí a chur i mbaol.

(c) bearta is gá chun a áirithiú go gcomhlíonfar dlíthe nó rialacháin nach bhfuil ar neamhréir le forálacha an Chomhaontaithe seo, lena n-áirítear na forálacha sin a bhaineann le:

- (i) cleachtais mhealltacha agus cleachtais chalaoiseacha a chosc nó déileáil le héifeachtaí mainneachtana ar chonarthaí;
- (ii) príobháideachas daoine aonair a chosaint i ndáil le próiseáil agus scaipeadh sonraí pearsanta agus rúndacht taifead agus cuntas aonair a chosaint; agus
- (iii) sábháilteacht.

3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, a mhéid atá na bearta sin ar neamhréir ar shlí eile le forálacha de Theidil I, II agus III den Chuid seo, tuigeann na Páirtithe an méid seo a leanas:

- (a) leis na bearta dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal XX de GATT 1994 agus i bpointe (b) de mhír 2 den Airteagal seo go gcuimsítear bearta comhshaoil is gá chun beatha nó sláinte an duine, ainmhithe nó plandaí a chosaint;
- (b) go bhfuil feidhm ag pointe (g) d’Airteagal XX de GATT 1994 maidir le bearta chun acmhainní nádúrtha neamh-inathnuaite, idir bheo agus neamhbheo, a chaomhnú; agus
- (c) go bhféadfaidh bearta a dhéantar chun comhaontuithe iltaobhacha comhshaoil a chur chun feidhme teacht faoi phointe (b) nó (g) d’Airteagal XX de GATT 1994 nó faoi phointe (b) de mhír 2 den Airteagal seo.

4. Sula ndéanfaidh Páirtí aon bheart dá bhforáiltear i bpointe (i) agus i bpointe (j) d'Airteagal XX de GATT 1994, cuirfidh an Páirtí sin an fhaisnéis ábhartha uile ar fáil don Pháirtí eile, d'fhonn réiteach is inghlactha ag na Páirtithe a lorg. Mura dtiocfar ar chomhaontú laistigh de 30 lá ón bhfaisnéis a chur ar fáil, féadfaidh an Páirtí na bearta lena mbaineann a chur i bhfeidhm. In imthosca eisceachtúla géibheannacha a éilíonn gníomh láithreach a fhágann nach féidir réamhaisnéis a fháil nó scrúdú a dhéanamh roimh ré, féadfaidh an Páirtí a bhfuil sé ar intinn aige na bearta a dhéanamh na bearta réamhchúraim is gá a chur i bhfeidhm chun déileáil leis an gcás. Cuirfidh an Páirtí sin an Páirtí eile ar an eolas faoin méid sin láithreach.

AIRTEAGAL 288

Eisceachtaí slándála

Ní fhorléireofar aon ní sa Chuid seo:

- (a) mar ní lena gceanglaítear ar Pháirtí aon fhaisnéis a thabhairt, nó rochtain ar aon fhaisnéis a cheadú, ar faisnéis í a mheasann sé go mbeadh a nochtadh in aghaidh a leasanna bunúsacha slándála; nó
- (b) mar ní chun Páirtí a chosc ar ghníomh a dhéanamh a mheasann sé a bhfuil gá leis chun a leasanna bunúsacha slándála a chosaint:
 - (i) atá nasctha le hairm, armlón agus ábhair chogaidh a tháirgeadh nó a gháinneáil agus leis an ngáinneáil agus na hidirbhearta sin in earraí agus ábhair, seirbhísí agus teicneolaíocht eile, agus le gníomhaíochtaí eacnamaíocha, arna ndéanamh go díreach nó go hindíreach chun bunaíocht mhíleata a sholáthar;

- (ii) a bhaineann le hábhair ineamhnaithe agus in-chomhleáite nó na hábhair óna bhfaightear iad; nó
 - (iii) arna dhéanamh le linn cogaidh nó le linn éigeandáil eile sa chaidreamh idirnáisiúnta; nó
- (c) chun Páirtí a chosc ó aon ghníomh a dhéanamh de bhun a oibleagáidí faoi Chairt na Náisiún Aontaithe chun an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta a choinneáil ar bun.

AIRTEAGAL 289

Cánachas

1. Ní dhéanfaidh aon ní dá bhfuil i dTeidil I agus II den Chuid seo difear do chearta ná d'oibleagáidí an Aontais ná a Bhallstát ná na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, faoi aon choinbhinsiún cánach. I gcás aon neamhréireacht a bheith idir an Comhaontú seo agus aon choinbhinsiún cánach den sórt sin, is ag an gcoinbhinsiún cánach a bheidh tosaíocht a mhéid atá siad ar neamhréir le chéile. Maidir le coinbhinsiún cánach idir an tAontas nó a Bhallstáit agus an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, na húdaráis inniúla lena mbaineann faoin gComhaontú seo agus faoin gcoinbhinsiún cánach sin, déanfaidh siad a chinneadh go comhpháirteach an ann do neamhréireacht idir an Comhaontú seo agus an coinbhinsiún cánach¹.
2. Ní bheidh feidhm ag Airteagail 276 agus 277 maidir le buntáiste a thabharfaidh Páirtí de bhun coinbhinsiún cánach.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, beidh an cinneadh sin gan dochar do Chuid a Sé.

3. Faoi réir an cheanglais nach gcuirtear bearta cánach i bhfeidhm ar bhealach arb é a bheadh ann modh idirdhealaithe threallaigh nó gan údar idir tíortha ina mbeadh coinníollacha comhchosúla i réim, nó ina mbeadh srianadh faoi cheilt i réim ar thrádáil agus infheistíocht, ní fhorléireofar aon ní i dTeidil I agus II den Chuid seo mar ní lena gcoiscfear ar Pháirtí aon bheart a ghlacadh, a choinneáil ar bun nó a fhorfheidhmiú, ar beart é:

- (a) a bhfuil sé d'aidhm aige a áirithiú go ndéanfar cánacha díreacha a fhorchur agus a bhailiú go cothrom agus go héifeachtach¹; nó
- (b) lena ndéantar idirdhealú idir cáiniocóirí, nach bhfuil sa staid chéanna, go háirithe maidir lena n-áit chónaithe nó maidir leis an áit ina bhfuil a gcuid caipitil infheistithe.

¹ Maidir le bearta a bhfuil sé d'aidhm acu a áirithiú go ndéanfar cánacha díreacha a fhorchur agus a bhailiú go cothrom agus go héifeachtach, áirítear leis na bearta sin bearta arna ndéanamh ag Páirtí faoina chóras cánachais:

- (i) a bhfuil feidhm acu maidir le soláthraithe seirbhíse neamhchónaitheacha mar aitheantas go ndéantar oibleagáid chánach neamhchónaitheoirí a chinneadh i ndáil le hítimí inchánacha atá foinsithe nó lonnaithe i gcríoch an Pháirtí; nó
- (ii) a bhfuil feidhm acu maidir le neamhchónaitheoirí chun a áirithiú go ndéantar cánacha a fhorchur agus a bhailiú i gcríoch an Pháirtí; nó
- (iii) a bhfuil feidhm acu maidir le neamhchónaitheoirí nó cónaitheoirí chun cosc a chur ar sheachaint nó ar imghabháil cánach, lena n-áirítear bearta comhlíontachta; nó
- (iv) a bhfuil feidhm acu maidir le tomhaltóirí seirbhísí a sholáthraítear i gcríoch an Pháirtí eile nó i gcríoch tríú tír chun a áirithiú go ndéantar cánacha a fhorchur ar thomhaltóirí den sórt sin as bunaidh i gcríoch an Pháirtí; nó
- (v) lena ndéantar idirdhealú idir soláthraithe seirbhíse atá faoi réir cánach ar ítimí inchánacha domhanda agus soláthraithe seirbhíse eile, mar aitheantas ar an difríocht eatarthu maidir le cineál an bhoinn cánach; nó
- (vi) lena ndéantar ioncam, brabús, gnóthachan, caillteanas, asbhaint nó creidmheas de chuid cónaitheoirí nó brainsí, nó idir daoine nó brainsí gaolmhara den duine céanna, a chinneadh, a leithdháileadh nó a chionroinnt chun bonn cánach an Pháirtí a chosaint.

4. Chun críocha an Airteagail seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:
- (a) cuimsíonn ‘cánacha díreacha’ na cánacha go léir ar ioncam nó ar chaipiteal, lena n-áirítear cánacha ar ghnóthachain ó choimhthiú maoine, cánacha ar eastáit, ar oidhreachtaí agus ar bhronntanais, cánacha ar phá nó tuarastail arna n-íoc ag gnóthais agus cánacha ar luachmhéadú caipitil;
 - (b) ciallaíonn ‘áit chónaithe’ áit chónaithe chun críoch cánach; agus
 - (c) ciallaíonn ‘coinbhinsiún cánach’ coinbhinsiún chun cánachas dúbailte a sheachaint nó comhaontú nó socrú idirnáisiúnta eile a bhaineann go hiomlán nó den chuid is mó le cánachas¹.

AIRTEAGAL 290

Tarscaoiltí EDT

Má tá oibleagáid sa Chomhaontú seo coibhéiseach go substaintiúil le hoibleagáid atá i gComhaontú EDT, aon bheart a dhéanfar i gcomhréir le tarscaoileadh arna ghlacadh de bhun Airteagal IX de Chomhaontú EDT, measfar go bhfuil sé i gcomhréir leis an bhforáil den Chomhaontú seo atá coibhéiseach go substaintiúil.

¹ Cuimsítear leis sin an Comhaontú Idirnáisiúnta maidir le Cánachas agus Cosaint Leasanna Airgeadais idir Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann agus Ríocht na Spáinne maidir le Giobráltar, arna dhéanamh i Londain agus Maidrid an 4 Márta 2019.

CUID A CEATHAIR

OIBRITHE TRASTEORANN AGUS COMHORDÚ NA SLÁNDÁLA SÓISIALTA

TEIDEAL I

RAON FEIDHME PEARSANTA

AIRTEAGAL 291

Raon feidhme pearsanta

1. Beidh feidhm ag an gCuid seo maidir leis na daoine seo a leanas:
 - (a) saoránaigh den Aontas atá ina gcónaí go dleathach i Ríocht na Spáinne;
 - (b) náisiúnaigh den Ríocht Aontaithe atá ina gcónaí go dleathach i nGiobráltar; agus
 - (c) baill teaghlaigh na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (a), ar choinníoll go bhfuil cónaí dlíthiúil orthu i Ríocht na Spáinne, agus baill teaghlaigh na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (b), ar choinníoll go bhfuil cónaí dlíthiúil orthu i nGiobráltar. Chun críocha na Coda seo agus gan beann ar a náisiúntacht, is é seo a leanas atá i gceist le baill teaghlaigh:
 - (i) an céile;

- (ii) an páirtnéir lena bhfuil páirtnéireacht chláráithe déanta ag na daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos i reachtaíocht ábhartha Ballstáit nó na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ar choinníoll go ndéileáiltear i reachtaíocht na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ríocht na Spáinne le páirtnéireachtaí cláráithe mar pháirtnéireachtaí atá coibhéiseach le pósadh agus i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos i reachtaíocht ábhartha na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ríocht na Spáinne, faoi seach;
- (iii) sliocht díreach atá faoi bhun 21 bhliain d'aois nó ar cleithiúnaithe iad agus sliocht díreach nó cleithiúnaithe an chéile nó an pháirtnéara mar a shainmhínítear i bpointe (ii);
- (iv) gaolta díreacha sa líne shinsearach ar cleithiúnaithe iad agus amhlaidh i gcás an chéile nó an pháirtnéara mar a shainmhínítear i bpointe (ii).

2. Chun críocha na Coda seo, is oibrithe trasteorann fostaithe iad na daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) de mhír 1 a shaothraíonn gníomhaíocht eacnamaíoch mar dhuine fostaithe i nGiobráltar nó i Ríocht na Spáinne agus a fhilleann uair sa tseachtain ar a laghad ar Ríocht na Spáinne nó ar Ghiobráltar, faoi seach.

3. Chun críocha na Coda seo, is oibrithe trasteorann féinfhostaithe iad na daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) de mhír 1 a shaothraíonn gníomhaíocht eacnamaíoch mar dhuine féinfhostaithe i nGiobráltar, i gcomhréir le dlí na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus i Ríocht na Spáinne, i gcomhréir le dlí Ríocht na Spáinne, agus a fhilleann uair sa tseachtain ar a laghad ar Ríocht na Spáinne agus ar Ghiobráltar, faoi seach.

TEIDEAL II

CEARTA OIBRITHE TRASTEORANN AGUS CEARTA COIMHDEACHA

AIRTEAGAL 292

Ceartha oibrithe trasteorann

1. Beidh sé de cheart ag daoine dá dtagraítear i bpointe (a) d’Airteagal 291(1) gabháil le gníomhaíocht agus í a shaothrú mar oibrí trasteorann fostaithe i nGiobráltar i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir le náisiúnaigh na Ríochta Aontaithe i nGiobráltar.
2. Beidh sé de cheart ag daoine dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 291(1) gabháil le gníomhaíocht agus í a shaothrú mar oibrí trasteorann fostaithe i Ríocht na Spáinne i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir le náisiúnaigh Spáinneacha i Ríocht na Spáinne.
3. Daoine dá dtagraítear i bpointe (a) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe iad, beidh an ceart céanna chun cóir atá comhionann acu agus atá ag r dhaoine fostaithe dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 291(1) i nGiobráltar. Is éard a bheidh i gceist leis sin:
 - (a) an ceart nach ndéanfar idirdhealú ina n-aghaidh ar fhorais náisiúntachta maidir le fostaíocht, luach saothair agus dálaí eile oibre agus fostaíochta;
 - (b) an ceart chun córa comhionainne maidir le dálaí fostaíochta agus oibre, go háirithe maidir le luach saothair, dífhostú agus, i gcás dífhostaíochta, athchur sa phost nó athfhostú;

- (c) buntáistí sóisialta agus cánach, seachas cearta rochtana ar thithíocht;
 - (d) ballraíocht i gceardchumann agus feidhmiú na gceart a ghabhann leo, lena n-áirítear an ceart chun vótáil agus chun bheith incháilithe do phoist riaracháin nó bhainistíochta ceardchumann, ach féadfar iad a eisiamh ó pháirt a ghlacadh i mbainistiú comhlachtaí a rialaítear leis an dlí poiblí agus ó oifig a rialaítear leis an dlí poiblí a shealbhú; agus
 - (e) na cearta céanna a mhéid a bhaineann le rochtain ar oiliúint i ngairmscoileanna agus in ionaid athoiliúna.
4. Maidir le daoine dá dtagraítear i bpointe (a) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe iad, beidh an ceart céanna chun cóir atá comhionann acu agus atá ag náisiúnaigh Spáinneacha atá fostaithe i Ríocht na Spáinne i ndáil leis na hábhair dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo.
5. Beidh na cearta seo a leanas ag daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d’Airteagal 291(1) i nGiobráltar agus i Ríocht na Spáinne, faoi seach:
- (a) an ceart dul isteach, fanacht agus imeacht chun clárú leis na seirbhísí fostaíochta ionas go mbeidh na daoine sin in ann eolas a fháil faoi na deiseanna fostaíochta a chomhfhreagraíonn dá gcáilíochtaí gairmiúla agus, más gá, bearta iomchuí a dhéanamh chun dul i mbun fostaíochta mar oibrithe trasteorann fostaithe; cuimseofar leis sin an ceart cúnamh a fháil ó na hoifigí fostaíochta faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh na Ríochta Aontaithe i nGiobráltar agus le náisiúnaigh na Spáinne i Ríocht na Spáinne;
 - (b) an ceart dul isteach, fanacht agus imeacht le linn a bheith fostaithe mar oibrí trasteorann nó gníomhaíocht a shaothrú mar oibrí trasteorann féinfhostaithe;

- (c) an ceart chun stádas oibrí trasteorann a choinneáil ar choinníoll go bhfuil sé i gceann de na himthosca seo a leanas:
- (i) oibrí nach mbeidh in ann obair ar bhonn sealadach de thoradh breoiteachta nó tionóisce;
 - (ii) oibrí atá i ndífhostaíocht ainneonach a taifeadadh go cuí tar éis dó a bheith fostaithe ar feadh níos mó ná bliain amháin agus atá cláraithe mar chuardaitheoir poist leis an oifig fostaíochta ábhartha;
 - (iii) tá sé i ndífhostaíocht ainneonach a taifeadadh go cuí tar éis conradh fostaíochta ar théarma seasta- a mhair níos lú ná bliain nó tar éis dó a bheith dífhostaithe go ainneonach le linn an chéad dá mhí dhéag agus tá sé cláraithe mar chuardaitheoir poist leis an oifig fostaíochta ábhartha. Sa chás sin, coinneofar an stádas mar oibrí ar feadh tréimhse nach giorra ná sé mhí; nó
 - (iv) tugann sé faoi ghairmoiliúint. Mura bhfuil sé dífhostaithe go hainneonach, ní mór an oiliúint a bheith bainteach leis an bhfostaíocht roimhe sin chun stádas an oibrí a choinneáil.

6. Féadfar an ceart chun dul i mbun fostaíochta sa tseirbhís phoiblí a dhiúltú do dhaoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d’Airteagal 291(1) ar ceart é lena mbaineann rannpháirtíocht dhíreach nó indíreach i bhfeidhmiú cumhachtaí a thugtar leis an dlí poiblí agus i bhfeidhmiú dualgas atá ceaptha chun leasanna ginearálta na Ríochta Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, nó Ríocht na Spáinne, de réir mar a bheidh, nó údarás poiblí eile a choimirciú.

7. Beidh na cearta a leagtar amach i bpointe (b) go pointe (e) de mhír 3 den Airteagal seo ag daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann féinfhostaithe iad.

8. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag mír 7 den Airteagal seo maidir le daoine dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann féinfhostaithe iad.

AIRTEAGAL 293

Baill teaghlaigh oibrithe trasteorann

1. Baill teaghlaigh, mar a shainmhínítear i bpointe (c) d’Airteagal 291(1), de dhaoine dá dtagraítear i bpointe (a) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe nó féinfhostaithe iad, beidh ceart díorthach acu chun cóir atá comhionann, maidir le rochtain ar bhuntáistí sóisialta agus cánach, leis an gcóir a chuirtear ar bhaill teaghlaigh na ndaoine dá dtagraítear in bpointe (b) d’Airteagal 291(1) atá fostaithe nó féinfhostaithe i nGiobráltar.
2. Leanaí na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (a) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe nó féinfhostaithe iad i nGiobráltar, ar choinníoll go bhfuil cónaí ar na leanaí sin i nGiobráltar, beidh an ceart acu chun cóir atá comhionann, maidir le rochtain ar chúrsaí ginearálta oideachais, printíseachta agus gairmoiliúna, leis an gcóir a chuirtear ar leanaí na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 291(1) atá fostaithe i nGiobráltar.
3. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag míreanna 1 agus 2 den Airteagal seo maidir le baill teaghlaigh agus leanaí na ndaoine dá dtagraítear i bpointe (b) d’Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe nó féinfhostaithe iad i Ríocht na Spáinne.

AIRTEAGAL 294

Bearta a bhfuil údar oibiachtúil leo

Ní cheadaítear bearta lena maolaítear ar chóir chomhionann de bhun mhíreanna 3, 4 agus 7 d'Airteagal 292 ach amháin má tá údar oibiachtúil leo. Chun údar a thabhairt leo, ní mór dóibh a bheith iomchuí chun a áirithiú go mbainfear amach cuspóir dlisteanach agus níor cheart dóibh dul thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach.

AIRTEAGAL 295

Oibrithe ar postú

1. Maidir le daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d'Airteagal 291(1) a shaothraíonn gníomhaíocht mar dhaoine fostaithe le haghaidh fostóir a dhéanann a ghníomhaíochtaí de ghnáth i Ríocht na Spáinne agus i nGiobrálta, faoi seach, agus a ndéanann an fostóir sin iad a phostú go ceann tréimhse theoranta chuig Giobrálta agus Ríocht na Spáinne, faoi seach, chun seirbhísí a sholáthar a tháirgtear agus a thomhlaítear go háitiúil ag an réigiún teorann tadhlach thar ceann an fhostóra sin, beidh an ceart acu dul isteach, imeacht agus fanacht gan bhac chun na seirbhísí sin a sholáthar agus beidh acu, ar bhonn na córa comhionainne, na téarmaí agus na coinníollacha fostaíochta a leagtar síos sa chríoch ina ndéantar an t-oibrí a phostú agus a leagtar amach sa chríoch sin le dlí, le rialachán nó le foráil riaracháin agus/nó le comhaontuithe comhchoiteanna nó dámhachtainí eadrána ar dearbhaíodh iad a bheith infheidhme go huilíoch nó a bhfuil feidhm acu ar shlí eile i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo. Liostaítear na téarmaí agus na coinníollacha fostaíochta sin in Iarscríbhinn 28 a ghabhann leis an gComhaontú seo. Ní chuirfidh cur i bhfeidhm na dtéarmaí agus na gcoinníollacha fostaíochta sin cosc ar chur i bhfeidhm téarmaí agus coinníollacha fostaíochta atá níos fabhraí d'oibrithe ar postú.

2. Chun críocha an Airteagail seo, ciallaíonn ‘comhaontuithe comhchoiteanna nó dámhachtainí eadrána ar dearbhaíodh iad a bheith infheidhme go huilíoch’ comhaontuithe comhchoiteanna nó dámhachtainí eadrána nach mór do na gnóthais ar fad a urramú sa limistéar geografach agus sa ghairm nó sa tionscal lena mbaineann.

3. In éagmais córas chun a dhearbhu go bhfuil comhaontuithe comhchoiteanna nó dámhachtainí eadrána infheidhme go huilíoch de réir bhrí mhír 2, nó i dteannta an chórais sin, féadfaidh Giobráltar agus Ríocht na Spáinne, má chinneann siad amhlaidh, an méid seo a leanas a bheith mar bhonn acu:

- (a) comhaontuithe comhchoiteanna nó dámhachtainí eadrána is infheidhme go ginearálta maidir le gach gnóthas comhchosúil sa limistéar geografach agus sa ghairm nó sa tionscal lena mbaineann; agus/nó
- (b) comhaontuithe comhchoiteanna arna dtabhairt i gcrích ag na heagraíochtaí fostóirí agus saothair is ionadaíche ar an leibhéal náisiúnta agus a chuirtear i bhfeidhm ar fud na críche náisiúnta.

4. Measfar go mbeidh cóir chomhionann ann, de réir bhrí mhír 1, i gcásanna ina bhfuil fostóirí náisiúnta atá sa staid céanna:

- (a) faoi réir na n-oibleagáidí céanna leis na fostóirí a chuireann oibreoirí ar postú, san áit i gceist nó san earnáil lena mbaineann, a mhéid a bhaineann leis na hábhair a liostaítear in Iarscríbhinn 28, agus
- (b) faoi cheangal oibleagáidí den sórt sin a chomhlíonadh agus na héifeachtaí céanna i bhfeidhm iontu.

AIRTEAGAL 296

Doiciméadacht

Daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d'Airteagal 291(1) ar oibrithe trasteorann fostaithe nó féinfhostaithe iad, beidh sé de cheart acu go n-eiseofar doiciméad dóibh lena ndeimhneofar a stádas faoin gCuid seo. Féadfaidh an doiciméad seo a bheith i bhfoirm dhigiteach.

AIRTEAGAL 297

Beartas poiblí, slándáil phoiblí agus sláinte phoiblí

1. Féadfar na cearta a dheonaítear faoin Teideal seo a shrianadh trí bhíthin bearta a bhfuil údar leo ar fhorais an bheartais phoiblí, na slándála poiblí nó na sláinte poiblí.
2. Comhlíonfaidh na bearta arna nglacadh ar fhorais an bheartais phoiblí nó na slándála poiblí prionsabal na comhréireachta agus beidh siad bunaithe go heisiach ar iompar pearsanta an duine aonair lena mbaineann. Ní forais chun na bearta sin a dhéanamh iad ciontuithe coiriúla roimhe seo.
3. Na galair a bhfuil baol eipidéime ag baint leo mar atá sainithe in ionstraimí ábhartha na hEagraíochta Domhanda Sláinte agus galair thógálacha nó galair sheadánacha ghabhálacha eile má tá siad faoi réir forálacha cosanta is infheidhme maidir le daoine dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) d'Airteagal 291(1), is iad na galair sin amháin a thabharfaidh údar do bhearta lena gcuirfear srian le fanacht, le dul isteach nó le himeacht.

4. Tabharfar fógra i scríbhinn do na daoine lena mbaineann faoi aon chinneadh a dhéantar faoi mhír 1 ionas go mbeidh siad in ann a bhfuil ann agus na himpleachtaí dóibh a thuiscint. Cuirfear ar an eolas iad, go beacht agus go hiomlán, faoi fhorais an bheartais phoiblí, na slándála poiblí nó na sláinte poiblí ar a bhfuil an cinneadh a rinneadh ina gcás bunaithe, ach amháin má tá sé sin contrártha do leasanna shlándáil an Stáit. Sonrófar san fhógra an chúirt nó an t-údarás riaracháin lena bhféadfaidh an duine lena mbaineann achomharc a thaisceadh, an teorainn ama don achomharc agus, i gcás inarb infheidhme, an t-am a cheadaítear don duine an chríoch a fhágáil.

5. Beidh rochtain ag na daoine lena mbaineann ar nósanna imeachta um shásamh breithiúnach agus, i gcás inarb iomchuí, nósanna imeachta um shásamh riaracháin chun achomharc a dhéanamh nó athbhreithniú a lorg ar aon chinneadh a rinneadh ina gcoinne ar fhorais an bheartais phoiblí, na slándála poiblí nó na sláinte poiblí. Ceadóidh na nósanna imeachta um shásamh scrúdú ar dhlíthiúlacht an chinnidh, agus ar na fíricí agus na himthosca ar a bhfuil an beart atá beartaithe bunaithe. Áiríteofar leis na nósanna imeachta sin nach bhfuil an cinneadh neamhréireach.

6. Ní fhéadfaidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, ná Ríocht na Spáinne, cosc a chur ar an duine aonair a chosaint a chur isteach go pearsanta, ach amháin nuair a d'fhéadfadh a láithreas a bheith ina chúis le trioblóidí tromchúiseacha don bheartas poiblí nó don tslándáil phoiblí nó nuair a bhaineann an t-achomharc nó an t-athbhreithniú breithiúnach le cead isteach ar an gcríoch a dhiúltú.

TEIDEAL III

COMHORDÚ NA SLÁNDÁLA SÓISIALTA

AIRTEAGAL 298

Comhordú na slándála sóisialta

Chun cearta slándála sóisialta na ndaoine a chumhdaítear leis an bPrótacal maidir le Comhordú Slándála Sóisialta a áirithiú, cuirfidh an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, agus Ríocht na Spáinne a gcórais slándála sóisialta i bhfeidhm i gcomhréir leis an bPrótacal sin.

CUID A CÚIG

FORÁLACHA AIRGEADAIS

AIRTEAGAL 299

Forálacha airgeadais

1. Bunóidh an Chomhairle Comhair sásra airgeadais chun comhtháthú idir Giobráltar agus an réigiún teorann tadhlach a chur chun cinn, lena n-áirítear maidir le hábhair oiliúna agus fostaíochta. Ba cheart cosaint leasanna airgeadais na bPáirtithe in aghaidh na calaoise agus gníomhaíochtaí agus neamhrialtachtaí neamhdhleathacha eile a chur san áireamh le haon bheart den sórt sin.

2. Ba cheart don dá Pháirtí maoiniú a chur ar fáil don sásra dá dtagraítear i mír 1.

CUID A SÉ

RÉITEACH DÍOSPÓIDÍ

CAIBIDIL 1

FORÁLACHA GINEARÁLTA

AIRTEAGAL 300

Cuspóirí

Is é cuspóir na Coda seo sásra éifeachtach agus éifeachtúil a bhunú chun aon díospóid idir na Páirtithe maidir le léirmhíniú agus cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo a sheachaint agus a réiteach d'fhonn teacht ar réiteach comhaontaithe ar bhonn frithpháirteach, i gcás inár féidir.

AIRTEAGAL 301

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an gCuid seo, faoi réir mhíreanna 2 go 5, maidir le díospóidí idir na Páirtithe a bhaineann le léiriú agus feidhmiú fhorálacha an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontaithe fhorlíontaigh ('forálacha cumhdaithe').
2. Áireofar leis na forálacha cumhdaithe forálacha uile an Chomhaontaithe seo agus aon chomhaontú forlíontach cé is moite de na forálacha seo a leanas:
 - (a) Airteagal 2;
 - (b) Teideal II de Chuid a hAon;
 - (c) Teideal V de Chuid a Dó, lena n-áirítear nuair a bheidh feidhm aige i ndáil le cásanna a rialaítear le forálacha eile den Chomhaontú seo;
 - (d) Airteagal 199(1), (2) agus (4), Airteagail 207 agus 208 agus Caibidlí 3, 4, 5 agus 6 de Theideal I de Chuid a Trí.
3. Féadfaidh Páirtí an Chomhairle Comhair a urghabháil d'fhonn díospóid a réiteach i ndáil le hoibleagáidí a eascraíonn as na forálacha dá dtagraítear i mír 2.
4. Tá feidhm ag Airteagal 302 maidir leis na forálacha dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo.

5. D'ainneoin mhíreanna 1 agus 2, ní bheidh feidhm ag an gCuid seo maidir le díospóidí a bhaineann le léirmhíniú agus cur i bhfeidhm fhorálacha an Phrótacail maidir le Comhordú Slándála Sóisialta nó na nIarscríbhinní a ghabhann leis i gcásanna aonair.

6. Níl feidhm ag an gCuid seo maidir le haon díospóid i ndáil le ceannasacht agus dlínse. Má chuireann an Páirtí is freagróir ráiteas réasúnaithe faoi bhráid an bhinse eadrána á rá go bhféadfadh an iarraidh difear a dhéanamh do sheasamh dlíthiúil na Ríochta Aontaithe nó Ríocht na Spáinne nó maidir le ceannasacht agus dlínse, ní dhéanfaidh an binse eadrána cinneadh ar an díospóid maidir le ceannasacht agus dlínse ná maidir le haon ábhar lena n-éilítear cinneadh nó lena dtugtar le tuiscint cinneadh maidir le ceannasacht nó dlínse agus dearbhóidh sé láithreach a easpa dlínse ar na hábhair a bhaineann le ceannasacht agus dlínse nó a bhfuil éifeacht acu orthu.

Ní bheidh aon éifeacht dhlíthiúil dhíreach ná indíreach ag aon chinneadh a ghlacfar faoi chuimsiú na Coda seo, lena n-áirítear cinntí agus rialuithe ó bhinse eadrána, ar sheasamh dlíthiúil na Ríochta Aontaithe nó Ríocht na Spáinne maidir le ceannasacht agus dlínse.

AIRTEAGAL 302

Eisiachas

Gabhann na Páirtithe orthu féin nach gcuirfidh siad faoi bhráid shásra socraíochta aon díospóid eatarthu maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm fhorálacha an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontú forlíontach, seachas na díospóidí sin dá bhforáiltear sa Chomhaontú seo.

AIRTEAGAL 303

Rogha fóraim

1. Má tharlaíonn díospóid maidir le beart a líomhnaítear gurb ionann é agus sárú ar oibleagáid faoin gComhaontú seo agus faoi oibleagáid atá coibhéiseach go substaintiúil le comhaontú idirnáisiúnta eile a bhfuil an dá Pháirtí ina bpáirtithe ann, is é an Páirtí atá ag lorg sásaimh a roghnóidh an fóram chun an díospóid a réiteach.
2. A luaithe a bheidh an fóram roghnaithe ag Páirtí agus nósanna imeachta um réiteach díospóide tionscanta aige faoin gCuid seo nó faoi chomhaontú idirnáisiúnta eile, ní thionscnóidh an Páirtí sin na nósanna imeachta sin faoin gcomhaontú idirnáisiúnta eile maidir leis an mbeart áirithe dá dtagraítear i mír 1 ach amháin i gcás nach ndéanfaidh an fóram a roghnaíodh sa chéad dul síos aon chinneadh, ar chúiseanna nós imeachta nó dlínse.
3. Chun críocha an Airteagail seo:
 - (a) measfar nósanna imeachta um réiteach díospóide faoin gCuid seo a bheith tionscanta le hiarraidh ó Pháirtí go mbunófaí binse eadrána faoi Airteagal 305; agus
 - (b) measfar nósanna imeachta um réiteach díospóide faoi aon chomhaontú eile a bheith tionscanta de réir fhorálacha iomchuí an chomhaontaithe sin.

4. Gan dochar do mhír 2, ní chuirfidh aon ní sa Chomhaontú seo bac ar Pháirtí oibleagáidí a chur ar fionraí, oibleagáidí atá údaraithe faoi na nósanna imeachta um réiteach díospóide atá ag comhaontú idirnáisiúnta eile a bhfuil na Páirtithe ina bpáirtithe ann. Ní dhéanfar aon chomhaontú idirnáisiúnta idir na Páirtithe a agairt chun bac a chur ar Pháirtí oibleagáidí faoin gCuid seo a chur ar fionraí.

CAIBIDIL 2

NÓS IMEACHTA

AIRTEAGAL 304

Comhairliúcháin

1. Má mheasann Páirtí ('an Páirtí is déantóir gearáin') go bhfuil oibleagáid faoin gComhaontú seo nó aon chomhaontú forlíontach sáraithe ag an bPáirtí eile ('an Páirtí is freagróir'), féachfaidh na Páirtithe leis an gceist a réiteach trí dhul i mbun comhairliúchán de mheon macánta, d'fhonn teacht ar réiteach comhaontaithe ar bhonn frithpháirteach.

2. Féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin comhairliúcháin a lorg trí iarraidh i scríbhinn a sheachadfar chuig an bPáirtí is freagróir. Sonróidh an Páirtí is déantóir gearáin ina iarraidh i scríbhinn na cúiseanna atá leis an iarraidh, lena n-áirítear sainaithint na mbeart atá i gceist agus bunús dlí na hiarrata, agus sonróidh sé na forálacha cumhdaithe a mheasfaidh sé a bheith infheidhme.

3. Freagróidh an Páirtí is freagróir ar an iarraidh go pras, ach tráth nach déanaí ná 10 lá tar éis dháta a seachadta. Tionólfar comhairliúcháin laistigh de 30 lá ó dháta seachadta an iarrata go pearsanta nó trí aon mhodh cumarsáide eile arna gcomhaontú ag na Páirtithe. Déanfar comhairliúcháin i gcríoch an Pháirtí is freagróir mura gcomhaontóidh na Páirtithe a mhalairt.
4. Measfar na comhairliúcháin a bheith tugtha chun críche laistigh de 45 lá ó dháta seachadta an iarrata, mura gcomhaontóidh na Páirtithe leanúint ar aghaidh leis na comhairliúcháin.
5. Déanfar comhairliúcháin maidir le ceisteanna práinne, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le hearraí meatacha nó le hearraí séasúracha, laistigh de 20 lá ó dháta seachadta na hiarrata. Measfar na comhairliúcháin a bheith tugtha chun críche laistigh de na 20 lá sin mura gcomhaontóidh na Páirtithe go leanfaidh siad ar aghaidh leis na comhairliúcháin.
6. Soláthróidh gach Páirtí faisnéis fhíorasach leordhóthanach chun gur féidir scrúdú iomlán a dhéanamh ar an mbeart atá i gceist lena n-áirítear an bealach a d'fhéadfadh an beart sin difear a dhéanamh do chur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó aon chomhaontú forlíontach. Féachfaidh gach Páirtí lena áirithiú go mbeidh pearsanra a n-údarás inniúil, a bhfuil saineolas acu ar an ábhar is ábhar do na comhairliúcháin iad, rannpháirteach.
7. Tionólfar na comhairliúcháin dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo faoi chuimsiú na Comhairle Comhair, ach amháin i gcás díospóidí a bhaineann le Caibidlí 3, 4 agus 5 de Theideal I de Chuid a Trí. Féadfaidh an Chomhairle Comhair an díospóid a réiteach le cinneadh. Beidh feidhm ag na tréimhsí ama dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo. Beidh ionad na gcrúinnithe faoi rialú rialacha nós imeachta na Comhairle Comhair.

8. Is faoi rún a bheidh comhairliúcháin, agus go háirithe gach faisnéis a ainmneofar mar fhaisnéis rúnda agus seasaimh arna nglacadh ag na Páirtithe le linn chomhairliúcháin, agus beidh siad gan dochar do chearta ceachtar Páirtí in aon imeachtaí eile.

AIRTEAGAL 305

Nós imeachta eadrána

1. Féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin a iarraidh go mbunófar binse eadrána más rud é:

- (a) nach bhfreagraíonn an Páirtí is freagróir don iarraidh ar chomhairliúcháin laistigh de 10 lá ó dháta a seachadta;
- (b) nach ndéanfar comhairliúcháin laistigh de na tréimhsí ama dá dtagraítear in Airteagal 304(1), (2) nó (3);
- (c) go gcomhaontaíonn na Páirtithe gan comhairliúcháin a bheith acu; nó
- (d) gur tugadh na comhairliúcháin chun críche gan teacht ar chomhaontú frithpháirteach.

2. Is trí bhíthin iarraidh i scríbhinn a sheachadfar chuig an bPáirtí is freagróir a dhéanfar an iarraidh chun binse eadrána a bhunú. Ina iarraidh, déanfaidh an Páirtí is déantóir gearáin an beart atá i gceist a shainaithint go sainráite agus míneoidh sé an dóigh gurb ionann an beart sin agus sárú ar na forálacha cumhdaithe ar bhealach atá leordhóthanach chun bunús dlí an ghearáin a chur i láthair go soiléir.

Binse eadrána a bhunú

1. Triúr eadránaithe a bheidh ar bhinse eadrána.
2. Tráth nach déanaí ná 10 lá tar éis dháta seachadta an iarrata chun binse eadrána a bhunú, rachaidh na Páirtithe i gcomhairle le chéile d'fhonn teacht ar chomhaontú maidir le comhdhéanamh an bhinse eadrána.
3. Mura gcomhaontóidh na Páirtithe ar chomhdhéanamh an bhinse eadrána laistigh den tréimhse ama dá bhforáiltear i mír 2 den Airteagal seo, ceapfaidh gach Páirtí eadránaí ó fholiosta an Pháirtí sin, foliosta a bhunófar de bhun Airteagal 319 tráth nach déanaí ná 5 lá tar éis don tréimhse ama dá bhforáiltear i mír 2 den Airteagal seo dul in éag. Mura ndéanfaidh Páirtí eadránaí óna fholiosta a cheapadh laistigh den tréimhse ama sin, déanfaidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón bPáirtí is déantóir gearáin eadránaí a roghnú trí chrannchur, tráth nach déanaí ná 5 lá tar éis dheireadh na tréimhse ama sin, eadránaí atá ar fholiosta an Pháirtí nár cheap eadránaí. Féadfaidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón Páirtí is déantóir gearáin roghnú an eadránaí sin a tharmligean trí chrannchur.
4. Mura dtiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú maidir le cathaoirleach an bhinse eadrána laistigh den tréimhse ama dá bhforáiltear i mír 2 den Airteagal seo, déanfaidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón bPáirtí is déantóir gearáin cathaoirleach an bhinse eadrána a roghnú trí chrannchur, tráth nach déanaí ná 5 lá tar éis don tréimhse ama sin dul in éag, roghnú a bheidh déanta ó fholiosta na gcathaoirleach arna bunú de bhun Airteagal 319. Féadfaidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón bPáirtí is déantóir gearáin roghnú an chathaoirligh sin a tharmligean don bhinse eadrána trí chrannchur.

5. Mura mbeidh aon cheann de na liostaí dá bhforáiltear in Airteagal 319 bunaithe nó mura mbeidh dóthain ainmneacha orthu tráth a dhéantar roghnú de bhun mhír 3 nó 4 den Airteagal seo, déanfar na headránaithe a roghnú trí chrannchur as ainmneacha na ndaoine aonair a mhol Páirtí amháin nó an dá Pháirtí go foirmiúil i gcomhréir le hIarscríbhinn 29.

6. Is é dáta bunaithe an bhinse eadrána an dáta a thabharfaidh an duine deireanach den triúr eadránaithe fógra do na Páirtithe gur ghlac sé lena gceapachán i gcomhréir le hIarscríbhinn 29.

AIRTEAGAL 307

Ceanglais le haghaidh eadránaithe

1. Beidh an méid seo a leanas ina cheanglas ar na headránaithe go léir:
 - (a) beidh saineolas léirithe aige sa dlí, lena n-áirítear an dlí idirnáisiúnta, agus in aon ábhar a chumhdaítear leis an gComhaontú seo nó le haon chomhaontú forlíontach agus, i gcás cathaoirligh, beidh taithí aige ar nósanna imeachta eadrána freisin;
 - (b) ní bheidh siad cleamhnaithe le ceachtar Páirtí ná nach nglacfaidh siad le teoracha uathu;
 - (c) feidhmeoidh siad ina gcáil phearsanta, agus ní ghlacfaidh siad le teoracha ó aon eagraíocht ná aon rialtas maidir le hábhair a bhaineann leis an díospóid; agus
 - (d) comhlíonfaidh siad Iarscríbhinn 30.

2. Beidh na headránaithe go léir ina ndaoine nach bhfuil a neamhspleáchas inchurtha in amhras, a bhfuil na cáilíochtaí is gá acu chun iad a cheapadh sna hoifigí breithiúnacha is airde ina ndlínsí faoi seach nó ar dlí-eolaithe iad a n-aithnítear a n-inniúlacht.

AIRTEAGAL 308

Feidhmeanna an bhinse eadrána

Maidir leis an mbinse eadrána:

- (a) déanfaidh sé measúnú oibiachtúil ar an ábhar os a chomhair, lena n-áirítear measúnú oibiachtúil ar fhíorais an cháis agus ar infheidhmeacht na bhforálacha cumhdaithe agus ar chomhréireacht na mbeart i gceist leis na forálacha cumhdaithe;
- (b) leagfaidh sé amach ina chuid cinntí agus rialuithe, cinntí fíorais, infheidhmeacht na bhforálacha cumhdaithe agus an réasúnaíocht is bonn le haon chinneadh agus aon chonclúid; agus
- (c) ba cheart dó dul i gcomhairle go rialta leis na Páirtithe agus deiseanna leordhóthanacha a chur ar fáil chun réiteach comhaontaithe ar bhonn frithpháirteach a fhorbairt.

AIRTEAGAL 309

Téarmaí tagartha

1. Mura mbeidh a mhalairt comhaontaithe ag na Páirtithe tráth nach déanaí ná 5 lá tar éis dháta bunaithe an bhinse eadrána, is iad seo a leanas téarmaí tagartha an bhinse eadrána:

‘scrúdú a dhéanamh, i bhfianaise na bhforálacha cumhdaithe ábhartha sa Chomhaontú seo nó i gcomhaontú forlíontach, ar an ábhar dá dtagraítear san iarraidh go mbunófaí binse eadrána, cinntí a dhéanamh maidir le comhréireacht an bhirt atá i gceist leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 301 agus rialú a eisiúint i gcomhréir le hAirteagal 311’.

2. Má thagann na Páirtithe ar chomhaontú maidir le téarmaí eile tagartha seachas na téarmaí tagartha dá dtagraítear i mír 1, cuirfidh siad na téarmaí tagartha comhaontaithe in iúl don bhinse eadrána laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear i mír 1.

AIRTEAGAL 310

Imeachtaí práinneacha

1. Má iarrann Páirtí amhlaidh, cinnfidh an binse eadrána, tráth nach déanaí ná 10 lá tar éis dháta a bhunaithe, cé acu an mbaineann nó nach mbaineann an cás le cúrsaí práinne.

2. I gcásanna práinne, is é a bheidh sna tréimhsí ama is infheidhme a leagtar amach in Airteagal 311 leath an ama a fhorordaítear ann.

Rialú an bhinse eadrána

1. Cuirfidh an binse eadrána tuarascáil eatramhach ar fáil do na Páirtithe laistigh de 100 lá tar éis dháta bunaithe an bhinse eadrána. I gcás ina measfaidh an binse eadrána nach féidir an sprioc-am sin a bhaint amach, tabharfaidh cathaoirleach an bhinse eadrána fógra i scríbhinn do na Páirtithe, agus sonróidh sé na cúiseanna atá leis an moill agus an dáta a mbeidh sé beartaithe ag an mbinse eadrána a thuarascáil eatramhach a chur ar fáil. I gcás ar bith, déanfaidh an binse eadrána a thuarascáil eatramhach a chur ar fáil tráth nach déanaí ná 130 lá tar éis dháta bunaithe an bhinse eadrána.
2. Féadfaidh gach Páirtí iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an mbinse eadrána chun ghnéithe beachta na tuarascála eatramhaí a athbhreithniú laistigh de 14 lá óna seachadadh. Féadfaidh Páirtí trácht a dhéanamh ar iarraidh an Pháirtí eile laistigh de 6 lá ón iarraidh a sheachadadh.
3. Mura seachadfar aon iarraidh i scríbhinn chun athbhreithniú a dhéanamh ar ghnéithe beachta den tuarascáil eatramhach laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear i mír 2, is í an tuarascáil eatramhach a bheidh i rialú an bhinse eadrána.
4. Déanfaidh an binse eadrána a rialú a sheachadadh chuig na Páirtithe laistigh de 130 lá ó dháta bunaithe an bhinse eadrána. I gcás ina measfaidh an binse eadrána nach féidir an sprioc-am a bhaint amach, tabharfaidh a chathaoirleach fógra i scríbhinn do na Páirtithe, agus sonróidh sé na cúiseanna atá leis an moill agus an dáta a mbeidh sé beartaithe ag an mbinse eadrána a rialú críochnaitheach a thabhairt. I gcás ar bith, ní thabharfaidh an binse eadrána a rialú níos déanaí ná 160 lá tar éis dháta bunaithe an bhinse eadrána.

5. Áireofar sa rialú plé ar aon iarraidh a fuarthas i scríbhinn ó na Páirtithe maidir leis an tuarascáil eatramhach agus tabharfar aghaidh go soiléir ar thuairimí na bPáirtithe.

6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, nuair a dhéanfar tagairt do ‘rialú’ nó ‘rialuithe’ in Airteagail 308, 309 agus 320 agus Airteagal 321(1), (3), (4) agus (6), tuigfear go bhfuiltear ag déanamh tagairt freisin do thuarascáil eatramhach an bhinse eadrána.

AIRTEAGAL 312

Díospóidí lena n-ardaítear saincheisteanna maidir le léirmhíniú ar dhlí an Aontais

1. I gcás díospóid a cuireadh chun eadrána i gcomhréir leis an gCuid seo ina n-ardaítear ceist maidir le léirmhíniú coincheapa nó forála de chuid dhlí an Aontais atá i ngníomh de chuid an Aontais dá dtagraítear sa Chomhaontú seo, ní dhéanfaidh an binse eadrána cinneadh maidir le haon cheist den sórt sin. I gcás den sórt sin, iarrfaidh sé ar Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh rialú a thabhairt maidir leis an gceist. Beidh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh rialú den sórt sin a thabhairt, agus beidh an rialú ina cheangal ar an mbinse eadrána.

Déanfaidh an binse eadrána an iarraidh sin tar éis dó éisteacht a thabhairt do na Páirtithe.

2. Gan dochar don chéad abairt sa chéad fhomhír de mhír 1, má mheasann an tAontas nó an Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar, go ndéanfar iarraidh i gcomhréir le mír 1, féadfaidh ceachtar díobh aighneachtaí a chur faoi bhráid an bhinse eadrána chuige sin. Sa chás sin, cuirfidh an binse eadrána an iarraidh isteach i gcomhréir le mír 1 mura rud é nach mbaineann an cheist a ardaíodh le léirmhíniú coincheapa nó forála de chuid dhlí an Aontais atá i ngníomh de chuid an Aontais dá dtagraítear sa Chomhaontú seo. Tabharfaidh an binse eadrána fáthanna lena mheasúnú. Laistigh de 10 lá tar éis an mheasúnaithe, féadfaidh ceachtar den dá Pháirtí a iarraidh ar an mbinse eadrána a mheasúnú a athbhreithniú, agus eagrófar éisteacht laistigh de 15 lá tar éis iarraidh a fháil ar éisteacht idir na Páirtithe ar an ábhar. Tabharfaidh an binse eadrána fáthanna lena mheasúnú.

3. Sna cásanna dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2 den Airteagal seo, cuirfear na teorainneacha ama atá leagtha síos in Airteagal 311 ar fionraí go dtí go mbeidh a rialú tugtha ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Ní bheidh ceangal ar an mbinse eadrána a rialú a thabhairt roimh 60 lá ón dáta ar a mbeidh rialú tugtha ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh ina leith.

CAIBIDIL 3

COMHLÍONTACHT

AIRTEAGAL 313

Beara comhlíontachta

1. Más rud é, i rialú an bhinse eadrána dá dtagraítear in Airteagal 311(4), go gcinnfidh sé go bhfuil sárú déanta ag an bPáirtí is freagróir ar oibleagáid faoin gComhaontú seo nó faoi aon chomhaontú forlíontach, déanfaidh an Páirtí sin na bearta is gá chun cinntí agus conclúidí i rialú an bhinse eadrána a chomhlíonadh láithreach d'fhonn é féin a thabhairt i gcomhréir leis na forálacha cumhdaithe.
2. Déanfaidh an Páirtí is freagróir, tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis sheachadta an rialaithe, fógra a sheachadadh chuig an bPáirtí is déantóir gearáin faoi na bearta atá déanta aige nó a bheartóidh sé a dhéanamh lena gcomhlíonadh.

AIRTEAGAL 314

Tréimhse réasúnta

1. Mura féidir comhlíonadh láithreach a dhéanamh, déanfaidh an Páirtí is freagróir, tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis sheachadadh an rialaithe dá dtagraítear in Airteagal 311(4) fógra a sheachadadh chuig an bPáirtí is déantóir gearáin maidir le fad na tréimhse réasúnta ama a bheidh ag teastáil uaidh chun comhlíonadh a dhéanamh ar Airteagal 311(4). Féachfaidh na Páirtithe le teacht ar chomhaontú maidir le fad na tréimhse ama réasúnta chun comhlíonadh a dhéanamh.
2. Mura dtiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú maidir le fad na tréimhse réasúnta ama, féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin, ar a luaithe 20 lá tar éis sheachadta an fhógra i mír 1, iarraidh i scríbhinn ar an mbinse eadrána bunaidh fad na tréimhse réasúnta ama a chinneadh. Seachadfaidh an binse eadrána a chinneadh chuig na Páirtithe laistigh de 20 lá ó dháta seachadta an iarrata.
3. Seachadfaidh an Páirtí is freagróir fógra i scríbhinn chuig an bPáirtí is déantóir gearáin maidir leis an dul chun cinn atá déanta aige i ndáil leis an rialú dá dtagraítear in Airteagal 311(4) a chomhlíonadh mí amháin ar a laghad sula rachaidh an tréimhse réasúnta ama in éag.
4. Féadfaidh na Páirtithe teacht ar chomhaontú chun síneadh a chur leis an tréimhse réasúnta ama.

AIRTEAGAL 315

Athbhreithniú ar chomhlíonadh

1. Déanfaidh an Páirtí is freagróir, tráth nach déanaí ná an dáta a rachaidh an tréimhse réasúnta ama in éag, fógra a sheachadadh chuig an bPáirtí is déantóir gearáin faoi aon bheart atá déanta aige chun an rialú dá dtagraítear in Airteagal 311(4) a chomhlíonadh.
2. I gcás ina n-easaontóidh na Páirtithe gur ann do bheart maidir le comhlíonadh, nó go bhfuil aon bheart maidir le comhlíonadh atá ann comhsheasmhach leis na forálacha cumhdaithe, féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an mbinse eadrána bunaidh chun go ndéanfar cinneadh faoin ábhar. San iarraidh, sainaitheofar aon ábhar i dtrácht agus míneofar an dóigh gurb ionann an beart sin agus sárú ar na forálacha cumhdaithe ar bhealach atá leordhóthanach chun bunús dlí an ghearáin a chur i láthair go soiléir. Seachadfaidh an binse eadrána a chinneadh chuig na Páirtithe laistigh de 45 lá ó dháta seachadta an iarrata.

AIRTEAGAL 316

Bearta sealadacha

1. Soláthróidh an Páirtí is freagróir, ar iarraidh ón bPáirtí is déantóir gearáin agus tar éis dul i gcomhairle leis, tairiscint ar chúiteamh sealadach sna cásanna seo a leanas:
 - (a) i gcás ina seachadfaidh an Páirtí a ndearnadh an gearán ina choinne fógra chuig an bPáirtí is déantóir gearáin nach féidir an rialú dá dtagraítear in Airteagal 311(4) a chomhlíonadh; nó

(b) i gcás nach ndéanfaidh an Páirtí a ndearnadh gearán ina choinne fógra a sheachadadh i ndáil le haon bheart maidir le comhlíonadh a rinneadh laistigh den sprioc-am dá dtagraítear in Airteagal 313 nó roimh an dáta a rachaidh an tréimhse réasúnta ama dá dtagraítear in Airteagal 314 in éag; nó

(c) i gcás ina gcinnfidh an binse eadrána nach ann d'aon bheart maidir le comhlíonadh nó an beart a rinneadh chun comhlíonadh a dhéanamh, tá sé ar neamhréir leis na forálacha cumhdaithe.

2. Faoi aon cheann de na himthosca dá dtagraítear i mír 1, féadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin fógra i scríbhinn a sheachadadh chuig an bPáirtí is freagróir á rá go bhfuil sé ar intinn aige cur i bhfeidhm na n-oibleagáidí faoi na forálacha cumhdaithe a chur ar fionraí sna cásanna seo a leanas:

(a) i gcás ina gcinnfidh an Páirtí is déantóir gearáin gan iarraidh a dhéanamh faoi mhír 1; nó

(b) i gcás nach dtiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú maidir leis an gcúiteamh sealadach laistigh de 20 lá tar éis dhul in éag nó sheachadadh chinneadh an bhinse eadrána faoi Airteagal 315(2) má dhéantar iarraidh faoi mhír 1 den Airteagal seo.

Sonrófar san fhógra an leibhéal atá beartaithe maidir le hoibleagáidí a chur ar fionraí.

3. Ní fhéadfar oibleagáidí faoin bPrótacal maidir le Comhordú Slándála Sóisialta nó faoi na hIarscríbhinní a ghabhann leis a chur ar fionraí faoin Airteagal seo.

4. Ní rachaidh fionraí na n-oibleagáidí thar an leibhéal atá coibhéiseach leis an neamhniú nó an lagú arb é an sárú is cúis leis.

5. Féadfaidh an Páirtí a dhéanfaidh gearán na hoibleagáidí a chur ar fionraí 10 lá tar éis dháta seachadta an fhógra dá dtagraítear i mír 2, mura ndearna an Páirtí is freagróir iarraidh faoi mhír 6.
6. Má mheasann an Páirtí is freagróir go sáraíonn an leibhéal ar tugadh fógra faoi maidir le fionraí na n-oibleagáidí an leibhéal atá coibhéiseach leis an neamhniú nó an lagú arb é an sárú is cúis leis, féadfaidh sé iarraidh i scríbhinn a sheachadadh chuig an mbinse eadrána bunaidh sula rachaidh an tréimhse 10 lá a leagtar amach i mír 5 in éag chun cinneadh a dhéanamh maidir leis an ábhar. Seachadfaidh an binse eadrána a chinneadh chuig na Páirtithe laistigh de 30 lá ó dháta na hiarrata. Ní chuirfear oibleagáidí ar fionraí go dtí go mbeidh a chinneadh seachadta ag an mbinse eadrána. Beidh fionraí na n-oibleagáidí i gcomhréir leis an gcinneadh sin.
7. Beidh fionraí na n-oibleagáidí nó an cúiteamh dá dtagraítear san Airteagal seo sealadach agus ní chuirfear i bhfeidhm iad tar éis do na nithe seo a leanas tarlú:
- (a) tar éis do na Páirtithe teacht ar réiteach arna chomhaontú go frithpháirteach de bhun Airteagal 323;
 - (b) tar éis do na Páirtithe comhaontú go ndéanfaidh an beart a rinneadh chun comhlíonadh a dhéanamh an Páirtí is freagróir a thabhairt i gcomhréir leis na forálacha cumhdaithe; nó
 - (c) gur tharraing siad siar nó gur leasófar aon bheart a rinneadh chun comhlíonadh a dhéanamh a mheas an binse eadrána a bheith ar neamhréir leis na forálacha cumhdaithe chun go mbeidh an Páirtí a ndearnadh an gearán ina choinne i gcomhréir leis na forálacha sin.

Athbhreithniú ar aon bheart a dhéanfar chun comhlíonadh a dhéanamh
tar éis bearta sealadacha a ghlacadh

1. Seachadfaidh an Páirtí is freagróir fógra chuig an bPáirtí is déantóir gearáin faoi aon bheart a rinne sé chun comhlíonadh a dhéanamh tar éis oibleagáidí a bheith curtha ar fhionraí nó tar éis cúiteamh sealadach a chur i bhfeidhm, de réir mar a bheidh. Cuirfidh an Páirtí is déantóir gearáin deireadh le fionraí na n-oibleagáidí laistigh de 30 lá ón tráth a sheachadfar an fógra. I gcásanna ina mbeidh cúiteamh curtha i bhfeidhm féadfaidh an Páirtí is freagróir deireadh a chur le cur i bhfeidhm an chúitimh sin laistigh de 30 lá ón tráth a dhéanfaidh sé fógra a sheachadadh le cur in iúl go ndearna sé comhlíonadh.

2. Mura dtiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú i dtaobh cé acu an dtabharfaidh nó nach dtabharfaidh an beart ar tugadh fógra dó an Páirtí is freagróir i gcomhréir leis na forálacha cumhdaithe laistigh de 30 lá ó dháta seachadta an fhógra, seachadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin iarraidh i scríbhinn chuig an mbinse eadrána bunaidh chun cinneadh a dhéanamh maidir leis an ábhar. Seachadfaidh an binse eadrána a chinneadh chuig na Páirtithe laistigh de 46 lá ó dháta seachadta an iarrata. Má chinneann an binse eadrána go bhfuil an beart a rinneadh chun comhlíonadh a dhéanamh i gcomhréir leis na forálacha cumhdaithe, cuirfear deireadh le fionraí na n-oibleagáidí nó leis an gcúiteamh, de réir mar a bheidh. I gcás inarb ábhartha, coigeartófar leibhéal fionraí na n-oibleagáidí nó an chúitimh i bhfianaise chinneadh an bhinse eadrána.

CAIBIDIL 4

FORÁLACHA NÓS IMEACHTA COITEANNA

AIRTEAGAL 318

Faisnéis a fháil

1. Ar iarraidh ó Pháirtí, nó ar a thionscnamh féin, féadfaidh an binse eadrána faisnéis ábhartha a mheasann sé a bheith riachtanach agus iomchuí a lorg ó na Páirtithe. Freagróidh na Páirtithe go pras agus go hiomlán aon iarraidh ón mbinse eadrána ar an bhfaisnéis sin.
2. Ar iarraidh ó Pháirtí, nó ar a thionscnamh féin, féadfaidh an binse eadrána aon fhaisnéis is iomchuí leis a lorg ó aon fhoinsé. Tá sé de cheart ag an mbinse eadrána freisin tuairim saineolaithe a lorg de réir mar is iomchuí leis agus faoi réir téarmaí agus coinníollacha a chomhaontóidh na Páirtithe, i gcás inarb infheidhme.
3. Breithneoidh an binse eadrána aighneachtaí *amicus curiae* ó dhaoine nádúrtha de Pháirtí nó ó dhaoine dlítheanacha atá bunaithe i bPáirtí i gcomhréir le hIarscríbhinn 29.
4. Aon fhaisnéis a gheobhaidh binse eadrána faoin Airteagal seo cuirfear ar fáil í do na Páirtithe agus féadfaidh na Páirtithe tuairimí faoin bhfaisnéis sin a chur faoi bhráid an bhinse eadrána.

Liosta eadránaithe

1. Déanfaidh an Chomhairle Comhair, tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, liosta daoine aonair a bhunú a bhfuil saineolas acu in earnálacha a chumhdaítear leis an gComhaontú seo nó lena chomhaontuithe forlíontacha atá toilteanach agus inniúil ar bheith ina gcomhaltaí de bhinse eadrána. Beidh 15 dhuine ar a laghad ar an liosta sin agus beidh 3 fholiosta ann:

- (a) foliosta amháin de dhaoine aonair a bhunófar ar bhonn moltaí ón Aontas;
- (b) foliosta amháin de dhaoine aonair a bhunófar ar bhonn moltaí ón Ríocht Aontaithe, i ndáil le Giobráltar; agus
- (c) foliosta amháin de dhaoine aonair nach náisiúnaigh de cheachtar Páirtí a fhónfaidh mar chathaoirleach don bhinse eadrána.

Áireofar ar a laghad cúig dhuine aonair ar gach foliosta. Áiritheoidh an Chomhairle Comhair go mbeidh an t-íosmhéid sin daoine ar a laghad ar an liosta i gcónaí.

2. Ar an liosta dá dtagraítear i mír 1, ní bheidh daoine atá ina gcomhaltaí, ina n-oifigigh nó ina seirbhísigh eile d'institiúidí an Aontais, de Rialtas Ballstáit, de Rialtas na Ríochta Aontaithe nó de Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 320

Ionadú ar eadránaithe

Le linn nósanna imeachta um réiteach díospóidí faoin gCuid seo, más rud é nach mbeidh eadránaí in ann a bheith rannpháirteach, go dtarraingeoidh sé siar nó gur gá duine eile a chur ina ionad toisc nach gcomhlíonann an t-eadránaí sin ceanglais an Chóid Iompair, beidh feidhm ag an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 306. Cuirfear síneadh leis an tréimhse ama chun an rialú nó an cinneadh a sheachadadh, pé síneadh ama is gá chun an t-eadránaí nua a cheapadh.

AIRTEAGAL 321

Cinntí agus rialuithe an bhinse eadrána

1. Coinneofar plé an bhinse eadrána faoi rún. Déanfaidh an binse eadrána gach iarracht rialuithe a dhréachtú agus cinntí a dhéanamh de chomhthoil. Mura féidir sin a dhéanamh, déanfaidh an binse eadrána an t-ábhar a chinneadh trí vótáil tromlaigh. Ní nochtfar in aon chás tuairimí ar leithligh ó eadránaithe.
2. Beidh cinntí agus rialuithe ón mbinse eadrána ina cheangal ar an Aontas agus ar an Ríocht Aontaithe. Ní chruthóidh siad aon chearta ná oibleagáidí i ndáil le daoine nádúrtha nó dlítheanacha.
3. Ní féidir le cinntí ná rialuithe ón mbinse eadrána cur le cearta agus oibleagáidí na bPáirtithe faoin gComhaontú seo ná aon chomhaontú forlíontach, ná na cearta ná na hoibleagáidí sin a laghdú.

4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní bheidh aon dlínse ag an mbinse eadrána chun dlíthiúlacht birt faoi dhlí náisiúnta Páirtí a chinneadh, ar beart é a líomhnófar a bheith ina shárú ar an gComhaontú seo nó ina shárú ar aon chomhaontú forlíontach. Aon chinneadh a dhéanfaidh an binse eadrána agus rialú á thabhairt maidir le díospóid idir na Páirtithe, beidh an cinneadh sin ina cheangal ar chúirteanna nó binsí intíre ceachtar Páirtí maidir leis an mbrí a thabharfar do dhlí náisiúnta an Pháirtí sin.
5. Cuirfidh gach Páirtí rialuithe agus cinntí ón mbinse eadrána ar fáil go poiblí, faoi réir cosaint faisnéise rúnda.
6. An fhaisnéis a chuirfidh na Páirtithe faoi bhráid an bhinse eadrána, déileálfar léi i gcomhréir leis na rialacha rúndachta a leagtar síos in Iarscríbhinn 29.

AIRTEAGAL 322

Na himeachtaí eadrána a chur ar fionraí agus a fhoirceannadh

Arna iarraidh sin ag an dá Pháirtí, cuirfidh an binse eadrána a chuid oibre ar fionraí tráth ar bith ar feadh tréimhse arna comhaontú ag na Páirtithe, tréimhse nach mó ná 12 mhí i ndiaidh a chéile. Fillfidh an binse eadrána ar a chuid oibre roimh dheireadh na tréimhse fionraí ar iarraidh i scríbhinn ón dá Pháirtí, nó ag deireadh na tréimhse fionraí ar iarraidh i scríbhinn ó cheachtar Páirtí. Déanfaidh an Páirtí is iarratasóir fógra a sheachadadh chuig an bPáirtí eile dá réir sin. Mura n-iarrfaidh ceachtar Páirtí go n-atosófar obair an bhinse eadrána ar dhul in éag na tréimhse fionraíochta, rachaidh údarás an bhinse eadrána i léig agus déanfar an nós imeachta um réiteach díospóide a fhoirceannadh. I gcás ina gcuirfear obair an bhinse eadrána ar fionraí, cuirfear síneadh ama leis na tréimhsí ama ábhartha, síneadh ama a bheidh cothrom leis an tréimhse ama a cuireadh obair an bhinse eadrána ar fionraí.

Réiteach a chomhaontú ar bhonn frithpháirteach

1. Féadfaidh na Páirtithe, tráth ar bith, teacht ar réiteach comhaontaithe ar bhonn frithpháirteach i ndáil le haon díospóid dá dtagraítear in Airteagal 301.
2. Má thagtar ar réiteach a chomhaontófar go frithpháirteach le linn imeachtaí painéil, cuirfidh na Páirtithe an réiteach comhaontaithe in iúl go comhpháirteach do chathaoirleach an bhinse eadrána. Ar an bhfógra sin a fháil, cuirfear deireadh leis na himeachtaí eadrána.
3. Féadfar an réiteach a ghlacadh trí chinneadh ón gComhairle Comhair. Cuirfear réitigh a chomhaontófar go frithpháirteach ar fáil go poiblí. Ní bheidh aon fhaisnéis sa leagan a nochtfar don phobal a bheidh ainmnithe ag ceachtar Páirtí mar fhaisnéis rúnda.
4. Déanfaidh gach Páirtí na bearta is gá chun an réiteach a comhaontaíodh go frithpháirteach a chur chun feidhme laistigh den tréimhse ama a comhaontaíodh.
5. Tráth nach déanaí ná an dáta a rachaidh an tréimhse chomhaontaithe in éag, cuirfidh an Páirtí cur chun feidhme an Páirtí eile ar an eolas i scríbhinn faoi aon bhearta a glacadh chun an réiteach comhaontaithe go frithpháirteach a chur chun feidhme.

AIRTEAGAL 324

Tréimhsí ama

1. Déanfar na tréimhsí ama go léir a leagtar síos sa Chuid seo a chomhaireamh i laethanta ón lá tar éis an ghnímh dá dtagraíonn siad.
2. Féadfar aon tréimhse ama dá dtagraítear sa Chuid seo a mhodhnú trí chomhaontú frithpháirteach na bPáirtithe.
3. Féadfaidh an binse eadrána, tráth ar bith, a mholadh do na Páirtithe modhnú a dhéanamh ar aon tréimhse ama dá dtagraítear sa Chuid seo agus na cúiseanna atá leis an moladh a lua.

AIRTEAGAL 325

Costais

1. Seasfaidh gach Páirtí a speansas féin a dhíorthóidh ó rannpháirtíocht i nós imeachta an bhinse eadrána.
2. Comhroinnfidh na Páirtithe i gcomhpháirt agus go cothrom na speansais a dhíorthóidh ó chúrsaí eagraíochtúla, lena n-áirítear luach saothair agus speansais chomhaltaí an bhinse eadrána. Beidh luach saothair na n-eadránaithe i gcomhréir le hIarscríbhinn 29.

AIRTEAGAL 326

Iarscríbhinní

1. Déanfar na nósanna imeachta um réiteach díospóidí a leagtar amach sa Chuid seo a rialú leis na rialacha nós imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn 29 agus déanfar iad i gcomhréir le hIarscríbhinn 30.
2. Féadfaidh an Chomhairle Comhair leasú a dhéanamh ar Iarscríbhinní 29 agus 30.

AIRTEAGAL 327

Nósanna imeachta speisialta maidir le bearta leighis

1. Chun críocha Airteagal 209, tá feidhm ag an gCuid seo leis na modhnuithe atá leagtha amach san Airteagal seo.
2. De mhaolú ar Airteagal 306 agus Iarscríbhinn 29, mura gcomhaontóidh na Páirtithe ar chomhdhéanamh an bhinse eadrána laistigh de dhá lá, roghnóidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón bPáirtí is déantóir gearáin, tráth nach déanaí ná lá amháin tar éis don tréimhse ama dhá lá a bheith caite, eadránaí trí chrannchur as foliosta gach Páirtí agus cathaoirleach an bhinse eadrána trí chrannchur as foliosta cathaoirleach arna bhunú de bhun Airteagal 319. Féadfaidh comhchathaoirleach na Comhairle Comhair ón bPáirtí is déantóir gearáin roghnú an eadránaí sin nó an chathaoirligh sin a tharmligean trí chrannchur. Dearbhóidh gach duine don dá Pháirtí go bhfuil siad ar fáil laistigh de 2 lá ón dáta a cuireadh a cheapachán in iúl dóibh. Tionólfar an cruinniú eagraíochtúil dá dtagraítear i Riail 10 d'Iarscríbhinn 29 laistigh de dhá lá ón mbinse eadrána a bhunú.

3. De mhaolú ar Riail 13 d'Iarscríbhinn 29 seachadfaidh an Páirtí is déantóir gearáin a aighneacht i scríbhinn tráth nach déanaí ná 7 lá tar éis an dáta a bhunófar an binse eadrána. Cuirfidh an Páirtí is freagróir a aighneacht i scríbhinn isteach 7 lá ar a dhéanaí tar éis dháta seachadta aighneachta i scríbhinn an Pháirtí is déantóir gearáin. Déanfaidh an binse eadrána aon tréimhsí ábhartha eile den nós imeachta um réiteach díospóide a choigeartú de réir mar is gá chun seachadadh tráthúil na tuarascála a áirithiú.
4. Níl feidhm ag Airteagal 311 agus léifear tagairtí don rialú sa Chuid seo mar thagairtí don rialú dá dtagraítear in Airteagal 209(10).
5. De mhaolú ar Airteagal 315, seachadfaidh an binse eadrána a chinneadh chuig na Páirtithe laistigh de 30 lá ó dháta seachadta an iarrata.

CUID A SEACHT

FORÁLACHA CRÍOCHNACHA

AIRTEAGAL 328

Raon feidhme críochach

Tá feidhm ag an gComhaontú seo sna háiteanna seo a leanas:

- (a) na críocha a bhfuil feidhm ag an gConradh ar an Aontas Eorpach agus ag an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh maidir leo, agus faoi na coinníollacha a leagtar síos sna Conarthaí sin; agus
- (b) críoch Ghiobráltar.

AIRTEAGAL 329

Ceangal le comhaontuithe eile

1. Ní comhaontú forlíontach é an Comhaontú seo leis an gComhaontú Trádála agus Comhair, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 den Chomhaontú Trádála agus Comhair.

2. Tá feidhm ag an gComhaontú seo agus ag aon chomhaontú forlíontach gan dochar d'aon chomhaontú déthaobhach a rinneadh roimhe seo maidir le Giobráltar idir an Ríocht Aontaithe, de pháirt, agus an tAontas, den pháirt eile. Athdhearbhaíonn na Páirtithe a n-oibleagáidí aon chomhaontú den sórt sin a chur chun feidhme.

AIRTEAGAL 330

Athbhreithniú

Déanfaidh na Páirtithe athbhreithniú comhpháirteach ar chur chun feidhme an Chomhaontaithe seo agus ar chomhaontuithe forlíontacha agus ar aon ábhar a bhaineann leis sin 4 bliana tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus go tráthrialta ina dhiaidh sin.

AIRTEAGAL 331

Faisnéis rúnda

1. Ní fhorléireofar aon ní sa Chomhaontú seo ná in aon chomhaontú forlíontach mar ní lena gceanglaítear ar Pháirtí faisnéis rúnda a chur ar fáil, a bhfágfadh nochtadh na faisnéise sin go gcuirfí bac ar fhorfheidhmiú an dlí, nó a bheadh contrártha ar bhealach eile do leas an phobail, nó lena ndéanfaí dochar do leasanna tráchtála dlisteanacha fiontar ar leith, poiblí nó príobháideach, seachas i gcás ina gceanglóidh binse eadrána an fhaisnéis rúnda sin in imeachtaí um réiteach díospóidí faoi Chuid a Sé nó i gcás ina gceanglóidh painéal saineolaithe an fhaisnéis rúnda sin in imeachtaí faoi Theideal I de Chuid a Trí. I gcásanna den sórt sin, áiritheoidh an binse eadrána, nó, de réir mar a bheidh, an painéal saineolaithe, go gcosnófar an rúndacht go hiomlán i gcomhréir le hIarscríbhinn 29.

2. Nuair a chuirfidh Páirtí faisnéis a mheastar a bheith rúnda faoina dhlíthe agus faoina rialacháin faoi bhráid na Comhairle Comhair nó na gCoistí Speisialaithe, déileálfaidh an Páirtí eile leis an bhfaisnéis sin mar fhaisnéis rúnda, mura gcomhaontóidh an Páirtí atá á cur isteach a mhalairt.

AIRTEAGAL 332

Faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe

Ní fhorléireofar aon ní sa Chomhaontú seo ná in aon chomhaontú forlíontach mar ní a cheanglóidh ar Pháirtí faisnéis rúnaicmithe a chur ar fáil.

Tiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú maidir le teoracha láimhseála chun a áirithiú go gcosnófar faisnéis íogair neamh-rúnaicmithe agus ábhar íogair neamh-rúnaicmithe a mhalartaítear eatarthu.

AIRTEAGAL 333

Codanna dílse den Chomhaontú seo

1. Beidh Prótacail, Iarscríbhinní, Foscríbhinní agus na fonótaí an Chomhaontaithe seo ina gcuid dhílis den Chomhaontú seo.
2. Beidh gach ceann de na hIarscríbhinní a ghabhann leis an gComhaontú seo, lena n-áirítear na foscríbhinní a ghabhann leis, ina cuid dhílis den Chuid, den Teideal, den Chaibidil nó den Phrótacal a thagraíonn don Iarscríbhinn sin nó dá dtagraítear san Iarscríbhinn sin.

AIRTEAGAL 334

Foirceannadh

Féadfaidh ceachtar Páirtí an Comhaontú seo a fhoirceannadh trí fhógra i scríbhinn trí chainéil taidhleoireachta. Scoirfidh an Comhaontú seo agus aon chomhaontú forlíontach a de bheith i bhfeidhm an chéad lá den dara mí déag tar éis dháta an fhógra.

AIRTEAGAL 335

Téacsanna barántúla

Tarraingeofar an Comhaontú seo suas i ndúblach, sna teangacha seo a leanas: Béarla, Bulgáiris, Cróitis, Danmhairgis, Eastóinis, Fionlainnis, Fraincis, Gaeilge, Gearmáinis, Gréigis, Iodáilis, Laitvis, Liotuáinis, Máltais, Ollainnis, Polainnis, Portaingéilis, Rómáinis, Seicis, Slóivéinis, Slóvaicis, Spáinnis, Sualainnis agus Ungáiris, agus comhúdarás ag gach téacs.

AIRTEAGAL 336

Teacht i bhfeidhm agus cur i bhfeidhm

1. Tiocfaidh an Comhaontú seo i bhfeidhm an chéad lá den mhí tar éis na míosa ina mbeidh fógra tugtha ag an dá Pháirtí dá chéile go bhfuil a gceanglais inmheánacha agus a nósanna imeachta inmheánacha faoi seach chun a dtoiliú a bheith faoi cheangal comhlíonta acu.

2. Féadfaidh na Páirtithe a chomhaontú an Comhaontú seo a chur i bhfeidhm go sealadach ó dháta roimh an lá dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, ar choinníoll go mbeidh fógra tugtha ag na Páirtithe dá chéile, roimh an dáta óna gcuirfear an Comhaontú seo i bhfeidhm go sealadach, go bhfuil an plean cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagal 7 agus na socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagail 29, 33, 38, 55, 56, 251, 260 agus 265 den Airteagal seo agus sa Phrótacal maidir le Comhordú Slándála Sóisialta i bhfeidhm agus go bhfuil siad curtha chun feidhme go hiomlán, agus go bhfuil na bearta a thuairiscítear in Airteagal 258 den Airteagal seo i bhfeidhm.
3. Tiocfaidh deireadh leis an gcur i bhfeidhm sealadach ar an lá dá dtagraítear i mír 1.
4. Ón dáta óna gcuirfear an Comhaontú seo i bhfeidhm go sealadach, tuigfidh na Páirtithe tagairtí sa Chomhaontú seo do ‘dáta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo’ nó do ‘teacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo’ mar thagairtí don dáta óna gcuirfear an Comhaontú seo i bhfeidhm go sealadach.
5. Scoirfidh Teidil I go IV de Chuid a Dó, Teideal II de Chuid a Trí agus Teideal III de Chuid a Ceathair d’fheidhm a bheith acu ón lá a dhéanfar na socruithe riaracháin dá dtagraítear in Airteagail 29, 33, 38, 55, 56, 251, 260 agus 265 den Airteagal seo agus sa Phrótacal maidir le Comhordú Slándála Sóisialta a chur ar fionraí nó a fhoirceannadh i gcomhréir lena bhforálacha. Tosóidh siad d’fheidhm a bheith acu as an nua ón lá óna gcuirfear deireadh le fionraí na socruithe riaracháin sin nó a thabharfar socruithe nua riaracháin i gcrích.